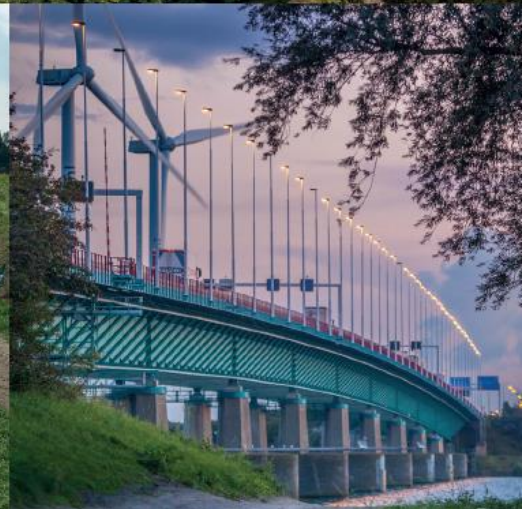

Jaarstukken 2020

gemeente
Hoeksche Waard

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
1. Inleiding	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Jaarstukken 2020	5
1.3 Samenvattend beeld	6
1.4 Bestemming resultaat	10
2. Programma's	12
2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	13
2.2 Programma 1 Veiligheid	24
2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	29
2.4 Programma 3 Economie	37
2.5 Programma 4 Onderwijs	45
2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	48
2.7 Programma 6 Sociaal Domein	56
2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	69
2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	75
2.10 Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	81
3. Paragrafen	86
3.1 Inleiding	86
3.2 Lokale heffingen	87
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	94
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	103
3.5 Financiering	113
3.6 Bedrijfsvoering	120
3.7 Verbonden Partijen	128
3.8 Grondbeleid	148
3.9 Regiodeal	155
3.10 Corona	156
4. Jaarrekening	162
4.1 Overzicht van baten en lasten	162
4.2 Begrotingsrechtmatigheid	164
4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten	164
4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	164
4.5 Incidentele baten en lasten	166
4.6 Overzicht van structurele reservemutaties	169
4.7 Balans	170
4.8 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	172
4.9 Toelichting op de balans	176
4.10 Investeringskredieten	190
4.11 Reserves en voorzieningen	195
4.12 Overzicht Sisa	198
4.13 Overzicht taakvelden	206
5. Controleverklaring	209
Bijlagen	210

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de Jaarstukken van 2020. Met genoegen presenteren wij de jaarrekening van gemeente Hoeksche Waard. Een jaar waarin de coronacrisis wereldwijd een grote impact had op onze samenleving. Ondanks deze ontwikkeling is in 2020 heel hard gewerkt aan de realisatie van de ambities. In navolging van 2019, is ook in 2020 fors geïnvesteerd in het vergroten van het doe-vermogen van de zelforganiserende professional, het werken in partnerschap in de gemeente, de regio en de ambtelijke organisatie. Scan de QR-code onderaan deze pagina om een korte videosamenvatting over de behaalde resultaten in het jaar 2020 te bekijken.

Rol

Met deze jaarstukken leggen we verantwoording aan u af over het gerealiseerde beleid en over het financieel beheer in 2020. De jaarstukken zijn bij uitstek het middel waarop u uw controlerende rol kunt uitoefenen. Met de programmabegroting 2020 heeft u vanuit uw kaderstellende rol richting gegeven voor het te voeren beleid 2020 binnen de door u vastgestelde financiële kaders.

Resultaat 2020

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening voor 2020 sluit af met een positief gerealiseerd resultaat van afgerond € 5,9 miljoen. Bij de Slotrapportage 2020 is een geprognostiseerd resultaat berekend van € 1,8 miljoen. Ten opzichte van de actuele begroting is sprake van een verschil van € 4,1 miljoen (positief). Een overzicht van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het geprognostiseerd resultaat bij de Slotrapportage 2020 vindt u terug in hoofdstuk 1.3 Samenvattend beeld van deze jaarstukken

Accountantscontrole

In opdracht van de raad heeft de accountant de Jaarstukken 2020 gecontroleerd. Op basis van deze controle doet de accountant een uitspraak over de financiële getrouwheid van de jaarstukken en de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Ook stelt de accountant een rapport van bevindingen op. Het rapport is, na behandeling in de auditcommissie, onderdeel van de behandeling in de raad.

Voorstel tot resultaatbestemming

In deze jaarstukken doen we u een aantal voorstellen om het gerealiseerde resultaat te bestemmen. We stellen voor om van het gerealiseerde resultaat van € 5,9 miljoen in totaal € 1,2 miljoen aan budget over te hevelen naar 2021 vanwege (voornamelijk) niet (volledig) uitgevoerde activiteiten in 2020, o.a. als gevolg van de huidige Corona-crisis. Van het resterende jaarresultaat van € 4,7 miljoen wordt voorgesteld om dit te storten in de algemene reserve. De volledige specificatie van het voorstel tot resultaatbestemming is opgenomen in paragraaf 1.4 van deze jaarstukken.

De jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag 2020) en de vereiste documenten zijn op 15 juni 2021 digitaal aan uw raad aangeboden.

Aangeboden door,
burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard

B.W. Silvis-de Heer
secretaris

A.P.J. van Hemmen
burgemeester

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De Programmabegroting 2020 vormt het startpunt voor de planning- en controlcyclus 2020. Tussentijdse bijstellingen hebben plaatsgevonden via de Zomerrapportage en Slotrapportage. Daarnaast is de begroting 2020 bijgesteld naar aanleiding van (tussentijdse) raadsbesluiten.

Deze Jaarstukken 2020 vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus 2020. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van het voorgenomen beleid in het jaar 2020. De jaarstukken zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2020 en opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV).

Bij de samenstelling van de Jaarstukken 2020 is het principe 'sturen op hoofdlijnen', gebruikt. De beleidsverantwoording op programmaniveau geeft een goede indruk van de activiteiten die in 2020 zijn uitgevoerd om de in de begroting opgenomen doelstellingen te realiseren. De financiële toelichtingen op programmaniveau en de verschillenanalyses zijn op hoofdlijnen opgesteld.

1.2 Jaarstukken 2020

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en de bijlagen.

Jaarverslag

De programma-indeling is als volgt:

0. Bestuur en Ondersteuning
 1. Veiligheid
 2. Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte
 3. Economie
 4. Onderwijs
 5. Sport, Cultuur en Recreatie
 6. Sociaal Domein
 7. Volksgezondheid en Milieu
 8. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De verantwoording over het al dan niet bereiken van de doelstellingen en activiteiten uit de Begroting 2020 wordt per programma aan de hand van de volgende vragen afgelegd:

- Wat gebeurde er om ons heen?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De vraag "Wat hebben we gedaan?" geeft antwoord op de voortgang van de activiteiten. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een indicator en indien nodig wordt een toelichting gegeven.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Naast de programma's zijn in het jaarverslag de volgende paragrafen opgenomen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Regio Deal
- Corona (nieuw)

Jaarrekening

De verantwoording over programma-afwijkingen, hoger dan de rapportagegrenzen, wordt per programma aan de hand van de volgende vraag afgelegd: *"Wat heeft het gekost?"*.

In deze jaarstukken hebben wij voor het eerst vanaf het ontstaan van de nieuwe gemeente, vergelijkende cijfers opgenomen (over 2019). Conform de financiële verordening lichten wij afwijkingen tussen actuele begroting en realisatie toe die groter zijn dan € 100.000,-. Ten opzichte van de Jaarstukken 2019 hebben wij, volgens het raadsbesluit van 18 juni 2019, een structuurwijziging doorgevoerd waarbij enkele taakvelden uit de programma's 5 en 7 zijn toegevoegd aan programma 2.

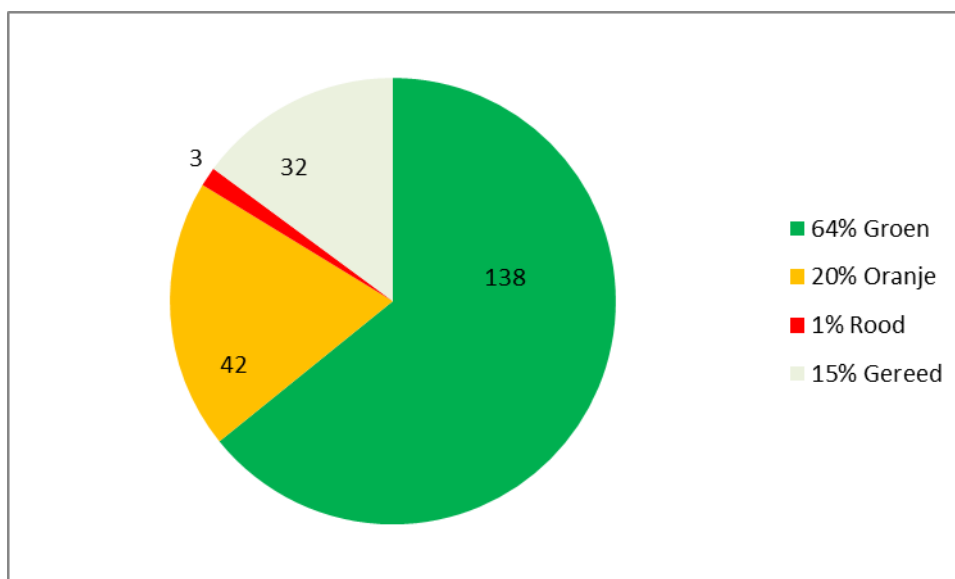
Deze jaarstukken bevatten :

- De financiële verantwoording per programma;
- Een overzicht van baten en lasten (inclusief toelichting);
- Gegevens over de Wet Normering Topinkomens;
- Een uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen;
- Een overzicht van de incidentele baten en lasten;
- Een overzicht van de structurele mutaties in de reserves;
- De balans (inclusief toelichting);
- De verantwoording over de investeringskredieten ;
- Overzicht van de reserves en voorzieningen;
- De Sisa-bijlage ;
- Het overzicht van baten en lasten op taakveldniveau;
- De controleverklaring;
- Overzicht in het kader van de uitvoering van de Wet Generiek Toezicht (bijlage).

1.3 Samenvattend beeld

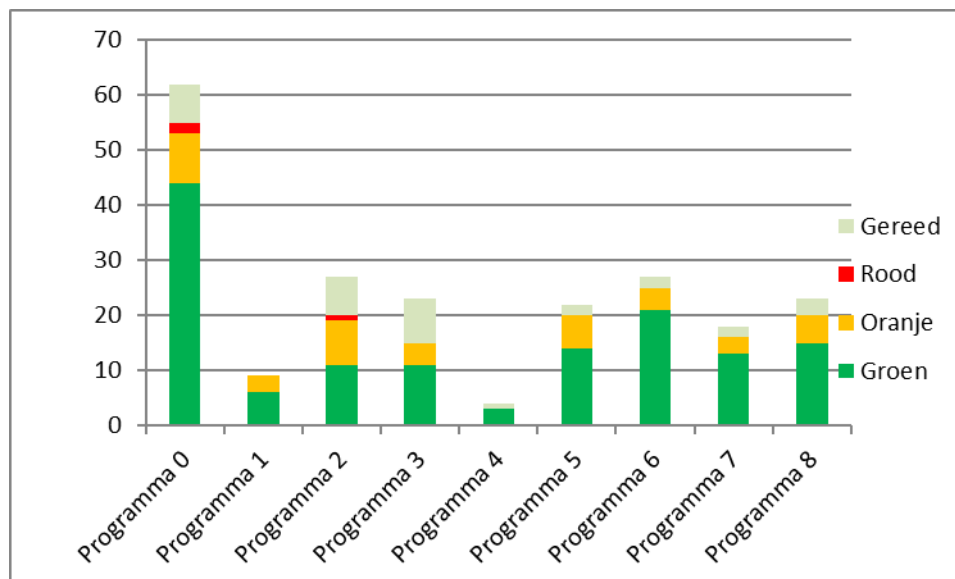
Beleidsrapportage

In totaal wordt er gerapporteerd over 215 activiteiten. Daarvan is 79% afgerond of uitgevoerd volgens planning en 21% staat de uitvoering onder druk. Dit geeft het volgende beeld:

Totaal activiteiten en voortgang per programma:

Ten opzichte van de Slotrapportage 2020 is het beeld qua uitvoering van de activiteiten gelijk gebleven. Ongeveer 80% van de activiteiten loopt op schema of is gereed. Van de overige 20% staat 19% onder druk om de planning te halen en loopt 1% achter op de planning.

Financiële rapportage

Het rekeningresultaat 2020 is € 5,9 miljoen (positief). Het laatste actuele begrotingsresultaat (zie Slotrapportage 2020) is € 1,8 miljoen (positief). Ten opzichte van de actuele begroting is er sprake van een verschil van € 4,1 miljoen (positief). De jaarstukken zijn voorzien van een goedkeurende Controleverklaring, voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	190.104	234.651	294.991	285.841	-9.150
Lasten	-184.100	-198.014	-221.188	-206.006	15.182
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	6.005	36.637	73.803	79.835	6.032
Onttrekkingen reserves	28.452	39.363	48.806	47.573	-1.233
Storting reserves	-31.112	-81.601	-120.780	-121.464	-685
Gerealiseerd resultaat	3.345	-5.501	1.830	5.944	4.114

Als we het jaarrekeningresultaat 2020 in perspectief plaatsen, dan is het beeld als volgt:

Jaarresultaat als % van totale werkelijke lasten	1,82%
--	-------

Voor de verschillenanalyse tussen de actuele begroting 2020 en het werkelijke resultaat van 2020 verwijzen we naar hoofdstuk 2 van deze jaarstukken. Daarin staan de verschillenanalyses per programma. Uit de verschillenanalyse blijkt dat het jaarrekeningresultaat 2020 bestaat uit een aantal verschillen.

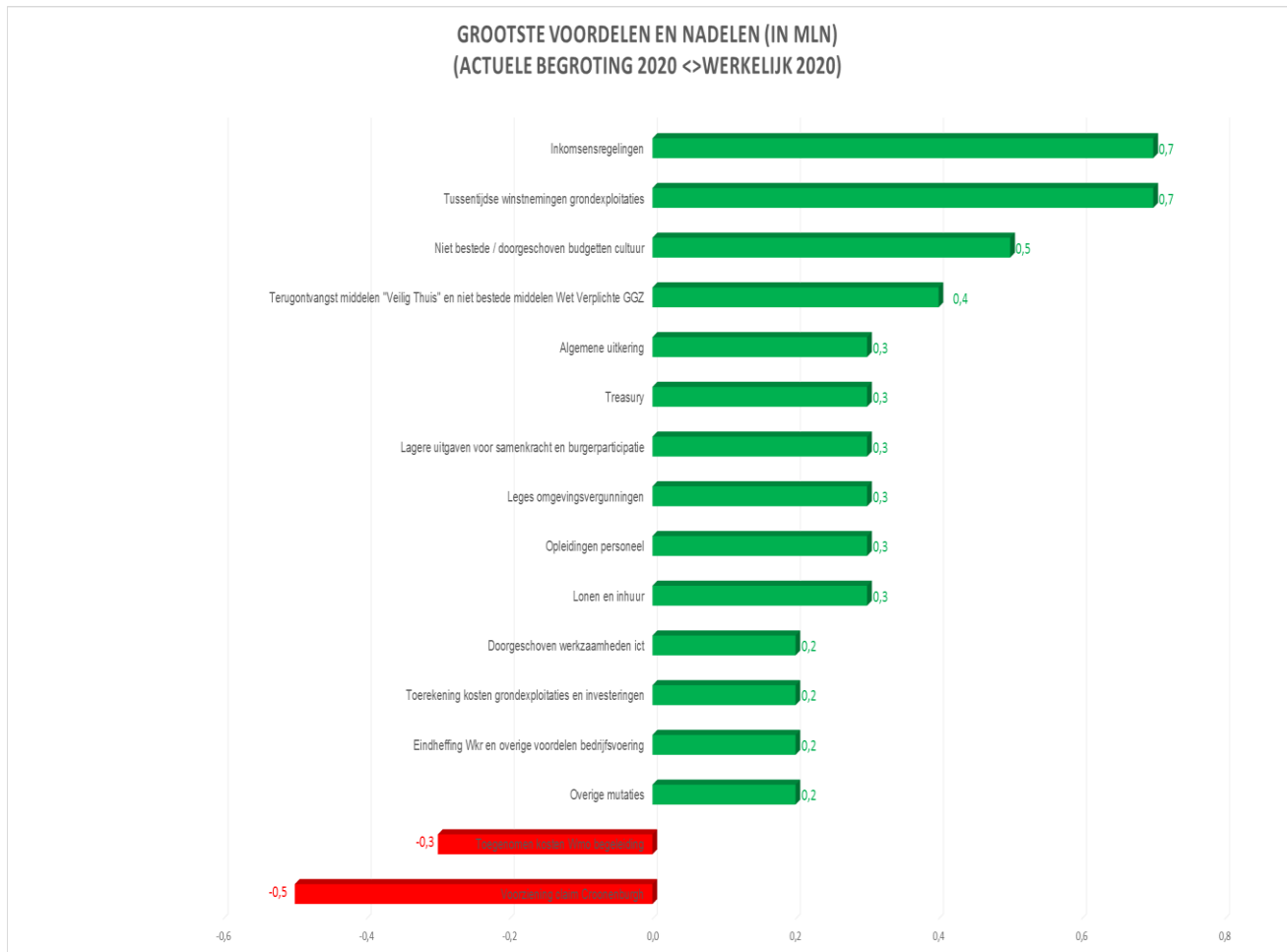
De belangrijkste (grootste) posten zijn hieronder weergegeven.

bedragen x € 1 mln)

Omschrijving posten	Programma	Voordelen/ Nadelen	Toelichting	Totaal
Inkomensregelingen	6. Sociaal Domein	0,7	Lagere kosten bijstandsverlening en voordelen op uitkeringen zelfstandigen	4,9
Winstnemingen Grondexploitatie	8. Ruimtelijke ordening	0,7	Tussentijdse winstnemingen grondexploitaties (met name Poortwijk III Oud Beijerland)	
Cultuur	5. Sport, cultuur en recreatie	0,5	Niet uitgevoerde werkzaamheden voortvloeiend uit de cultuurnota en het erfgoedbeleid 2020 welke doorschuiven naar 2021.	
Geëscaleerde zorg 18+	6. Sociaal Domein	0,4	Terugontvangst middelen "Veilig Thuis" (decentralisatie uitkering vrouwenopvang) welke worden doorgeschoven naar 2021 en niet in 2020 bestede middelen voor het project "Wet Verplichte GGZ" (beperkt aantal meldingen) en regisseur sluitende aanpak.	
Algemene uitkering	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,3	Ontvangen rijksmiddelen in het kader van het 3e steunpakket corona en enkele afrekeningen van voorgaande jaren.	
Treasury	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,3	Dividend 2019 BNG (€0,2 mln) en enkele voordelen	
Samenkracht en burgerparticipatie	6. Sociaal Domein	0,3	Meerdere kleinere voordelen, waaronder niet opgevraagde projectsubsidies, minder kosten toezicht en handhaving kinderopvang en een voordeel op subsidiebudget jeugd.	
Leges omgevingsvergunningen	8. Ruimtelijke ordening	0,3	Hogere bouwleges door meer bouwinitiatieven/ bouw aanvragen.	
Bedrijfsvoeringskosten	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,3	Als gevolg van de corona-crisis zijn minder kosten gemaakt voor opleidingen personeel	
Bedrijfsvoeringskosten	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,3	Op de personeelskosten (lonen, inhuur)) is sprake van voordeel	
Bedrijfsvoeringskosten	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,2	Doorgeschoven werkzaamheden datagedreven werken (kpi's / dashboards / verdere uitbreidingen van detailrapportages) en de uitvoering 0-meting in het kader van de BAG	
Bedrijfsvoeringskosten	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,2	In 2020 hebben wij meer kosten toegerekend aan investeringen en grondexploitaties	
Bedrijfsvoeringskosten	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	0,2	Met name als gevolg van de corona-crisis is de eindheffing voor de werkkostenregeling (wkr) nagenoeg nihil (€ 0,1 mln). Daarnaast is sprake van enkele overige voordelen op de bedrijfsvoering (€ 0,1 mln)	
Overige mutaties	Overig	0,2	Overige kleinere verschillen. Zie verschillenanalyse programma's	-0,8
Wmo begeleiding	6. Sociaal Domein	-0,3	De kosten voor Wmo begeleiding zijn in 2020 fors toegenomen. Ook de zwaarte en complexiteit is toegenomen. Dit is ondermeer het gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage.	
Overige baten/lasten	Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	-0,5	Voorzichtigheidshalve troffen wij een voorziening inzake een geschil over een claim die wij bij de aannemer hebben neergelegd als gevolg van geleden schade bij project Croonenburgh in Oud Beijerland	
Totaal		4,1		4,1

In onderstaande grafiek zijn de meest in het oog springende voor- en nadelen schematisch weergegeven.

Jaarresultaat in perspectief

In 2020 is sprake van een jaarresultaat van € 5,9 miljoen positief. Dit betreft 1,82% van de totale lasten in 2020. Uit bovenstaande tabel is op te maken dat het resultaat in 2020 voor een deel is te verklaren uit incidentele voordelen waaronder eenmalige voordelen op de bouwgrondexploitatie (€ 0,7 mln), doorgeschoven activiteiten voor cultuur en ict (€ 0,7 mln), de eenmalige compensatie als gevolg van het steunpakket Corona, welke in december 2020 bekend is geworden (€ 0,3 mln), niet besteedde opleidingsbudgetten in verband met corona (€ 0,3 mln) en dividend BNG (€ 0,2 mln). Daarnaast moeten we ook constateren dat een aantal voordelen eerderesignaleerd had kunnen worden en vermeld in de Zomerrapportage danwel Slotrapportage. De (redelijkerwijs) voorzienbare afwijkingen in deze jaarrekening op een aantal specifieke onderwerpen, krijgen in de planning & control-cyclus 2021 dan ook extra aandacht. Op deze manier willen wij de informatieverstrekking in de tussentijdse rapportages aan de raad verder verbeteren. Zo hebben wij op grond van de ervaringscijfers van 2019 verbeteringen doorgevoerd in de raming van bijvoorbeeld de leges omgevingsvergunningen. De afwijking tussen de begroting en de werkelijkheid over 2020 is duidelijk verbeterd ten opzichte van wat is gepresenteerd in de Jaarstukken 2019.

Ondanks dat onze gemeente beschikt over een aantal gunstige financiële ratio's staat forse druk op de beschikbare structurele exploitatieruimte. Het beeld voor onze gemeente sluit hierbij aan bij het landelijke beeld en wordt bevestigd door diverse externe onderzoeken en rapporten. Waaronder het rapport van Berenschot "Roeien met te korte riemen: Onderzoek naar de financiële positie en beleidsruimte van gemeenten in Zuid-Holland", dat in opdracht van Provincie Zuid-Holland werd uitgebracht.

Analyse onderuitputting

Net als in 2019 hebben wij ook bij deze jaarstukken de realisatiecijfers (2019 en 2020) afgezet tegen de budgetten die in de jaren 2021 en verder beschikbaar zijn. Daar waar sprake is van structurele onderuitputting in budgetten hebben wij dit inzichtelijk gemaakt en zullen wij deze budgetruimte aframen. Het doel hiervan is om de budgetten in de begroting verder aan te scherpen zodat toekomstige afwegingen/keuzes niet onnodig worden bemoeilijkt. Het resultaat van deze analyse (€ 0,8 mln) verwerken wij in de Zomerrapportage 2021 die de raad in juli 2021 ter vaststelling wordt aangeboden.

Weerstandsvermogen en ratio's

Het weerstandsvermogen van de exploitatie is (zeer) goed. Op grond van de geïnventariseerde risico's voor onze gemeente zijn wij in staat om de risico's ruimschoots (ratio > 11) op te vangen met ons weerstandsvermogen. Er is daarmee sprake van een zeer gunstige weerstandsratio. Voor de grondexploitaties worden de risico's apart in beeld gebracht. De reserve grondexploitatie dient hierbij ter dekking van de geïnventariseerde risico's. Het weerstandsvermogen bij de grondexploitaties is daarmee goed. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar paragraaf 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing en naar paragraaf 3.8 Grondbeleid.

Het belang om de (financiële) ratio's te volgen, neemt de laatste jaren toe. Er is daarom een aantal ratio's uitgewerkt (belastingcapaciteit, netto schuldquote, structurele exploitatieruimte, etc) om de (financiële) "gezondheid" van onze gemeente te kunnen bepalen. Uit de in deze jaarstukken berekende ratio's wordt geconcludeerd dat onze gemeente beschikt over gunstige financiële ratio's. De effecten van de verkoop van aandelen Eneco in 2020 hebben deze ratio's daarbij gunstig beïnvloed (o.a. schuldquote en de solvabiliteit)). Voor een verdere toelichting verwijzen we naar paragraaf 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Reservepositie

De totale omvang van de reservepositie per 31 december 2020 is € 198 miljoen. De direct beïnvloedbare / vrije ruimte zit in het vrije deel van de algemene reserve. Dat deel is vrij besteedbaar en bedraagt € 99 miljoen (exclusief reserve weerstandsvermogen en exclusief resultaat 2020). Voor onze gemeente geldt hiermee dat er voldoende 'vlees op de botten' aanwezig is om incidentele tegenvallers te kunnen opvangen. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 3.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en hoofdstuk 4.12 Reserves en voorzieningen.

1.4 Bestemming resultaat

In deze jaarstukken worden de volgende resultaatbestemmingen voorgesteld.

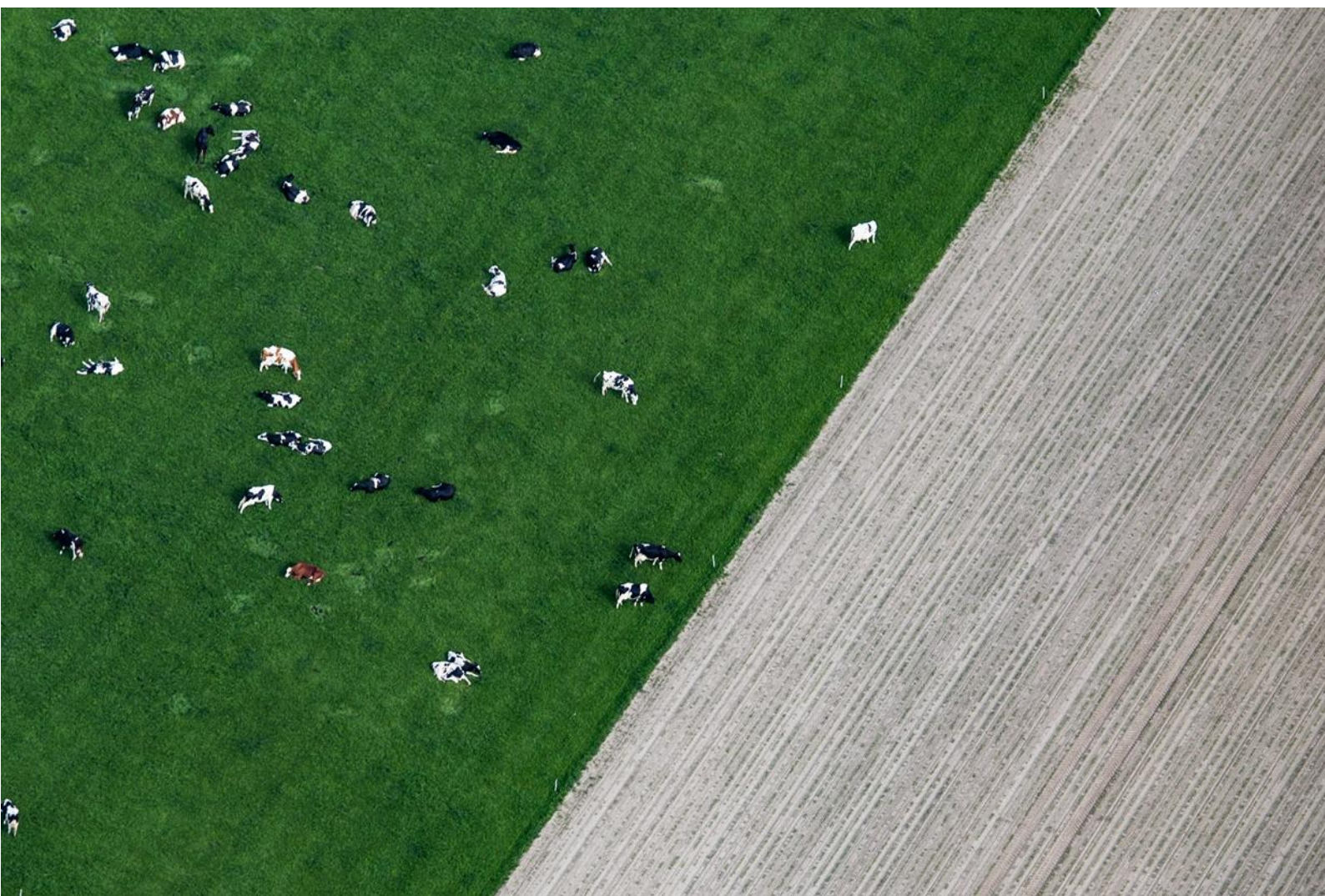
(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Nr	Resultaat jaarrekening vóór bestemming	5.946
1	Datagedreven werken	98
2	Onderzoek Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)	120
3	Uitvoeringsagenda Cultuurnota 2021-2024.	249
4	Onderzoek Meerjaren-Onderhoudsplannen (MJOP's)	64
5	Veilig Thuis volwassenen	160
6	Opstellen landschapsbiografie inclusief cultuurhistorische waardenkaart.	150
7	Cultuur	439
Subtotaal resultaatbestemmingsvoorstellen		1.280
Resultaat jaarrekening na resultaatbestemming, toe te voegen aan de algemene reserve, vrije deel		4.666

Het resultaat na resultaatbestemming is € 4,7 miljoen. Wij stellen voor om dit saldo te storten in de algemene reserve.

Jaarverslag

2. Programma's

De beleidsverantwoording over 2020 is per programma uitgewerkt aan de hand van de volgende vragen:

- Wat gebeurde er om ons heen?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we gedaan?

Voor de beantwoording van de laatste vraag is per begrote activiteit aangegeven wat de voortgang is. Over deze voortgang is als volgt gerapporteerd:

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Als de indicator oranje of rood is, is een toelichting nodig. Bij groen is dit vrijblijvend.

Waar staat gemeente Hoeksche Waard voor?

Het Hoofdlijnenakkoord is de basis voor de plannen in onze begroting waarover we in deze jaarstukken verantwoording afleggen. In het Hoofdlijnenakkoord staat een stevige en duidelijke ambitie van de coalitie. Ook binnen de ambtelijke organisatie zetten we de schouders eronder. Er is hard gewerkt aan de verdere inrichting van de organisatie en het op orde brengen van de basis. De focus is verlegd van richten en inrichten naar *verrichten*. Dit in de wetenschap dat niet iedereen hier al volledig op is toegerust. We investeren in het vergroten van het doe-vermogen van de zelforganiserende professional en het werken in partnerschap in de gemeente, de regio en de ambtelijke organisatie.

Inhoud geven aan de thema's van de ambities kunnen we als gemeente niet alleen

We bundelen onze krachten en maken gebruik van de combinatie van de ondernemerszin en de zorg voor elkaar die zo kenmerkend is voor de inwoners van de Hoeksche Waard. We zetten onszelf op de kaart door samenwerking te zoeken op basis van wederkerigheid en meerwaarde. De inhoud van onze opgaven staat centraal. De opgave is leidend bij het aangaan van samenwerking en strategische allianties. De kernvraag is: "wat kunnen we voor elkaar betekenen?".

Gericht investeren om de beweging op gang te brengen en te houden is een samenspel

Een samenspel van verschillende factoren op het gebied van goed wonen, leven, werken en recreëren. Daarom werken we integraal aan de kwaliteit van de sociale en ruimtelijke omgeving, het landschap, de

cultuur, de werkgelegenheid, bereikbaarheid, de kwaliteit en nabijheid van noodzakelijke voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn, winkelen en onderwijs en een passende woningvoorraad. Het is belangrijk om te beseffen dat er een bepaalde wederkerigheid is tussen deze zaken: ze zijn als raderen in een machine. Voldoende werkgelegenheid kan nieuwe inwoners aantrekken en dus leiden tot een behoefte aan meer nieuwbouw. Andersom kan een aantrekkelijk woonmilieu en de aanwezigheid van een geschikte beroepsbevolking juist een reden zijn voor bedrijven om zich hier te vestigen. Het totale systeem is daarbij zo sterk als de zwakste schakel. Alle raderen moeten draaien om de 'machine' gaande te houden.

2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Tot het programma Bestuur en ondersteuning behoren de taakvelden bestuur, burgerzaken (inclusief dienstverlening) en beheer overige gebouwen en gronden. Dit programma is inclusief bedrijfsvoering.

Wat gebeurde er om ons heen?

De coronacrisis heeft een vooraf niet voor te stellen impact op ons allen gehad en had op veel zaken invloed. Ondanks de crisissituatie bleef onze basis dienstverlening goed. Alles was erop gericht om zoveel mogelijk het dagelijkse leven te laten draaien. Er werd veel gevraagd van het organisatievermogen en de flexibiliteit van medewerkers. Thuiswerken werd de norm en dat vroeg in korte tijd veel van onze (technische) inzet. Het was mooi om te zien hoeveel creativiteit er ontstond in deze periode. Niet alleen in de eigen organisatie maar vooral ook in de samenleving. De gemeente kreeg meer dan ooit een faciliterende taak om deze - vaak mooie - initiatieven te ondersteunen. Met elkaar hebben we ervoor gezorgd dat we er zo goed mogelijk waren voor onze inwoners, ondernemers, verenigingen, kerken etc. Soms door financiële hulp te bieden, of door bijvoorbeeld een maatregel of richtlijn minder streng te maken of het geven van aandacht. Altijd oog houden voor elkaar is cruciaal gebleken om door deze zware tijd heen te komen.

Wat hebben we bereikt?

Taakveld 0.1 Bestuur

Uitwerking raadsthema's hoofdlijnenakkoord

De raadsthema's uit het hoofdlijnenakkoord zijn vertaald naar programma's. De opgaven staan centraal waarbij we samenhangende activiteiten en projecten door de organisatie heen bundelen voor het behalen van de beoogde doelen.

Taakveld 0.1 Bestuurlijke samenwerking

Samen met de gemeenten op Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee werkten we in 2020 aan de Regio Deal. Vier thema's staan hier centraal: Agrifood, Duurzaamheid, Recreatie en Landschap en als laatste Onderwijs & Arbeidsmarkt. Een aantal projecten is in 2020 al gestart.

Gebiedsprogramma Hoeksche Waard

Dit is het gezamenlijke programma dat de gemeente met de Provincie Zuid-Holland heeft opgesteld en inmiddels ook uitvoert. Een aantal projecten is, met name in de agrarische sector, in 2020 gestart. Dit programma kan uitgevoerd worden tot en met 2022.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

De coronacrisis had een groot effect en raakte ook de uitvoering van onze gemeentelijke dienstverlening. We hebben ervoor gezorgd dat we de gemeentelijke dienstverlening binnen de richtlijnen van het kabinet veilig konden aanbieden. Een aantal elektronische diensten is versneld ingevoerd: aangifte van een geboorte, emigratie en aanvraag van een reisdocument. Zeker in deze periode was dat een welkome digitale aanvulling van onze online dienstverlening.

Sinds 1 april 2020 heeft gemeente Hoeksche Waard een website volgens het 'open web' principe. Deze website biedt ons de mogelijkheid om zélf flexibele oplossingen te bouwen. Denk hierbij aan de ontwikkelingen rondom het ondernemersloket, inwonerparticipatie en digitale diensten.

Sinds 3 november 2020 werken we met het klantcontactstelsel JKC. In dit stelsel worden de binnengekomen vragen geregistreerd, wordt informatie bij elkaar gebracht en terugbelnotities bijgehouden. Dit stelsel is nu beschikbaar voor onze team Klantinformatie en team Ondernemen. Zo is alle informatie snel voorhanden, hebben we beter zicht op wat er speelt bij onze klanten, sturen we op feiten en kunnen we de vraag van de inwoner snel en volledig beantwoorden.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Gemeente Hoeksche Waard heeft veel gebouwen voor verschillende doeleinden in eigendom.

In april 2020 is de startnotitie 'Vastgoed op orde' door de raad vastgesteld. Het doel van dit project is een professioneel en rechtmatig vastgoedbeheer. In voorbereiding is een aantal deelnota's:

- a. Beleidsnota beheer gemeentelijk vastgoed
- b. Uniformeren beheer en exploitatie gemeentelijk vastgoed
- c. Keuzenota beleid accommodaties voor maatschappelijke activiteiten
- d. Integraal Accommodatie Plan

De raad is in februari 2021 over de gewijzigde planning geïnformeerd.

Voor het gemeentelijk vastgoed zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld. Daarnaast is de huidige energetische kwaliteit van onze gebouwen in kaart gebracht met daarbij een grove indicatie/verkenning van de mogelijke verbetermaatregelen voor verduurzaming.

Over de renovatie van De Swaensvoet en de renovatie en uitbreiding van het Oude Raadhuis in Oud-Beijerland heeft de raad een besluit genomen. De uitvoering van die projecten is verder voorbereid. De renovatie van Sportcentrum Strijen wordt verder uitgewerkt nu de raad heeft gekozen voor functionele-, beeldbepalende en duurzaamheidsmaatregelen, maar zonder ruimten voor fitness en fysiotherapie. De door de raad vastgestelde scenario's voor vervangende nieuwbouw van een zwembad aan de Meestooftlaan in Numansdorp worden eveneens uitgewerkt. De multifunctionele accommodatie Boezem & Co in Oud-Beijerland is gerealiseerd.

Het appartement aan de Kerkstraat 112 in Oud-Beijerland is verkocht en wordt 1 april 2021 geleverd. Het appartement is bewoond geweest door de waarnemend burgemeester van de toenmalige gemeente Oud-Beijerland.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 0.1 Bestuur

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
0.1.1	Realisatie raadsthema's hoofdlijnenakkoord	Programmatische uitwerking raadsthema's	■	
0.1.2	Stimuleren overheids-en burgerparticipatie	Opbouw en ondersteuning dorpsgericht werken	■	
0.1.3	Stimuleren overheids-en burgerparticipatie	Ondersteuning initiatieven	■	
0.1.4	Deelname aan De Hoeksche Waardse Uitdaging	Ondersteuning	■	
0.1.5	We kennen onze omgeving en weten wat we de omgeving kunnen bieden.	Positionering door het aangaan van nieuwe contacten, strategische allianties en deelname aan nieuwe samenwerkingsverbanden	■	
0.1.6	Versterken van de economische vitaliteit	Realisatie van het gezamenlijke gebiedsprogramma met de provincie	■	
0.1.7	Te verwachten kosten in het kader van herindelingsbijdrage inzichtelijk	Actualisatie begroting	■	
0.1.8	Visie dorpsgericht werken (DGW) uitgewerkt	Discussienota voor de raad om te komen tot visie- en beleidsontwikkeling van DGW	■	Bij raadsbrief (DOC-21386632) dd 18 maart jl. over de totstandkoming van het gemeentelijk participatiebeleid is gemeld hoe hier samen met de raad vorm en inhoud aan wordt gegeven.
0.1.9	Visie op strategische positionering	Plan met vertaling naar doelstellingen	■	Afgelopen jaar vooral gewerkt aan verdere uitwerking

	uitgewerkt			en opzetten governance regio deal. Proces verdere positionering wordt nu voorbereid. Gemeenteraad wordt hier vooraf bij betrokken.
0.1.10	Subsidiebeleid in relatie tot maatschappelijk vastgoed geharmoniseerd	Voorstel belasting maatschappelijk vastgoed Nieuwe subsidieverordening		
0.1.11	Kader nota vastgoed voorbereid	Afsprakenkader maatschappelijk vastgoed		
0.1.12	Doelstellingen duurzaamheid uitgewerkt	Programmatische aanpak		
0.1.13	Strategische keuze beheer openbare ruimte beschikbaar	Implementatie vanaf 2020		
0.1.14	Communicatiebudget raad	Communicatie over raadsvergaderingen en activiteiten		
0.1.15	Uitzending beeldvormende vergadering	Beeldvormende bijeenkomsten op locatie		
0.1.16	Vergaderkosten raad (op locatie)	Beeldvormende bijeenkomsten op locatie		Niet gerealiseerd i.v.m. corona
0.1.17	75 jaar bevrijding	Vorbereiding en uitvoering programma		Geen raadsactiviteit i.v.m. corona
0.1.18	Externe (juridische) advisering	Inwinnen van extern advies		
0.1.19	Vitale dorpen en een actieve samenleving	- Onderzoeken hoe we krachten en behoeften in de kernen centraal kunnen stellen en hieraan vormgeven - Bestuurders faciliteren zodat zij flexibel en afhankelijk van situatie en context wisselende rollen kunnen vervullen		Bij raadsbrief (DOC-21386632) dd 18 maart jl. over de totstandkoming van het gemeentelijk participatiebeleid is gemeld hoe hier samen met de raad vorm en inhoud aan wordt gegeven.
0.1.20	Versterken van de (economische) vitaliteit van de Hoeksche Waard	Samen met de provincie het gezamenlijke gebiedsprogramma uitvoeren		
0.1.21	We kennen onze omgeving en weten wat de Hoeksche Waard de omgeving te bieden heeft (externe focus)	- Strategische positionering van de Hoeksche Waard in de omgeving - De belangen van de Hoeksche Waard onder de aandacht brengen in bestuurlijke netwerken zoals provincie Zuid-Holland, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Zuid-Holland Zuid en Zuid-Hollandse Delta		
0.1.22	Bekendheid geven aan de Hoeksche Waard	Opstarten van gebiedsmarketing	✓	

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
0.2.1	Dienstverlening: dichtbij en persoonlijk, maximaal ondersteund door digitale kanalen	Implementeren en doorontwikkelen van de dienstverlening volgens het dienstverleningsconcept.	

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
0.3.1	Onderzoek naar beheersvorm gemeentelijke vastgoed	Onderzoek doen naar een toekomstige beheersvorm voor het gemeentelijk/ maatschappelijk vastgoed. In het onderzoek ligt de eerste focus van overdracht van beheer en exploitatie naar uitvoeringsorganisatie BRES BV, uitgaande dat deze organisatie dit competitief kan realiseren	
0.3.2	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	Onderzoek doen naar duurzaamheidsmaatregel als aanvulling op opstellen MJOP gemeentelijke gebouwen • Uitvoeren van nulmeting van het gemeentelijk vastgoed ten aanzien van de verduurzamingsopgave. • Inzichtelijk maken van het pakket van maatregelen met terugverdientijd binnen vijf jaar en langere termijn, zowel organisatorisch als financieel	.
0.3.3	Ingebruikname Vastgoedbeheersysteem	Onderzoek doen naar gewenst systeem voor vastgoedbeheer	
0.3.4	Bouw multifunctionele accommodatie en stal op de kinderboerderij in Oud-Beijerland	Bouw van een circulaire multifunctionele accommodatie op de locatie van de kinderboerderij. Ook verrijst er een nieuwe stal.	✓ In juli 2020 opgeleverd

Taakveld 0.4 Overhead (ICT, Facilitair, Huisvesting etc.)

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
0.4.1	Communicatieve organisatie	Communicatietrainingen, ontwikkeling van klantgericht	Deels vertraging vanwege coronawerkzaamheden. De

		schrijven, inzet schrijfcoaches		inzet van de schrijfcoaches is gecontinueerd.
0.4.2	Social media	Ontwikkeling Newsroom		Dit project loopt achter op de planning doordat communicatie over corona en over de opgaven hogere prioriteit hebben gekregen. Het budget is doorgeschoven naar 2021.
0.4.3	Aanbesteding HR- en salarissysteem	Gemeente Hoeksche Waard is vanuit de Aanbestedingswet 2012 verplicht haar HR- en salarissysteem opnieuw aan te besteden. Reden hiervoor is dat het huidige contract met Centric afloopt per 31 juni 2019 en niet meer verlengd kan worden. Doel is in 2019 een leverancier te selecteren, die in verband met de Aanbestedingsregels per 1 januari 2020 live dient te gaan met het nieuwe systeem	✓	
0.4.4	Stabiel netwerk	De huidige netwerkbekabeling in het pand aan de W. van Vlietstraat is 25 jaar oud en voldoet niet meer aan de huidige eisen. De snelheid en stabiliteit van het netwerk wordt hierdoor beperkt. Dit geldt ook voor de bekabeling in de Jan van der Heijdenstraat (HW Werkt!). Voor de prestaties van de werkplek is het noodzakelijk dat de bekabeling wordt gemoderniseerd in beide panden		Fase voorbereiding en aanbesteding. Realisatie zal samen vallen met de verbouwing van het pand. De huidige bekabeling vormt geen direct korte termijn risico qua techniek, dient wel vervangen te worden. Realisatie staat gepland voor Q1 2021.
0.4.5	Aanbesteding WMO systeem	Gemeente Hoeksche Waard is vanuit de Aanbestedingswet 2012 verplicht haar Wmo-systeem opnieuw aan te besteden. Reden hiervoor is dat het huidige contract met de leverancier afloopt per 31 december 2019 en niet meer verlengd kan worden. Doel is in 2019 een leverancier te selecteren, die in verband met de Aanbestedingsregels per 1 januari 2020 live dient te gaan met het nieuwe systeem		
0.4.6	BAG	BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) software is aangeschaft, BAG wordt verder op orde gebracht in 2020. Vanaf 2021 houden we de BAG met de benodigde software, capaciteit en vaardigheden zelf bij.		
0.4.7	DSO	Aansluiten op de landelijke digitale voorziening DSO (Digitaal		

		Stelsel Omgevingswet). Het DSO is een geordend en verbonden geheel van: afspraken ICT-voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen.		
0.4.8	Digitaliseren P&C instrumenten	Met de aanschaf van een P&C instrument wordt voldaan aan de wens van de Raad aan het helder en transparant communiceren van de P&C-producten.		Start is mede afhankelijk van de 'doorontwikkeling begroting'. Dit traject is eind 2020 in samenwerking met de auditcommissie gestart. 2e helft 2021 is gestart met een verkenning van mogelijke systemen.
0.4.9	Opstellen advies monitoring opgaven	Naast data uit de systemen is in het dashboard informatie beschikbaar over de ontwikkelingen en de trends op de lange termijn, signalen uit tevredenheidsonderzoeken bij klanten en partners en beleidsonderzoek en –evaluatie		
0.4.10	Archiefbeheer rechtsvoorgangers	Archieven afsluiten van de rechtsvoorgangers, waardoor informatie geordend en toegankelijk is en voldaan wordt aan de wettelijke verplichting van overbrenging, waardoor een gedeelte openbaar wordt. Behoud van cultureel erfgoed en voldoen aan wettelijke verplichtingen.		De planning binnen dit project loopt iets achter waardoor budget gedeeltelijk wordt doorgeschoven. Dit heeft alles te maken met de beperkte aanwezigheid van medewerkers op kantoor. Hierdoor lopen voorbereidingen vertraging op. Voor de totaalplanning eind 2023 heeft dit waarschijnlijk geen gevolgen.
0.4.11	Digitaliseren van archieven om dienstverlening op hoger plan te brengen	Digitaliseren van archieven, waarvan het voor bedrijfsvoering en in kader van dienstverlening een meerwaarde heeft (met name bouwvergunningen).		
0.4.12	Onderzoek ambtelijke huisvesting	Stakeholder onderzoek naar de huisvesting wensen van de ambtelijke organisatie.		N.a.v. de corona effecten is besloten om allereerst het werkconcept te herijken. Dit wordt nog in 2020 opgepakt. Naar verwachting heeft dit onderzoek effect op de huisvestingswensen van de organisatie.
0.4.13	Het nieuwe werken doorontwikkelen	Doorontwikkelen van de moderne werkplek, met oog voor middelen (apps, faciliteiten), draagkracht en nut en noodzaak. 1 ^e fase is uitgerold.		
0.4.14	Implementatie AVG	Invoeren maatregelen t.b.v. Algemene Verordening		

		Gegevensbescherming zoals vastgesteld in Privacybeleid		
0.4.15	Implementatie GRC tooling	De aanschaf en implementatie van het Naris Governance, Risk en Compliance programma		
0.4.16	Uitvoeren audits, pentesten	Continue laten (pen)testen van IT en organisatie		
0.4.17	Creëren van awareness/bewust gebruik van privacy gevoelige gegevens.	Opzetten van een continu bewustwordingsprogramma		
0.4.18	Organisatieontwikkeling	Externe focus: opgavegericht werken, dorpsgericht werken, 100% dienstverlenend.		
0.4.19	Strategische personeelsplanning	Strategische verkenning/analyse, gericht op de gewenste 'fit' tussen de ambities van de organisatie met de talenten van de medewerkers, op basis waarvan we gerichte beleid/acties kunnen ontwikkelen om in-door-uitstroom van medewerkers beter te kunnen managen. Hierna wordt SPP als methodiek geborgd in strategisch personeelsbeleid		
0.4.20	Strategisch leren en ontwikkelen	Visie ontwikkelen op opleiden en ontwikkelen	✓	
0.4.21	Groei en ontwikkeling	Leren en ontwikkelen als continu proces in onze organisatie vanuit de principes 'de kracht zit in onze mensen' en werken vanuit eigen kracht en talent. • Mobiliteitsbeleid: de inventarisatie van instrumenten en de voorwaarden van inzet worden vertaald naar beleid. • Strategisch leren en opleiden: visie op opleiden en ontwikkelen. • Leren en ontwikkelen: doorontwikkeling Hoeksche Campus naar een Learning Management System. • Klussenbank		
0.4.22	Talentontwikkeling	Talentontwikkeling, gebruik van TMA als instrument bij		

		loopbaanvraagstukken		
0.4.23	Duurzame inzetbaarheid	Om invulling te geven aan duurzame inzetbaarheid zetten we onder andere activiteiten in die bijdragen aan gezondheid en werkplezier. • Fitweek (zijn sportlessen geworden), • Plezier in je werk- week • beleid omgaan met agressie • dag van de mantelzorg		
0.4.24	Employer Branding	• Ontwikkelen van een authentiek en onderscheidend werkgeversmerk • introductiebeleid • werving en selectiebeleid • talentontwikkeling • traineebeleid • stagebeleid • uitrol module onboarding en offboarding motion		
0.4.25	Data gedreven overheid / Field Lab	Onderzoek naar het inzetten van data binnen de verschillende organisatieonderdelen en een pilot starten voor data gedreven werken. Pilots zijn benoemd, o.a. coronamonitor en onderzoek naar klantgerichtheid gemeente. Visie op datagedreven werken staat op de planning voor Q4 2020.		
0.4.26	Vernieuwing Wkpb (Wet Kenbaarheid Publieke Beperkingen)	In 2019/ 2020 wordt een vernieuwing van de Wkpb doorgevoerd. Onderzoek starten naar de consequenties van de vernieuwing voor de Wkpb-processen en Wkpb-registratie van de gemeente.		
0.4.27	Implementatie KCS-applicatie	In 2020 wordt de dienstverlening verder geprofessionaliseerd door gebruikmaking van o.a. een KCS-applicatie (Klant Contact Systeem).	✓	
0.4.28	Implementatie BIO	Invoeren maatregelen t.b.v. Baseline Informatieveiligheid Gemeenten zoals vastgelegd in Informatieveiligheidsbeleid		
0.4.29	Implementatie GGI-Veilig	Implementatie in het VNG overheidsprogramma van GGI-veilig.		

	(verhogen digitale veiligheid)			
0.4.30	BAG mutaties/verbetering	Op orde brengen van de BAG.		
0.4.31	Aanbesteding applicatie zaaksysteem	Gemeente HW is vanuit de aanbestedingswet verplicht de applicatie voor het zaaksysteem opnieuw aan te besteden. Doel is in 2020 te starten met de voorbereiding op deze aanbesteding, die in 2021 plaats moet vinden.		
0.4.32	Aanbesteding Raadsinformatiesysteem	In het vierde kwartaal zal de werkgroep RIS een aanbesteding starten voor een nieuw RIS. Er is een integratie met het huidige zaaksysteem		
0.4.33	Aanbesteding Website Hoeksche Waard	Nieuwe website is op 1 april live 2020 gegaan. Tot eind van het jaar worden er een aantal zaken verder ontwikkeld, waaronder participatie. Er loopt hiervoor een leuk project met speeltuinen.	✓	
0.4.34	Aanbesteding nieuwe werkplek	Alle medewerkers krijgen een nieuwe werkplek. Voor de meesten zal dit een laptop zijn met op de bureaus op de HW locaties een volledige uitrusting met monitor en toetsenbord. Hiermee wordt deels invulling gegeven aan de implementatie van het nieuwe werkconcept. De fasering wordt nog bepaald. De uitrol is in het 4 ^e kwartaal 2020 afgerond.	✓	
0.4.35	Verander-opgave "Adoptie Nieuwe Werkplek"	Met de komst van de nieuwe werkplek wordt veel nieuwe functionaliteit geïntroduceerd waaronder Office365 en werken met de Cloud producten van Microsoft. Het motto "niet mailen maar delen" zal een grote impact hebben op de medewerkers. Daarom wordt in het 4 ^e kwartaal 2020 een adoptieprogramma gestart.		

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Primitieve begroting		Actuele begroting		Saldo 2020
		Werkelijk 2019	2020	2020	Werkelijk 2020	
Baten	0.1 Bestuur	38	85	25	0	-25
	0.2 Burgerzaken	1.137	1.074	860	918	58
	0.3 Beheer overige gebouwen en	59	86	98	60	-38
Totaal Baten		1.234	1.245	983	977	-6
Lasten	0.1 Bestuur	-6.256	-5.321	-4.348	-4.234	114
	0.2 Burgerzaken	-3.078	-2.901	-2.747	-2.889	-142
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-645	-366	-258	-283	-24
Totaal Lasten		-9.979	-8.588	-7.352	-7.405	-52
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-8.745	-7.343	-6.370	-6.427	-58
Onttrekkingen reserves	0.1 Bestuur	317	0	51	51	0
	0.3 Beheer overige gebouwen en	335	8	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		651	8	51	51	0
Stortingen reserves	0.1 Bestuur	-23,1	0	0	-10	-30
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-7,603	-4	-4	-4	0
Totaal Stortingen reserves		-31	-4	-4	-34	-30
Gerealiseerd resultaat		-8.124	-7.338	-6.322	-6.410	-88

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	-0,1	Nadeel	Overige kleinere verschillen op dit programma
Totaal	-0,1	Tekort op budget 2020	

Beleidsindicatoren

Voor dit programma zijn geen (verplichte) beleidsindicatoren van toepassing.

2.2 Programma 1 Veiligheid

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer, openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Wat gebeurde er om ons heen?

Het coronavirus maakte dat Nederland medio maart voor het eerst in een lockdown ging. De beperkende maatregelen om dit mogelijk te maken werden opgenomen in noodverordeningen die via de Veiligheidsregio's werden opgesteld. Om invulling en uitvoering te geven aan deze nieuwe (juridische) werkelijkheid was veel afstemming en overleg nodig, zowel intern als extern.

Voor het programma Veiligheid betekende dit dat er een gemeentelijke crisisorganisatie werd vormgegeven en dat daarin een groot aantal taken lagen die uitgevoerd moesten (en moeten) worden. Daarnaast vormden toezicht en handhaving van de maatregelen uit de noodverordeningen heel nieuwe taken voor politie en onze gemeentelijke handhavers, waar de hoogste prioriteit aan werd gegeven.

De gevolgen van de versoepelingen van de coronamaatregelen, de beperkingen door de maatregelen, de overgang naar de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 en (bestuurlijke) dilemma's waar we het hele jaar mee geconfronteerd werden, zorgden voor een grote druk op de beschikbare capaciteit. Daarnaast brachten de maatregelen ook beperkingen met zich mee om bepaalde taken uit te voeren en werden we juist geconfronteerd met effecten van de maatregelen die om de nodige aandacht vroegen.

Crisisbeheersing en brandweer

De Veiligheidsregio heeft op volle toeren gedraaid om de coronacrisis te managen. De hoogste prioriteit ging het afgelopen jaar uit naar de bestrijding van COVID-19 en de voortgang van de risico- en crisisbeheersing, de operationele brandweerorganisatie en daarmee naar alle (ondersteunende) processen die hieraan verbonden zijn.

Openbare Orde en Veiligheid

Er is veel aandacht uitgegaan naar het vormgeven van en uitvoering geven aan de lokale en regionale crisisorganisatie. Daarnaast vroeg de toename van woon- en jeugdoverlast om meer inzet dan voorzien. Sommige vormen van criminaliteit zijn het afgelopen jaar duidelijk afgenomen, andere vormen zoals cybercriminaliteit hebben juist een vlucht genomen.

Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

Het toezicht op en de handhaving van de coronamaatregelen lag grotendeels bij het Team Handhaving Openbare Ruimte en besloeg een groot deel van het werk.

Wat hebben we bereikt?

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Crisisbeheersing en brandweer

De coronacrisis heeft een grote impact op de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De energie en focus zijn tijdens deze langdurige crisis uitgegaan naar de wettelijke taken, operationele werkzaamheden en kernactiviteiten. De primaire hulpverlenings- en crisisbeheersingstaken zijn gegarandeerd en op acceptabel niveau gebleven, ondanks dat er minder opleidingen en trainingen hebben plaatsgevonden.

Taakveld 1.2 Openbare Orde en Veiligheid

Samenwerken voor een hoog veiligheidsniveau

Waar het binnen de maatregelen mogelijk was, hebben we activiteiten georganiseerd die voor meer bewustwording over veiligheid zorgden. Dit deden we in samenwerking en we benutten hierbij de kracht van onze inwoners. Zo is bij ondernemers, senioren en jongeren op verschillende manieren ingezet op het vergroten van de digitale weerbaarheid. Ook is naar aanleiding van een toename van het aantal auto-inbraken een campagne voor het toepassen chemisch DNA gestart, hebben wijkschouwen plaatsgevonden en is het opzetten van een nieuw buurtpreventieteam ondersteund.

Daarnaast heeft de toename van overlast zichtbaar gemaakt dat er verbeteringen in de ketensamenwerking mogelijk zijn. Daarvoor zijn inmiddels ook de eerste stappen gezet.

Waar het kon en nodig was hebben integrale controles plaatsgevonden. Door zichtbaar aanwezig te zijn laten we zien dat we actief op zoek zijn naar diverse vormen van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast dragen de controles bij aan onze eigen informatiepositie. Het afgelopen jaar hebben we onder andere illegale bewoning en diverse vormen van illegale horeca-activiteiten aangetroffen. Naar aanleiding van de controles zijn handhavingstrajecten gestart.

Daarnaast is ook achter de schermen – onder andere samen met het RIEC en door het opstellen en uitvoeren van beleid - hard gewerkt om ondermijning terug te dringen en tegen te gaan.

Handhaving Openbare Ruimte

Vanaf medio 2020 beschikt onze gemeente over een eigen team van handhavers. Sindsdien zijn er belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling en professionalisering van het team. Hiermee samenhangend is gewerkt aan teamontwikkeling. Inhoudelijk is het takenpakket verder vormgegeven en heeft een prioritering binnen de diverse thema's plaatsgevonden. Kern van de ontwikkeling zijn de stappen naar integrale handhaving op basis van een gebiedsgerichte werkwijze. Hierbij zijn in toenemende mate de handhavers zichtbaar en aanwezig op straat om leefbaarheidsvraagstukken proactief op te pakken.

2.3 Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Voortgang en toelichting
1.1.1	De gemeente heeft een adequate crisisorganisatie	De Hoeksche Waard maakt deel uit van de regionale crisisorganisatie Zuid-Holland Zuid en heeft daarnaast lokale medewerkers die jaarlijks worden getraind.	■ Door de maatregelen die genomen zijn ter bestrijding van het coronavirus, zijn trainingen uitgesteld of in een andere vorm doorgegaan.
1.1.2	De gemeente heeft slagvaardige brandweezorg	De regionale brandweer Zuid-Holland Zuid zet zich in voor de risico- en crisisbeheersing.	■
1.1.3	De gemeente participeert actief in de doorontwikkeling van bevolkingszorg	We gaan de bevolkingszorg verder professionaliseren en meer samenwerken met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid bij het uitvoeren van de (regionale) crisisbeheersing en bevolkingszorgtaken	■

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Nr.	Doelstelling	Activiteit	Voortgang en toelichting
1.2.1	Handhaving huidig veiligheidsniveau en versterken waar nodig	A. Inzetten op handhaving van de drank en horeca en bijzondere wetten.	■ In de periode vanaf maart 2020 is de horeca diverse perioden gesloten geweest. Gedurende de tijd dat de horeca wel geopend was, ging de aandacht proactief uit naar toezicht op naleving van de coronamaatregelen en is minder prioriteit gegeven aan reguliere horecacontroles.
1.2.2		C. Zicht krijgen op (mogelijke) ondermijnende activiteiten in de gemeente.	■
1.2.3		D. Ontwikkelen visie toekomstbestendige BOA organisatie (APV en DHW)	■

1.2.4	Een leefbare en veilige omgeving	A. Implementatie WVGGZ		
1.2.5		B. Participatie stimuleren		
1.2.6	Een leefbare en veilige omgeving	• Opstellen Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2020 • Opstellen handhavingsbeleid • Realisatie en (tussentijdse) evaluatie van toezicht en handhaving		• Het opstellen van het IVB heeft vertraging opgelopen. De Coronacrisis heeft tot dusverre veel ambtelijke capaciteit van het team Integrale Veiligheid gevraagd. De aandacht voor dit onderwerp is naar achteren geschoven. • Met betrekking tot handhaving zijn in 2020 de prioriteiten vastgesteld en in stappen krijgt dit verder vorm in de werkwijze van het team. Een tussentijdse evaluatie dit jaar komt te vroeg gezien de professionalisering van het team en de druk vanuit de handhaving op de coronamaatregelen.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	213	74	0	11	11
	1.2 Openbare orde en veiligheid	80	91	22	57	35
Totaal Baten		293	165	22	68	47
Lasten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-7.322	-7.431	-7.414	-7.285	129
	1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.668	-1.789	-1.531	-1.565	-34
Totaal Lasten		-8.991	-9.219	-8.945	-8.850	95
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-8.698	-9.055	-8.923	-8.782	141
Onttrekkingen reserves		0	0	20	20	0
Totaal Onttrekkingen reserves		0	0	20	20	0
Stortingen reserves		0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-8.698	-9.055	-8.904	-8.762	141

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Crisisbeheersing en brandweer	0,1	Voordeel	Betreft ondermeer een lagere bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid.
Totaal	0,1	Overschot op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	2020	x	x	x
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2020	x	x	x
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2020	2,30	4,60	2,80
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	2020	3,70	6,30	4,60
Jongeren met een delict voor de rechter in %	2019	1,00	1,00	1,00
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	2019	125	132	106

2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte

Tot het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat behoren de taakvelden verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, economische havens en waterwegen en openbaar vervoer.

Wat gebeurde er om ons heen?

Corona heeft grote impact gehad op het openbaarvervoer. Door grote steunpakketten worden de vervoersbedrijven overeind gehouden.

Wat hebben we bereikt?

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In 2020 zijn mooie stappen gezet om de Hoeksche Waardse bereikbaarheid te verbeteren. Zo zijn de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van de Zuidwestelijke ontsluiting, Randweg Klaaswaal en het maatregelenpakket rondom de Heinenoordtunnel. Voor de Korteweg zijn verschillende varianten in beeld gebracht, zijn de gesprekken met de grondeigenaren opgestart en vindt nauw overleg plaats met het Waterschap Hollandse delta. Voor de aan te leggen randweg heeft het college besloten een m.e.r. op te stellen. De onderzoeksvraag hiervoor is in de NRD beschreven die ter inzage heeft gelegen en voor advies aan de commissie mer is voorgelegd. Hier komt uit dat in het MER meer alternatieven naast elkaar moeten worden onderzocht en vergeleken. Dit vraagt meer tijd om de m.e.r. uit te voeren, een voorkeustracé te bepalen en het BP op te stellen. Vanuit het maatregelenpakket voor de Heinenoordtunnel hebben wij het voortouw genomen voor de realisatie van de parallelweg tussen Maasdam en 's-Gravendeel. Het tracé, waarbij een vrij liggend fietspad behouden kan blijven, is samen met provincie Zuid-Holland bepaald.

Taakveld 2.5 Openbaar vervoer

Het afgelopen jaar heeft corona invloed gehad op het programmaonderdeel openbaar vervoer. De nachtbus heeft alleen de eerste drie maanden van 2020 gereden. Met de sluiting van de horeca, het ontraden van het gebruik van het openbaar vervoer en de veiligheid van reizigers en personeel was er geen aanleiding om de pilot voort te zetten. Tevens hebben de gevolgen van corona veel invloed op mogelijke ontwikkelingen in het openbaar vervoer. In plaats van een verwachte en gewenste versterking van het netwerk is sprake van een noodzakelijke teruggang in aanbod van openbaar vervoer.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Recreatieve verbindingen over water

In 2020 wilden wij samen met de betrokken regiogemeenten een verdere invulling geven aan de (recreatieve) verbindingen over water, via onder andere Expeditie Haringvliet. Het coronavirus zorgde ervoor dat niet alles meer kon. Een belangrijk aspect was de noodgedwongen beperking van de capaciteit. Dit zorgde ervoor dat de exploitanten geen reële begroting konden opstellen. We hebben daarom met de exploitanten van de veerponden gekeken naar de mogelijkheden van het voortzetten van (recreatieve) verbindingen over water op basis van een kortdurend contract (looptijd 1 jaar). Ook voor 2021 gaan we op deze manier te werk. Gezien het perspectief op herstel van de sector bereiden we voor 2022 e.v. een aanbesteding voor.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

2.1 Taakveld Verkeer en vervoer

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
2.1.1	Verkeersveiligheid vergroten	De Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid biedt activiteiten op het gebied van bewustwording en gedragsbeïnvloeding (Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid)	■	
2.1.2	Bereikbaarheid verbeteren	- Het onderliggend wegennet verbeteren (vorkstructuur) door onder andere het ontlasten van de verkeersdruk op de centrale as in Klaaswaal - Actief lobbyen bij de provincie voor een goede ontsluiting van de Hoeksche Waard. Afstemmen en voorbereiden renovatie Heinenoordtunnel	■	
2.1.3	Duurzame mobiliteit	- Het faciliteren van fietsverbindingen, onder andere fietspadenplan Hoeksche Waard - Het faciliteren van fietsparkeercapaciteit - Het verbeteren van de infrastructuur voor elektrisch vervoer	■	
2.1.4	Realiseren robuuste vorkstructuur	Randweg Klaaswaal	■	Doordat in de m.e.r. meerdere varianten moeten worden onderzocht is er ten minste 3 maanden vertraging.
2.1.5	Realiseren robuuste vorkstructuur	Ontsluiting Zuid-West (A29-Kortweg-Lange eendrachtsweg)	■	
2.1.6	Realiseren mobiliteitsagenda	Uitwerking mobiliteitsagenda	■	
2.1.7	Bereikbaarheid tijdens renovatie Heinenoordtunnel	Maatregelpakket Heinenoordtunnel	■	

2.1.8	Monitoring en sturing mobiliteit	Opstellen verkeersmodel Hoeksche Waard	✓	
2.1.9	Beheer openbare ruimte	Gelijkschakelen van kwaliteit openbare ruimte	✓	
2.1.10	Verkeersveiligheid	Duurzaam veilig inrichten van de wegen binnen de bebouwde kom	✓	
2.1.11	Verbeteren utilitaire en recreatieve fietsroutes	Realiseren diverse fietspaden		Fietspad Oudeland van Strijen: De planning van dit project staat onder druk. Voor de helft draagt Provincie Zuid-Holland financieel bij aan het project. Er is uitstel gevraagd tot 2023. Uiterlijk 2023 moet het fietspad gereed zijn.
2.1.12	Realiseren robuuste vorkstructuur	Aansluiting N217-Polderweg i.r.t. herontwikkeling SU terrein	✓	
2.1.13	Harmonisatie beleids- en beheerplannen.	Plannen bundelen tot één nieuw en geactualiseerd beleids- en beheerplan wegen voor gemeente Hoeksche Waard.	✓	

Taakveld 2.2 Parkeren

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
2.2.1	Voldoende parkeergelegenheid realiseren	Oplossen knelpunten	✓

Taakveld 2.3 Recreatieve havens

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
2.3.1	Beheer havens	Areaal bepalen en onderhoudsmaatregelen inventariseren	✓
2.3.2	Harmonisatie havenbeheersverordening	Havenverordeningen bundelen tot één nieuwe en geactualiseerde havenbeheersverordening voor gemeente Hoeksche Waard	✓
2.3.3	Legalisering ligplaatsen loswal Puttershoek	De loswal Puttershoek aanwijzen als gemeentelijke haven	✓

Taakveld 2.4 Water

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
2.4.1	Beheer civiele kunstwerken (bruggen, steigers, e.d.) op orde	• Areaal opnemen in integraal beheerprogramma; • Onderhoudstoestand in beeld brengen; • Meerjarenonderhoudsplanung opstellen; • Afsluiten raamcontract onderhoud civiele kunstwerken;	Het uitvoeren van de onderhoudsmaatregelen voor 2020 loopt door in 2021. Het betreft hier met name werkzaamheden die afhankelijk zijn van de weersomstandigheden (schilderwerkzaamheden,

		• Uitvoeren onderhoudsmaatregelen en vervangen civiele kunstwerken. • Vaststellen gemeentelijk beleid civiele kunstwerken.		vervangen slijtlagen). Overige activiteiten zijn afgerond.
2.4.2	Gemeentelijke watergangen voldoen aan de gestelde eisen van het waterschap Hollandse Delta (Legger en Keur)	• Uitvoeren uitgestelde onderhoudsmaatregelen vanuit schouwjaar 2019; • Uitvoeren onderhoudsmaatregelen schouwjaar 2020; • Vaststellen gemeentelijk beleid beheer watergangen.		Het uitvoeren van de uitgestelde onderhoudsmaatregelen vanuit schouwjaar 2019 zijn gestart. Het uitvoeren van de onderhoudsmaatregelen 2020 starten in december 2020 en lopen door tot medio maart 2021. Gemeentelijk beleid beheer watergangen is vastgesteld door de raad.
2.4.3	Beheer gemeentelijke beschoeiingen (oeverbescherming) op orde	• Areaal opnemen in integraal beheerprogramma; • Onderhoudstoestand in beeld brengen; • Meerjarenonderhoudsplanung opstellen; • Afsluiten raamcontracten vervangen beschoeiingen; • Vervangen gemeentelijke beschoeiing; • Vaststellen gemeentelijk beleid beschoeiingen.		Het in beeld brengen van de onderhoudstoestand en het opstellen van een meerjarenonderhoudsplanung is afgerond. Het afsluiten van een raamcontract wordt eind 2020/begin 2021 gerealiseerd. Het vervangen van de gemeentelijke beschoeiingen voor 2020 wordt aanbesteed, planning uitvoering gereed 31 december 2020. Gemeentelijk beleid beschoeiingen is vastgesteld door de raad.

Taakveld 2.5 Openbaar vervoer

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
2.5.1	Vervoersaanbod verbeteren en het wegennet ontlasten	• In overleg met de provincie de behoefte en mogelijkheden voor aanleg P+R-voorzieningen in kaart brengen • Het realiseren van een Randstadnetverbinding (R-netverbinding)	Vanwege de corona-omstandigheden wordt realisatie van R-net uitgesteld tot (waarschijnlijk) eind 2021. Corona heeft groot (negatief) effect op gebruik openbaar vervoer en daarmee ook de inkomsten. Bij afstemming van vraag en aanbod openbaar vervoer is introductie R-net een uitgangspunt.
2.5.2	Verbeteren externe bereikbaarheid	Doorontwikkeling nachtbus hele regio (pilot)	Pilot gestart in 2020. Door corona-omstandigheden rijdt nachtbus vanaf half maart niet meer. Pilot voor 2020 stopgezet. Resterende budget elders in programma ingezet.

2.5.3	Toegankelijkheid OV	Inventarisatie bushaltes	
-------	---------------------	--------------------------	--

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.7.1	Goede recreatieve verbindingen	In overleg met regiogemeenten invulling geven aan verbindingen over water	In 2019 heeft de Europese aanbesteding voor de Expeditie Haringvliet niet geleid tot inschrijvingen. Voor het seizoen 2020 is een alternatieve oplossing gezocht om toch te kunnen voorzien in een verbinding op het Haringvliet. Wegens de coronamaatregelen is dit een beperktere verbinding geworden dan oorspronkelijk de bedoeling was. Dit geldt ook voor 2021. Een nieuwe aanbesteding t.b.v. 2022 wordt op dit moment voorbereid.

Taakveld 7.2 Riolering

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
7.2.1	Harmonisatie beleid en beheer	Opstellen van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP).	✓

Taakveld 7.3 Afval

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
7.3.1.	Afvalinzameling	Doorvoeren van omgekeerd inzamelen.	De uitvoering van omgekeerd inzamelen is vertraagd. Reden hiervoor zijn een combinatie van factoren. De belangrijkste zijn de langdurige en moeizame onderhandelingen over de Raamovereenkomst verpakkingen en de lagere vergoedingen voor PMD. De overige projecten uit het Grondstoffenbeleidsplan zoals schooleducatie, circulair ambachtscentrum verlopen volgens planning.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en Crematoria

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
7.5.1	Harmonisatie beleid en beheer	Vaststellen van nieuw beleid en nieuwe tarieven	✓	

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2019*	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	2.1 Verkeer en vervoer	1.593	700	818	648	-170
	2.2 Parkeren	55	51	71	58	-13
	2.3 Recreatieve havens	105	92	92	101	9
	2.5 Openbaar vervoer	60	79	60	61	1
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)					
	* recreatie	333	221	993	764	-229
	* 7.2 Riolering	8.241	8.587	8.093	8.570	476
	* 7.3 Afval	8.858	9.084	9.197	9.907	710
	* 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2.769	1.289	1.289	1.360	71
Totaal Baten		22.013	20.103	20.613	21.468	855
Lasten	2.1 Verkeer en vervoer	-12.908	-14.635	-14.419	-14.503	-84
	2.2 Parkeren	-342	-231	-378	-350	28
	2.3 Recreatieve havens	-158	-94	-55	-60	-5
	2.4 Economische havens en waterwegen	-295	-362	-606	-599	7
	2.5 Openbaar vervoer	-244	-418	-322	-256	66
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)					
	* recreatie	-7.865	-9.554	-9.190	-8.708	482
	* 7.2 Riolering	-6.546	-6.072	-5.161	-5.609	-448
	* 7.3 Afval	-8.212	-8.003	-8.129	-8.714	-584
	* 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-2.543	-2.213	-2.404	-2.542	-138
Totaal Lasten		-39.114	-41.582	-40.665	-41.342	-677
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-17.101	-21.478	-20.051	-19.873	178
Onttrekkingen reserves	2.1 Verkeer en vervoer	451	8.814	12.293	11.926	-367
	2.2 Parkeren	75	0	60	60	0
	2.3 Recreatieve havens	127	57	14	14	0
	2.4 Economische havens en waterwegen	36	0	203	244	40
	2.5 Openbaar vervoer	114	93	0	0	0
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)					
	* recreatie	1.079	565	835	227	-608
	* 7.2 Riolering	0	0	0	0	0
	* 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	646	457	625	625	0
Totaal Onttrekkingen reserves		2.528	9.987	14.031	13.096	-935
Stortingen reserves	2.1 Verkeer en vervoer	-1.803	-8.889	-12.330	-11.902	428
	2.4 Economische havens en waterwegen	-692	0	0	0	0
	* 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recrea	-501	-286	-647	-226	421
	* 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.631	-235	-246	-246	0
Totaal Stortingen reserves		-4.627	-9.411	-13.223	-12.374	849
Gerealiseerd resultaat		-19.200	-20.903	-19.244	-19.151	92

Conform raadsbesluit dd 18 juli 2019 (wijziging programmastructuur) en 12 november 2019 (begroting 2020-2023) zijn deze taakvelden toegevoegd dit programma (idem voor vergelijkende cijfers "Werkelijk 2019").

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) /	Voordeel /	Belangrijkste verklaringen
Afval	0,1	Voordeel	Het voordeel is volledig toe te rekenen aan een hogere vergoeding van het afvalfonds (gescheiden inzameling).
Totaal	0,1	Overschot op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente"12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Huishoudelijk restafval, in kg per inwoner	2019	122	163	121

2.4 Programma 3 Economie

Tot het programma Economie horen de taakvelden economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie.

Wat gebeurde er om ons heen?

Corona

De impact van de coronacrisis op de economie en samenleving wordt steeds duidelijker. De uitbraak van het coronavirus begon als een gezondheids crisis maar het bleek al snel ook om een economische crisis van ongekennde omvang te gaan. De maatregelen voor de beperking van de gezondheidsrisico's zijn van grote invloed op de economie. Zo worden ondernemers gedwongen de deuren te sluiten van hun winkels, restaurants etc. met alle gevolgen van dien. In de zomer leek het er even op dat de crisis onder controle was, maar in het najaar werd duidelijk dat deze wereldwijde crisis nog lang niet ten einde is. De ondernemers zijn hard geraakt door deze crisis. De schade die is opgelopen, lost zich niet zomaar op.

Wat hebben we bereikt?

Actieplan economische gevolgen corona

Op 16 juni 2020 heeft de gemeenteraad het 'Actieplan economische gevolgen voor ondernemers' vastgesteld. Hierin is een noodsteunpakket voor ondernemers, verenigingen en stichtingen vastgesteld. In 2020 liepen de regelingen vanuit de rijksoverheid nog steeds door. Deze boden voldoende dekking waardoor er nog weinig beroep is gedaan op het noodsteunpakket.

Er zijn twee onderzoeken uitgevoerd om de impact van het coronavirus op ondernemers in de Hoeksche Waard in kaart te brengen. De horeca, retail, vrijetijdssector, evenementenorganisatoren, marktondernemers, dienstverleners en zzp'ers zijn vooral hard geraakt.

In diverse denktanks in de Hoeksche Waard is gesproken met ondernemers over economische gevolgen van de coronacrisis en over de onderwerpen waarmee de gemeente in samenwerking met de deelnemers aan de slag konden gaan. Een aantal acties die hieruit zijn voortgekomen, zijn: Het uitbreiden van terrassen voor de horeca, het niet in rekening brengen van marktgelden, webinars over cybercriminaliteit, online zichtbaarheid en het stimuleren van Koop Lokaal. Ook het ontwikkelen van digitaliseringspakketten en het starten van sectortafels om in gesprek te gaan met de sector en de onderwijspartners over omscholingsmogelijkheden zijn voorbeelden.

Regiodeal Zuid-Hollandse Delta

Met het sluiten van de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta bundelen de eilanden Hoeksche Waard, Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee hun krachten en tonen zij zich heel erg ambitieus. De Zuid-Hollandse Delta wil namelijk uitgroeien tot koploper op het gebied van Agrifood, Landschap en Toerisme, Duurzaamheid en Innovatie.

Met een breed investeringspakket investeren de gemeenten Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Hoeksche Waard, Nissewaard en Westvoorne in de economische structuur en het woon- en leefklimaat van de Zuid-Hollandse Delta, om duurzaam te kunnen blijven groeien. Vanuit deze brede welvaartsontwikkeling wil de Zuid-Hollandse Delta bekend worden in Nederland als regio waar ruimte is voor innovatieve oplossingen, nieuwe ontwikkelingen en vitale bedrijvigheid.

Afgelopen jaar werkten wij met onze regiopartners aan de uitwerking van onze plannen. Vanuit een brede samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs- en kennisorganisaties en andere overheden bouwden we aan draagvlak voor een duurzame samenwerking in de delta en werkten we toe naar concrete businesscases voor de uitvoering van het programma. Op diverse programmalijnen hebben we de verbinding gelegd met andere al lopende uitvoeringsprogramma's van provincie of Rijk.

In samenwerking met de gemeentebesturen legden we de basis voor een Regio Board. De Board bestaat uit vertegenwoordigers van de drie O's (ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden) en richt zich op de ruimtelijk-economische agenda van de delta.

Economisch vestigingsklimaat

Elke ondernemer heeft een sterk ondernemersklimaat nodig om economische dynamiek te genereren. Als gevolg van de impact van de coronacrisis werden goede voorzieningen voor ondernemers alleen nog maar dringender. Over onze ambitie om een dekkend netwerk van hoogwaardige digitale infrastructuur te hebben voor bewoners en ondernemers gingen we in gesprek met commerciële initiatiefnemers. In 2020 sloten we een overeenkomst met een telecombedrijf voor de uitrol van glasvezel in de hele gemeente Hoeksche Waard. Om onze dienstverlening aan de ondernemer te optimaliseren stelden we met input van ondernemerswensen in 2020 een verbeterplan op. Hier gaven we in uitvoering aan met als resultaat een nieuw centraal digitaal loket voor alle algemene praktische informatie en het beginpunt voor persoonlijk advies waardoor ondernemers snel met de Accountmanagers Bedrijven in contact kunnen komen. De onderlinge samenwerking van ondernemers om collectief te investeren in het verbeteren van de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving en het bezoekersklimaat faciliteerden we door met vijf gebieden de verlenging van de BIZ plannen voor te bereiden en te formaliseren.

Bloeiende vrijetijdseconomie

Vrijetijdseconomie versterkt de economische positie van de Hoeksche Waard en draagt bij aan het behoud van natuur, landschap en erfgoed. Om deze kansen te benutten en de juiste keuzes te kunnen maken is vastgelegd dat we een vrijetijdsprofiel Hoeksche Waard met uitvoeringsprogramma ontwikkelen en implementeren. Volgens planning is in 2020 gestart met het opstellen van deze "Visie Vrijetijdseconomie Hoeksche Waard". Door het coronavirus is er een doorloop naar 2021. Het coronavirus heeft een ongekende impact op de vrijetijdssector. We hebben daarom veel aandacht gegeven aan het wel en wee van deze sector. Het is hoogst onzeker hoe ondernemingen uit de crisis komen, alhoewel een aantal van hen veel creativiteit hebben gebruikt. Nieuwe samenwerkingsvormen en verdienmodellen zijn ontstaan.

Wij hebben - naast een zo goed mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen - geprobeerd mee te denken met de ondernemers in de vrijetijdssector. We hebben waar het kon en kan ruimte en omstandigheden gecreëerd om continuïteit van hun bedrijfsvoering mogelijk te maken. Het Actieplan Corona gaf en geeft hiervoor kaders. Bij de uitwerking van de Visie Vrijetijdseconomie proberen we zo goed als mogelijk te anticiperen op de lange termijnimpact van het coronavirus. Dat doen we door onder andere bij de acties in de uitvoeringsagenda integraal te kijken naar hoe deze kunnen bijdragen aan duurzaam herstel. Via een participatieproces is input opgehaald bij inwoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld. De ontvangen input is meegenomen bij het opstellen van een keuzenota voor de raad. De raad kan zo kaders en koers aangeven voor de verdere uitwerking van de visie.

Om de toekomstbestendigheid van de winkelgebieden en detailhandel in de Hoeksche Waard te versterken werkten we de uitgangspunten van de detailhandelsvisie uit in een programma. We maakten voor de periode tot 2025 afspraken met de stichting Detailhandelsraad. Deze richten zich op het invullen van een adviesrol richting de gemeente voor zaken die detailhandel raken en op de invulling van centrummanagement waardoor projecten en activiteiten in verschillende winkelgebieden en de kleine kernen gezamenlijk georganiseerd worden.

Gebiedsmarketing Hoeksche Waard

Op 28 januari 2020 is het rapport gebiedsmarketing Hoeksche Waard vastgesteld. Op 16 juli en 17 november is tijdens raadsinformatieavonden informatie opgehaald voor de verscherping van de positionering, propositie, het merkenpaspoort en de KPI's. Via een participatieproces (in de vorm van kartrektersgroepen op het gebied van wonen, werken & leren en recreatie & toerisme) is input opgehaald bij inwoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld. De ontvangen input is meegenomen bij het opstellen van een keuzenota voor de positionering en propositie voor de raad. Ook is vanuit gebiedsmarketing aangesloten bij al bestaande initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn de koop lokaal actie 'maak 't samen waar(d)' en de horeca #bestelchallenge om ondernemers te ondersteunen (dit in het kader van de Coronacrisis), het samen met de detailhandelsraad ontwikkelen en vermarkten van een Hoeksche Waardse cadeaubon, de ontwikkeling van de 'werken & leren website' om scholieren, werkzoekenden en werkgevers te verbinden, de implementatie van het welkomstpakket voor nieuwe inwoners en de wooncampagne die in het voorjaar van 2020 is uitgevoerd.

Vitale arbeidsmarkt

Vanuit een brede arbeidsmarktanalyse hebben we in 2020 de uitvoeringsagenda Vitale Arbeidsmarkt vastgesteld. Diverse bedrijven in verschillende sectoren in de Hoeksche Waard, onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners hebben in het totstandkomingsproces hun bijdrage geleverd. Al bestaande initiatieven, zoals de Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven Hoeksche Waard (SOB-HW), zijn hierin opgenomen en nieuwe activiteiten zijn ontwikkeld. Op die manier werken we op een integrale wijze aan een gezonde arbeidsmarkt, waarin vraag en aanbod nu en in de toekomst in balans zijn.

De eerste resultaten van deze agenda zijn afgelopen jaar al geboekt, zoals het opleveren van het platform 'Werken en Leren in de Hoeksche Waard'. De bestaande website van de SOB-HW is hierin geïntegreerd en de koppeling met de website voor gebiedsmarketing Hoeksche Waard is gelegd.

Vanuit het Actieplan coronamaatregelen en de activiteiten omtrent Leven Lang Leren in de gemeente Hoeksche Waard is er een start gemaakt met het project sectortafels. Het project is erop gericht om mensen die door de coronacrisis geen werk meer hebben of weinig toekomstperspectief hebben in hun werk om te scholen richting banen in sectoren waar veel behoefte is aan personeel. Gerichte omscholing draagt daarom bij aan een sterk sociaal en economisch klimaat en een vitale economie. De toegevoegde waarde van het project is dat er op korte termijn investeringen worden gedaan (bv. investeren in omscholing) om op de lange termijn (maatschappelijke) kosten te voorkomen (bv. kosten voor uitkeringen, kosten voor leegstand door wegtrekkende bedrijven, laag voorzieningenniveau). In Q4 2020 zijn de eerste twee tafels opgezet over zorg en installatietechniek. In 2021 is de tafel logistiek opgezet en in Q2 wordt samen met de SOB partners een 4e tafel ingericht.

Ook hebben we concrete stappen gezet in de formalisering en professionalisering van de samenwerking tussen scholen en werkgevers in de SOB-HW. Deze stappen krijgen begin 2021 hun beslag door de oprichting van een stichting.

Innovatieve landbouw

Hoeksche Waard loopt voorop op het gebied van duurzame en innovatieve landbouw. Ondanks deze goede uitgangspositie wordt de agrarische sector geconfronteerd met diverse uitdagingen die bepalend zijn voor de mate waarin boeren in staat zijn invulling te geven aan maatschappelijke opgaven, zoals bodemherstel, biodiversiteit en klimaatverandering. Deze opgaven zijn bepalend voor de toekomst van de sector. Onder de vlag van het gebiedsprogramma Hoeksche Waard zijn diverse innovatieve projecten financieel ondersteund, zoals een pilot voor regeneratieve landbouw, boskashi en een CO2-scan bij diverse boeren.

Foodlab

In 2019 is op initiatief van gemeente Hoeksche Waard het participatieproces Roadmap to Foodlab gestart. In dit proces werken we samen met het bedrijfsleven, onderwijsorganisaties, andere overheden en het maatschappelijk middenveld aan het uitwerken en aanscherpen van de ambities en doelen van het Foodlab. Vervolgens wil de gemeente met de markt bouwen aan een haalbare businesscase voor het Foodlab.

Aanvankelijk was het idee om het Foodlab in de vorm van een grootschalig laboratorium te ontwikkelen, waar kennis, onderwijs, beleving en productie van voedsel onder één dak worden samengebracht. Voor dit idee was weliswaar veel maatschappelijke interesse, maar het ontbreekt in deze fase aan financieel draagvlak om zelfstandig een grootschalig vastgoedproject te ontwikkelen en te exploiteren. Daarnaast wordt met deze invulling te veel voorbij gegaan aan het ondernemerschap en de innovatiekracht die op de boerenerven en in de voedselketen plaatsvinden. We zien echter wel behoefte om de maatschappelijke interesse in het Foodlab vast te houden en met een duidelijke gemeenschappelijke kracht het concept in de Hoeksche Waard programmatisch uit te werken. In het beeld van meerdere partners van de Roadmap to Foodlab betekent dat het verbinden van bestaande fysieke locaties met elkaar. Van één Foodlab naar een 'kralenketting' van meerdere Foodlabs.

Het is daarbij wel denkbaar dat er aan dit netwerk een begin- en eindpunt wordt ontwikkeld als start van deze route. De gedachte van de Roadmap to Foodlab is dat de gemeente hiervoor aansluit op een concreet en haalbaar marktinitiatief en faciliteert in de ontwikkeling en exploitatie. Deze marktontwikkeling hebben we gevonden in de nieuwbouwplannen van de Hoeksche Hoeve voor de productie, verwerking en verhandeling van de Hoeksche Chips. De ondernemers willen hun nieuwe productielocatie toegankelijk maken voor het publiek. De bezoekers (bewoners, recreanten, scholen) maken op een interactieve en educatieve wijze kennis met het proces van pootaardappel in de grond tot en met een zak chips in de doos. Gemeente faciliteert in dit project door conceptontwikkeling, subsidieverwerving, communicatie/marketing en een eigen financiële bijdrage.

De Roadmap to Foodlab heeft een rijke oogst aan ideeën en activiteiten opgeleverd. Deze oogst vertalen we in een uitvoeringsprogramma waarmee we vorm en inhoud geven aan het Foodlab. De eerste activiteiten zijn in 2020 al gestart, zoals het project HW Winkel in samenwerking met de Detailhandelsraad Hoeksche Waard en de verkenning op een fysieke invulling van het Foodlab in onze gemeente. Begin 2021 stelt het college het uitvoeringsprogramma vast. In dit programma is de verbinding gemaakt met de programmalijn agrifood van de Regio Deal.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 3.1 Economische ontwikkelingen

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
3.1.1	Bevorderen balans op de arbeidsmarkt	In samenwerking met de provincie Zuid-Holland wordt een uitvoeringsagenda opgesteld.	✓	
3.1.2	Bevorderen balans op de arbeidsmarkt	Deelname aan platform Stichting Onderwijs Bedrijfsleven (SOB) en uitvoeren SOB agenda.	✓	
3.1.3	Bevorderen balans op de arbeidsmarkt	Ontwikkelen en implementeren regionale vacaturebank	✓	
3.1.4	Bevorderen samenwerking overheid, onderwijs en bedrijfsleven	Ontwikkelen en implementeren economic board Hoeksche Waard (o.a. ondernemers, zorgpartijen, onderwijs, etc.)	■	Proces loopt vertraging op aangezien prioriteit momenteel ligt bij samenwerken op Corona binnen denktank Corona ondernemers.
3.1.5	Bevorderen samenwerking overheid, onderwijs en bedrijfsleven	Doorontwikkelen detailhandelsraad en centrummanagement Hoeksche Waard	■	
3.1.6	Bevorderen regionale samenwerking	Verkennen mogelijkheden regionale samenwerking op gebied van economische vraagstukken.	✓	
3.1.7	Groei van de vrijetijdseconomie en daarmee groei van lokale consumptieve bestedingen	Ontwikkelen en implementeren vrijetijdsprofiel Hoeksche Waard met uitvoeringsprogramma.	■	Door prioritering op het gebied van coronamaatregelen heeft dit project een doorloop naar 2021.
3.1.8	Groei van de vrijetijdseconomie en daarmee groei van lokale consumptieve bestedingen	Doorontwikkelen detailhandelsraad en centrummanagement Hoeksche Waard.	■	
3.1.9	Doelstelling Kwalitatieve werklocaties	Ontwikkelen en uitvoeren actieplan werklocaties.	■	Door prioritering op het gebied van coronamaatregelen wordt dit project in 2021 opgepakt.

3.1.10	Inzicht in economische ontwikkeling	Economische monitoring		
3.1.11	Programmatische aanpak economie	Programmaondersteuning opnemen.	✓	
3.1.12	Behoud en de versterking van onze positie in de duurzame en innovatieve landbouw	Project Foodlab Uitvoeren projecten agenda groene cirkels		
3.1.13	Behoud en uitbreiding van de economische vitaliteit	Samen met de detailhandelsraad de regionaal vastgestelde detailhandelsvisie uitwerken Versterken van de winkelcentra in de kernen Verbeteren van de samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven		
3.1.14	Duurzame, innovatieve landbouwsector	• Mogelijkheden verkennen op het gebied van biomassa en biobased economy • Verkenning van de realisatie van Foodlab • Via innovatieve pilots de landbouwsector in de Hoeksche Waard verder (inter)nationaal op de kaart zetten		

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
3.2.1	Toekomstbestendige infrastructuur	Faciliteren initiatieven snel internet	✓	
3.2.2	Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven	• Ontwikkelen en revitaliseren bedrijventerreinen, bijvoorbeeld bedrijventerrein locatie Suikerfabriek Puttershoek • Verkopen kavels 1e fase door Bedrijvenpark Hoeksche Waard		

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
3.3.1	Pro actieve dienstverlening	Ontwikkelen en implementeren (agrarisch) ondernemersloket	✓	
3.3.2	Stimuleren ondernemerscollectiviteit	Realiseren van BIZ op bedrijventerreinen en in winkelgebieden		
3.3.3	Duurzaam veilig vestigingsklimaat	Vanuit een proactief accountmanagement leegstand tegengaan en kansen verzilveren voor revitalisering en verduurzaming van bedrijventerreinen		
3.3.4	Stimuleren starters en innovatie	Ontwikkelen en implementeren starters- en innovatiebeleid.		
3.3.5	Stimuleren starters en innovatie	Verkennen en (laten) ontwikkelen van ontmoetingsplek voor startende en innoverende ondernemers.		

Taakveld 3.4 Economische promotie

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
3.4.1	Integrale aanpak gebiedsmarketing Hoeksche Waard	Realiseren uitvoeringsagenda gebiedsmarketing, waarbij wordt ingezet op de ontwikkeling van concrete producten.	✓	
3.4.2	Economische promotie	Gebiedsmarketing en branding		Vanwege de vele onderwerpen op de raadagenda en de extra inzet van gebiedsmarketing op coronamaatregelen neemt de uitwerking van de uitvoeringsagenda extra tijd in beslag.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Primitieve		Actuele		Saldo
		Werkelijk 2019	begroting 2020	begroting 2020	Werkelijk 2020	
Baten	3.1 Economische ontwikkeling	0	0	40	63	23
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	705	485	1.264	169	-1.095
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	118	162	113	119	6
	3.4 Economische promotie	132	133	133	107	-26
Totaal Baten		955	780	1.550	458	-1.092
Lasten	3.1 Economische ontwikkeling	-503	-1.273	-1.114	-1.062	52
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-611	-559	-1.380	-326	1.055
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-533	-528	-678	-736	-58
	3.4 Economische promotie	-368	-136	-442	-499	-57
Totaal Lasten		-2.015	-2.495	-3.615	-2.622	993
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-1.060	-1.715	-2.064	-2.164	-99
Onttrekkingen reserves	3.1 Economische ontwikkeling	0	0	76	76	0
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9	9	9	9	0
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	8	135	135	0
	3.4 Economische promotie	244	15	1.039	1.057	18
Totaal Onttrekkingen reserves		272	32	1.258	1.277	18
Stortingen reserves	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	-1.175	-1.175	0
	3.4 Economische promotie	0	0	-810	-810	0
Totaal Stortingen reserves		0	0	-1.985	-1.985	0
Gerealiseerd resultaat		-787	-1.683	-2.791	-2.872	-81

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020" uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	-0,1	Nadeel	Overige kleinere verschillen op dit programma
Totaal	-0,1	Tekort op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Netto arbeidsparticipatie tov potentiële beroepsbevolking	2019	70,0	68,8	69,4
% Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	2019	48,0	53,2	50,2
Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	2019	643,2	792,1	704,9
Bedrijfsvestigingen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	2019	152,5	151,6	152,5

2.5 Programma 4 Onderwijs

Tot het programma Onderwijs behoren de taakvelden onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid.

Wat gebeurde er om ons heen?

De aanpak van de coronacrisis dwong het onderwijs tot ongekennde maatregelen. We hadden begin vorig jaar niet kunnen bedenken dat alle scholen in ons land ineens zouden moeten overstappen op afstandsonderwijs, dat leerlingen wekenlang niet naar school zouden gaan en dat basisscholen de eindtoets in groep 8 niet zouden afnemen. Het maakte op indringende manier duidelijk hoe belangrijk school als fysieke ontmoetingsplek is om te leren en in sociaal opzicht. Tijdens de crisis is in de Hoeksche Waard door de scholen, de kinderopvangorganisaties en de gemeente intensief en succesvol samengewerkt om leerlingen in deze uitzonderlijke periode zo goed mogelijk op te vangen en zoveel mogelijk onderwijs te blijven geven. Ook het Jeugdteam en Leerplicht waren in deze bijzondere periode nauw betrokken bij de noodopvang en de herstart van het onderwijs.

Wat hebben we bereikt?

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

In het afgelopen jaar is gewerkt aan het IHP. Dit plan bestaat uit een strategisch deel en een operationeel deel. In het strategische deel zijn vijf ambities geformuleerd die boven de op dat moment geldende gemeentelijke zorgplicht gaan. Het operationele deel van het IHP is gebaseerd op leerlingenprognoses en kwaliteitsmetingen van de schoolgebouwen. Het IHP is in nauw overleg met de schoolbesturen opgesteld. Het IHP is begin 2021 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

In de Hoeksche Waard bestaat al langer de wens een LEA in te richten en op te stellen. De noodzaak werd en wordt in de Hoeksche Waard gevoeld om met alle partners samen op te trekken op het snijvlak van onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp. Eind 2019 is gestart met het opstellen van de agenda en het uitwerken van een bijpassende structuur.

In 2020 is samen met partners de LEA 2021-2022 opgesteld. Het doel van de samenwerkende partijen is om jeugdigen optimale ontwikkelingskansen te bieden. In de LEA staat beschreven op welke wijze en op welke thema's de partners willen samenwerken. Het opstellen van onderwijskansenbeleid is als één van de thema's opgenomen op de LEA. De LEA is in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld door het college en vervolgens ondertekend door de samenwerkende partners.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
4.2.1	Goede onderwijshuisvesting waar scholen optimaal onderwijs kunnen bieden	Vervangen van en vervangende nieuwbouw voor schoolgebouwen conform de onderwijshuisvestings plannen Besluitvorming over kostennormering onderwijs huisvesting, specifiek Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG)		
4.2.2	Adequate huisvesting voor het primair-en voortgezet onderwijs, inclusief het speciaal onderwijs.	Opstellen Integraal Huisvestingsplan Hoeksche Waard (extern)	✓	

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
4.3.1	Versterken van (de relatie tussen) onderwijs met arbeidsmarkt en participatie, met preventie, met jeugdhulp.	Opstellen Samenwerkingsagenda onderwijs, gemeente en maatschappelijke (jeugd)partners om te komen tot één visie waarbij onze gezamenlijke opgave (w.o. Lokale educatieve agenda), aanhaakt op de economische agenda		
4.3.2	Onderwijskansenbeleid	Formuleren beleid op onderwijskansen en aanbrengen samenhang in activiteiten gericht op het voorkomen en wegnemen van onderwijsachterstanden.		

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Primitieve begroting			Actuele begroting	
		Werkelijk 2019	2020	2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	4.1 Openbaar basisonderw ijs	24,75731	32	13	20	7
	4.2 Onderw ijshuisvesting	90,391	9	9	0	-9
	4.3 Onderw ijsbeleid en leerlingenzaken	672,95674	581	792	798	6
Totaal Baten		788	623	815	818	3
Lasten	4.1 Openbaar basisonderw ijs	-768	-689	-731	-738	-7
	4.2 Onderw ijshuisvesting	-2.391	-2.186	-2.003	-2.048	-44
	4.3 Onderw ijsbeleid en leerlingenzaken	-2.493	-3.135	-2.941	-2.971	-30
Totaal Lasten		-5.652	-6.010	-5.675	-5.756	-81
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-4.864	-5.387	-4.860	-4.938	-78
Onttrekkingen reserves	4.2 Onderw ijshuisvesting	351	445	406	426	20
	4.3 Onderw ijsbeleid en leerlingenzaken	1	11	14	14	0
Totaal Onttrekkingen reserves		352	456	420	440	20
Stortingen reserves	4.2 Onderw ijshuisvesting	-195	-206	-206	-206	0
	4.3 Onderw ijsbeleid en leerlingenzaken	-7	-7	-7	-7	0
	5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-201	-213	-213	-213	0
Gerealiseerd resultaat		-4.714	-5.145	-4.653	-4.712	-58

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020") uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1.mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	-0,1	Nadeel	Diverse kleinere afwijkingen op dit programma
Totaal	-0,1	Tekort op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente"12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	2019	1,70	2,00	1,60
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen 5-18 jr	2017	0,70	1,80	1,50
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen 5-18 jr	2019	8,00	26,00	19,00

2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Tot het programma Sport, Cultuur en Recreatie behoren de taakvelden sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie, musea, cultureel erfgoed, media en openbaar groen en (openlucht)recreatie.

Wat gebeurde er om ons heen?

Als gevolg van de coronacrisis moesten sportverenigingen op slot, evenals de culturele sector. Na een voorzichtige herstart in het voorjaar bleek in het najaar dat opnieuw alles dicht moest. Met name het gebrek aan kantine-inkomsten valt de sportverenigingen zwaar. De gemeente heeft een aantal maatregelen kunnen nemen in 2020 om de verenigingen te helpen, waaronder het kwijtschelden van huur en het opschorten van de betaling van aflossing op leningen. Verder hebben de combinatie-functionarissen veel kunnen betekenen voor de gemeente door de registratietaak bij de opstart van de verenigingen op zich te nemen. Daarnaast gaven zij veel advies en ondersteuning op maat aan de verenigingen.

De culturele sector kent veel vrijwilligers uit de kwetsbare groep. Dit heeft invloed op het 'heropenen' van de culturele sector. De gemeente heeft zowel vanuit het Rijk als de Provincie Zuid-Holland (incidentele) middelen ontvangen, waarmee het aantrekkelijke en gevarieerde cultuuraanbod zo veel als mogelijk in stand blijft.

Wat hebben we bereikt?

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om de professionele- en amateursport te stimuleren.

In 2020 werkten gemeente Hoeksche Waard en de Sportraad Hoeksche Waard samen. De Sportraad Hoeksche Waard heeft gevraagd en ongevraagd advies gegeven en fungeerde daarnaast als een klankbordgroep voor de gemeente. De gemeente ondersteunde de sportraad vanuit de combinatiefuncties, door subsidie en ambtelijke en bestuurlijke afstemming.

Voor de inzet van combinatiefunctionarissen ontvangen wij een decentralisatie uitkering. Deze uitkering mogen wij alleen inzetten voor formatie en niet voor activiteiten. Voor een goede inzet van de functionarissen is werkbudget gebruikt voor het kunnen uitvoeren van activiteiten. Zij hebben in 2020 ook een grote bijdrage geleverd in de gemeentelijke taak om te zorgen voor registratie van de opstart van verenigingen. Zij hebben ook veel maatwerkondersteuning geboden aan verenigingen. Daarnaast hebben ze de scholen ondersteund (bijvoorbeeld met online Koningsspelen) en hebben ze op individueel niveau (kwetsbare) inwoners geholpen om te gaan sporten en bewegen.

In 2020 zijn we gestart met de harmonisatie van het gemeentelijk sportbeleid in samenhang met het accommodatiebeleid. Met als doel te komen tot een eensluidend beleid. Wij zijn gestart met het harmoniseren van de subsidies sport. Dit kent een doorloop naar 2021.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

In 2020 zijn we gestart met de harmonisatie van het gemeentelijk sportbeleid in samenhang met het accommodatiebeleid. Met als doel te komen tot een eensluidend beleid. Wij zijn gestart met het

harmoniseren van de subsidies sport. We zijn ook gestart met het project harmonisatie buitensportaccommodaties.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Vanaf de zomer 2019 is gewerkt aan het opstellen van het cultuurbeleid. In 2020 is de Cultuurnota en de uitvoeringsagenda 2021-2024 vastgesteld. Met deze nota is de richting en de uitvoering voor de cultuurplanperiode 2021-2024 vastgelegd. De nota geeft een analyse van de ontwikkelingen in het culturele veld en een inventarisatie van de huidige stand van zaken in de Hoeksche Waard. Daarnaast staan in deze nota de visie en beleidsacties die nodig zijn om in te spelen op de geanalyseerde ontwikkelingen en de beleidskeuzes. Na de vaststelling is gestart met de uitvoering met en door de culturele partners.

In 2020 zijn we verder gegaan met de inhoudelijk nog te harmoniseren beleidsvelden/subsidies. Dit kent een doorloop naar 2021. In 2020 zijn de subsidies voor de verenigingen in het culturele veld geharmoniseerd.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

In 2020 hebben we verder uitvoering gegeven aan de vastgestelde doelen van de in de erfgoednota. Zo is op gebied van archeologie een senior archeologisch adviseur bij de organisatie betrokken en is gestart met het opstellen van een archeologische onderzoeksagenda. De voorbereidingen voor het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten zijn in 2020 grotendeels afgerond. Daarnaast is een helder kader opgesteld voor het laten schrijven van een cultuurhistorische landschapsbiografie waarin ook een cultuurhistorische waardenkaart wordt geïntrigeerd.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.1.1	Vitale dorpen en een actieve samenleving	Ondersteunen van verenigingen door combinatiefunctionarissen/buurt-sportcoaches in te zetten Faciliteren en ondersteunen van de sportraad Hoeksche Waard	
5.1.2	Stimuleren sport- en cultuurdeelname van kinderen uit gezinnen met weinig financiële middelen	Continueren overeenkomst Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds Onderzoek naar de ondersteuning van toptalenten uit de Hoeksche Waard met weinig financiële middelen	De overeenkomst is uitgebreid en gecontinueerd. Het aantal kinderen dat hieruit ondersteuning ontvangt stijgt nog steeds. Onderzoek is uitgesteld naar 2021 in verband met andere prioriteiten qua ambtelijke inzet door corona.
5.1.3	Het stimuleren en ondersteunen van beweging door (recreatieve) sportbeoefening.	Harmonisatie inzet combinatiefunctionarissen	✓
5.1.4	Eensluidend sportbeleid	Harmonisatie sportbeleid	
5.1.5	Inclusief sporten en bewegen en het bevorderen van een gezonde leefstijl	Het leggen van samenwerkingsverbanden om inclusief sporten en bewegen mogelijk te maken	
5.1.6	Het stimuleren en ondersteunen van beweging door (recreatieve) sportbeoefening.	Ondersteunen oprichting sportraad HW	

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.2.1	Duurzame sportaccommodaties	In beeld brengen van de gevolgen van de verruimde btw-vrijstelling voor sport	

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.3.1	Verbreden en verdiepen kunst en cultuur in de Hoeksche Waard	Vaststellen Cultuurnota 2021-2024	✓
5.3.2	Eensluitend subsidiebeleid	Harmonisatie subsidieverordening en subsidiebeleid	In 2020 zijn we verder gegaan met de inhoudelijk nog te harmoniseren beleidsvelden/subsidies. We verwachten deze beleidsvelden/subsidies in het 2 ^e kwartaal 2021 voor te leggen ter vaststelling aan het college m.u.v. sport. Die volgt mogelijk in het 3 ^e kwartaal.
5.3.3	Ambitieniveau bibliotheekvisie realiseren	Extra bijdrage leveren aan bibliotheekwerk	

Taakveld 5.4 Musea

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.4.1	Kwalitatief presenteren van kunst en cultuur	Onderzoek mogelijkheden depot	De bouw van het depot van museum HW is gestart. Het onderzoek naar de verdere mogelijkheden moet nog plaatsvinden.
5.4.2	Kwalitatief presenteren van kunst en cultuur	Structurele hogere bijdrage aan musea Tiengemeten	

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.5.1	Erfgoed in ruimtelijk beleid verankeren	- Opstellen cultuurhistorische waardenkaart - Opstellen Erfgoedverordening - Harmoniseren gemeentelijke monumenten - Oprichten erfgoedcommissie	Het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaart (geïntegreerd in de cultuurhistorische landschapsbiografie) heeft vertraging opgelopen. De realisatie staat in 2021 gepland.
5.5.2	Beschermde gezichten inventariseren en waarderen	Inventarisatie uitvoeren en waardering toepassen	
5.5.3	Professionaliseren en verankeren archeologie	Aanstellen senior archeoloog Opstellen onderzoeksagenda Actualiseren archeologische verwachtingenkaart	
5.5.4	Gebouwd erfgoed beschermen	- Optimaliseren loketfunctie voor eigenaren rijksmonumenten - Aanwijzen gemeentelijke monumenten (harmonisatie) - Inventariseren en waarderen wederopbouwperiode - Inventariseren leegstand monumenten en aanpak herbestemming opstellen - Harmoniseren subsidies voor eigenaren monumenten (inclusief molens) en tegemoetkoming bouwhistorisch onderzoek - Het opstellen van groenbeheerplan rondom molenbiotopen	
5.5.5	Samenwerking met culturele organisaties verdiepen	Verdiepen relatie Museum Hoeksche Waard door opstellen intentieovereenkomst over educatie, expositie en beleid	Met het Museum Hoeksche Waard zijn wij in gesprek over het opstellen van een uitvoeringsovereenkomst en prestatieafspraken. De onderwerpen educatie, expositie en beleid maken onderdeel uit van de prestatieafspraken. Naar verwachting wordt de uitvoeringsovereenkomst in het derde kwartaal 2021 ondertekend.
5.5.6	Roerende zaken en collecties opnemen in Erfgoedregister	Collecties inventariseren, waarderen en opnemen in erfgoedregister	
5.5.7	Immaterieel erfgoed opnemen in Erfgoedregister	Immaterieel erfgoed inventariseren, waarderen en opnemen in erfgoedregister	Wij zijn het materiële erfgoed aan het inventariseren, waarderen en opnemen. Hierna volgt het immaterieel

			erfgoed.
5.5.8	Erfgoededucatie vormgeven binnen CmK	Ondersteunen bij opstellen Hoeksche Waardse Canon en leerlijn via project 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. Trainingen vrijwilligers voor inzet cultuureducatie op scholen via project 'Cultuureducatie met Kwaliteit'	
5.5.9	Erfgoed promoten	Organisatie Open Monumentendag Aansluiting op recreatie en toerisme beleid	

Taakveld 5.6 Media

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
5.6.1	Certificering van het bibliotheekwerk in de Hoeksche Waard	In samenwerking met de bibliotheken in de Hoeksche Waard onderzoeken hoe we gecertificeerd bibliotheekwerk kunnen organiseren	

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Primitieve			Actuele	
		Werkelijk 2019	begroting 2020	begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	5.1 Sportbeleid en activering	0	0	50	50	0
	5.2 Sportaccommodaties	1.346	965	1.863	1.602	-261
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cu	0	0	0	30	29
	5.4 Musea	0	0	0	28	28
	5.5 Cultureel erfgoed	4	4	4	4	-0
	5.6 Media	0	0	0	18	18
Totaal Baten		1.349	969	1.917	1.731	-187
Lasten	5.1 Sportbeleid en activering	-678	-917	-940	-844	96
	5.2 Sportaccommodaties	-5.222	-5.287	-7.326	-6.995	331
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-383	-668	-669	-420	249
	5.4 Musea	-252	-242	-242	-243	-1
	5.5 Cultureel erfgoed	-368	-548	-769	-568	201
	5.6 Media	-1.783	-1.594	-1.597	-1.657	-60
Totaal Lasten		-8.686	-9.256	-11.543	-10.728	815
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-7.337	-8.287	-9.626	-8.997	629
Onttrekkingen reserves	5.1 Sportbeleid en activering	0	127	10	0	-10
	5.2 Sportaccommodaties	596	671	914	757	-158
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	41	0	0	0	0
	5.4 Musea	0	8	5	12	7
	5.5 Cultureel erfgoed	79	4	241	250	10
	5.6 Media	45	13	126	125	-0
Totaal Onttrekkingen reserves		761	822	1.296	1.145	-151
Stortingen reserves	5.2 Sportaccommodaties	-958	-123	-218	-221	-3
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie €	-89	0	0	0	0
	5.4 Musea	-8	-8	-8	-8	0
	5.5 Cultureel erfgoed	-89	-4	-4	-4	0
	5.6 Media	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-1.144	-134	-229	-232	-3
Gerealiseerd resultaat		-7.720	-7.589	-8.559	-8.084	475

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Cultuur	0,3	Voordeel	Bij de vaststelling van de cultuurnota 2021-2024 is ingestemd om het niet in 2020 bestede budget van €249.000 via resultaatbestemming 2020 over te hevelen naar 2021 (en te storten in de daarvoor bestemde reserve), omdat de meeste activiteiten uit de uitvoeringsagenda ook starten in 2021.
	0,2	Voordeel	Een aantal projecten die voortvloeien uit het erfgoedbeleid zijn in 2020 niet tot realisatie gekomen, waaronder het opstellen van een landschapsbiografie inclusief cultuurhistorische waardenkaart. De aanbesteding hiervan is in 2020 voorbereid dit heeft meer tijd in beslag genomen door de genomen corona maatregelen. Via de
Totaal	0,5	Overschot op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Niet-sporters t.o.v. bevolking 19 jaar en ouder	2016	54	48,7	49,9

2.7 Programma 6 Sociaal Domein

Tot het programma Sociaal Domein behoren de taakvelden samenkracht en inwonersparticipatie, wijkteams, inkomensregelingen, begeleide participatie, arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen (Wmo), maatwerkdienstverlening 18+, maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18+ en geëscaleerde zorg 18-. Ook het brede welzijnswerk is bij dit programma ondergebracht.

Wat gebeurde er om ons heen?

Coronacrisis en de genomen maatregelen treffen vooral onze kwetsbare inwoners

De uitbraak van het coronavirus en de genomen maatregelen raken iedereen. De impact op het sociaal domein is groot. We zien dat de crisis, met bijkomende effecten, vooral onze inwoners raakt die al kwetsbaar zijn. Vanaf het begin van deze crisis hebben we er, in nauw overleg met betrokken (zorg)partijen, alles aan gedaan om ondersteuning en zorg voor de kwetsbare mensen zo goed mogelijk door te laten gaan. De gemeentelijke dienstverlening is op onderdelen aangepast en er zijn extra maatregelen genomen.

De crisis laat ons tegelijkertijd zien dat de gemeente samen met maatschappelijke partners in staat is gebleken om onder grote druk snel en inventief zaken voor onze inwoners te regelen. Ook zien we dat binnen zorg en onderwijs grote stappen zijn gezet om het menselijk contact slim te combineren met nieuwe, vaak digitale technologische mogelijkheden. Ook zijn er tal van andere (lokale) initiatieven bij ondernemers, maatschappelijk middenveld, kerken en inwoners ontstaan. Zeer waardevolle initiatieven in deze toch bijzondere en moeilijke periode, die de veerkracht en verbondenheid van de Hoeksche Waardse samenleving tonen. De daadwerkelijke impact van de crisis zal pas later in de tijd duidelijk(er) worden.

Veel aandacht voor ontwikkelingen jeugdhulp

In 2020 is er veel aandacht geweest voor de tekorten in de jeugdhulp; landelijk, regionaal en lokaal. In december is het AEF-rapport 'Stelsel in de groei; een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg' uitgebracht. Het onderzoek is uitgevoerd onder gedeeld opdrachtgeverschap van de ministeries van VWS, BZK, Financiën en JenV, en de VNG. In dit onderzoek stond de vraag centraal of er structureel extra middelen nodig zijn om de Jeugdwet doelmatig en doeltreffend uit te voeren en welke maatregelen er genomen kunnen worden om de kosten te verminderen. Het structurele tekort komt uit tussen 1,3 en 1,5 miljard euro. Gemeente Hoeksche Waard heeft deelgenomen aan het diepteonderzoek en heeft een regionale en lokale analyse ontvangen.

Eind mei 2021 heeft een arbitragecommissie geoordeeld dat gemeenten bij de decentralisatie van de Jeugdhulp te weinig middelen hebben ontvangen. Het huidige kabinet heeft begin juni toegezegd dat gemeenten in 2022 totaal € 1,3 miljard extra middelen ontvangen. De verdeling hiervan per gemeente wordt later in dit jaar bekend gemaakt.

Wat hebben we bereikt?

We gaven met onze partners uitvoering aan het programmaplan Inclusieve Samenleving!

Een inclusieve samenleving is een samenleving waar iedereen naar vermogen aan kan (mee) doen. Ook in 2020 hebben we hieraan gestaag voortgebouwd door uitvoering te geven aan het programmaplan Inclusieve Samenleving, te werken aan een stevig sociaal fundament en daarmee problemen vroeg(er)

aan te pakken - of nog liever - te voorkomen zodat we stapelingsproblematiek en daarmee vaak uitsluiting zoveel als mogelijk tegengaan.

In 2020 tekende gemeente Hoeksche Waard het manifest 'Iedereen doet mee' in aanwezigheid van onder andere Rick Brink, minister voor gehandicaptenzaken. Met deze ondertekening verbindt de gemeente zich aan een geleidelijke maar structurele doorontwikkeling naar een inclusieve(re) samenleving, waarbij de toezegging is gedaan de mensen te betrekken die het betreft. Een goed voorbeeld hiervan is de totstandkoming van de uitvoeringsagenda Samen tegen Armoede. In de zomer van 2020 hebben onze inwoners corona-proof kunnen meedenken over de invulling van deze agenda. Eerst door middel van een vragenformulier, later ook in een aantal online groepsessies. Aan de totstandkoming hiervan hebben ruim 400 inwoners en vertegenwoordigers van onze partners meegewerkt. Ook kennisuitwisseling en ontmoeting is gestimuleerd, onder andere door het faciliteren van nieuwe ontmoetingsplekken. Zo opende 'De kleine Knuisjes' in november 2020 de deuren in Numansdorp en zijn er daarnaast ook online ontmoetingsplekken gecreëerd. Denk hierbij aan de website hoekschewaard.alsvillage.nl; een online platform voor professionals uit het voorveld Jeugd en de ouderpagina "Eerste hulp voor ouders in Coronatijd". Op deze manier versterken we het netwerk van professionals en het netwerk om de inwoner heen. Een ander voorbeeld hiervan is de Compaan tablet, die in 2020 aan 100 ouderen werd verstrekt. Met de Compaan houden mantelzorgers en de wijkzorg contact met thuiswonende kwetsbare ouderen of mensen met een chronische ziekte: zorg-op-afstand.

Zeker gedurende corona, waarin het niet altijd mogelijk is om op bezoek te gaan, is dit beeldcontact ontzettend waardevol. Met deze tablet kunnen we eenzaamheid tegengaan en de mantelzorgers iets ontlasten. Ook de pilot logeerszorg is erop gericht om overbelasting bij de mantelzorger te voorkomen. Dat is belangrijk, want voor mantelzorgers draait een groot deel van het leven om zorgen voor een ander. Bij logeerszorg wordt deze zorg tijdelijk overgenomen. Uit evaluatie is gebleken dat logeerszorg zowel door mantelzorgers als zorgvragers erg wordt gewaardeerd.

Aan het voorkomen van uitsluiting via het bevorderen van meedoen hebben we onder meer gewerkt met de pilot Matchmaker. In deze pilot hebben we als gemeente vroegtijdige schoolverlaters zonder baan benaderd om hen ondersteuning te bieden, zodat zij alsnog een opleiding kunnen afmaken of een baan kunnen vinden. In 2020 zijn op deze manier 13 jongeren begeleid naar een zorg-, werk- of opleidingstraject.

De coronacrisis waar we in 2020 mee te maken kregen, heeft invloed gehad op ons programma, zowel op thematiek waaraan we werkten als de wijze waarop we invulling konden geven aan de samenwerking. Als positief effect zagen we dat er op digitaal gebied een enorme slag is gemaakt. Daarnaast zochten we bij knelpunten met elkaar naar creatieve en snelle oplossingen, zoals bij de verstrekking van gratis mondkapjes voor onze minima. Er waren echter ook negatieve effecten die de uitvoering van ons programma bemoeilijkten. Zo heeft de coronacrisis veel gevraagd van professionals. De werkdruk lag hoog door onder meer de benodigde inzet voor de coördinatie en organisatie van de noodopvang en maakte dat we inspanningen moesten vertragen en/of (tijdelijk) stopzetten.

Taakveld 6.1 Samenkracht en inwonerparticipatie

We zijn gestart met het ontsluiten van data

In 2020 is gestart met de ontwikkeling van een dashboard 3D+. Dit met als doel grip te krijgen op de uitgaven en ontwikkelingen in het sociaal domein door inzicht te hebben in hoe het gaat en op basis hiervan ons handelingsperspectief te bepalen. In 2021 werken we hier verder aan.

Ons gemeentelijk welzijnsbeleid is geharmoniseerd

De harmonisatie van ons welzijnsbeleid is succesvol afgerond in 2020. Met onze welzijnsstichting Welzijn Hoeksche Waard is een geharmoniseerde uitvoeringsovereenkomst gesloten als onderlegger voor onze subsidierelatie. Hiermee is de basis gelegd voor accounthouderschap en sturing op grond van gewenste maatschappelijke effecten en samenhangende prestatieafspraken. Voor de overige subsidiepartners zijn geharmoniseerde uitvoeringsregels voor welzijnssubsidies vastgesteld.

De uitvoeringsagenda Samen tegen armoede is vastgesteld

In oktober 2020 is de Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023 vastgesteld. Aan de totstandkoming hiervan hebben ruim 400 inwoners en vertegenwoordigers van onze partners meegewerkt. Veelal via een online inwonersparticipatietraject. Deze digitale werkwijze is de deelnemers goed bevallen, juist tijdens de beperkende coronamaatregelen.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Sterke schakels: doorontwikkeling wijkteams

De wijkteams zijn in 2020 ingezet om de integrale ondersteuning voor de inwoners van de Hoeksche Waard nog beter vorm te geven. Dit door de samenwerking met onder andere Jeugdteams, Lokaal Zorgnetwerk en Regisseurs Sluitende Aanpak te verstevigen. Daarnaast pakt het wijkteam zijn rol door denk en doe-kracht in te zetten op verschillende thema's/beleidsterreinen, zoals de aanpak vroegsignalering schulden, de aanpak 18-/18+, groepsaankpak overlastgevende jongen, en integrale samenwerking statushouders en arbeidsmigranten. Vanaf medio 2020 is ook de doorontwikkeling van de wijkteams met volle energie opgepakt, waarbij eveneens geldt dat we de beweging naar voren maken: dichtbij, laagdrempelig en gericht op het behouden en versterken van de eigen regie van onze inwoners. We doen dit in nauwe samenwerking met de deelnemende partners.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Onze inkomensregelingen zijn geharmoniseerd en vereenvoudigd

Ook binnen dit taakveld stond 2020 in het teken van de beleidsharmonisatie op basis van de wet Arhi (wet Algemene regels herindeling). Hiervoor zijn bestaande verordeningen en beleidsregels voor de uitvoering van de Participatiewet gebundeld en waar nodig makkelijker gemaakt. We gaan daarbij zoveel als mogelijk uit van maatwerk.

Het meldpunt Vroegsignalering is ingericht

In samenhang met de Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023 (themaopgave binnen het programma Inclusieve Samenleving) is gewerkt aan de inrichting van het Meldpunt Vroegsignalering schulden op basis van het landelijke convenant met leveranciers van nutsvoorzieningen, zorgverzekeraars en sociale woningverhuurders. Deze ontwikkeling is de eerste stap op weg een outreachende aanpak (actieve benadering van inwoners) waarmee we inwoners met schuldproblemen eerder in beeld krijgen en sneller passende ondersteuning kunnen bieden.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

In 2020 vond de besluitvorming plaats op de Doorontwikkeling van HWwerkt!. Daarbij is gekozen voor versnelling van de koers voor HWwerkt! als lokale uitvoeringsorganisatie gericht op werk/participatie en een versterking van de cliëntbenadering gericht op ontwikkeling, positieve motivatie, het wegnemen

van belemmeringen en maatwerk vanuit meerdere leefdomeinen. De doorontwikkeling wordt in 2021 voortgezet.

Bijzondere aandacht was nodig voor de medewerkers binnen de Sociale Werkvoorziening en Beschut Werken vanwege de coronasituatie. Binnen HWwerkt! is er veel werk verricht om de Wsw- en beschutte medewerkers op een veilige manier te kunnen laten werken. Ook is ervanuit de teamleiding veel aandacht geweest voor de persoonlijke situatie van deze medewerkers in coronatijd. Een andere belangrijke verandering die in 2020 vorm heeft gekregen is de integratie van de Wsw groen/grijsmedewerkers van HWwerkt! naar de gemeentelijke buitendienst. Daarmee is de inzet van deze medewerkers in de buitendienststopdrachten ook voor de toekomst geborgd.

Toepassing van SROI bij onze inkopen en aanbestedingen is sterk toegenomen. Via HWwerkt! wordt hieraan nu invulling gegeven in de uitvoering zodat dit meer kansen biedt voor onze inwoners. In 2021 gaan we meer strategisch inkopen voor méér rendement op onze inkopen waar SROI mogelijk is, creëren we meer draagvlak (binnen en buiten onze organisatie) voor een efficiëntere samenwerking, versterken we de uitvoering, leggen we werkprocessen vast, zorgen voor een volledige registratie en stemmen onze uitvoering en samenwerking af met de Arbeidsmarktregio.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Ondanks de impact van corona op de economie is het cliëntenbestand van HWwerkt! slechts beperkt gestegen. Ook in 2020 is een hoge uitstroom naar werk gerealiseerd. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor de aansluiting van de Hoeksche Waard op Hallo Werk. Dit matchingsplatform werkt op basis van competenties en niet op basis van diploma's. Binnen de Arbeidsmarktregio Rijnmond is dit een van de middelen die wordt ingezet om nieuwe kansen voor cliënten te creëren.

Voor de in 2020 gehuisveste statushouders hebben we extra uren ingekocht bij Vluchtelingenwerk Hoeksche Waard, zodat de mensen nu 15 maanden begeleiding krijgen. De inburgeringsplichtige statushouders (18 tot 65-jarigen) zijn gestart met het participatietraject.

Het Uitvoeringsprogramma Werk voor Iedereen heeft verder vorm gekregen

Sinds juni 2020 is een Matchmaker op pilotbasis in de Hoeksche Waard actief. Deze matchmaker zoekt actief naar jongeren zonder startkwalificatie die thuis zitten en helpt hen op weg terug naar school of naar werk. De afspraken tussen het Pro/Vso onderwijs en HWwerkt! over een sluitende aanpak voor deze groep krijgen steeds meer vorm. In combinatie met de regiodeal is een start gemaakt met het proces om te komen tot werkleerlijnen voor de doelgroep van HWwerkt!.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

In 2019 is na een spoedaanbesteding een nieuwe overeenkomst afgesloten met twee hulpmiddelenleveranciers per 1 januari 2020. Deze aanbieders zouden in de loop van 2020 de hulpmiddelen van de vorige leverancier overnemen. Dit zodat onze inwoners hier zo min mogelijk last van hebben en zoveel mogelijk hun hulpmiddel konden behouden. Omdat de overname nog niet gerealiseerd was voor het faillissement van de oorspronkelijke leverancier, is er extra expertise op juridisch en inkoopgebied ingezet om de belangen van onze inwoners te kunnen borgen. Uiteindelijk is de overname in december 2020 volledig gerealiseerd.

Taakveld 6.7.1 Maatwerkdienstverlening 18+

In de afgelopen jaren zijn de eerste stappen gezet op het gebied van toezicht, contractmanagement, werkwijze bij calamiteiten en dergelijke. In 2020 heeft dit onderwerp minder prioriteit gekregen in verband met de werkzaamheden die voortvloeiden uit de coronacrisis. Dit loopt dan ook door in 2021. In het kader van de Wmo worden diverse voorzieningen verstrekt aan individuele inwoners. Men heeft de keuze tussen zorg in natura of een geldbedrag (persoonsgebonden budget). Zorg in natura kopen wij in bij verschillende zorgaanbieders. De aanbesteding Huishoudelijke ondersteuning is begin 2021 afgerond. Met 9 aanbieders is via een 'open house constructie' een overeenkomst getekend.

Taakveld 6.7.2 Maatwerkdienstverlening 18-

In Q3 2020 is het lokaal plan transformatie jeugdhulp vastgesteld. Hierin zijn de projecten en pilots in beeld gebracht die in de Hoeksche Waard worden uitgevoerd. Dit met als doel samenhangend overzicht en inzicht te bieden. Om beter te kunnen sturen op de gewenste doelen zoals goede hulpverlening en normaliseren, staat in dit plan ook hoe we met elkaar willen monitoren en evalueren om te zien of we ook het gewenste effect bereiken.

Taakveld 6.8.1 Geëscaleerde zorg 18+

Beschermde woonplek

Binnen de regio Zuid-Hollandse Eilanden werken we samen op beschermd wonen voor mensen met een psychiatrische (GGZ) of een licht verstandelijke beperking (LVB). Deze samenwerking is begin 2020 bekrachtigd via een Regionale Samenwerkingsovereenkomst 2020-2023. Gemeente Nissewaard blijft de (vrijwillige) centrumgemeente. Binnen deze overeenkomst zijn we gestart met een regionale inkoop beschermd wonen 2022-2023, die in mei 2021 wordt afgerond met nieuwe overeenkomsten. Dit is binnen deze regio de eerste aanbesteding voor deze zorg, waarbij we meteen de transformatie-opdracht 'van beschermd wonen naar beschermd thuis' vormgeven.

Ook op het terrein van Maatschappelijke Opvang werken we samen. In 2020 vond een onderzoek plaats naar dak- en thuislozen in de Hoeksche Waard.

Sterke schakels: sluitende aanpak

Naast de doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang binnen Zuid-Holland Zuid, gaven we samen met de regio Zuid-Holland Zuid vorm aan de richting en inrichting van de nieuwe Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang.

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 6.1 Samenkracht en inwonerparticipatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
6.1.1	Vitale dorpen en een actieve samenleving	Ophalen, delen en ontsluiten van lokale vraagstukken en behoeften. Experimenteren en (blijven) aansluiten bij/ondersteunen van initiatieven (energie) van inwoners en partners Initiëren en faciliteren van innovatieve initiatieven vanuit de samenleving door middel van onder meer het beschikbare innovatiebudget	
6.1.2	Preventie, gericht op het welzijn van inwoners en het verlagen van zorgkosten	Opstellen uitvoeringsprogramma Preventie, inclusief Preventie Jeugd Bewustwording en doorontwikkeling uitvoeringsprogramma Dementievriendelijke samenleving in de Hoeksche Waard Eenduidige aanpak van signalerend huisbezoek/ouderenadviseur Actualiseren ontwikkelagenda Mantelzorgondersteuning Integreren subsidiëring van activiteiten en inkoop van diensten (op alle terreinen van jongerenwerk tot sport, van welzijn tot zorg) Versterken van samenwerking tussen formele en informele zorg door onder meer de meerjarenprogramma's integrale werkwijze en preventie	Door herprioritering van de ambtelijke inzet gedurende de Coronacrisis zijn deze ontwikkelactiviteiten gestopt dan wel vertraagd.
6.1.3	Verbeteren van de dienstverlening	Gericht inzetten op een ICT hulpmiddel dat alle relevante	

	aan inwoners 0 tot 100 met een verminderde (tijdelijke) zelfredzaamheid	informatie in het sociaal domein uit de huidige systemen kan ophalen en kan verbinden tot samenhangend toegankelijke informatie		
6.1.4	Vitale dorpen en een actieve samenleving	Formaliseren van jongerenparticipatie naar aanleiding van wensen van jongeren		
6.1.5	Vitale dorpen en een actieve samenleving.	De harmonisatie van het gemeentelijk welzijnsbeleid is afgerond.		
6.1.6	Voor ouderen, mensen met een beperking en/of psychosociale problematiek makkelijker wordt om (langer) zelfstandig te wonen in de Hoeksche Waard.	Uitvoeringsprogramma Thuis in de kern, bestaande uit diverse inspanningen, waaronder: meer geschikte woningen realiseren, faciliteren van technische innovaties, realiseren van laagdrempelige ontmoetingsplekken in de wijk, onderzoek arbeidsmarktprognoses in de zorgsector Hoeksche Waard en bewustwordingsacties		Door herprioritering van de ambtelijke inzet en beperkte mogelijkheden door de maatregelen gedurende de Coronacrisis zijn deze ontwikkelactiviteiten tijdelijk gestopt dan wel vertraagd.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
6.2.1	Bevorderen en versterken van eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners door tijdelijke ondersteuning; zo licht als kan en zo zwaar als nodig	(Door)ontwikkelen programma integrale werkwijze, waaronder uitbreiding Wijkteams Hoeksche Waard Invullen van de functie procesregisseur sluitende aanpak Invullen van ontschot werken en ontschot financieren		
6.2.2	Dichtbij, snel en op dezelfde manier ontvangen inwoners ondersteuning bij ingewikkelde vragen over zorg en welzijn. Samen met de inwoner kijken we met een brede blik naar problemen, oplossingen en kansen.	Faciliteren van een hulpstructuur in de vorm van een samenwerkingsverband (netwerkorganisatie) bestaande uit verschillende organisaties, waarbij wij inzetten op onder andere een gedeelde visie, heldere rollen, transparant werkproces en benodigde randvoorwaarden.		Door herprioritering van de ambtelijke inzet en beperkte mogelijkheden door de maatregelen gedurende de Coronacrisis zijn deze ontwikkelactiviteiten gestopt dan wel vertraagd.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
6.3.1	Versterken van de eigen kracht en	Het armoedebelief vanuit de Participatiewet wordt binnen		

	zelfredzaamheid van inwoners door tijdelijke inkomensvoorziening	nieuwe verordening en beleidsregels voor Bijzondere bijstand en Inkomensregelingen vormgegeven. Vanuit de Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede wordt ingezet op het vergroten van het bereik van de inkomensregelingen voor ouders met kinderen, waaronder de Meedoenregeling voor kinderen, in aansluiting op de Rijksambitie Kindarmoede.		
6.3.2	Alle inwoners van de Hoeksche Waard zijn (waar nodig met ondersteuning) financieel zelfredzaam en ervaren geen financiële belemmeringen om deel te nemen aan de samenleving	In 2020 is de Integrale uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023 vastgesteld, bestaande 10 actiepunten gericht op Vroegsignalering en Preventie, Versterken van de participatie van mensen met laag inkomen of schuldproblemen, Versterken van het lokale netwerk van organisaties die ondersteuning bieden aan mensen met laag inkomen of schuldproblemen.	✓	

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
6.4.1	Versterken eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners door maatschappelijke participatie	Door ontwikkelen Werk- en Leerbedrijf Realiseren landelijke target 'beschut nieuw' samen met werkgevers waarbij de gemeente de voorbeeldrol vervult		
6.4.2	Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk helpen of dichterbij werk toebrengen.	Via kwartiermaker uitvoering geven aan SROI-beleid		

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
6.5.1	Zoveel mogelijk inwoners doen duurzaam mee op de arbeidsmarkt door te kijken naar mogelijkheden: kansen creëren voor kwetsbare jongeren.	Deelname aan project Match Makers	
6.5.2	Zoveel mogelijk inwoners doen duurzaam mee op de arbeidsmarkt door te kijken naar mogelijkheden	Uitvoeringprogramma Werk voor Iedereen!, bestaande uit diverse inspanningen, waaronder: samenwerkingsconvenant Onderwijs Bedrijfsleven, realiseren platform Pro/Vso – HW werkt!, stimuleren MVO/sociaal ondernemerschap, ontwikkelen maatwerkarrangementen bij en met werkgevers	
6.5.3	Goede begeleiding statushouders.	Professionalisering maatschappelijke begeleiding van statushouders.	

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
6.71.1	Bevorderen van zelfstandigheid (langer thuis kunnen wonen) voor inwoners met een beperking	Opzetten kwaliteitssysteem (rechtmatigheid, doelmatigheid, fraude, toezicht en monitoring)	
6.71.2	Versterken van de rechtmatige uitvoering van de Wmo-taken en Participatiewet; zorgdragen voor een juiste besteding van financiële middelen in overeenstemming met de wet en de gestelde doelen	Doorontwikkeling van toezicht en handhaving binnen de Wmo: - Evaluatie toezicht kwaliteit; - Aanstellen van toezichthouder rechtmatigheid.	Door herprioritering gedurende de Coronacrisis zijn deze ontwikkelactiviteiten vertraagd.
6.71.3	Continuatie huishoudelijke ondersteuning en Wmo-begeleiding	Expertise inhuren voor aanbesteding contracten huishoudelijke ondersteuning en Wmo-begeleiding die op 1 januari 2021 aflopen.	De aanbesteding Wmo Begeleiding (maatschappelijke begeleiding) is vertraagd als gevolg van herprioritering Corona. Door verlengen overeenkomsten wordt begeleiding in 2021 en verder geborgd.

6.71.4	Inwoners ondersteunen in hun zelfredzaamheid, zelfstandigheid en participatie	Inkoop van ondersteuning (zorg in natura) met betrekking beschermde woonomgeving ten behoeve van mensen met een lichte verstandelijke beperking (LVB)	
--------	---	---	--

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
6.72.1	Intensiveren jeugdteams om wachtlijsten te voorkomen en zorgkwaliteit te verhogen	Uitvoeren van diverse pilots, waaronder samenwerking jeugdteams/huisartsen en jeugdteams op VO-scholen Inzetten extra GGZ-expertise in de jeugdteams Creëren extra formatie in jeugdteams om wachtlijsten te voorkomen	
6.72.2	Preventie, gericht op het welzijn van inwoners en het verlagen van de zorgkosten	Deelnemen aan de discussie over solidariteit en op basis van uitkomsten besluit nemen hierover vanaf 2020	✓
6.72.3	Vitale dorpen en een actieve samenleving en preventie, gericht op het welzijn van inwoners en het verlagen van de zorgkosten	Uitvoeringsprogramma 'It takes a village to raise a child', bestaande uit diverse inspanningen waaronder: begeleiden ouders en professionals in het opzetten van online en offline platform(s), inwoners en partijen stimuleren om met goede preventieve initiatieven te komen en deze te ondersteunen en borgen en bewustwordingsacties	
6.72.4	Vitale dorpen en een actieve samenleving en preventie, gericht op het welzijn van inwoners en het verlagen van de zorgkosten.	Structureel maken van een verzameling subsidies. introductie van het innovatiefonds Sociaal Domein gedurende de periode 2020-2023.	

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
6.81.1	Iedereen kan zoveel mogelijk wonen op een voor hem of haar passende plek, met of zonder ondersteuning	Ontwikkelen van gemeentelijk beleid Herverdelen van middelen vanuit de centrumgemeente Nissewaard Ontwikkelen en ontsluiten van nieuwe vormen van huisvesting,	

		waaronder flexwonen		
6.81.2	Bevorderen en versterken van eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners door tijdelijke	Regie voeren op een sluitende aanpak voor kwetsbare jongvolwassenen en personen met verward gedrag		
6.81.3	ondersteuning; zo licht als kan en zo zwaar als nodig.	Implementatie wet verplichte GGZ en Wet Zorg & Dwang		

Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
6.82.1	Iedereen kan zoveel mogelijk wonen op een voor hem of haar passende plek, met of zonder ondersteuning.	Pilot houden om de samenwerking tussen 'dwang en drang' en jeugdteams te verbeteren, gedelegeerd aan de Serviceorganisatie Jeugd	

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.093	1.165	353	310	-43
	6.3 Inkomensregelingen*	12.950	12.723	28.615	21.709	-6.906
	6.4 Begeleide participatie	1.305	2.520	819	948	129
	6.5 Arbeidsparticipatie	19	0	20	20	0
	6.6 Maatw erkvoorzieningen (WMO)	642	387	320	438	118
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	-2	0	0	2	2
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0
Totaal Baten		16.007	16.794	30.127	23.427	-6.700
Lasten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-9.432	-11.655	-8.573	-8.110	462
	6.2 Wijkteams	-3.453	-3.211	-3.128	-3.095	33
	6.3 Inkomensregelingen*	-14.452	-14.862	-30.884	-23.281	7.603
	6.4 Begeleide participatie	-5.889	-6.311	-5.548	-5.496	53
	6.5 Arbeidsparticipatie	-488	-825	-899	-871	28
	6.6 Maatw erkvoorzieningen (WMO)	-2.541	-2.592	-3.057	-3.368	-312
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	-11.053	-10.696	-11.912	-12.178	-266
	6.72 Maatw erkdiensverlening 18-	-11.244	-10.872	-12.558	-12.486	72
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-222	-540	-414	-135	278
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-2.640	-2.913	-3.225	-3.228	-3
Totaal Lasten		-61.413	-64.477	-80.198	-72.249	7.949
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-45.407	-47.683	-50.071	-48.822	1.249
Onttrekkingen reserves	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	629	5.099	4.650	4.526	-123
	6.2 Wijkteams	594	248	168	169	1
	6.3 Inkomensregelingen	340	0	0	0	0
	6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0
	6.5 Arbeidsparticipatie	180	0	210	210	0
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	216	0	0	0	0
	6.72 Maatw erkdiensverlening 18-	96	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		2.054	5.347	5.028	4.906	-122
Stortingen reserves	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-584	-3.921	-4.396	-4.396	0
	6.3 Inkomensregelingen	0	-15	0	0	0
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-584	-3.936	-4.396	-4.396	0
Gerealiseerd resultaat		-43.937	-46.271	-49.439	-48.312	1.127

* de forse afwijkingen op de baten en de lasten op dit taakveld houden verband met het feit dat we de baten en lasten van het Rijk voor de TOZO hebben geraamd op basis van voorschotbedragen. Uiteindelijk heeft afrekening plaatsgevonden op basis van de werkelijke kosten, waardoor zowel de baten en de

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Samenkracht en burgerparticipatie	0,3	Voordeel	Binnen dit taakveld is sprake van meerdere kleinere voordelen, waaronder incidentele en projectsubsidies die in 2020 niet zijn opgevraagd, minder kosten aan toezicht en handhaving op het gebied van kinderopvang en een voordeel op het subsidiebudget voor jeugd.
Inkomensregelingen	0,7	Voordeel	De verwachting was dat Corona in de 2e helft van 2020 een merkbaar effect zou hebben op de uitgaven bijstandsverlening. Hierop hebben wij de budgetten in de Slotrapportage bijgesteld. In werkelijkheid is dit verwachte effect uitgebleven, waardoor sprake is van een voordeel van € 0,5 mln. Daarnaast is sprake van € 0,2 mln aan incidentele extra baten in het kader van de verstrekking van uitkeringen aan zelfstandigen. Dit verloopt via Regionaal Bureau Zelfstandigen van gemeente Rotterdam. Uitkeringen aan zelfstandigen worden vaak in eerste instantie verstrekt als lening. Na beoordeling van de jaarcijfers van enig jaar blijkt welk deel "om niet" verstrekt kan worden en welk deel terugbetaald dient te worden.
Jeugdhulp	0,1	Voordeel	Op basis van de (concept)jaarcijfers 2020 van de Service Organisatie Jeugd is sprake van een voordeel van € 0,1 miljoen op de deelnemersbijdrage aan de SOJ.
Geëscaleerde zorg 18+	0,4	Voordeel	Betreft een terugontvangst van de centrumgemeente Nissewaard van de middelen "Veilig Thuis" (decentralisatie uitkering vrouwenopvang) ad € 0,2 mln. Hiervoor doen wij bij deze jaarstukken een voorstel voor resultaatbestemming om deze middelen over te hevelen naar 2021. Daarnaast zijn de middelen voor het project "Wet Verplichte GGZ" (beperkt aantal meldingen) en de regisseur sluitende aanpak niet in 2020 besteed (€ 0,2 mln).
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-0,2	Nadeel	Een toename van een aantal grote woningaanpassingen. Daar tegenover zijn de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen (rolstoelen) lager. Per saldo is sprake van een nadeel van 0,2 mln.
Maatwerkdienstverlening 18+	-0,3	Nadeel	De kosten voor Wmo begeleiding zijn in 2020 fors toegenomen. Ook de zwaarte en complexiteit is toegenomen. Dit is ondermeer het gevolg van de invoering van het abonnementsstarief eigen bijdrage.
Omzet Werkbedrijf	0,1	Voordeel	Ondanks eerdere neerwaartse bijstelling van de omzet uit het werkbedrijf is de omzet uit detacheringen alsnog hoger.
Totaal	1,1	Overschot op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Personen met bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners > 18 jaar)	2020	168,9	459,7	291,9
Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-65 jaar)	2020	107,1	202,0	191,1
Wmo cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)	2020	460,0	640,0	582,0
% Kinderen in armoede	2019	3,00	6,00	4,00
% Jeugdwerkloosheid (jongeren 16-23 jaar)	2019	1,00	2,00	1,00
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	12,1	12,2	11,4
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12-23 jaar)	2019	0,1	0,4	0,3
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	0,9	1,2	1,2

2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Tot het programma Volksgezondheid en Milieu behoren de taakvelden volksgezondheid, riolering, afval, milieubeheer (inclusief duurzame energie) en begraafplaatsen en crematoria.

Wat gebeurde er om ons heen?

Publieke gezondheidsopgaven zijn dringender geworden

De belangrijkste opgaven voor volksgezondheid, zorg en leefomgeving veranderen niet door de coronacrisis. Maar corona maakt sommige opgaven nog groter of dringender. Zo treft de coronacrisis vooral kwetsbare groepen in Nederland en kan de crisis gezondheidsverschillen verder vergroten. Het virus en de maatregelen verhogen de druk op de mentale gezondheid. Dat geldt voor bijna iedereen, en voor jongeren en jongvolwassenen in het bijzonder. Door de coronacrisis zijn rokers gemiddeld meer gaan roken en het aantal mensen met overgewicht stijgt verder. Dit zijn belangrijke risicofactoren voor kanker en hart- en vaatziekten. Doordat steeds minder mensen hieraan overlijden, leven steeds meer mensen met de langetermijneffecten ervan. Voor deze mensen kan corona een ernstiger beloop hebben.

Ook heeft corona het belang van infectiepreventie en -bestrijding aangetoond.

Duurzaamheid

De verduurzaming bij ondernemers, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties is duidelijk toegenomen in 2020. Er blijkt behoefte te bestaan aan informatie over verduurzamingsmaatregelen en financieringsvormen. Hieruit zijn nieuwe projecten voortgekomen.

Wat hebben we bereikt?

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

In 2019 stelden we een nieuwe nota Publieke gezondheid Hoeksche Waard 2020-2023 op met een bijbehorend vierjarig uitvoeringsprogramma. Deze nota is in 2020 door de raad vastgesteld.

Jong JGZ heeft de jeugdgezondheidszorg (JGZ) uitgevoerd in de regio Zuid-Holland Zuid. In aanvulling daarop zijn maatwerkafspraken gemaakt met en uitgevoerd door Jong JGZ voor de Hoeksche Waard.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Duurzaamheid

Een aantal landelijke en lokale doelstellingen voor duurzaamheid op een rij.

Landelijk:

- In 2030 moet Nederland minimaal 49% minder broeikasgassen uitstoten ten opzichte van 1990.
- Nederland moet in 2050 klimaatadaptief zijn.
- Nederland moet in 2050 circulair zijn. 50% minder verbruik van primaire grondstoffen in 2030.
- Warmtetransitie van de gebouwde omgeving naar gasloos in 2050.

Lokaal:

- Hoeksche Waard is energieneutraal in 2040.
- In 2050 is Hoeksche Waard 100% circulair.
- In 2050 hebben we veerkrachtige ecosystemen in Hoeksche Waard.
- Hoeksche Waard is in 2050 volledig klimaatadaptief.

- In 2040 moet de gemeente een energieneutrale vastgoedportefeuille bezitten. In het hoofdlijnenakkoord is deze ambitie aangescherpt naar 2030.

Opgaven waar ook de Hoeksche Waard mee aan de slag is en de komende jaren een versnelling op moet gaan maken. Vanwege de grote samenhang tussen de verschillende doelstellingen kiest het college voor een programmatische aanpak. Het programmaplan Duurzaamheid is eind 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. Hieruit vloeien in 2021 6 uitvoeringsprogramma's voort.

In 2020 zijn onder andere de volgende belangrijke resultaten behaald:

- Lancering zakelijk Regionaal Energieloket;
- Beschikbaar stellen stimuleringslening duurzaamheid voor MKB, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties;
- Verstrekken van ongeveer 5.000 cadeaubonnen aan woningeigenaren voor kleine duurzame maatregelen;
- Uitzetten van de vragenlijst "Prettig wonen in een veranderend klimaat" onder inwoners van de Hoeksche Waard;
- 2033 bijtjes geteld en 2 rupsjes, die wonen in het hotel aan Sportlaan 1 ¾.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
7.1.1	Gezondheid van bewoners beschermen en bevorderen	Uitvoeren nota Publieke gezondheid 2020-2023 . Uitvoering op onderdelen gezondheidsbevordering, gezondheidsbescherming en ziektepreventie, hierbij inzet op preventie essentieel. Waarbij wordt ingezet op gezondheidswinst.	
7.1.2	Alle jeugdigen zo gezond mogelijk laten opgroeien	Borgen JGZ voor 2020 en verder, al dan niet via een aanbesteding in 2019 is gereed.	✓
7.1.3	Gezondheidsbevordering	Voor de periode 2020-2023 zetten we vanuit gezondheidsbevordering in op de thema's - Mentale gezondheid jeugd & mensen met een migratieachtergrond. - Leefstijl (roken, alcohol, middelen gebruik en gezond gewicht) - Vitaliteit en eigen kracht ouderen.	Nog niet alle lokale uitvoeringsprogramma's zijn gereed. Door Corona kan uitvoering van activiteiten beperkt/minder plaatsvinden (o.a. op scholen, Kinderopvang, verenigingen etc.). Uitvoering van gezondheidsbevordering gebeurde vaker digitaal.

Taakveld 7.4 Milieubeheer / Duurzaamheid

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting
7.4.1	100% energieneutraal in 2040	Uitvoeren van activiteiten uit het regionaal uitvoeringsprogramma Energievisie 2016-2020, zoals het opstellen van een regionale energiestrategie	
7.4.2	Energie-neutraal in 2040	Uitbreiden Regionaal Energieloket. Instandhouding loket en uitvoeren van een aantal acties per jaar zoals bijvoorbeeld	

		zonnepanelen op het dak en isoleren van woningen)		
7.4.3		Uitbreiden Energieke Regio voor bedrijven en maatschappelijke organisaties. Instandhouding van Energieke Regio waardoor het bedrijfsleven ondersteund wordt bij duurzaamheidsmaatregelen binnen het bedrijf		
7.4.4		Opstellen en uitwerken Regionale Energiestrategie (RES)*		
7.4.5		Doorontwikkeling duurzaamheidslening		
7.4.6		Educatie en bewustwording		
7.4.7		Pilot inzet duurzaamheidscoach bij 7 wijkaanpakken		Wordt in 2021 gestart. Werven van coaches werd door Corona bemoeilijkt.
7.4.8	Gasloos in 2050	Opstellen en realisatie Transitievisie Warmte		
7.4.9	Klimaatadaptief	Uitvoeren uitvoeringsprogramma,		Onderdeel hiervan is de uitwerking van een subsidieregeling voor inwoners
7.4.10	Nederland circulair in 2050	Hoeksche Waard plastic vrij		
7.4.11		Uitwerking businesscase bedrijvenaanpak circulair		
7.4.12		Gemeentelijke circulaire inkoop		Duurzaam en circulair inkopen wordt bij de inkopen die door inkoopbureau West-Brabant worden begeleid standaard meegenomen. Omdat het inkoopproces en de rechtmatigheid in de inkoop momenteel veel tijd en aandacht vragen is hier momenteel geen extra sturing op. Verwachting is dat dit 2 ^e helft 2021 wel ingezet kan worden.
7.4.13	Energieneutrale vastgoedportefeuille gemeente	Onderzoek verduurzaming vastgoed		
7.4.14	Aanvullingswet geluid	Opstellen basiskaart geluid wegen		De Regionale Verkeers- en Milieukaart is nagenoeg afgerond. Aan deze kaart worden dit voorjaar de 'hoogtelijnen' nog toegevoegd zodat de geluidskaarten hieruit kunnen worden gegenereerd.
7.4.15	Milieubeleid	Actualiseren Meerjaren Milieubeleidsplan	✓	Het Meerjaren Milieubeleidsplan wordt niet meer geactualiseerd omdat het merendeel van de Milieu onderwerpen straks in het Omgevingsplan wordt

			opgenomen (bruidsschat). We laten het bestaande Meerjaren Milieubeleidsplan doorlopen totdat de Omgevingswet in werking treedt en denken na over de 'vertaling' van het milieubeleid naar het Omgevingsplan.
--	--	--	--

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	7.1 Volksgezondheid	0	0	0	5	5
	7.4 Milieubeheer	1	7	499	552	53
Totaal Baten		1	7	499	557	58
Lasten	7.1 Volksgezondheid	-4.010	-4.161	-4.052	-4.011	41
	7.4 Milieubeheer	-2.205	-2.400	-3.218	-2.964	254
Totaal Lasten		-6.215	-6.562	-7.270	-6.976	295
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-6.215	-6.554	-6.771	-6.418	353
Onttrekkingen reserves	7.4 Milieubeheer	120	1.015	1.812	1.780	-32
Totaal Onttrekkingen reserves		120	1.015	1.812	1.780	-32
Storting reserves	7.1 Recreatieve havens	0	0	0	0	0
	7.4 Milieubeheer	0	-1.000	-1.098	-1.389	-291
Totaal Storting reserves		0	-1.000	-1.098	-1.389	-291
Gerealiseerd resultaat		-6.095	-6.539	-6.057	-6.027	30

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overige	0,0	Voordeel	Diverse kleinere mutaties.
Totaal	0,0	Overschot op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken dienen te worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente"12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Hernieuwbare elektriciteit (uit zon, wind, etc.)	2018	8,4	17,6	geen data

2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Tot het programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening behoren de taakvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (anders dan bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Wat gebeurde er om ons heen?

De druk op de Hoeksche Waardse woningmarkt blijft ondanks het coronavirus onverminderd hoog.

Het woningtekort in de Hoeksche Waard is (zoals in heel Nederland) voelbaar. Er is een gebrek aan alle categorieën van woningen in alle dorpen van de Hoeksche Waard. In de behoefte wordt niet voorzien. Het afgelopen jaar stond dan ook in het teken van het op gang brengen van een continue bouwstroom in alle dorpen. Met name het aanjagen van ontwikkelingen in de kleinere dorpen vergt extra aandacht. Tegen de trend in schroefden we onze woningbouwproductie omhoog. Dat is ook de inzet voor de komende jaren.

Tegelijkertijd staat de betaalbaarheid van woningen onder druk. In een unaniem aangenomen motie 'bouwen voor starters' spoorde de gemeenteraad het college aan te zorgen voor meer betaalbare woningen voor onder andere jongeren. Onze eigen jongeren maar ook voor de jonge huishoudens van buiten de Hoeksche Waard. Die zijn nodig voor een gezonde demografische balans in de toekomst. De motie zorgde voor een sterkere focus op de bouw voor doelgroepen in plaats voor doorstroming. In onderhandelingen met ontwikkelaars zetten we scherper in op betaalbare woningen. Daarnaast bieden we financiële regelingen als de starterslening aan. In 2021 onderzoeken we meerdere instrumenten die woningen weer betaalbaar maken.

In de begroting kondigden we nog aan dat de omgevingswet per 1 januari 2021 inwerking zou treden.

De inwerkingtredingsdatum is verschoven naar 1 juli 2022. Dit maakt dat we onszelf nog beter kunnen voorbereiden op de implementatie van deze wet, die tientallen wetten bundelt en makkelijker maakt en grote impact zal hebben op onze manier van werken.

Wat hebben we bereikt?

Taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening

Implementatie Omgevingswet

Het Ambitie- en programmaplan Omgevingswet Hoeksche Waard is ons uitgangspunt voor de implementatie van de Omgevingswet. De verschuiving van de inwerkingtredingsdatum gaf ons afgelopen jaar ruimte om onszelf organisatorisch beter voor te bereiden op de komst van de nieuwe wet.

Integrale gebiedsontwikkeling

De Omgevingsvisie Hoeksche Waard stelden we in 2019 vast. Afgelopen jaar werkten we aan verschillende gebiedsontwikkelingen in het zuiden, het westen en het noorden van de Hoeksche Waard. In verband met de Arhi-termijn besloten we oudere (gebieds-)visies en nota's opnieuw vast te stellen. In vervolg daarop besloot het college in 2021 toe te werken naar een actualisatie en transformatie van deze oudere documenten naar één gebiedsprogramma, die basis zal worden voor gebiedsontwikkeling in de hele Hoeksche Waard.

Taakveld 8.2 Grondexploitaties (niet-bedrijventerreinen)

In 2020 is de Nota Kostenverhaal vastgesteld en is het zogenaamde snippergroenbeleid geharmoniseerd.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Woningbouw

Onder 3.1 belichtten wij al de ontwikkelingen op de Hoeksche Waardse woningmarkt. Het afgelopen jaar lag de focus op het realiseren van een continue bouwstroom in alle dorpen van de Hoeksche Waard. Anders dan voorheen willen wij meer bouwen voor doelgroepen. Daarbij is naar aanleiding van de motie 'bouwen voor starters' bij woningbouwontwikkelingen de realisatie van betaalbare woningen een belangrijk leidend motief.

Wonen welzijn zorg

De groei van het aantal ouderen, de stijging van de zorgvraag, het tekort aan zorgpersoneel en de behoefte aan nieuwe woon(zorg)vormen voor ouderen en kwetsbare groepen, maken de verbinding tussen de onderwerpen wonen en zorg actueel en dringend. We moeten wonen, welzijn en zorg op een andere manier organiseren waarbij we ons meer richten op preventie en toekomstbestendigheid in plaats van achteraf maatwerkoplossingen bedenken en bekostigen. Vanuit het Hoofdlijnenakkoord ligt er daarom de opdracht samen met zorg- en welzijnpartners een Wonen Welzijn Zorg visie op te stellen. In 2020 is dit project gestart. Doel is eind 2021 een conceptvisie aan de gemeenteraad ter vaststelling aan te bieden.

De blik naar buiten

Het afgelopen jaar onderzochten we intensief of bovenregionale samenwerking onze vitaliteitsopgave en daarmee onze woningbouwopgave verder kon brengen. Nadat we van de provincie Zuid-Holland ruimte kregen om meer bouwen besloten we voor onze woningbouwopgave geen bovenregionale samenwerkingen aan te gaan en de focus volledig op het realiseren van woningen te richten.

Samenwerking HW Wonen en Huurdersplatform

Gemeente Hoeksche Waard heeft het voorrecht te kunnen werken met een sterke kapitaalkrachtige wooncorporatie met visie voor de Hoeksche Waard. Als enige corporatie bezit zij bijna een derde van onze woningvoorraad. Wij zetten ons steeds in om met de corporatie en het huurdersplatform Hoeksche Waard prestatieafspraken te maken over de gezamenlijke bijdragen aan de volkshuisvestelijke opgaven, waaronder een sociale woonvoorraad van goede kwaliteit. De prestatieafspraken herijken wij jaarlijks. In december 2020 werden nieuwe prestatieafspraken voor 2021 afgesproken. Het afgelopen jaar werden steviger afspraken gemaakt over de verduurzaming en levensloopbestendigheid van de sociale woningvoorraad. Ook pakt HW Wonen een meer actieve rol in de nieuwbouwopgave.

Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabellen is de voortgang van de activiteiten weergegeven voor het jaar 2020.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
8.1.1	Realiseren en in stand houden van een gezonde en fysiek leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit	Implementeren van de Omgevingswet		
8.1.2	Vitaal buitengebied	Doorontwikkeling van de waardeketens in de Hoekschewaardenmakerij, onder andere de gebiedsagenda Hoeksche Waard West		
8.1.3	Implementatie van de Omgevingswet	Uitvoeren Ambitie- en Programmaplan Omgevingswet Hoeksche Waard. Uitvoeren samenwerkingsagenda Omgevingswet Zuid-Holland Zuid		
8.1.4	Aansturing, realisatie en doorontwikkeling waardenketens	Uitvoeren verschillende gebiedsagenda's, zoals HW-West, Zuiderstrand aan de zuidrand en noordrand		
8.1.5	Extern Kwaliteitsteam ruimtelijke ontwikkeling	Uitvoeren omgevingskwaliteit in kader van ruimtelijk domein.		Liep vertraging op door corona. De samenwerking met het Kwaliteitsteam is ondertussen opgepakt.
8.1.6	Landschapsbiografie en ruimtelijk omgevingskwaliteitsbeleid	Uitvoeren van goede omgevingskwaliteit		

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
8.2.1	Harmonisatie kostenverhaal	Opstellen en vaststellen nieuwe Nota Kostenverhaal	✓	
8.2.2	Uniforme grondexploitatieberekeningen	Aanschaffen grondexploitatiesysteem		Is doorgeschoven naar eind 2021.
8.2.3	Aanvullend beleid	Opstellen van o.a. een beleid voor snippergroen en gebruik gemeenteground.	✓	

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Nr.	Doelstelling	Activiteit / maatregel	Voortgang en toelichting	
8.3.1	Voorzien in de toename van de reguliere woningbehoefte en nieuwbouw om extra instroom van gezinnen te kunnen faciliteren	Versnellen van de in het (regionale) woningbouwprogramma opgenomen woningbouwprojecten en het monitoren van de woningmarkt		
8.3.2	Trekken van jonge gezinnen naar de Hoeksche Waard door promotie	Regionaal ontwikkelen en uitvoeren van promotieactiviteiten waaronder deelname aan woningbeurzen buiten de regio		
8.3.3	Langer zelfstandig thuiswonen	Uitvoeren van de Blijverslening via het Svn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting)		
8.3.4	Faciliteren van flexwonen	Creëren van tijdelijke reguliere woonruimte voor elke Hoeksche Waarder die op enig moment in zijn of haar leven een overbruggende woonvoorziening nodig heeft		
8.3.5	Woningbouwprogramma	Opstellen wendbaar kwalitatief woningbouwprogramma		
8.3.6	Wonen welzijn zorg visie	Woningbehoefteonderzoek en aan hand daarvan opstellen van nieuwe visie wwz		Enige vertraging door corona. Ondertussen is project opgestart.
8.3.7	Prestatieafspraken HW en huurdersplatform	Jaarlijks afsluiten prestatieafspraken		
8.3.8	Flexwonen Hoeksche Waard	Vaststellen kaders voor flexwonen		
8.3.9	Realisatie van een plusprogramma woningbouw	Lobby om alle betrokken partijen hieraan invulling te laten geven		
8.3.10	Halfjaarlijks overleg marktpartijen	Afstemming over ontwikkelingen op de woningmarkt		
8.3.11	Actualisatiehuisvestingsverordening	Actualiseren huisvestingsverordening	✓	
8.3.12	Middenhuur faciliteren	Kader voor facilitering van de middenhuur		
8.3.13	Woonwagen en standplaatsenbeleid	In afstemming met stakeholders opstellen van een kader voor het bewonen van woonwagens en standplaatsen		
8.3.14	Faciliteren nieuwe woonvormen	Faciliteren van initiatiefnemers van bijzondere woonvormen		

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	8.1 Ruimtelijke ordening	1.138	1.051	4.151	3.082	-1.068
	8.2 Grondexploitatie (niet-	2.905	1.617	4.949	3.256	-1.693
	8.3 Wonen en bouw en	4.008	2.809	2.705	3.091	386
Totaal Baten		8.051	5.477	11.805	9.429	-2.376
Lasten	8.1 Ruimtelijke ordening	-3.055	-3.635	-5.504	-5.146	358
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf enterreinen)	-2.519	-1.655	-4.946	-2.708	2.238
	8.3 Wonen en bouw en	-3.744	-4.202	-4.057	-4.124	-67
Totaal Lasten		-9.318	-9.492	-14.507	-11.978	2.529
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-1.266	-4.015	-2.702	-2.549	153
Onttrekkingen reserves	8.1 Ruimtelijke ordening	1.324	681	1.080	920	-160
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf enterreinen)	4.739	0	150	150	0
	8.3 Wonen en bouw en	9	19	132	85	-46
Totaal Onttrekkingen reserves		6.072	701	1.362	1.155	-206
Stortingen reserves	8.1 Ruimtelijke ordening	-1.745	-827	-1.445	-1.155	291
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrei	-4.940	0	0	0	0
	8.3 Wonen en bouw en	-546	-1.054	-250	-250	0
Totaal Stortingen reserves		-7.231	-1.881	-1.695	-1.405	291
Gerealiseerd resultaat		-2.425	-5.195	-3.036	-2.799	237

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			
Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) /	Voordeel /	Belangrijkste verklaringen
Grondexploitaties	0,5	Voordeel	Er sprake van een aantal (niet geraamde) winstnemingen op een aantal grondexploitaties (€ 0,7 mln). Daarnaast hebben wij op grond van de actualisatie van het Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) een aanvullende storting voor verwachte verliezen gedaan van +/- € 0,2 mln voor de grondexploitatie Dorpshart Mijnsheerenland.
Leges omgevingsvergunningen	0,3	Voordeel	In de jaren 2019 en 2020 was er (al) sprake van een hoogconjunctuur. Het aantal bouwinitiatieven/ bouw aanvragen in de Hoeksche Waard is daardoor eveneens hoog. T en opzichte van de Slotrapportage hebben we € 0,3 mln meer aan leges gerealiseerd.
Ruimtelijke ordening	-0,2	Nadeel	Vanwege een archeologische vondst in het kader van project Waterborg is archeologisch onderzoek en bijbehorende werkzaamheden benodigd geweest. Hiervoor hebben wij extra kosten gemaakt (-/- € 0,2 mln). In december 2020 is de raad hierover middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd. In 2021 verwachten wij ook nog kosten hiervoor te moeten maken welke wij in de Zomerrapportage 2021 zullen verwerken.
Anterieure overeenkomsten	-0,3	Nadeel	Enkele ontvangsten vanuit anterieure overeenkomsten doorgeschoven naar 2021 (-/- € 0,3 mln). De planning van de deze projecten zijn aan veranderingen onderhevig zijn, waardoor geplande ontvangsten soms worden doorgeschoven in de tijd.
Overig	-0,1	Nadeel	Diverse kleinere mutaties
Totaal	0,2	Overschot op budget 2020	

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit programma opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken moeten worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente"12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64 jarigen)	2020	79,5	70	79
Aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen	2020	10,0	8,9	8,7

2.10 Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Voor het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien zijn met uitzondering van het onderdeel overhead (bedrijfsvoering), geen doelstellingen en activiteiten geformuleerd. Voor de realisatie van de doelstellingen en activiteiten met betrekking tot overhead / bedrijfsvoering (taakveld 0.4), wordt verwezen naar programma 0 Bestuur en Ondersteuning en de paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

In onderstaande tabel staan, per taakveld, de baten en lasten, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als –.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	0.4 Overhead	465	169	180	260	80
	0.5 Treasury	4.231	54.816	86.504	86.491	-13
	0.61 OZB w oningen	9.314	9.551	9.551	9.537	-13
	0.62 OZB niet-w oningen	6.790	7.132	7.117	6.810	-308
	0.64 Belastingen overig	5.891	5.941	5.913	5.898	-15
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	112.572	110.774	117.362	117.671	309
	0.8 Overige baten en lasten	150	105	34	241	208
Totaal Baten		139.414	188.488	226.660	226.908	247
Lasten	0.4 Overhead	-29.710	-32.942	-34.796	-31.383	3.413
	0.5 Treasury	-714	-1.561	-4.618	-4.248	370
	0.61 OZB w oningen	-396	-446	-446	-398	48
	0.64 Belastingen overig	-1.171	-1.293	-1.293	-1.233	60
	0.8 Overige baten en lasten	-632	-4.075	-250	-723	-473
	0.9 Vennootschapsbelasting (V pB)	-93	-16	-16	-116	-100
Totaal Lasten		-32.716	-40.334	-41.419	-38.101	3.318
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		106.698	148.154	185.242	188.807	3.565
Onttrekkingen reserves	0.10 Mutaties reserves	9.127	0	0	1.500	1.500
	0.4 Overhead	5.199	18.995	19.530	18.205	-1.325
	0.5 Treasury	0	0	4.000	4.000	0
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	396	0	0	0	0
	0.8 Overige baten en lasten	920	2.000	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		15.641	20.995	23.530	23.705	175
Stortingen reserves	0.10 Mutaties reserves	-7.936	0	0	-1.500	-1.500
	0.4 Overhead	-683	-10.663	-10.673	-10.673	0
	0.5 Treasury	0	-50.000	-82.900	-82.900	0
	0.64 Belastingen overig	-518	-777	-777	-777	0
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-7.174	-3.582	-3.587	-3.587	0
	0.8 Overige baten en lasten	-984	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-17.294	-65.022	-97.937	-99.437	-1.500
Gerealiseerd resultaat		105.045	104.127	110.835	113.075	2.240

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2020) uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) /	Voordeel /	Belangrijkste verklaringen
Algemene uitkering	0,3	Voordeel	Het betreft ontvangsten 3e steunpakket corona die bij de decembercirculaire door het Rijk beschikbaar zijn gesteld (€ 0,2 mln). Diverse afrekeningen over voorgaande jaren (€ 0,1 mln).
Belastingen	-0,3	Nadeel	Minder inkomsten uit OZB omdat nog niet alle 'niet woningen' zijn beschikt in verband met het feit dat de WOZ waarden hiervan voor belastingjaar 2020 nog niet zijn vastgesteld zijn.
Overige baten en lasten	0,2	Voordeel	De verplichting raming voor onvoorziene uitgaven (op basis van €1 per inwoner) is niet gebruikt (€0,1 mln). Vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren voor mogelijke oninbaarheid (€ 0,1 mln).
	-0,5	Nadeel	Voorzichtigheidshalve troffen wij een voorziening inzake een geschil over een claim die wij bij de aannemer hebben neergelegd als gevolg van geleden schade bij project Croonenburgh in Oud Beijerland
Treasury	0,3	Voordeel	Er wordt alsnog dividend 2019 door de BNG uitgekeerd (€0,2 mln). Daarnaast enkele andere voordelen (€0,1 mln).
Bedrijfsvoering	2,1	Voordeel	In 2020 waren uitgaven voorzien in het kader van het datagedreven werken (kpi's / dashboards / verdere uitbreidingen van detailrapportages) en de uitvoering van een 0-meting in het kader van de BAG, die niet in 2020 zijn gedaan en doorschuiven naar 2021 (€ 0,2 mln).
		Voordeel	In 2020 hebben wij meer kosten toegerekend aan investeringen en grondexploitaties (€ 0,2 mln). Daarnaast hebben wij in werkelijkheid meer kosten doorbelast aan de taakvelden op de programma's, waardoor op het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien" een voordeel ontstaat (€ 0,9 mln). Op de betreffende programma's leidt dit tot nadelen (-/- € 0,9 mln). Dit betreft een budgettair-neutrale verschuiving.
		Voordeel	De eindheffing voor de werkkostenregeling (wkr) is nagenoeg nihil (o.a. als gevolg van corona). Het voordeel is € 0,1 mln.
		Voordeel	Op de personeelskosten (lonen, inhuur) is sprake van voordeel van € 0,3 mln.
		Voordeel	O.a. als gevolg van de corona-crisis zijn minder kosten gemaakt voor opleidingen personeel (€ 0,3 mln).
		Voordeel	Overige kleinere voordelen op de bedrijfsvoering (€ 0,1 mln).
Overig	0,1	Voordeel	Diverse kleinere mutaties
Totaal	2,2	Overschot op budget 2020	

Uitsplitsing Algemene Dekkingsmiddelen

Onderstaand overzicht bevat de uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen. Voor de verschillenanalyse tussen actuele begroting 2020 en werkelijk 2020 wordt verwezen naar bovenstaande tabel, waar de grootste afwijkingen zijn toegelicht. Onder de algemene dekkingsmiddelen behoren de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de lokale heffingen, de algemene uitkering, dividendinkomsten, het saldo van de financieringsfunctie (verschil tussen de aan taakvelden toegerekende rekenrente en de werkelijk betaalde rente over lang- en kortlopende leningen, ook wel renteresultaat genoemd) en eventuele overige algemene dekkingsmiddelen. De verdeling van de algemene dekkingsmiddelen is als volgt:

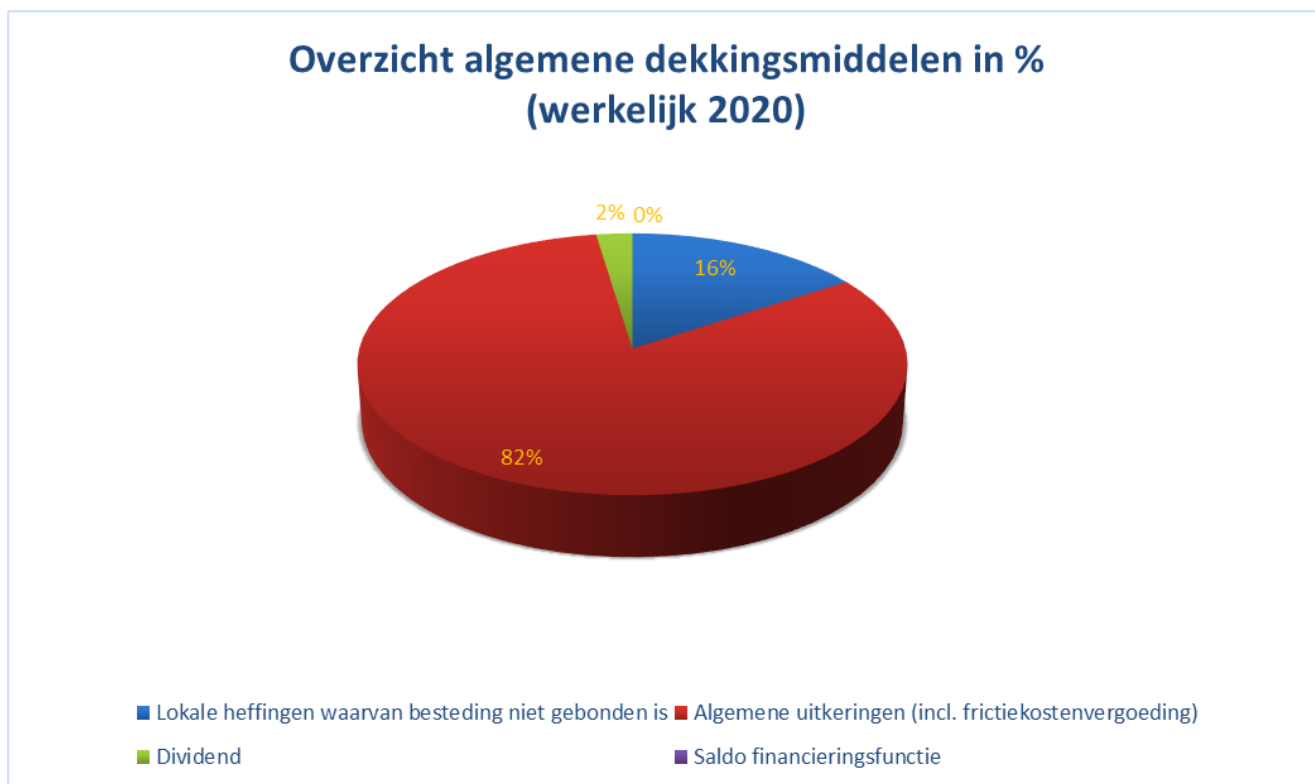
(bedragen x €1.000)

	Werkelijk 2019 (a)	Primitieve begroting 2020 (b)	Actuele begroting 2020 (c)	Werkelijk 2020 (d)	Vershil (d-c)
Overzicht algemene dekkingsmiddelen					
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is*	22.011	22.616	22.601	22.232	-368
Algemene uitkeringen (incl. frictiekostenvergoeding)	112.572	110.774	115.617	115.735	118
Dividend	3.637	3.387	3.170	3.368	198
Saldo financieringsfunctie	-72	3	3	-4	-7
Totaal	138.148	136.780	141.391	141.331	-60

* Deze heffingen bestaan uit de precariobelasting, (on)roerende zaakbelasting, toeristenbelasting en hondenbelasting

Als we de verdeling van de algemene dekkingsmiddelen in perspectief bekijken, dan ontstaat het volgende beeld:

Overhead

De overheadkosten bestaan uit de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Voorbeelden zijn de gemeentesecretaris en directie, personeelszaken, informatievoorziening en automatisering, huisvesting, financiën etc.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De aangifte wordt gesplitst in vpb over activiteiten van grondexploitaties en overige activiteiten.

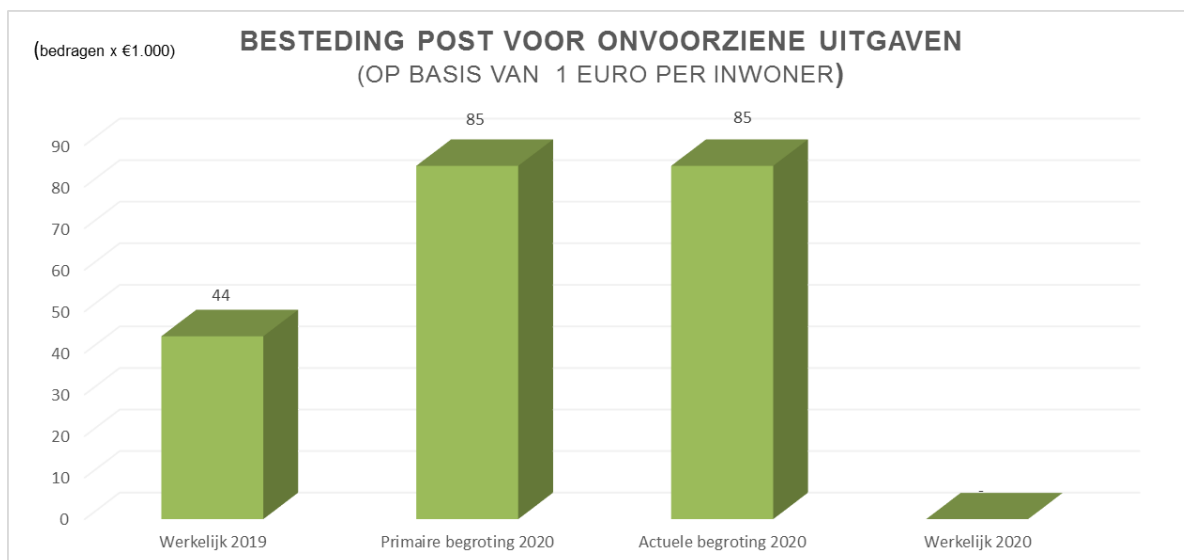
De grondexploitaties mogen, vanaf 2019, als één geheel beoordeeld worden waardoor compensatie tussen alle grondexploitaties mogelijk is

Voor wat betreft de 'overige activiteiten' (bijdragen in salariskosten voor uitgeleend personeel, bijdrage van het waterschap voor de openbare verlichting in het buitengebied, havengelden, marktgelden, pacht van agrarische gronden, huuropbrengsten) wijken de inkomsten en uitgaven niet substantieel af van voorgaande jaren. De conclusie dat de gemeente voor deze overige activiteiten geen onderneming in fiscale zin vormt, kan dan ook gehandhaafd blijven.

Onvoorzien

In de begroting 2020 is, conform de financiële verordening, een raming voor onvoorziene uitgaven opgenomen, gebaseerd op €1,- per inwoner (totaal €85.000). Dit budget is in 2020 niet ingezet.

Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel zijn de (verplichte) beleidsindicatoren van dit hoofdstuk opgenomen die conform het BBV in de jaarstukken moeten worden opgenomen.

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 12-04-2021)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Woonlasten éénpersoonshuishouden in €	2020	604	718	700
Woonlasten meerpersoonshuishouden €	2020	676	795	773
Gemiddelde WOZ-waarde woningen x € 1.000	2019	248	248	258
Gemiddelde WOZ-waarde woningen x € 1.000	2020	266	270	275
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	2020	6,33	*	*
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	2020	5,92	*	*
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	2020	624	*	*
Externe inhuur (% van totale loonkosten)	2020	21%	*	*
Overhead (% van de totale lasten)	2020	12%	*	*

* Landelijke gegevens niet beschikbaar via "Waar Staat Je Gemeente"

Paragrafen

3. Paragrafen

3.1 Inleiding

De afzonderlijke paragrafen in de jaarstukken beschrijven we de beleidslijnen voor belangrijke beheersmatige aspecten en voor de lokale heffingen. De paragrafen hebben als doel een dwarsdoorsnede van de Jaarstukken te presenteren. Daar waar de Jaarstukken meer zijn gericht op het gerealiseerde beleidsproces, richten de paragrafen zich op het beheersproces, dat niet direct extern gericht is, maar waarbij sprake is van een behoorlijke financiële betekenis, een grote bestuurlijke relevantie of randvoorwaarden die van belang zijn voor een goed inzicht van de (beleids)programma's.

Samengevat is het hoofddoel van de paragrafen om, door dwarsdoorsneden van de begroting, uw raad te faciliteren in het vaststellen van een aantal wezenlijke beleidslijnen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

De jaarstukken bevatten de volgende paragrafen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Regio Deal

3.2 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in de gemeentelijke heffingen

In deze paragraaf staat informatie over de gemeentelijke belastingen en rechten (gebonden heffingen), het beleid rondom de lokale heffingen, een overzicht van de opbrengsten in 2020 en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene uitgangspunten

Belastingen, zoals Onroerende zaakbelasting en Hondenbelasting zijn algemene dekkingsmiddelen. De opbrengsten zijn vrij besteedbaar. Dit in tegenstelling tot de gebonden heffingen, zoals Rioolrecht. Deze middelen moeten verplicht besteed worden aan het doel waarvoor zij geïnd zijn.

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit onroerendezaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De gemeentelijke belastingen zijn in 2020 niet meer dan trendmatig gestegen (inflatiecorrectie). De inflatiecorrectie voor 2020 was 1,4%.

De gebonden heffingen (Afvalstoffenheffing, en Leges) mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn, inclusief toe te rekenen compensabele btw, mutaties in voorzieningen en toe te rekenen kosten voor overhead. Ook voor deze gebonden heffingen is de inflatiecorrectie van 1,4% toegepast.

De in 2020 nog niet geharmoniseerde heffingen (Rioolheffing, Lijkbezorgingsrechten, Marktgelden en Haven- en kadegelden) zijn niet aangepast met een inflatiecorrectie. Omdat hier gebruik gemaakt is van de overgangstermijn uit de wet Arhi was dit niet toegestaan. De overgangstermijn is per 1 januari 2021 afgelopen.

We streven naar zo laag mogelijke lokale lasten.

Activiteiten voeren we uit tegen zo laag mogelijke kosten voor inwoners en bedrijven. Bij de rechten streven we naar kostendekkende tarieven.

Kostenonderbouwing volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf lokale heffingen kostenonderbouwingen voor belastingtarieven zijn opgenomen. Dit geldt met name voor de gebonden heffingen. In deze paragraaf zijn kostenonderbouwingen opgenomen volgens het BBV-model. Deze geven inzicht dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden.

Overhead rekenen we toe volgens een opslag

De apparaatskosten bestaan uit directe loonkosten en overhead (loonkosten ondersteunend personeel, huisvesting, ICT etc.). De directe loonkosten rekenen we rechtstreeks toe op basis van de geraamde tijdsbesteding. Overhead rekenen we via een opslagpercentage direct toe aan de loonkosten. Het percentage bepalen we door de overhead te delen door de totale directe loonkosten.

Opbrengst lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de lokale heffingen, zoals opgenomen in de jaarrekening 2020.

(bedragen x € 1000)

Omschrijving	begroot 2020	jaarrek 2020	verschil
Belastingen			
Onroerende zaakbelasting	16.660	16.342	-318
Roerende zaakbelasting	19	5	-14
Hondenbelasting	623	601	-22
Toeristenbelasting	132	107	-25
Precariobelasting	5.177	5.177	-
Reclamebelasting	103	108	5
Baatbelasting	9	8	-1
Subtotaal (a)	22.723	22.348	-375
Rechten			
Rioolheffing	8.063	8.169	106
Lijkbezorgingsrechten	1.289	1.352	63
Leges	3.936	4.268	332
Afvalstoffenheffing	8.501	8.423	-78
Haven- en kadegelden	54	62	8
Marktgelden	-	12	12
Subtotaal (b)	21.843	22.286	443
Overig			
BIZ	96	101	5
subtotaal ©	96	101	5
Totaal (a+b+c)	44.662	44.735	73

Onroerende- en roerende zaakbelastingen (OZB en RZB)

Bij de onroerende- en roerende zaakbelastingen is de herwaardering (wet WOZ) van belang. De WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. De belasting wordt uitgedrukt in een percentage van deze waarde. Voor belastingjaar 2020 gaat het om de waarde op de peildatum 1 januari 2019. Waardestijging van bestaande panden is in het tarief gecorrigeerd (verlaging van de tarieven). Vervolgens is de inflatiecorrectie (1,4% voor 2020) toegepast.

De tarieven voor OZB en RZB zijn wettelijk verplicht aan elkaar gelijk.

Hieronder treft u een overzicht aan van de tarieven 2020 uit onze gemeente en het landelijk gemiddelde over 2020.

OZB / RZB tarieven	HW 2020	landelijk gem.*
woningen	0,09421%	0,11020%
niet woningen eigenaren	0,24201%	0,28980%
niet woningen gebruikers	0,20225%	0,21710%

*Bron Atlas lokale lasten Coelo 2020

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een van de oudste nu nog bestaande belastingen van ons land. Van de 355 gemeenten komt deze belasting bij 193 gemeenten voor.

Hieronder treft u een overzicht aan van de tarieven 2020 uit onze gemeente en het landelijk gemiddelde over 2020 (van gemeenten waar hondenbelasting is ingevoerd)

(bedragen x € 1)

Hondenbelasting	HW 2020	landelijk gem.*
eerste hond	86	77
volgende hond	152	niet bekend
kennel	366	niet bekend

*Bron: COELO 2020

Er geldt een vrijstelling voor honden die:

- Zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig worden gehouden door een blind persoon of de opleider van de hond;
- zijn opgeleid tot en dienen als gehandicaptenhond en in hoofdzaak als zodanig worden gehouden door een gehandicapt persoon of de opleider van de hond;
- verblijven in een dierenasiel;
- uitsluitend in voorraad worden gehouden om te worden verkocht of afgeleverd, als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
- jonger zijn dan 3 maanden, voor zover ze samen met de moederhond worden gehouden;
- worden gehouden door ambtenaren voor opsporingsdiensten, mits de houder een geldend certificaat van de Koninklijke Politiehondenvereniging of het Korps Landelijke Politie Diensten heeft.

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting

Toeristenbelasting geldt voor het overnachten in hotels, pensions etc. Watertoeristenbelasting geldt voor het verblijven in een haven per etmaal. In plaats van een bedrag per nacht kan ook voor een vast bedrag voor een heel seizoen gekozen worden (forfait). Het tarief voor 2020 bedroeg € 0,70 per nacht/etmaal.

Dagtoeristenbelasting

Wij heffen de belasting voor dagverblijf na aankomst op Tiengemeten. Het tarief is gelijk aan het tarief voor toeristen- en watertoeristenbelasting.

Precariobelasting

Precariobelasting op kabels en leidingen mogen wij nog tot 2022 heffen (gebruikmakend van het overgangsrecht). Het tarief is vanaf 2016 bevroren en is dus ook in 2020 onveranderd gebleven.

Reclamebelasting

Reclamebelasting geldt alleen voor niet-woningen, in een aangewezen gebied (het centrum van Oud-ook in Beijerland). De opbrengsten zijn bestemd voor de stichting Centrummanagement Oud-Beijerland. Hierover is met de stichting een overeenkomst gesloten.

Rioolheffing

In 2020 is de rioolheffing nog geïnd op basis van de tarieven van de 5 voormalige gemeenten. Wel is eind 2020 een nieuw gemeentelijk rioleringsplan 2021-2025 voor gemeente Hoeksche Waard vastgesteld waarmee de tarieven vanaf 2021 zijn geharmoniseerd. De opbrengsten rioolheffing dekken, naast de kosten van het rioleringsstelsel, ook kosten die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken. Om schommelingen in de tarieven te voorkomen, maken we gebruik van een voorziening voor riolering. Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten in 2020 en daarbij de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	
netto kosten	4.283
direct toe te rekenen kosten	1.644
overhead	1.391
BT W	1.248
totale lasten (excl mutatie voorziening)	8.566
opbrengsten rioolheffing	8.169
overige opbrengsten	224
totale opbrengsten (excl mutatie voorziening)	8.393
dekkingspercentage	98%
mutatie egalisatie voorziening (onttrekking)	173

Lijkbezorgingsrechten

In 2020 is voor de lijkbezorgingsrechten nog gebruik gemaakt van de tarieven van de 5 voormalige gemeenten. Wel is het begraafplaatsenbeleid geharmoniseerd en een nieuwe verordening Lijkbezorgingsrechten voor gemeente Hoeksche Waard vastgesteld. De nieuwe verordening is met ingang van 1 januari 2021 in werking getreden. Hieronder geven wij een overzicht van de baten en de lasten in 2020 en daarbij de mate van kostendekking van deze heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	
netto kosten	844
direct toe te rekenen kosten	1.696
overhead	1.566
BT W	-
totale lasten (excl mutatie voorziening)	4.106
opbrengsten lijkbezorgingsrechten	1.352
overige opbrengsten	-
totale opbrengsten (excl mutatie voorziening)	1.352
dekkingspercentage	33%
mutatie egalisatie voorziening (onttrekking)	380

Leges

De legesverordening bestaat uit 3 delen:

1. Algemene Dienstverlening.
2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen).
3. Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn.

Binnen de legesverordening mogen we overschotten op onderdelen gebruiken voor tekorten op andere onderdelen (kruissubsidiering). De baten en lasten 2020 en de mate van kostendekking is hieronder gesplitst per deel en op totaalniveau weergegeven.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid leges per titel	
titel 1 Alg.dienstverlening	
netto kosten	524
direct toe te rekenen kosten	702
overhead	568
BT W	6
totale lasten	1.800
opbrengsten leges	1.196
Dekkingspercentage	66%
titel 2 Omgevingsvergunningen	
netto kosten	318
direct toe te rekenen kosten	1.499
overhead	1.227
BT W	64
totale lasten	3.108
opbrengsten leges	3.028
Dekkingspercentage	97%
titel 3 Dienstverlening EDR	
netto kosten	-
direct toe te rekenen kosten	84
overhead	68
BT W	-
totale lasten	152
opbrengsten leges	44
Dekkingspercentage	29%

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Leges totaal	
netto kosten	843
direct toe te rekenen kosten	2.285
overhead	1.863
BT W	70
totale lasten	5.061
opbrengsten	4.268
dekkingspercentage	84%

Afvalstoffenheffing

De heffing vergoedt de kosten voor inzameling van huishoudelijk afval. RAD BV voert de inzameling voor de gemeente uit. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst gesloten, die jaarlijks geïndexeerd wordt. Het tarief van de heffing bedroeg in 2020 gemiddeld € 226,- . Het landelijk gemiddelde tarief kwam uit op € 283,- voor meerpersoonshuishoudens (bron: COELO, 2020).

Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten in 2020 en de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	
netto kosten	8.332
btw	1.663
direct toe te rekenen kosten	-
overhead	-
totale lasten (excl mutatie voorziening)	9.995
Opbrengsten Afvalst.heffing	8.423
overige opbrengsten	1.483
totale opbrengsten (excl mutatie voorziening)	9.906
Dekkingspercentage	99,1%
mutatie egalisatievoorziening (storting)	413

Haven- en kadegelden

In 2020 is voor Haven- en kadegelden nog gebruik gemaakt van de tarieven van de voormalige gemeenten. Wel is in 2020 de nieuwe verordening Haven- en kadegelden vastgesteld. Deze is 1 januari 2021 in werking getreden. Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten 2020 en de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Haven en kadegelden	
netto kosten	60
direct toe te rekenen kosten	4
overhead	4
BT W	3
totale lasten	71
opbr. Haven-kadegelden	62
overige opbrengsten	9
totale baten	71
dekkingspercentage	100%

Marktgelden

In 2020 is voor Marktgelden nog gebruik gemaakt van de tarieven van de voormalige gemeenten. De geharmoniseerde verordening Marktgelden is in 2020 vastgesteld. Deze verordening is 1 januari 2021 in werking getreden, Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten 2020 en de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Marktgelden	
netto kosten	24
direct toe te rekenen kosten	8
overhead	6
BT W	5
totale lasten	43
opbr marktgelden	12
overige opbrengsten	1
totale baten	13
dekkingspercentage	29%

Bedrijfsinvesteringszones (BIZ)

Volgens de Wet op de bedrijfsinvesteringszones (BIZ) kan de gemeenteraad onder de naam BIZ-bijdrage een belasting instellen binnen een bepaald gebied in de gemeente. Deze verordening geldt *per gebied* (per deel van een gemeente) en heeft een looptijd van 5 jaar. In totaal kent de gemeente 6 BIZ verordeningen. In 2020 is gewerkt aan de vernieuwing van 5 verordeningen, Puttershoek, Zuid-Beijerland, Oud-Beijerland de Bosschen, Oud-Beijerland Hoogerwerf en Oud-Beijerland de Beijerse Hof. De zesde, Strijen, was vorig jaar al vernieuwd en is in 2020 in werking getreden.

Algemene lastenverlichting

Een deel van de opbrengst van de precariobelasting keren we als compensatie uit aan huishoudens. Het gaat om het deel dat wij opleggen aan het waterbedrijf. Omdat het tarief voor Precariobelasting vanaf 2016 bevroren is, blijft ook het bedrag voor deze lastenverlichting gelijk: € 25,- per huishouden.

(bedrag x € 1000)

Algemene lastenverlichting	2020
aantal huishoudens	37.135
uitgekeerd bedrag	915

Lokale lastendruk meerpersoonshuishoudens

De onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing bepalen het totaal van de lokale lasten. In onderstaand overzicht geven wij de gemiddelde lasten 2020 van Hoeksche Waard naast het landelijk gemiddelde. Uitgangspunt hierbij is een meerpersoonshuishouden met een eigen woning met een (gemiddelde) waarde van € 283.000,-. (Bron: SVHW september 2020).

(bedragen x € 1,-)

Lastendruk	2020	2020
meerp. Huish. met eigen woning	HW	landelijk
OZB	254	294
rioolheffing*	212	199
afvalstoffenheffing	226	283
Lastendruk HW	692	
gemiddelde Nederland 2020**		776

* in 2020 was de rioolheffing nog niet geharmoniseerd. Er is uitgegaan van een ongewogen gemiddelde van de 5 vm gemeenten.

** Bron Atlas lokale lasten Coelo 2020

Kwijtschelding

De Invorderingswet 1990 geeft voorwaarden waarbinnen de gemeente belastingen en heffingen kan kwijtschelden. Dit is vastgelegd in de Kwijtscheldingsverordening. Hierin is opgenomen dat het percentage de kosten van bestaan op 100% van de bijstandsnorm is gesteld. Dit is het wettelijk maximum. Kwijtschelding is in gemeente Hoeksche Waard mogelijk voor:

- OZB;
- RZB;
- Rioolheffing;
- Hondenbelasting, alleen voor de eerste hond;
- Afvalstoffenheffing tot een maximaal bedrag van € €226,-;
- Leges voor een Nederlandse identiteitskaart;
- Leges voor het aanvragen van een gehandicaptenparkeerkaart;
- Leges voor de aanvraag van een gehandicaptenparkeerplaats op kenteken.

In 2020 is voor een totaal bedrag van € 278.000 aan gemeentelijke heffingen kwijtgescholden.

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Met risicomanagement krijgt de gemeente inzicht in de risico's. Doel is het vergroten van het risicobewustzijn, het beheersen van de risico's en het kunnen bepalen van een volledig en goed onderbouwd weerstandsvermogen. Inzicht in de risico's maakt het mogelijk om verantwoorde besluiten te nemen. Dat betekent: risico's staan in de juiste verhouding tot de vermogenspositie.

Beleidskader & Verordeningen

Nota risicomanagement Gemeente Hoeksche Waard 2019.

Professionalisering

Om goed te kunnen sturen en onze doelen te kunnen realiseren, is risicomanagement een wezenlijk onderdeel van onze organisatie. In uitvoering op de Nota risicomanagement is eind 2019 een kernteam risicomanagement opgestart. Het kernteam houdt zich onder andere bezig met de volgende taken:

- Het opstellen van handvatten.
- Het borgen van risicomanagement in onze processen.
- Het op gestructureerde en professionele wijze oppakken van de risico-inventarisatie.

Het kernteam heeft vanwege corona wat achterstand. Op dit moment is het kernteam bezig met het opstellen van een document over het belang van risicomanagement en het risico bewustzijn in onze organisatie.

Grondexploitaties

Zoals afgesproken in de notitie Risicomanagement nemen we risico's over grondexploitaties niet mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Deze risico's dekt de gemeente uit de reserve grondexploitatie. Verwachten we verliezen in de grondexploitatie, dan vormen we een voorziening ten laste van de reserve grondexploitatie. Is de risicobuffer in deze reserve onvoldoende om alle risico's op te vangen, dan vult de algemene reserve de reserve grondexploitaties aan.

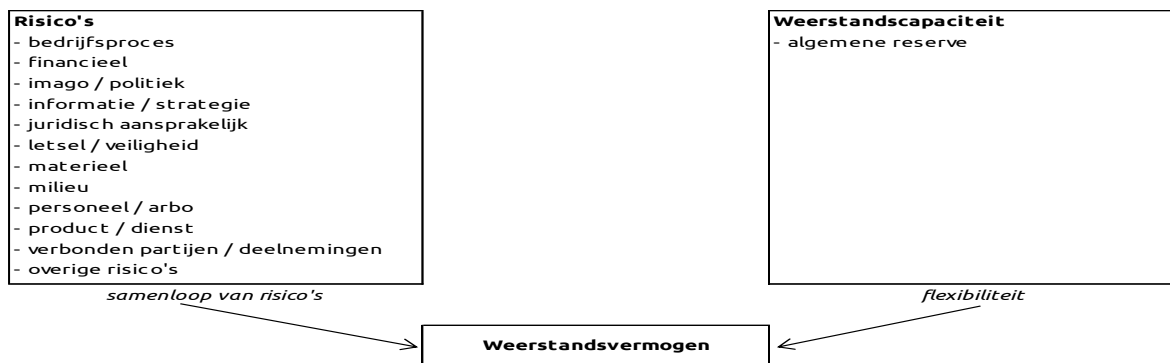
Corona

In de risicoanalyse is de impact van corona zo veel als mogelijk meegenomen in de geschatte kans en de geschatte financiële impact.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin een gemeente in staat is financiële tegenvallers (risico's) op te vangen, zonder dat de normale bedrijfsvoering daardoor wordt aangetast. Het weerstandsvermogen is het resultaat van een vergelijking tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de financiële gevolgen van de risico's. Onderstaand schema verduidelijkt dit:

Beschikbare weerstandscapaciteit

Gemeente Hoeksche Waard heeft financiële middelen beschikbaar uit de algemene reserve om onverwachte en hoge kosten te dekken. Hiervoor hoeven we het beleid en begroting niet aan te passen.

Dit geeft het volgende beeld voor de beschikbare weerstandscapaciteit:

(bedragen x € 1000)

Weerstandscapaciteit	PB 2020	JR 2020
Algemene reserve	72.801	99.422
Algemene reserve Weerstandsvermogen	7.100	9.400
Totale weerstandscapaciteit	79.901	108.822

Bij de berekening van de weerstandscapaciteit houden we de stand van de algemene reserve aan. Deze is gelijk aan de staat van reserves en voorzieningen per 31 december van de betreffende jaarschijven.

Stille reserves

Naast de bovengenoemde weerstandscapaciteit beschikt de gemeente Hoeksche Waard ook over de volgende stille reserves:

(bedragen x € 1000)

Gebouw	Adres	WOZ waarde	Boekwaarde	Stille reserve
Huisvesting Gemeentehuis Maasdam	Sportlaan 22	6.619	2.502	4.117
Huisvesting Gemeentehuis Oud Beijerland	W. van Vlietstraat 6	4.994	3.431	1.563
Oude Gemeentehuis Strijen	Waleplein 2	3.325	504	2.821
Oude Gemeentehuis Piershil	Voorstraat 31	2.727	-	2.727
Oude Gemeentehuis Numansdorp	Buttervliet 1	3.049	155	2.894
Huisvesting Buitendienst Mijnsheerenland	Vrouwehuisjesweg 7a	1.092	823	269
Huisvesting Buitendienst Oud Beijerland	Prinses Irenestraat 6	1.191	108	1.083
Huisvesting Buitendienst Piershil	Steegjesdijk 3	737	932	-195
Huisvesting Buitendienst Numansdorp	J. vd Heidenstraat 17	723	1.620	-897
Huisvesting HWWerkt Oud Beijerland	J. vd Heidenstraat 11	4.273	2.397	1.876
Totaal		28.730	12.472	16.258

Deelneming	a Eigen vermogen op balans deelneming x€1.000	b Totaal aantal aandelen (geplaatst en volggestort) x€1.000	c Intrinsieke waarde per aandeel (a/b) in EURO	d Waarde op balans Hoeksche Waard x€1.000	e Aantal aandelen in bezit Hoeksche Waard	f Waarde per aandeel Hoeksche Waard (d/e) in EURO	Stille reserve (c-f)*e x€1.000
BNG	5.097.000	55.691	91,52	357	153.738	2,32	13.134
Stedin	2.891.000	4.971	581,58	6.137	101.253	60,61	53.930
Evides	267.733	1.850	144,72	3.390	92.372	36,70	9.563
				9.884		Totaal:	76.626

Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de stille reserves (totaal € 92,9 miljoen) niet meegenomen, omdat hier niet direct over beschikt kan worden. De gemeentelijke gebouwen zijn niet direct verkoopbaar en een eventuele verkoop heeft ook gevolgen voor de bedrijfsvoering. De aandelen BNG, Stedin en Evides zijn op dit moment alleen verkoopbaar aan andere aandeelhouders en niet verhandelbaar op de reguliere markt. Tevens dient het dividend van de aandelen als algemeen dekkingsmiddel in de begroting.

Inventarisatie risico's

Om de risico's van onze organisatie in kaart te brengen wordt twee keer per jaar, bij de Programmabegroting en de Jaarstukken, het risicoprofiel geactualiseerd door een uitvraag in de organisatie. Het geactualiseerde risicoprofiel wordt ingevoerd in het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem).

Het verhogen van het risicobewustzijn binnen de organisatie is een vervolgstap voor het professionaliseren van risicomanagement. Het risico-denken integreren in de processen is daarbij van belang. Het inventariseren van risico's is dan een doorlopend proces, waarbij wij de risico's systematisch en cyclisch in beeld brengen. Sturing van de organisatie en het op een verantwoorde wijze nemen van besluiten is niet mogelijk zonder inzicht in de risico's die het behalen van de doelstellingen van de gemeente in de weg staan.

In totaal zijn 74 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht worden echter alleen de 10 risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

In totaal bestaat het risicoprofiel van onze organisatie uit 74 risico's met een totaal financieel maximum van € 41.571.000,-. In onderstaand overzicht worden de 10 grootste risico's weergegeven. Het totaal van de 10 grootste risico's is ruim € 20 miljoen. Het totaal van de overige 64 risico's is ook ruim € 20 miljoen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's met een lage financiële impact en kleine kans. Deze risico's zijn dan ook niet van grote invloed op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

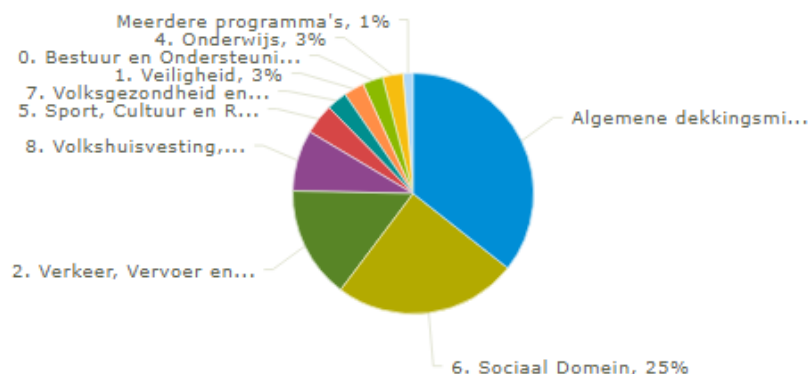

Programma	Risico oorzaak	Risicogebeurtenis	Financieel gevolg	Maatregelen	Kans	Financieel Maximum
6. Sociaal Domein	In de Omdenknottitie van de DG&J worden de maatregelen om de kosten voor jeugdhulp terug te brengen.	De begrote daling van zorgkosten jeugdhulp vanuit de Omdenknottitie jeugdhulp van de DG&J doet zich niet voor.	Het later of niet effectueren van ombuigingsmaatregelen heeft nadelige gevolgen voor het financiële kader.	Zo snel als mogelijk inzicht creëren, de instroom terugdringen en de sociale infrastructuur versterken. • Het creëren van inzicht (en daarmee gerichte sturing en acties) duurt langer dan verwacht.	50%	€ 2.000.000
Algemene dekkingsmiddelen/ Overhead/ VPB/Onvoorzien	Gewijzigde financiële situatie bij de geldnemer.	Leningen, garant-, of borgstellingen kunnen niet worden terugbetaald aan de gemeente. Hierbij gaat het om de bestaande leningen/garantstellingen, mede als gevolg van corona.	Financieel verlies.	Structureel onderzoek naar solvabiliteit van geldnemer.	30%	€ 3.000.000
Algemene dekkingsmiddelen/ Overhead/ VPB/Onvoorzien	Leningen en garantstellingen uit noodsteun als gevolg van corona maatregelen.	Gewijzigde financiële situatie bij de geldnemer.	Financieel verlies.	Structureel onderzoek naar solvabiliteit van geldnemer.	50%	€ 1.600.000
Algemene dekkingsmiddelen/ Overhead/ VPB/Onvoorzien	Bij verkoop van de aandelen is overeengekomen dat het risico dat de claim gehonoreerd wordt, bij de verkopende partij blijft.	Claim van de verkopers van de aandelen Remu, tegen Eneco.	De gemeente zal naar verhouding van het (vm) aandelenbezit in Eneco ,2,04% haar aandeel in de claim moeten voldoen.		10%	€ 7.446.000
Meerdere programma's	Door hogere kosten voor lonen en materialen en hogere eisen met betrekking tot duurzaamheidsmaatregelen stijgen bouwkosten en kosten voor onderhoud openbare ruimte, vastgoed en andere aanbestedingstrajecten.	De loon-/materiaal kosten zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Door o.a. gebrek aan kwalitatief goed personeel en duurdere grondstoffen. De markt is op dit moment verzadigd met aanbod van werkzaamheden. Daardoor zijn de prijzen fors gestegen. Een deel van de contracten zijn nog afgesloten in de tijd dat er sprake was van een recessie. Hierdoor waren de prijzen extreem laag. Ook is vaker vanwege de opdrachtwaarde op grond van de aanbestedingsregels de SROI van toepassing. Dit bedraagt 5% van de opdrachtwaarde.	Door stijgende kosten ontstaan budgetoverschrijdingen		70%	€ 1.000.000
2. Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	Aan de noordrand van de Hoeksche Waard liggen het Spui en de Oude Maas. Een gedeelte van de oeverbeschermingen en oevervoorzieningen vallen onder het beheer en onderhoud van de gemeente.	De rivieroeveren moeten worden hersteld of onderhouden.	Onvoorziene kosten voor het onderhouden en monitoren van de bescherming van de oevers.		70%	€ 1.000.000
6. Sociaal Domein	Ontoereikend macrobudget SZW, verdeelproblematiek gebundelde uitkering en een eigen risico drempel van 7,5%.	Hoger aantal uitkeringsgerechtigden en/of prijs per uitkering dan in verdeelmodel SZW ook als gevolg van corona.	Tekort op gebundelde uitkering.		50%	€ 1.300.000
6. Sociaal Domein	Nieuwe tariefstructuur voor de hulpmiddelen. In 2021 moet worden gemonitord of de gewenste begrotingsresultaten worden gerealiseerd.	Transitie van de hulpmiddelen welke heeft geleid tot een nieuwe inkoop. Dit traject is afgerond en implementatie loopt	De nieuwe tariefstructuur is gebaseerd op gemiddelden. Er bestaat een risico dat deze gemiddelden op regelniveau toch hoger uitvallen, waardoor de kosten ook hoger worden dan begroot. Daarom worden de effecten van het nieuwe beleid gemonitord.	Het monitoren van de verstrekkingen om te beoordelen of deze passend zijn binnen de afgesproken gemiddelden.	70%	€ 800.000
Algemene dekkingsmiddelen/ Overhead/VPB/ Onvoorzien	Taxaties van gemeentelijke panden worden niet tijdig uitgevoerd. Dit geeft problemen met het afsluiten van een nieuwe brandverzekering, eisen vaak recente taxaties.	Er wordt nu uitgegaan van oude gegevens, deze kunnen stukken lager zijn dan de huidige waarde. Bij brand wordt dan de lage verzekerde waarde uitgekeerd.	Bij onderverzekering kunnen de kosten voor eigen rekening enorm zijn.		50%	€ 1.000.000
Algemene dekkingsmiddelen/ Overhead/VPB/ Onvoorzien	Stroomstoringen en/of ICT verstoringen door kapotte verbindingen, onderhoud, fouten, beschadigingen.	(Langdurige) uitval ICT-systeem.	Werk staat stil.	Back-up (van) systeem/stroomvoorziening. Uitwijkregeling, backup en auditprocedures, support- en onderhoudscontracten. Jaarlijkse uitwijktest voor een aantal applicaties.	30%	€ 1.500.000
				Totaal top-10 risico's		€ 20.646.000
				Totaal overige risico's		€ 20.925.000
				Totaal		€ 41.571.000

Risicospreiding.

De risicospreiding per programma ziet er als volgt uit:

Risicokaart

Deze risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's in het desbetreffende vak van de risicokaart. Een risico in het groene gebied vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico met een score in het oranje gebied vraagt wél om aandacht. Een risico met een score in het rode gebied vereist directe aandacht, omdat dit de continuïteit van de organisatie bedreigt.

Financieel

> € 500.000	5	5	6	3	
€ 250.000 < x < € 500.000		2	3	4	1
€ 100.000 < x < € 250.000	4	8	6	1	
€ 50.000 < x < € 100.000	2	3	7	1	1
€ 10.000 < x < € 50.000	1		2	1	2
< € 10.000	6				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de geïnventariseerde risico's en de risicowaardering (kans x financieel gevolg) bepalen we met behulp van een risicosimulatie hoeveel middelen nodig zijn om de risico's af te dekken. De risicosimulatie is essentieel, omdat het reserveren van het maximale bedrag € 41.571.000 (zie de risico-

inventarisatie) ongewenst is. Uitgangspunt bij de risicosimulatie is het gegeven dat de geïdentificeerde risico's zich nooit allemaal tegelijk en met een maximale omvang zullen voordoen.

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt gemaakt door middel van een Monte Carlo-risico simulatie. Op basis van de ingevoerde risico's en hun kans x impact is de risicosimulatie uitgevoerd. Bij een risicosimulatie wordt denkbeeldig op basis van individuele kansverdelingen per risico 100.000 keren de werkelijkheid nagebootst. Dit leidt tot een nieuwe gezamenlijke kansverdeling, die alle risico's uit het gehele risicoprofiel omvat.

Uitgangspunt is dat we risico's met 90% mate van zekerheid willen afdekken. Uit de risicosimulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 9.400.000. Dit wil zeggen dat je met 90% zekerheid voldoende hebt aan een buffer van deze omvang.

(bedragen x € 1000)

Benodigde weerstandscapaciteit	PB 2020	JR 2020
Benodigde Weerstandscapaciteit Algemeen	7.100	9.400
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	7.100	9.400

Ratio weerstandsvermogen

Voor de uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen geldt de ratio:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1000)

Ratio weerstandsvermogen	PB 2020	JR 2020
<u>Weerstandscapaciteit</u>	<u>79.901</u>	<u>108.822</u>
Benodigde weerstandscapaciteit	7.100	9.400
Ratio	11,25	11,58

De notitie Risicomanagement bepaalt dat de ratio van het weerstandsvermogen voldoende moet zijn (tussen de 1,0 en 1,4). De huidige ratio voldoet ruimschoots aan deze doelstelling. De minimaal benodigde weerstandscapaciteit om in de categorie voldoende te vallen is 1,0 x de benodigde weerstandscapaciteit:

(bedragen x € 1000)

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	PB 2020	JR 2020
Benodigde weerstandscapaciteit	7.100	9.400
Ratio minimaal benodigd	* 1,0	* 1,0
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	7.100	9.400

Impact corona

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het coronavirus. Het corona virus heeft een grote impact op de samenleving. Er is een samenleving van voor de coronacrisis en een samenleving van na de coronacrisis. Om de gezondheid van de burgers te beschermen heeft het Rijk beperkende maatregelen ingevoerd. Deze maatregelen hebben ook gevolgen voor de economie. Daarnaast zijn er ook gevolgen voor onze financiële positie en ons risicoprofiel.

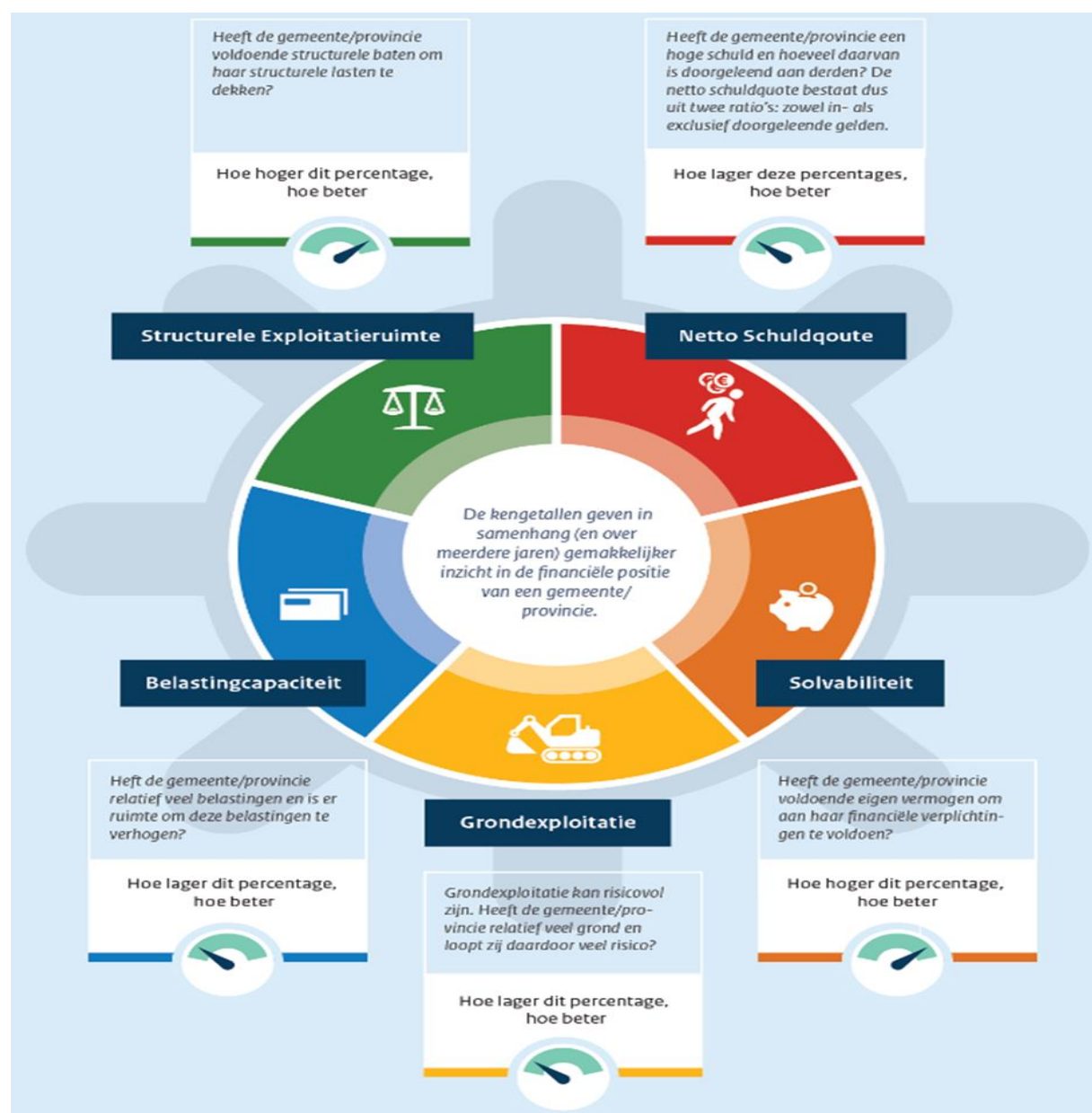
Basisset financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat gemeenten in hun jaarstukken (paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) een uniforme basisset van 5 financiële kengetallen moeten opnemen. Voor onze gemeente is het beeld voor wat betreft deze kengetallen als volgt:

Kengetallen:	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
Netto Schuldquote	44%	2%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	40%	-1%
Solvabiliteitsratio	50%	69%
Structurele Exploitatieruimte	0%	2%
Grondexploitatie	0%	1%
Belastingcapaciteit	88%	86%

Sturing met financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente. De afzonderlijke kengetallen zeggen echter weinig over onze financiële positie. Om een goed beeld te krijgen, moeten we de kengetallen altijd in samenhang met elkaar bekijken. In het algemeen geldt dat bijsturing noodzakelijk is indien sprake is van een hoge schuld, een situatie waarin de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en wanneer sprake is van relatief hoge woonlasten (weinig ruimte om belastingen te kunnen verhogen). Heeft een gemeente geen of weinig schulden, relatief veel eigen vermogen, veel structurele inkomsten in relatie tot structurele lasten en veel ruimte om eventueel de belastingen te verhogen, dan staat een gemeente er over het algemeen goed voor. Met behulp van de 5 financiële kengetallen die betrekking hebben op de balans en de begroting kunnen we een goed globaal beeld schetsen van de financiële gezondheid van onze gemeente. Het ministerie van BZK heeft een infographic gemaakt, die de betekenis en samenhang van de verschillende financiële kengetallen duidelijk maakt. Deze is hieronder weergegeven:

Tabel normen en signaleringswaarden

Voor de financiële kengetallen heeft de VNG normen opgesteld; de provincie Zuid-Holland geeft signaleringswaarden. Onderstaande tabel geeft de financiële kengetallen van onze gemeente ten opzichte van deze normen en signaleringswaarden weer:

Kengetallen:	Normen VNG			Begroting 2020	Jaarrekening 2020
	voldoende	matig	onvoldoende		
Netto Schuldquote	<100%	100-130%	>130%	44%	2%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<100%	100-130%	>130%	40%	-1%
Solvabiliteitsratio	>50%	30-50%	<30%	50%	69%
Structurele Exploitatieruimte	>0,6%	0-0,6%	<0%	0%	2%
Grondexploitatie	<50%	50-100%	>100%	0%	1%
Belastingcapaciteit	<100%	100-120%	>120%	88%	86%

Kengetallen:	Signaleringswaarden Provincie			Begroting 2020	Jaarrekening 2020
	minst risico	neutraal	meest risico		
Netto Schuldquote	<90%	90-130%	>130%	44%	2%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%	40%	-1%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	50%	69%
Structurele Exploitatieruimte	>0%	= 0%	<0%	0%	2%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	0%	1%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	88%	86%

Financiële positie gemeente Hoeksche Waard

Op basis van de uitkomsten van de financiële kengetallen en de weerstandsratio zoals eerder genoemd in deze paragraaf (weerstandsratio van 11,58) kunnen we concluderen dat onze financiële positie ruim voldoende is:

- Gemeente Hoeksche Waard beschikt over relatief geringe schulden.
- Onze structurele exploitatieruimte is positief.
- Het aandeel van (eventueel risicovolle) grondexploitaties is relatief beperkt.
- Er is ruimte voor eventuele verhogingen van eigen belastingen.

Concluderend kunnen we stellen dat het beeld dat volgt uit de basisset van kengetallen geen bijzondere aandachtspunten laat zien. We hoeven daarom geen maatregelen te treffen.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Openbare ruimte

De openbare ruimte is als het ware de 'tuin' van onze inwoners

Kapitaalgoederen in die openbare ruimte vormen het gezicht van de gemeente. Ook zijn ze een middel om de doelen uit de programma's te realiseren. De Hoeksche Waard heeft een grondoppervlakte van circa 32.371 hectare. De gemeente heeft daar een aanzienlijk deel van in beheer. Binnen dat deel wonen, werken en recreëren we.

Vastgoed

Naast de openbare ruimte, heeft de gemeente ook vastgoed in eigendom. Deze objecten zijn noodzakelijk voor de huisvesting van maatschappelijke partners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en stichtingen, maar ook voor onze eigen diensten. Denk hierbij aan dorpshuizen, sporthallen, zwembaden en het gemeentehuis zelf. Vastgoed vertegenwoordigt een waarde en genereert huurinkomsten, maar kost ook geld in de vorm van onderhoud, renovatie en/of nieuwbouw.

Goed onderhoud van onze kapitaalgoederen is belangrijk

Niet alleen omdat we het wettelijk verplicht zijn (zoals het onderhoud van riolering en wegen) maar ook voor een stevige financiële positie van de gemeente. Door onderhoud blijft het leefklimaat in onze gemeente aantrekkelijk. Goed onderhoud draagt ook bij aan de doelstellingen, zoals die voor milieu, verkeer en de openbare ruimte. Dit vraagt beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, systematisch beheer, meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP) en vertaling van de financiële gevolgen voor de budgetten.

Voor een goed onderhoud aan de kapitaalgoederenvoorraad zijn nodig:

- Toekomstvisie maatschappelijk vastgoed (integraal accommodatieplan)
- een actueel beheersysteem/vastgoedsysteem;
- voldoende budget voor klein- en grootschalig onderhoud;
- voldoende budget voor reconstructie van verhardingen van wegen;
- voldoende kennis van wet- en regelgeving.

In deze paragraaf vullen we de kaders in om onze kapitaalgoederen te onderhouden.

Risico's

Openbare ruimte

De budgetten voor openbare ruimte baseren we op het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte dat in september 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. In de risicoparagraaf bij de begroting is een aantal risico's opgenomen. De kosten die met deze risico's gepaard gaan als ze zich voordoen, zijn niet opgenomen in de reguliere budgetten.

Vastgoed

In april 2020 is de startnotitie 'Vastgoed op orde' door de raad vastgesteld. Het doel van dit project is een professioneel en rechtmatig vastgoedbeheer. In voorbereiding is een aantal deelnota's:

- a. Beleidsnota beheer gemeentelijk vastgoed
- b. Uniformeren beheer en exploitatie gemeentelijk vastgoed
- c. Keuzenota beleid accommodaties voor maatschappelijke activiteiten
- d. Integraal Accommodatie Plan

De raad is in februari 2021 over de gewijzigde planning geïnformeerd.

Voor het gemeentelijk vastgoed zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld. Daarnaast is de huidige energetische kwaliteit van onze gebouwen in kaart gebracht met daarbij een grove indicatie/verkenning van de mogelijke verbetermaatregelen voor verduurzaming. De financiële consequenties worden meegenomen bij de Perspectiefnota 2022.

Beheerplannen en beheerssystemen

Openbare ruimte

Vanuit de beleidskaders werken we concrete maatregelen uit. Dit doen we binnen de kaders uit het integraal beleidsplan openbare ruimte. Met een (actueel) beheersysteem is het mogelijk de kwaliteit van de buitenruimte te monitoren en bij te sturen. Ook is een beheersysteem nodig om het vereiste jaarlijkse budget te kunnen bepalen. Op diverse momenten in het jaar is er behoefte aan actuele en nauwkeurige areaalgegevens, zoals de topografische gegevens met administratieve en technische kenmerken. Vanuit het beheersysteem gebruiken we die benodigde informatie ook om het beleidsplan te actualiseren.

De beheerdata voor het planmatig onderhoud halen we uit een beheersysteem. Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte beschikken we over een aantal beheerssystemen voor de verschillende elementen.

De volgende tabel geeft een beknopt overzicht van de belangrijkste onderdelen van bestaande beleids- en beheerplannen in de Hoeksche Waard. In 2020 heeft in het integraal beleidsplan de harmonisatie van de plannen uit de voormalige gemeenten plaatsgevonden.

Overzicht beleid-/beheerplannen op verschillende vakgebieden	Looptijd
Integraal beleidsplan openbare ruimte	2021-2025
Gemeentelijk rioleringsplan (grp)	2021-2025
Begraafplaatsbeleid	2021-2025

In verband met de actualisatie van de beheerplannen van de kapitaalgoederen is de reserve 'onderhoud openbaar gebied' vervallen en zijn nieuwe voorzieningen gevormd voor baggeren en civiele kunstwerken om de kosten te egaliseren. Daarnaast wordt de reserve 'begraafplaatsen' omgezet in een voorziening 'begraafplaatsen'. De reservedekking 'kapitaallasten' blijft in stand. De reserve 'gebouwenbeheer' zetten wij om naar een voorziening c.q. laten wij vrijvallen, nadat het beheerplan voor gebouwen is geactualiseerd. De verwachting is dat dit in de loop van 2021 gebeurt. Hiervan wordt dan een begrotingswijziging gemaakt.

Vastgoed

Afgelopen jaar is het vastgoed van de gemeente geïnventariseerd en zijn de basisgegevens in kaart gebracht. Voor het actueel en accuraat houden van de gegevens is het noodzakelijk om die te verwerken in een vastgoedbeheersysteem. Dit zorgt ook voor een optimalisatie van de verhuurprocessen. Hierdoor zal het beheer van het vastgoed verder professionaliseren.

A. Wegen

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van de wegen maken wij gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Totaal verharding	4.216.575 m ²
Asfaltverharding	896.022,58 m ²
Elementenverharding	3.263.888,34 m ²
Half open verharding	48.922,50 m ²
Betonverharding	6.015,88 m ²

Beleid en beheer

Wegen onderhouden we op grond van de geldende wettelijke verplichtingen. Het wegenonderhoud is gebaseerd op de beleidsuitgangspunten uit het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte 2021-2025.

Kwaliteit

Het doel is om de bestrating in 2020 minimaal op het kwaliteitsniveau 'basis' te houden. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met het door het kenniscentrum voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte (CROW) vastgestelde niveau B. Dit niveau komt neer op een verharding in redelijke staat, die voldoet aan de kwalificatie 'heel en veilig'. Comfort en uitstraling zijn hierbij minder van belang. Dit kwaliteitsniveau is de wettelijke ondergrens van verantwoord wegbeheer. In de komende jaren geven we de wegen waar nodig een kwaliteitsimpuls en realiseren we in de hele gemeente het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van de verhardingen, laten we om het jaar een wegininspectie uitvoeren. Deze inspectie is in lijn met de landelijk erkende richtlijnen van het CROW. Op deze wijze beoordelen we alle wegen op dezelfde manier, onafhankelijk van de vraag wie er inspecteert. De resultaten van de wegininspectie vormen de basis voor het actualiseren van het onderdeel 'wegen' in het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed wegen:

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'wegen':

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Wegen	€ -9.453	€ -9.378	€ 75
Kapitaallasten	€ -573	€ -591	€ -18
Mutatie reserve	€ -45	€ 24	€ 69
Onderhoud	€ -8.835	€ -8.812	€ 24
Eindtotaal	€ -9.453	€ -9.378	€ 75

B. Riolering

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van de riolering maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Vrijverval riolering	519 km
Lozingsconstructies	228
Bergbezinkvoorzieningen	25
Gemalen (hoofd- en wijk) en drukgemalen	ca. 1.900
Persleidingen	14 km
Drukriolering	205 km
Drainage	5 km
Peilbuizen grondwater	116
Kolken (worden 2x per jaar gereinigd)	21.000
Lijngoten	1 km

Beleid

De riolering onderhouden we op basis van de geldende wettelijke verplichtingen van het in 2020 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025. Met de vaststelling van dit GRP zijn de onderhoudscycli en de vervangingsplanning volledig geharmoniseerd. De rioolheffing is voor alle inwoners van de Hoeksche Waard gelijk.

In het GRP is beleid opgenomen voor klimaatadaptieve maatregelen. Hiermee richten we ons op de doelstelling dat in 2050 heel Nederland klimaatadaptief is ingericht. Voor alle nieuwbouwlocaties geldt dat ze klimaatadaptief worden ingericht op basis van het Convenant Klimaatadaptief Bouwen.

Beheer

Het in 2020 vastgestelde Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte is de leidraad voor het beheer en onderhoud van de riolering.

Kwaliteit

Het doel is om de riolering in minimaal op kwaliteitsniveau 'basis' te houden. Het functioneren van het rioolstelsel en de gemalen moeten we voldoende waarborgen. Storingen aan gemalen komen direct binnen op een centrale post. Deze verhelpen we binnen 24 uur.

Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van het rioolstelsel laten we (video-)inspecties uitvoeren. Deze inspecties geven een beeld van de stabiliteit, afstroming en waterdichtheid van het riool. De resultaten zijn gebruikt als basis voor het Integrale beleidsplan Openbare Ruimte, in combinatie met aanvullende informatie, zoals leeftijd, hydraulische berekeningen en storingen. De cyclus van reinigen en inspecteren is 12 jaar. Per jaar inspecteren en reinigen we 42 km riolering en vervangen we ca. 3,7 km riolering.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed riolering

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'riolering':

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Riolering	€ -3.552	€ -3.567	€ -14
Kapitaallasten	€ -1.249	€ -1.319	€ -69
Mutatie voorziening	€ -85	€ 173	€ 257
Onderhoud	€ -2.218	€ -2.421	€ -202
Eindtotaal	€ -3.552	€ -3.567	€ -14

C. Water en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Onder het beleidskader water vallen 4 thema's:

- havens;
- beschoeiingen;
- waterkwaliteit;
- baggerwerken.

Kerncijfers

Voor het beheer van het openbaar water en civieltechnische kunstwerken maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Watergangen (baggeren)	125 kilometer
Beschoeiingen	147 kilometer
Watergangen (Bestrijding waterplanten/eendenkroos)	125 kilometer
Havens	16 stuks (waarvan 2 buiten gebruik)
Aanlegsteigers en pontons	9 stuks

Omschrijving civieltechnisch kunstwerk	Areaal
Bruggen, steigers en vlonders	272 stuks
Duikers	15.500 meter
Stuwen en gemalen	90 stuks
Muren en keerwanden	2.770 meter

Beleid en beheer

Het beleid rondom het beheer en onderhoud is opgenomen in het integraal beleidsplan openbaar gebied. We onderhouden alle voorzieningen op kwaliteitsniveau B (basis).

Kwaliteit

We beheren de openbare ruimte op kwaliteitsniveau B (basis) zoals is vastgesteld door de raad. Om zicht te blijven houden op de kwaliteit laten we inspecties uitvoeren.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed Water:

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed water:

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Water	€ -1.223	€ -1.184	€ 38
Kapitaallasten	€ -225	€ -232	€ -7
Mutatie reserve	€ 23	€ 14	€ -8
Onderhoud	€ -1.020	€ -967	€ 54
Eindtotaal	€ -1.223	€ -1.184	€ 38

D. Groen

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van het openbaar water maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Beplantingen	793.179,47 m ²
Bomen	37.154 stuks
Gras	2.923.558,22 m ²

Beleid en beheer

De uitgangspunten voor het onderhoud en beheer van het groen zijn opgenomen in het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte.

Kwaliteit

We onderhouden de openbare ruimte op kwaliteitsniveau B (basis). De onderhoudscontracten die we hebben afgesloten met aannemers zijn op dit kwaliteitsniveau gebaseerd.

Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van het openbaar groen laten we inspecties uitvoeren. Voor de bomen hanteren we minimaal iedere 3 jaar een zogenaamde BVC-inspectie (boomveiligheidscontrole).

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed groen

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'groen':

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Groen	€ -2.890	€ -2.677	€ 213
Kapitaallasten	€ -297	€ -311	€ -14
Mutatie reserve	€ 188	€ 1	€ -187
Onderhoud	€ -2.781	€ -2.367	€ 415
Eindtotaal	€ -2.890	€ -2.677	€ 213

E. Gebouwen

Beleidskader

Kerncijfers

Onderstaande kerncijfers zijn een schatting. De komende jaren worden de cijfers gelijktijdig met de actualisatie en harmonisatie van de beheerplannen voor gebouwen geactualiseerd.

Omschrijving	Aantal accommodaties ¹
Maatschappelijk vastgoed (zonder scholen en kinderopvang)	113

¹ Aantal per 1-1-2020

Beleid

Het kapitaalgoed 'gebouwen' onderhouden we op dit moment nog op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het vastgestelde beleid van de voormalige gemeenten, zolang dit nog niet is geharmoniseerd.

Vanuit de voormalige gemeenten is er een bijzondere situatie ontstaan. De voormalige gemeente Binnenmaas bracht de exploitatie van het gemeentelijk vastgoed onder bij Bres Accommodaties BV. Het groot onderhoud voor het gemeentelijk vastgoed, het beleid en de dekking van het exploitatietekort van Bres is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het beleid voor het beheer en onderhoud van gebouwen baseren we op bestaand beleid van de voormalige gemeenten.

Binnenmaas	: Beheerplan gemeentelijk vastgoed 2017–2026.
Cromstrijen	: Meerjaren onderhoudsplan voor 2018 (tot en met 2027) Beleidsnotitie 'Op weg naar accommodaties 2.0'
Korendijk	: Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen 2017-2026 Nota Beheer en Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen.
Oud-Beijerland	: Vastgoedbeleid gemeente Oud-Beijerland 2010, Uitvoeringsprogramma 2015–2025 Meerjaren Investing Onderwijs Huisvestingsplan (MIOH) voor schoolgebouwen.
Strijen	: Onderhoud van de gebouwen is vastgelegd in diverse notities en onderhoudsplannen.

In 2020 is gewerkt aan de voorbereiding van een Beleidsnota Beheer gemeentelijk vastgoed, een nota over het uniformeren van beheer (organisatie) en exploitatie gemeentelijk vastgoed en een keuzenota Beleid accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Ook is gewerkt aan een integraal accommodatieplan. Door het opstellen van een integraal accommodatieplan wordt onder andere inzichtelijk welke vereisten qua huisvesting de gemeente (en haar maatschappelijke partners) nodig heeft voor de uitvoering van de inhoudelijke producten. Aan de andere kant wordt duidelijk wat de inhoudelijke beleidskeuzes voor gevolgen hebben voor de vastgoedportefeuilles (baten en lasten). De Beleidsnota beheer gemeentelijk vastgoed zorgt ervoor dat beleidskeuzes worden uitgevoerd, er op dezelfde manier wordt gewerkt en de wettelijke regelgeving wordt gevolgd.

Beheer

Om op een verantwoorde-, integrale- en effectieve wijze de financiële middelen voor het onderhoud in te kunnen zetten is een actueel, eenduidig en volledig inzicht in de vastgoedportefeuille noodzakelijk.

In het 2^e kwartaal 2020 is de vastgoedportefeuille geïnventariseerd en in het 3^e en 4^e kwartaal zijn de gebouwen technisch geïnspecteerd en nieuwe meerjarenonderhoudsplannen gemaakt. Daarnaast is de mogelijkheid tot verduurzaming van (een deel van) de vastgoedportefeuille onderzocht.

In afwachting van de uitkomst van het nieuwe MJOP en het aanvullende verduurzamingsonderzoek is groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen in 2019 en 2020 (voor zover mogelijk) uitgesteld.

Kwaliteit

Gemeente Hoeksche Waard heeft veel gebouwen voor verschillende doeleinden in eigendom. Die gebouwen beheren en onderhouden we uiteraard volgens de geldende wet- en regelgeving (bijvoorbeeld Arbowetgeving of het geldende Bouwbesluit). In principe is de kwaliteitsnorm sober (niet uitbundig en niet meer dan nodig is) en doelmatig. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met conditiescore 3 van de norm NEN-2767 'Conditiemeting gebouwde omgeving'. Daarnaast is het beleid om de gebouwen zo efficiënt mogelijk te gebruiken.

We laten regelmatig inspecties uitvoeren volgens de NEN- 2767. De gemeente gebruikt onder andere de resultaten van de inspecties als basis voor het nieuwe beleids- en beheerplan.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed gebouwen

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'gebouwen':

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Gebouwen	€ -5.122	€ -5.040	€ 83
Kapitaallasten	€ -3.557	€ -3.557	-
Mutatie reserve	€ -510	€ -680	-171
Onderhoud	€ -1.055	€ -802	253
Eindtotaal	€ -5.122	€ -5.040	€ 83

Het uitstel van (groot) onderhoud heeft geleid tot een onderuitnutting van de onderhoudsbudgetten. Dit uitgestelde onderhoud zal (afhankelijk van de uitkomsten van het nieuwe MJOP en het duurzaamheidsonderzoek) alsnog in een later planjaar worden op-/uitgevoerd. Het benodigde budget valt (mede door toevoeging van de verduurzamingsmaatregelen) hoger uit dan nu in de begroting is voorzien. Dat wordt in de Perspectiefnota 2022 inzichtelijk gemaakt.

F. Begraafplaatsen

Beleidskader

Kerncijfers

Gemeente Hoeksche Waard heeft 24 begraafplaatsen in beheer en onderhoud. Op 16 daarvan wordt actief begraven. Er worden ca. 30.000 graven beheerd. Voor het beheer en de administratie van de begraafplaatsen maakt de gemeente gebruik van het administratiepakket Key2begraven van Centric.

Beleid

In 2020 is een geharmoniseerd begraafbeleid vastgesteld dat in 2021 is ingegaan. Vanaf 2021 wordt gewerkt aan de uitvoering van het nieuwe beleid.

Beheer

Het in 2020 vastgestelde begraafplaatsenbeleid is de leidraad voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen. We werken volgens een uitvoeringskalender met meerjarenplanning op basis van de behoefte en capaciteit.

Kwaliteit

Begraafplaatsen onderhouden we op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau A.

Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van de begraafplaatsen laten we inspecties uitvoeren. Voor de bomen op de begraafplaatsen hanteren we minimaal iedere 3 jaar een zogenaamde BVC-inspectie (boomveiligheidscontrole).

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed begraafplaatsen

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed begraafplaatsen:

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Begraafplaatsen	€ -329	€ -414	€ -85
Kapitaallasten	€ -146	€ -149	€ -3
Mutatie reserve	€ 379	€ 379	-
Onderhoud	€ -562	€ -644	€ -82
Eindtotaal	€ -329	€ -414	€ -85

G. Buitensportaccommodaties

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van buitensportaccommodaties maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat nog uit 5 verschillende databases met beheerelementen van de 5 voormalige gemeenten. In 2020 bundelen we deze databases tot 1 nieuwe database voor gemeente Hoeksche Waard.

Beleid

Buitensportaccommodaties onderhouden we op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het vastgestelde beleid van de voormalige gemeenten, zolang dit nog niet is geharmoniseerd. Het beleid om buitensportaccommodaties te beheren en te onderhouden baseren we op bestaand beleid van de voormalige gemeenten.

Het beleid van beheer buitensportaccommodaties verschilt behoorlijk per voormalige gemeente. In Binnenmaas lag de (financiële) verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het groen op de sportcomplexen bij de verenigingen. De (financiële) verantwoordelijkheid voor het renoveren van de sportvelden lag echter bij de gemeente Binnenmaas. In Korendijk lag de (financiële) verantwoordelijkheid voor het onderhoud en het renoveren van het groen op de sportcomplexen bij de verenigingen. Gemeente Cromstrijen had een contract met een vereniging over het onderhoud en renovatie van de velden. Bij een andere vereniging verzorgde de gemeente zelf het onderhoud. De opstellen waren voor de vereniging zelf. In de andere voormalige gemeenten zorgde de gemeente voor het gehele proces: onderhoud van de velden en de gebouwen en de vervangingsinvesteringen.

Beheer

In 2020 is het beheer doorggegaan zoals dit geregeld was door de voormalige gemeentes.

Het streven is om in 2022 de beschikbare plannen te bundelen tot één nieuw geactualiseerd beleids- en beheerplan buitensportaccommodaties voor gemeente Hoeksche Waard.

Kwaliteit

Het streefdoel is om de buitensportaccommodaties voor de gehele Hoeksche Waard in 2020 minimaal op kwaliteitsniveau basis te houden. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met het door het CROW vastgestelde niveau B.

Om de kwaliteit van de sportvelden te waarborgen, plannen we jaarlijks met de verenigingen een visuele inspectie. Tijdens die inspectie beoordelen we de onderhoudsstaat van de buitensportaccommodaties. Het uitgangspunt is handhaving van het kwaliteitsniveau 'basis'.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen buitensportaccommodaties

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed buitensportaccommodaties:

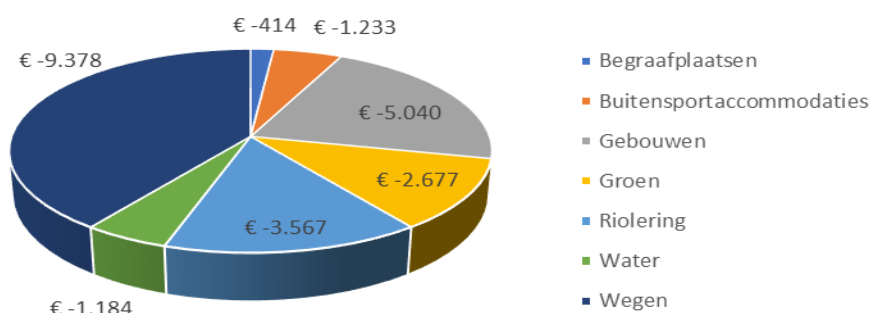
Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Buitensportaccommodaties	€ -1.195	€ -1.233	€ -38
Kapitaallasten	€ -714	€ -721	€ -8
Mutatie reserve	€ -16	€ -61	€ -45
Onderhoud	€ -465	€ -451	€ 14
Eindtotaal	€ -1.195	€ -1.233	€ -38

Samenvatting

De totale kosten per kapitaalgoed zijn als volgt:

Bedragen * € 1.000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo
Begraafplaatsen	€ -329	€ -414	€ -85
Buitensportaccommodaties	€ -1.195	€ -1.233	€ -38
Gebouwen	€ -5.122	€ -5.040	€ 83
Groen	€ -2.890	€ -2.677	€ 213
Riolering	€ -3.552	€ -3.567	€ -14
Water	€ -1.223	€ -1.184	€ 38
Wegen	€ -9.453	€ -9.378	€ 75
Eindtotaal	€ -23.765	€ -23.493	€ 272

Totaal werkelijk per kapitaalgoed 2020

3.5 Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is een belangrijk hulpmiddel bij het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden op de financieringsfunctie. De paragraaf is een uitwerking van de regelgeving in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Volgens deze wet is de financieringsfunctie van de gemeente alleen bedoeld voor het uitvoeren van de publieke taken. De verdere lokale regels liggen vast in het Treasurystatuut.

Beleidskader en verordeningen

- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet Fido 2000;
- Wet Ruddo 2009 (Regeling uitzetting derivaten decentrale overheden);
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF);
- Besluit schatkistbankieren 2013;
- Financiële verordening 2020;
- Treasurystatuut gemeente Hoeksche Waard 2020.

Rentevisie

Het rentepercentage voor leningen met een looptijd korter dan een jaar is op dit moment negatief. Dit houdt in dat de gemeente voor het aangaan van kasgeldleningen rente ontvangt. Voor langlopende geldleningen met een looptijd van 30 jaar is de rente 0,51%. De ECB houdt voorlopig vast aan lage rentetarieven vanwege de lage inflatie.

Dienstverlening BNG

Met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten hebben we een raamovereenkomst met geïntegreerde dienstverlening. Deze dienstverlening omvat:

- Elektronisch betalingsverkeer via een rekening-courant;
- kort-kredietarrangementen (daggeldverstrekking en –opname, kasgeldleningen en termijndeposito's);
- langlopende kredietverlening;
- een online informatiedienst.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden alle overtollige beschikbare middelen op hun bankrekeningen te beleggen bij het Rijk. Onder overtollige middelen verstaat het Rijk bedragen groter dan 0,75% van het begrotingstotaal (met een minimum van € 250.000,- en een maximum van € 2,5 miljoen).

Voor het jaar 2020 is dit bedrag voor gemeente Hoeksche Waard berekend op € 2,1 miljoen. Er is dus geen vrijheid om overtollige liquide middelen onder te brengen bij andere marktpartijen. Die overtollige middelen mogen wij alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist aanhouden.

Decentrale overheden nemen deel aan schatkistbankieren, zodat de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk) een lagere EMU-schuld heeft. Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dit leidt automatisch tot een lagere staatsschuld.

Door het schatkistbankieren kunnen decentrale overheden ook hun beleggingsrisico's verder verminderen. Deze situatie kan zich in onze gemeente overigens niet voordoen. In het Treasurystatuut is een verbod op risicovolle beleggingen en derivaten opgenomen.

De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Hierdoor gebruikt de BNG de term 'schatkistbeleggen' in plaats van 'schatkistbankieren'.

Voor de uitvoering van het schatkistbankieren is er bij de BNG een SKB-werkrekening geopend. Overtollige gelden worden hier dagelijks naartoe afgeroomd. De BNG blijft ook de overige geldhandelingen verzorgen, zoals betalingen en ontvangsten.

Rentekostenverdeling

In de begroting 2020 is omslagrente berekend op 0,23%. De aan de grondexploitatie toegerekende rente was aanzienlijk hoger ten opzichte van de werkelijke rente over 2020. Hier door is de werkelijk aan de overige taakvelden doorbelaste rente (0,35%) iets hoger dan begroot.

In het 3e kwartaal van 2020 zijn alle hoogrentende geldleningen van de B.N.G vervroegd afgelost en vervangen door één nieuwe langlopende vaste geldlening met een looptijd van 30 jaar. Het rentomslagpercentage voor de begroting 2021 is hierdoor feitelijk afgenomen naar (slechts) 0,04%.

bedragen * €1.000			Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.487	1.116	914
B	De externe rentebaten	-/-	594	417	194
A.			893	699	720
C1	Rente doorberekend aan grondexploitatie	-/-	89	156	16
C2	Rente projectfinanciering toegerekend aan taakveld	-/-	-	-	-
Saldo door te rekenen externe rente (a-b-c)			804	543	704
D2	Rente over eigen vermogen		-	-	-
D1	Rente over voorzieningen		-	-	-
De aan taakvelden toe te rekenen rente			804	543	704
	Boekwaarde investeringen per 1-1-2020		174.783	237.481	199.856
Berekend omslag%			0,46%	0,23%	0,35%
E	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-/-	732	546	700
F	Renteresultaat op het taakveld treasury		-72	3	-4

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het Treasurystatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen. Die vormen de basis voor alle transacties op dit gebied. Daarnaast geeft de Wet Fido normen voor het beperken van risico's. Het belangrijkste risico in dit kader is het renterisico. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn belangrijke richtlijnen om het renterisico te beperken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om de renterisico's bij de vlottende schuld (schulden met een looptijd korter dan een jaar) te beheersen. De wettelijke toegestane omvang bedraagt 8,5% van de totale lasten van de begroting (incl. reserves).

	1e kw. 2020.	2e kw. 2020.	3e kw. 2020.	4e kw. 2020.
<i>bedragen x € 1.000</i>				
Primaire begroting per 1 januari 2020	198.014	198.014	198.014	198.014
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	-16.831	-16.831	-16.831	-16.831
1 Vlottende korte schuld (1)				
Maand 1	-40.810	24.841	40.929	36.277
Maand 2	-53.677	27.108	34.124	30.784
Maand 3	-40.113	32.008	34.236	28.586
2 Vlottende middelen (2)				
Maand 1	0	0	0	0
Maand 2	0	0	0	0
Maand 3	0	0	0	0
Saldo (1-2)				
Maand 1	-40.810	24.841	40.929	36.277
Maand 2	-53.677	27.108	34.124	30.784
Maand 3	-40.113	32.008	34.236	28.586
3 Gemiddeld saldo	-44.867	27.986	36.430	31.882
4 Kasgeldlimiet	-16.831	-16.831	-16.831	-16.831
Overschrijding kasgeldlimiet	-28.035	44.817	53.261	48.714

In de Wet Financiering Decentrale Overheden) is bepaald dat, als de gemiddelde liquiditeitspositie van 3 achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dit gemeld moet worden aan de provincie Zuid-Holland met daarbij gevoegd een plan om weer structureel te voldoen aan de kasgeldlimiet. Vanaf het 2^e kwartaal 2020 is de kasgeldlimiet niet meer overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beoogt een zodanige opbouw van de leningenportefeuille dat het risico door renteaanpassing en herfinanciering van leningen beperkt blijft. De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering of renteherziening in aanmerking mag komen. De volgende tabel geeft de renterisiconorm voor 2020 weer.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2020
<i>Berekening Renterisiconorm</i>	
Stand van de begroting per 1/1	198.014
Vastgestelde percentage	20,00%
Renterisiconorm	39.603
<i>Berekening Renterisico</i>	
Renteherzieningen	0
Aflossingen	8.953
Renterisico	8.953
10 Ruimte (+) / Overschrijding (-)	30.650

De tabel laat zien dat er geen sprake is van risico's op het overschrijden van de renterisiconorm.

Uitgezette geldleningen

Onderstaand een overzicht van de uitgezette geldleningen per risicogroep.

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisico op verstrekte geldleningen	Restant schuld	Restant schuld
Risicogroep	1-1-2020	1-1-2021
SVn: duurzaamheidsleningen	703	3.200
SVn: blijversleningen	300	300
SVn: startersleningen	3.925	5.446
	4.928	8.946
Woningbouwcorporatie HW Wonen	10.127	0
	10.127	0
Sportverenigingen	1.170	1.464
Woningfinanciering eigen personeel	86	76
	1.256	1.540
Exploitatiebijdrage Proeftuin Numansdorp	120	120
	120	120
Totaal verstrekte geldleningen	16.431	10.606

Aan de Stichting HW Wonen zijn door de voormalige gemeenten Binnenmaas en Strijen in de tachtiger jaren 11 geldleningen verstrekt waar op 1 januari 2020 nog een restant schuld reesteerde van ruim € 10 miljoen. Voor het zelfde bedrag waren bij de B.N.G. 11 geldleningen opgenomen. De jaarlijks te ontvangen en de te betalen rente zijn gelijk aan elkaar. Ook de op de balans opgenomen restant boekwaarde van de opgenomen en uitgezette geldleningen zijn gelijk aan elkaar. Op 29 oktober 2020 heeft de Stichting HW Wonen de leningen overgenomen van de B.N.G. Vanaf deze datum wordt de rente en aflossing van de 11 geldleningen rechtstreeks door de Stichting HW Wonen aan de BNG betaald. Naast de balansverlaging betekent dit ook een aanzienlijke administratieve lasten verlichting.

Garanties

Onderstaand een overzicht van de verstrekte garanties per risicogroep.

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisico op verstrekte garanties		Restant schuld garantie	
Risicogroep		01-01-2020.	31-12-2020.
Woningcorporaties met garantie WSW	50%	129.800	135.705
Zorginstellingen met garantie WSW	50%	2.781	2.079
Woningcorporaties zonder garantie WSW	100%	6.808	5.071
Zorginstellingen met garantie WSW	100%	31.425	31.263
Wegschap Tunnel Dordtse Kil	8%	1.296	1.406
Bedrijvenpark Hoeksche waard	100%	13.600	16.400
Regionale Afvalstoffendienst B.V.	100%	8.337	7.839
Veiligheidsregio Z.H.Z. *	17%	8.000	0
Bres Accommodaties	100%	2.596	1.212
Geldleningen particuliere woningen	100%	4.000	2.327
Diverse bedrijven en verenigingen	50%	34	34
Diverse bedrijven en verenigingen	60%	180	180
Diverse bedrijven en verenigingen	100%	643	491
Totaal verstrekte garanties		209.500	204.007
* abusief opgenomen per 01-01-2020.			

In de tabel zijn alle verstrekte garanties opgenomen. Op dit moment zijn er voor deze garantstellingen geen betalingsachterstanden.

We hebben voor een aantal groepen een gemeentegarantie verstrekt. De grootste groep betreft zogenaamde WSW-garantstellingen. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is actief als borgstellingsinstituut voor de sociale woningbouw.

Met de WSW hebben wij op 1 april 2019 een achtervangovereenkomst afgesloten voor de jaren 2019 en 2020. Op 9 maart 2021 is deze overeenkomst verlengd tot en met 31 december 2022. Hierdoor kan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw goedkoper geld lenen.

Voor verstrekte gemeentegaranties voor de aankoop van een eigen woning, ligt vanaf 2010 het risico volledig bij het Rijk. Omdat hypotheeklen over het algemeen een looptijd hebben van 30 jaar, lopen de laatste garantstellingen voor particulieren nog tot 2040 door.

Opgenomen geldleningen

In juli 2020 zijn er 19 hoogrentende geldleningen vervroegd afgelost aan de B.N.G.. Hiervoor is één nieuwe geldlening van € 25 miljoen met een looptijd van 30 jaar in de plaats gekomen. De rente van deze nieuwe geldlening is 0,39%.

Voor de vervoegde aflossing van de hoogrentende geldleningen is aan de B.N.G. een boete betaald van afgerond € 4,3 miljoen. Deze incidentele lasten zijn gedekt door een bijdrage uit de algemene reserve van € 4 miljoen. Deze transactie levert vanaf 2021 een structureel overschot op van € 0,5 miljoen.

Onderstaand een overzicht van de boekwaarde van de bij de B.N.G. afgesloten langlopende geldleningen.

(bedragen x € 1000)

Saldo geldleningen		01-01-2020.	31-12-2020.
Leningen won. bouw	11	10.127	0
Algemene leningen	19	30.986	0
Algemene lening t/m 2021	1	2.000	2.000
Algemene lening 2020 (nieuw)	1		25.000
		43.113	27.000

Rente en aflossing		2020.
Rente		609
Boete rente		4.304
Bijdrage van de algemen reserve.		-4.000
		913
Aflossing		8.952
Extra aflossing algemen leningen		22.034
Extra aflossing leningen HW Wonen		10.127
Totaal		41.113
Rente en aflossing		42.026

Ontwikkeling van de schuldpositie

Het wordt de laatste jaren steeds belangrijker om de ontwikkeling van de schuldpositie te volgen. We hebben daarom een aantal ratio's uitgewerkt: debt ratio, netto schuld als percentage van de begroting en netto schuld als bedrag per inwoner.

	Kritische norm	31-12-2020.
Debt ratio	80%	14%
Netto schuld / lasten begroting	100%	-1%
Netto schuld per inwoner	n.v.t.	53-

Debt ratio

De debt ratio drukt uit in hoeverre het totale bezit op de balans is belast met schulden. Een ratio van 60% wordt als veilig beschouwd. Als kritische grens hanteren we 80%. Ons percentage van 14% is ruim voldoende te noemen.

Netto schuld als percentage van de begroting

De netto schuld wordt uitgedrukt in een percentage van de begroting. De grondexploitaties laten we buiten beschouwing, omdat hierin grote schommelingen optreden en we de rentelasten daarvan binnen de grondexploitaties (inclusief de getroffen voorzieningen) dekken. Een ratio van maximaal 70% wordt als veilig beschouwd. De kritische grens ligt bij 100%. Bij overschrijding van deze grens beoordelen we of we kunnen blijven investeren, zonder hiervoor nieuwe financieringsmiddelen aan te moeten trekken. Het percentage van onze gemeente is dit jaar -1%. Dit wil zeggen dat er geen sprake is van een netto schuld maar van een netto overschot aan financieringsmiddelen. De oorzaak hiervan is dat in maart 2020 de aandelen van Eneco zijn verkocht.

Netto schuld per inwoner

De netto schuld per inwoner is het resultaat van de boekwaarde van de vaste geldleningen gedeeld door het totaal aantal inwoners. Wij hebben een netto overschot per inwoner van € 53,-.

Beleggingen in aandelen

Het gemeentelijk aandelenbezit bestaat uit aandelen van de BNG, Evides en Stedin. De dividenduitkeringen zijn een algemeen dekkingsmiddel. De hoogte van de geraamde dividenden werd in de begroting 2020-2023 nog gebaseerd op het gemiddelde van de laatste 4 jaar. In de begroting 2021-2024 is rekening gehouden met lagere winsten, onder andere als gevolg van de corona-uitbraak. We houden in de ramingen geen rekening met extra incidentele dividenden uit het verleden. In maart 2020 zijn de aandelen van Eneco verkocht voor € 82,9 miljoen.

(bedragen x € 1.000)

Aandelenbezit	Nominale waarde	Dividend
Stedin	6.138	1.039
Evides	3.391	749
BNG	357	195
Totaal	9.886	1.983
Gemiddeld rendement		20,06%
Verkocht	Nominale waarde	2020
Eneco	5 x € 1 = € 5	1.385
Verkoop		82.905
Totaal	0	84.290

Debiteuren- en crediteurenbeheer

Via periodieke rapportages volgen we tijdige betaling aan crediteuren en de tijdige inning van debiteuren. Door de toegenomen belangstelling voor het betalingsgedrag van gemeenten zijn de interne richtlijnen om crediteuren tijdig te betalen verscherpt. We streven ernaar dat we 95% van onze facturen binnen 14 dagen betalen. De omvang van het debiteurenbestand is beperkt, omdat het SVHW de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen uitvoert.

Eind 2020 zijn wij, mede op verzoek van de raad, gestart om onze betalingstermijn te verkorten van 30 dagen naar 14 dagen, om op deze manier onze leveranciers sneller te kunnen betalen. In 2020 hebben wij een hiervoor een projectplan opgesteld, hebben wij een zogenoemde "quick win" doorgevoerd door

alle goedgekeurde facturen meteen te betalen en zijn wij gestart met de uitrol van dit proces in de organisatie. In 2021 geven wij hier een vervolg aan.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Wet Hof is vooral van invloed op het investeringstempo van de gemeente en de manier waarop er wordt omgegaan met reserves. De gemeente moet op basis van het kasstelsel binnen het toegestane EMU-saldo blijven. Bij overschrijding van de EMU-norm zijn in de wet geen maatregelen opgenomen. Op dit moment monitoren wij het EMU-saldo 2 keer per jaar. Aan de hand van de resultaten nemen we eventueel maatregelen op het gebied van investeringen. Het sanctiemechanisme van de minister van Financiën is vervangen door een correctiemechanisme. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden dreigt, kan de minister met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden beheersen.

EMU-saldo

Het EMU-of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname in bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking van een land dat lid is van de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU). Het EMU-saldo is door de EMU ingevoerd om de eurolanden met elkaar te kunnen vergelijken. In het Stabiliteits- en Groeipact zijn een reeks afspraken tussen landen van de EMU gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. Hierin is de grens aan het nationale begrotingstekort op 3% gesteld. De Europese afspraken vormen de basis van de Wet Hof. De wet bepaalt dat niet alleen het Rijk, maar ook de decentrale overheden zich aan de eisen moeten houden. Het aandeel van de decentrale overheden in de 3%-norm is 0,4%, waarvan weer 0,27% is toebedeeld aan de gemeenten. In onderstaande tabel is het EMU-saldo van gemeente Hoeksche Waard berekend.

Omschrijving	2020. x € 1.000
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	79.835
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.825
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	760
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	28.007
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	11.803
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	2.675
Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	4.843
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	648
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	
Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? Zo ja wat is de verwachte boekwinst op de exploitatie?	
Berekend EMU-saldo	61.933
Jaarrekening 2019	-16.750
Het voordelig verschil, t.o.v. 2019 is grotendeels ontstaan door de verkoop van de aandelen van Eneco.	

3.6 Bedrijfsvoering

Om de programma's uit de begroting te kunnen realiseren, is een goede bedrijfsvoering belangrijk. Volgens de toelichting op het BBV geeft de paragraaf Bedrijfsvoering de gemeenteraad hier inzicht in.

Bedrijfsvoering gaat over de bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en de beheersing daarvan. Bedrijfsvoeringsprocessen zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de beleidsprogramma's, volgens de geldende wetgeving.

Voor de bedrijfsvoering zijn de volgende 3 zaken leidend:

- Doeltreffendheid (effectiviteit): de mate waarin de inspanningen en uitgaven bijdragen aan het daadwerkelijk behalen van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten.
- Doelmatigheid (efficiency): de mate waarin de inzet van middelen in verhouding staat tot de opbrengsten bij activiteiten die bijdragen om beleidsdoelstellingen te realiseren.
- Rechtmatigheid: de doelen worden bereikt in overeenstemming met de wettelijke kaders.

HRM

De focus voor de organisatieontwikkeling in 2020 is gericht op onderstaande 3 thema's en diverse projecten.

Thema employer branding

We hebben een authentiek en onderscheidend werkgeversmerk ontwikkeld met als doel profilering van onze gemeente als onderscheidend werkgever en het aantrekken en behouden van medewerkers die bij ons passen. We doen dit omdat het als nieuwe organisatie nodig is de blik naar buiten te richten én om in te spelen op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Er is een introductiebeleid en een werving en selectiebeleid vastgesteld en daarnaast zijn er diverse digitale apps ontwikkeld voor de introductie van nieuwe medewerkers.

Thema duurzame inzetbaarheid

Om invulling te geven aan duurzame inzetbaarheid van medewerkers hebben we activiteiten ingezet die bijdragen aan gezondheid en werkplezier. Ook mobiliteit en persoonlijke ontwikkeling en de eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers daarin zijn belangrijk.

Dit hebben we gedaan door digitale sportlessen te organiseren, te zorgen voor beleid hoe om te gaan met agressie en er is een dag van de mantelzorg georganiseerd.

Thema groei en ontwikkeling

Leren en ontwikkelen is een continu proces in onze organisatie vanuit de principes 'de kracht zit in onze mensen' en werken vanuit eigen kracht en talent.

We zorgen ervoor dat onze ontwikkelde instrumenten hiervoor optimaal ingezet worden en ontwikkelen hiervoor indien nodig instrumenten en activiteiten die zichtbaar bijdragen aan de cultuur van een op groei en ontwikkeling gerichte organisatie. Er is ook aandacht voor de cultuurkant: want iedereen is verantwoordelijk vanuit zijn eigen rol.

We hebben hier aandacht aan besteed door een strategisch opleidingsplan op te stellen, te werken met een interne klussenbank en door diverse vormen van coaching via de Hoeksche Campus (team, loopbaan, individueel) in te zetten.

Projecten

Er zijn verschillende projecten op het gebied van organisatieontwikkeling gestart, zoals het monitoren en effectief inzetten van de personele budgetten passend bij organisatiekoers en -ontwikkeling. Verder is er een integriteitsbeleid (eed en belofte) ontwikkeld en een nieuwe aanbesteding voor inhuur.

Coronacrisis

De Coronacrisis heeft veel impact gehad op de organisatie en haar medewerkers.

Op 16 maart 2020 werd een zogenoemde lockdown ingesteld: onder meer horecagelegenheden en sportscholen moesten sluiten, scholen gingen dicht en iedereen werd gevraagd zo veel mogelijk thuis te werken. De coronacrisis heeft veroorzaakt dat het grootste deel van de medewerkers van de een op de andere dag volledig thuis moest werken. Met een forse inspanning op het gebied van de techniek is ervoor gezorgd dat iedereen voldoende digitale middelen tot zijn/haar beschikking kreeg. Zoals de uitgifte van laptops voor iedere medewerker, de uitrol van Microsoft Teams en de overstap naar het werken met Microsoft Office 365. Deze nieuwe manier van werken heeft vele positieve maar ook negatieve kanten.

Alles overziend, is en wordt er een enorme flexibiliteit gevraagd van medewerkers van gemeenten. Vanuit HRM is veel bijgedragen om hiervoor aandacht te hebben. Dit hebben we gedaan door aandacht te hebben voor het welzijn van de medewerkers. Hiervoor zijn coaches ingezet, handelingsprotocollen opgezet en informatieplaten gemaakt over gezond thuiswerken en veilig en gezond werken.

Control

Control heeft betrekking op de besturing van organisaties en de interne beheersing daarvan. Control is het mechanisme om op transparante wijze en binnen de gestelde kaders gemeentelijke doelstellingen te ontwikkelen, te realiseren en te beoordelen op hun risico's en effecten. Door gemeente Hoeksche Waard zijn voor wat betreft de sturing, in de besturingsfilosofie heldere keuzes gemaakt. De Hoeksche Waard richt zich op de externe vraag, werkt opgabegericht, kerngericht, 100% dienstverlenend en gaat uit van optimale decentralisatie van verantwoordelijkheden en integraal management. Cultuur, normen en waarden, aanspreekbaarheid op voorbeeldgedrag, betrokkenheid, impliciete regels, codes e.d. maken eveneens deel uit van control.

P&C-cyclus

In 2020 is de inrichting van het (digitale) managementinformatiesystemen verder opgepakt door het uitbreiden van het digitale dashboard (zie ook bij ICT dashboard) en het verfijnen van de inrichting en het proces van het college uitvoeringsprogramma met daaraan gekoppeld de planningen, zowel voor de capaciteit als de bestuurlijke planing.

In 2020 is een start gemaakt met de doorontwikkeling en herinrichting van de programma's in de P&C-cyclus, zodat deze qua indeling en opzet aansluit op de gewenste ontwikkelingsrichting van de gemeente Hoeksche Waard en de daarbij behorende sturings- en beheersingsinformatie gericht op het realiseren van (strategische) doelen die de organisatie heeft vastgesteld.

Bij het opstellen van de Begroting 2021 zijn door middel van een pilot van twee programma's de eerste ervaringen opgedaan om de gewenste (maatschappelijke) ontwikkelingen uit te werken in concrete (strategische) doelen (SMART) gemaakt worden en hieraan gekoppelde activiteiten. Deze ontwikkeling wordt integraal samen met de raad (via de auditcommissie) opgepakt en ingestoken als een brede organisatieontwikkeling

Een neveneffect is dat de P&C-documenten en de te behalen maatschappelijk ontwikkelingen en doelen meer op hoofdlijnen worden ingericht en minder/niet meer op activiteiten.

Procesmanagement en kwaliteit

Ook in 2020 is veel aandacht besteed aan de inrichting van processen waarbij het continue verbeteren en de externe focus centraal staan. Ook wordt hiermee de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het handelen beter gewaarborgd.

In november 2020 heeft er een positiebepaling plaatsgevonden met behulp van het Overheidsontwikkelmodel (OO). De uitkomsten van de positiebepaling zijn input voor de teamplannen van het organisatieontwikkelingstraject, dat de komende jaren gemeente breed uitgerold wordt.

Administratieve organisatie en interne beheersing

Dit jaar is gestart met het project en de implementatie van 'Three lines of defence' als middel om de interne beheersing in de organisatie verder te verbeteren. Dit is nodig om voor het komende verantwoordingsjaar het college een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen laten afgeven.

PIV (Privacy en Informatieveiligheid)

Eind eerste kwartaal 2020 is een nieuw team PIV (Privacy & Informatieveiligheid) geformeerd, bestaande uit een Privacy Officer, CISO en externe FG. Vanuit team PIV wordt veel aandacht besteed aan bewustwording met betrekking tot privacy en informatiebeveiliging.

Privacy

Er is een herzieningsvoorstel gedaan ten aanzien van het privacybeleid voor een meer doelmatige en doeltreffende beleidsvoering, zoals de privacy wet- en regelgeving vereist. Conform het privacybeleid en privacy wet- en regelgeving zijn er Data Protection onderzoeken (DPIA) uitgevoerd Dat gaat de komende jaren door.

Informatiebeveiliging

Op het gebied van informatiebeveiliging voeren wet halfjaarlijks een audit uit op basis van de Baseline Informatie Overheid (BIO) normen. Dit normenkader maakt het mogelijk om de weerbaarheid van de organisatie een cijfer te geven.. Risicomanagement is het uitgangspunt om dit vorm te geven.

Ook is de ENSIA-verantwoording (zie www.ensia.nl) een jaarlijks aandachtspunt. Binnen deze audit worden de BRP en PNIK, BAG, BGT, BRO, DigiD en Suwinet verantwoord.

ENSIA 2020 Horizontale verantwoording Informatiebeveiliging en privacy zijn onderdelen waaraan gemeente Hoeksche Waard veel waarde hecht. Het vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid 2020-2024 is hierbij het uitgangspunt. De doelstellingen uit het informatiebeveiligingsbeleid zijn het zorgvuldig omgaan met informatie, betrouwbare en continue dienstverlening, voldoen aan vigerende wet- en regelgeving (bijvoorbeeld AVG en het beheersen van risico's).

Het college van burgemeester en wethouders legt over het jaar 2020 verantwoording af over de status van informatiebeveiliging. In 2019 hebben alle gemeenten voor de derde keer de verantwoording aan hun eigen toezichthouder, de raad, en de toezichthouders van het rijk middels de ENSIA-systematiek uitgevoerd. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Voor de verantwoording aan de gemeenteraad sluit ENSIA aan op de gemeentelijke planning-en-controlcyclus. ENSIA neemt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als uitgangspunt. Vanuit deze horizontale (gemeente brede) zelfevaluatie wordt eveneens de verantwoording aan de stelselhouders bij het rijk afgeleid, de zogenaamde verticale verantwoording. Voor de uitvoering wordt gebruik gemaakt van zelfevaluaties. De scope van ENSIA is als volgt:

- Implementatie Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)
- Basisregistratie Personen (BRP)
- Wet- en regelgeving voor Reisdocumenten (PUN en PNIK)
- Digitale persoonsidentificatie (DigiD)
- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
- Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
- Basisregistratie Ondergrond (BRO)
- Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).

Een verkorte weergave van de uitkomsten treft u aan in deze voordracht.

Activiteiten in 2020

Gemeente Hoeksche Waard heeft een ENSIA verantwoordingsprocedure opgesteld. Dit biedt houvast aan de procesbeheerders en -eigenaren binnen de ENSIA verantwoording.

Hierin is door alle partijen in de gemeente, met name team Publiekszaken en Informatiemanagement ingezet om te voldoen aan de beheersmaatregelen gevraagd vanuit de ENSIA verantwoording.

Resultaten in 2020

De onderdelen BRP, PUN en PNIK zijn positief beoordeeld op basis van de zelfevaluatie.

Verder is er in 2019 besloten om de kwaliteit van de BAG, BGT en BRO te vergroten door de diensten in huis te halen. Hiervoor zal een verbeterplan opgesteld en uitgevoerd moeten worden. De ENSIA coördinator heeft alle vertrouwen in de vakspecialisten die hiervoor zorgdragen. Ten aanzien van de Suwinet en DigiD eisen is gebleken dat er aandachtspunten zijn bij de leveranciers die diensten namens de gemeente leveren.

Resultaten per stelsel

Vanuit de uitgevoerde zelfevaluatie is vanuit de ENSIA systematiek ook verantwoording afgelegd aan het Rijk. Met onderstaande uitwerking informeren wij u per stelsel over de uitkomsten. Domein	Bevindingen en door te voeren verbeteringen	Status
Basisregistratie Personen (BRP)	Score: Voldoende Geen steekproef	✓
Reisdocumenten (PUN/PNIK)	Score: Voldoende Geen steekproef	✓
Digitale persoonsidentificatie (DigiD)	Totaal 2 DigiD aansluitingen. Goedgekeurd door IT auditor. Incl. verbeterplan	X/✓ ✓
Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)	Score: Redelijk Verbeterplan volgt.	✓ X/✓
Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)	Score: Redelijk Verbeterplan volgt	✓ X/✓
Basisregistratie Ondergrond (BRO)	Score: Redelijk Verbeterplan volgt	✓ X/✓
Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).	4 Suwinet aansluitingen Goedgekeurd door IT auditor Incl. verbeterplan	X/✓ ✓

Juridische kwaliteitszorg

In het klachtenproces is de rol van oplossingsmakelaar geïntroduceerd. Vanuit het dienstverleningsoogpunt en snel en persoonlijk contact met de inwoner die een klacht heeft ingediend, is de rol van oplossingsmakelaar ingezet. Zo proberen we sneller en via een informele manier tot een oplossing te komen voor de klacht, uiteraard alleen indien de oplossing tot tevredenheid bij de klager stemt.

Verder zijn 'Algemene wet bestuursrecht' trainingen gegeven voor die collega's die geen jurist zijn maar in hun werk wel te maken krijgen met juridische aspecten. Door deze training leren zij eerder juridische besluiten (her)kennen en kunnen zij beter juridische risico's inschatten.

Cijfers en nadere duiding bezwaren, klachten en Wob verzoeken 2020

(dd 22-03-2021)

Bezwaarschriften

2020	Aantal	Gegron	vovo	Beroep	Ingebrekestelling
Bezwaarschriften	219 (waarvan 65 ToZo)	2	16 (1 gegrond)	31	2 (1 keer dwangsom verbeurd vanwege te late beslissing)

Van de 219 bezwaarschriften zijn er:

- 13 naar de externe commissie voor de bezwaarschriften gegaan;
- 141 zijn informeel opgelost en;
- 58 zijn in mandaat behandeld en afgedaan.

Er zijn 2 bezwaarschriften gegrond verklaard:

- 1 tegen exploitatievergunning (team VTH/ VTH ondersteuning) (behandeld door externe commissie);
- 1 tegen stopzetten vergoeding huishoudelijke hulp (Wmo) (behandeld door ambtelijke hoorcommissie).

2020	Aantal	Gegron	Beroep
Klachten	77	2	1 naar de ombudscommissie

Nadere duiding

Het aantal ingediende klachten over 2020 is nagenoeg hetzelfde als over 2019.

- Bij klachten geregistreerd voor VTH zit een aantal klachten tegen de handelwijze van de BOA's. Van de 15 ingediende klachten bij VTH zijn er 4 tegen het handelen van de BOA's gericht;
- In 2020 zijn er 8 klachten ingediend tegen een wethouder/ de burgemeester en/ of het bestuur. Van deze 8 klachten is er 1 tijdens de behandeling van de procedure afgebroken, omdat er geen reactie van klager meer is gekomen, zijn er 4 in overleg met de klager opgelost, en zijn er nog 2 klachten in behandeling bij de externe klachtbehandelaars. De klachtenregeling geeft aan dat klachten over een wethouder, de burgemeester of het college worden behandeld door een externe klachtbehandelaar, die geen onderdeel uitmaakt of werkzaam is voor gemeente Hoeksche Waard.
- Ook zijn er in 2020 9 klachten tegen medewerkers van de ambtelijke organisatie ingediend, hierbij gaat het onder andere om terugbelverzoeken waaraan geen gevolg werd gegeven, werkwijze van een ambtenaar en telefonische contacten.

Wob verzoeken

2020	Aantal	Bezwaar	Gegron
Wob verzoeken	20	Ja, tegen 2 WOB verzoek is bezwaar ingediend	Nee

Nadere duiding

- Het aantal Wob-verzoeken 2020 is iets minder dan in 2019;
- Van de 20 ingediende Wob-verzoeken is – in overleg met de indiener- bij 16 ervoor gekozen om het verzoek buiten de werking van de Wob te behandelen;
- De meeste Wob verzoeken gingen over besluiten van het team Verkeer;

Vergelijking in cijfers bezwaarschriften 2019-2020

Jaar	Aantal	Gegron	Vovo	Ingebrekestelling	beroep
2019	144	18 (deels) gegron	12	3	12
2020	219 (ToZo 65)	2	16 (1 gegron)	5	31

Nadere duiding

- Het aantal ingediende bezwaarschriften is in 2020 – ten opzichte van 2019- fors toegenomen, met name veroorzaakt door het indienen van een bezwaarschrift tegen de TOZO-regeling i.h.k.v corona;
- Het aantal gegronde bezwaarschriften is echter afgenomen in 2020 ten opzichte van 2019. Dit betekent dat primaire besluiten in bezwaar in stand worden gehouden en de kwaliteit en motivering van de primaire besluiten dus voldoende is.

Financiën

In 2020 heeft het team Financiën de diverse vakteams financieel geadviseerd bij de diverse harmonisaties. De harmonisatie van het gemeentelijk rioleringsplan, het begraafplaatsenbeleid en harmonisaties van andere beheerplannen in het openbaar gebied zijn hiervan de belangrijkste. Daarnaast heeft het team de diverse P&C-rapportages (mede) gecoördineerd en zijn de diverse teams hierbij ondersteund.

In 2020 hebben wij een belangrijke harmonisatieslag doorgevoerd in onze leningenportefeuille, waarbij een groot aantal leningen (vanuit de voormalige gemeenten) zijn teruggebracht tot één gemeentelijke lening tegen een lage rente (Zomerrapportage 2020).

Tot slot zijn is eind 2020, mede op verzoek van de raad, gestart om onze betalingstermijn te verkorten van 30 dagen naar 14 dagen, om op deze manier onze leveranciers sneller te kunnen betalen. In 2020 hebben wij een hiervoor een projectplan opgesteld, hebben wij een zogenoemde "quick win" doorgevoerd door alle goedgekeurde facturen meteen te betalen en zijn wij gestart met de uitrol van dit proces in de organisatie. In 2021 geven wij hier een verder vervolg aan.

Communicatie

Doordat de mogelijkheden voor het organiseren van fysieke afspraken en bijeenkomsten beperkt waren, werd de dialoog tussen gemeente en inwoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld in 2020 meer dan ooit gevoerd via digitale platforms. Door meteen in te zetten op het ontdekken van digitale mogelijkheden, zorgden we ervoor dat we in gesprek konden

blijven met grote(re) groepen mensen. Het op een interactieve manier betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners bij plannen en beleid kon hierdoor ook in dit roerige jaar gewoon doorgaan.

ICT en Informatiemanagement

De gemeente wil een open en transparante overheid zijn, met aandacht voor de privacyregels. In het kader van samenwerking en participatie willen we gegevens sneller en veilig kunnen delen en uitwisselen, zowel intern als extern. Om dit te ondersteunen houden de ICT-teams, naast het beheren van de applicaties, systemen en infrastructuur, zich bezig met het volgen van landelijke ontwikkelingen en innovaties. Daarnaast ondersteunen en verbeteren zij de kwaliteit en continuïteit van bedrijfsvoering en dienstverlening van de gemeente. De ICT-teams werken aan een informatiehuishouding in samenhang.

ICT-platform

Op ICT niveau is de afgelopen periode het ICT platform deels vernieuwd en wordt er de komende jaren een geleidelijke transitie doorgemaakt naar een Digitale Informatie Organisatie. ICT bewaakt de kwaliteit, continuïteit en beveiliging met een combinatie van eigen mensen en diensten van leveranciers. Team ICT voert in toenemende mate de regie over deze partijen voor beheer activiteiten en houdt zelf de regie over innovatie.

Nieuwe werkplek

In maart hebben wij een versnelde uitrol van een deels nieuwe ICT werkplek voor de gemeente uitgevoerd. Inclusief de uitrol van MS365. De nieuwe omgeving zorgt op de achtergrond voor veel verandering in technologie en ondersteunende processen. Met de implementatie van MS365 slaan we de bestanden op in de Cloud. En zijn daardoor 24/7 overal te benaderen.

Data gestuurd werken

De ICT-teams faciliteren en stimuleren het gebruik van de basis- en kerngegevens voor nieuwe toepassingen. In 2020 hebben we een start gemaakt met drie pilots.

Dit zijn:

- Dashboard Bedrijfsvoering (mens/werk/geld).
- Dashboard Sociaal (WMO/jeugd/participatie).
- Dashboard Klanttevredenheid.

Ook het presenteren van geografische data op “Hoeksche Waard op Kaart” is verder ingericht.

Facilitaire dienstverlening

Huisvesting

In 2020 stond huisvesting in het teken van het verder uitvoering geven aan verbouwingen, interne aanpassingen en het concretiseren van de noodzakelijke Corona-maatregelen. Voor team Facilitair betekende dit in 2020 het volgende:

Verbouwingen

- Verbouwing HWWerkt!

Voorbereidingen voor de verbouwing van HWWerkt! zijn in 2020 van start gegaan. Dit betrof allereerst het doorlopen van de ontwerp- en ontwikkelfase in afstemming met de huidige de toekomstige gebruikers. Aansluitend is een uitgebreid onderzoek gestart naar de efficiency van de huidige ventilatie van het pand.

- Diverse interne aanpassingen

Vergaderruimte van het College (Maasdam) en interne verhuizing team Informatiemanagement (Maasdam).

Consequenties Covid-19

- Fysieke aanpassingen

De uitbraak van corona leidde tot verscheidene fysieke aanpassingen op de diverse publieke en ambtelijke locaties volgens de gestelde overheidsrichtlijnen. De kantoren zijn aangepast volgens de anderhalve meter richtlijnen. Voor inwoners/bezoekers werden de openbare ruimten in de gemeentehuizen en de servicepunten aangepast aan de geldende richtlijnen.

- Implementatie werkplekreserveringsapp

Met het oog op het (gedeeltelijk) terugkeren naar de werkplek, is team Facilitair gevraagd een werkplekreserveringsapp aan te schaffen en te implementeren. In 2020 is de 'Flexwhere'-applicatie als proef aangeschaft en in werkgroepverband ingericht en gereed gemaakt voor de test- en implementatiefase in 2021 (onder voorbehoud).

Documentaire Informatievoorziening (DIV)

Scanning en registratie

DIV beheert de centrale mailbox en brievenbus van de gemeente. Bij binnenkomst registreren de medewerkers deze berichten, zodat de organisatie hiermee aan het werk kan. DIV hanteert hierbij de servicenorm dat brieven binnen 1 dag in de werkvoorraad van een team of medewerker staan. In 2020 hebben we de volgende aantallen verwerkt;

-14.000 registraties van e-mails en;

-16.000 scans en registraties van fysieke documenten.

Door het Vervangingsbesluit in 2020 heeft de gemeente een grote stap gezet in het vormen van een geheel digitaal archief.

Alle uitgaande brieven die medewerkers via het centrale zaaksysteem maken en ondertekenen, worden door DIV geprint en verzonden. In 2020 verzond DIV bijna 7.000 fysieke brieven voor de organisatie. Digitaal verstuurd de gemeente ongeveer 1.000 brieven.

Archiefbeheer

Het Project Archiefbeheer geeft uitvoering aan de activiteiten om komende jaren het archief van de rechtsvoorgangers af te sluiten. In 2020 zijn onder de bijzondere omstandigheden archiefwerkzaamheden, zoals waardering, inventarisering en materiele verzorging, uitgevoerd. De gemeente Hoeksche Waard brengt hierdoor in 2021 een aantal delen van het te bewaren archief over naar het Regionaal Archief Dordrecht.

Digitaliseren bouwvergunningen

In 2020 zijn diverse bouwvergunningenseries gedigitaliseerd. Deze bouwvergunningen zijn conform wettelijke overbrengingstermijn overgebracht naar het Regionaal Archief Dordrecht. Dankzij deze ingezette digitalisering kunnen opvragingen uit de organisatie sneller beantwoord worden, zonder een fysiek dossier op te vragen. Hiermee optimaliseren wij ook onze service naar inwoners en bedrijven. Van de voormalige gemeente Strijen is nu 100% aan bouwvergunningen vanaf 1930 digitaal beschikbaar. Door de overbrenging ontstaat ook ruimte in de gemeentelijke archiefruimten om extern geplaatste archieven weer gedeeltelijk centraal te huisvesten.

Vernietiging archief

De gemeente heeft de plicht daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden te vernietigen. Deze cyclus wordt voor gemeente Hoeksche Waard en haar rechtsvoorgangers twee keer per jaar gevolgd. In 2020 heeft team DIV circa 200 meter papieren archief vernietigd. Hiermee voldoet de gemeente aan haar wettelijke verplichting op grond van de Archiefwet en de AVG.

Publicaties

Het college heeft in 2020 ingestemd met een cultuurhistorische publicatiereeks. DIV verleende ondersteuning aan de realisatie van de Fietsroute over de Canadezen door o.a. archiefonderzoek. Uit de verzamelde informatie is de 1^e publicatie "Canadezen in de Hoeksche Waard" opgesteld. Mogelijke onderwerpen voor de toekomst zijn voorgelegd aan erfgoedinstellingen. Hieruit bleek dat er kansen zijn om een intensiever samenwerking tot stand te brengen. Dit sluit aan op de vastgestelde Cultuurnota.

Inkoop en aanbesteding

Met het ontstaan van gemeente Hoeksche Waard is een grotere gemeente ontstaan met grotere opgaven, ook op het gebied van inkopen. Dat betekent dat er veelal grotere inkopen/ aanbestedingen worden gedaan dan voor de gemeentelijke herindeling. Ook is het belangrijk om meer inzicht te krijgen in welke aanbestedingen er gedaan worden en hoe deze zich tot elkaar verhouden in verband met de rechtmatigheid.

Bij de interim controle over 2020 heeft de accountant gesignaleerd dat de rechtmatigheid van aanbestedingen niet voldoende preventief geborgd is. Dit alles maakt dat een verdere professionalisering van de inkooporganisatie (inclusief contractmanagement) noodzakelijk is om het inkoopproces verder te verbeteren. In 2020 hebben we hier een start mee gemaakt door in een pop-up team het huidige inkoopproces onder de loep te nemen en regels in te bouwen met het oog op de rechtmatigheid. Dit project loopt in 2021 door. Daarnaast is eind 2020 een analyse van de huidige inkooporganisatie aan het directieteam gepresenteerd en wordt er eerste halfjaar 2021 een programmaplan opgesteld hoe te komen tot verbetering van dit organisatieonderdeel.

Voor het begeleiden van inkopen en aanbestedingen werkt gemeente Hoeksche Waard samen met de Stichting Inkoopbureau West-Brabant. Met het inkoopbureau worden jaarlijks afspraken gemaakt over welke inkopen door het bureau uitgevoerd worden en welke beleidsdoelen daarbij nagestreefd worden. Doel is om met inkoop en aanbesteden de overige beleidsdoelen van de gemeente ook te verwezenlijken.

3.7 Verbonden Partijen

Algemeen

Een verbonden partij is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Een financieel belang is:

- een bedrag dat aan de verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat;
- of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Een bestuurlijk belang is zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht.

Verbonden partijen zijn onmisbaar voor de uitvoering van gemeentelijke taken. Als de schaal van een gemeente te klein is om een taak goed te kunnen uitvoeren, is onderbrengen van die taak bij een verbonden partij veelal de aangewezen oplossing. Door schaalvergroting bereikt een gemeente een hogere graad van specialisatie. Ook kunnen daardoor kosten worden bespaard en garanderen verbonden partijen veelal een betere continuïteit.

De laatste jaren komt landelijk gezien steeds bredere aandacht voor verbonden partijen. In veel gemeenten is gediscussieerd over de rollen van de gemeenten in relatie tot die van verbonden partijen. Ook werden gemeenten geconfronteerd met toenemende financiële tekorten bij enkele gemeenschappelijke regelingen. Dat riep vragen op over (het gebrek aan) een goede governance (de handeling of de wijze van besturen, de gedragscode, het toezicht op organisaties) bij de betreffende verbonden partij.

Uitwerking Nota 'Verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard'

Iedere gemeente heeft op basis van de eigen autonomie een eigen verantwoordelijkheid voor verbonden partijen. Voor de effectivering daarvan heeft de gemeente echter de andere deelnemende gemeenten nodig. Gezamenlijke aansturing en regievoering zijn nodig voor een gemeenschappelijke strategie. De gemeenteraden van de Hoeksche Waardse gemeenten hebben in 2014/2015 daarom de Nota 'Verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard' vastgesteld (hierna: de Nota).

In het voorjaar 2015 is de Nota uitgewerkt ('Uitwerking Nota verbonden partijen'). Op grond hiervan is vervolgens in beeld gebracht in hoeverre de governance bij de verbonden partijen op orde is en wat nog kan worden verbeterd. Het blijkt dat bij de verbonden partijen waar de Hoeksche Waardse gemeenten aan deelnemen, de vereiste bestuurs- en beheersingsmiddelen in opzet en bestaan aanwezig zijn. Gebaseerd op het advies dat de Raad voor het openbaar bestuur heeft uitgebracht ('Wisselwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen') is de regionale notitie 'Naar een goede wisselwerking tussen de raden en verbonden partijen' opgesteld. De kernboodschap is dat in plaats van gebruik te maken van de formele weg het veel effectiever is om in gesprek te gaan met de verbonden partijen. De notitie is in het voorjaar 2017 door de vijf raden vastgesteld.

Regionale Nota 'Grip op verbonden partijen'

Op het niveau van Zuid-Holland Zuid heeft een regionale raads werkgroep/denktank zich gebogen over het onderwerp 'Grip op Verbonden Partijen'. Deze werkgroep heeft in 2017 een opleverdocument

opgesteld, met daarin adviezen en aanbevelingen om de relaties te verbeteren tussen de gemeenteraden en de drie gemeenschappelijke regelingen op ZHZ-niveau. Deze adviezen en aanbevelingen zijn op 2 juli 2018 besproken in de Klankbordgroep Hoeksche Waard. Tijdens een themabijeenkomst op 18 juni 2019 hebben Hoeksche Waardse raads- en burgerleden hierover verder met elkaar van gedachten gewisseld. Afgesproken is dat er een werkgroep wordt samengesteld die zich over het mogelijke vervolg zal buigen.

De uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen bij de actualisatie van het beleid ten aanzien van verbonden partijen. Hierbij zal tevens worden gezien welke gevolgen het in procedure zijnde wetsvoorstel Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten in verband met het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen (Kamerstuk 35513) heeft voor het te voeren beleid ten aanzien van verbonden partijen.

Beleidskader/verordeningen

De volgende notities en verordeningen vormen de basis voor het beleid voor verbonden partijen:

- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- Wet gemeenschappelijke regelingen (gewijzigd per 1 januari 2015).
- Financiële verordening gemeente Hoeksche Waard 2020.
- Raadsbesluiten van de vijf voormalige gemeenten:
 - vaststelling en uitwerking Nota 'Verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard' (2015);
 - vaststelling notitie 'Naar een goede wisselwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen in de Hoeksche Waard' (2017);
 - vaststelling Rekenkamerrapport risicomanagement (2017).
- Doorwerking adviezen Denktank Grip op Gemeenschappelijke Regelingen Zuid-Holland Zuid.
- Wetsvoorstel Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enige andere wetten in verband met het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen (Kamerstuk 35513).

Risicoprofiel

Op grond van het BBV moet in de paragraaf 'verbonden partijen' per verbonden partij een risicoprofiel worden opgenomen. Voor deze risicoanalyse worden de financiële en bestuurlijke risico's in beeld gebracht. In de betreffende programma's staan we overigens ook uitgebreider stil bij de gemeenschappelijke regelingen met een hoog risicoprofiel.

Financiële risico's verbonden partijen

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de financiële analyse wordt uitgevoerd. Dat gebeurt aan de hand van 7 vragen. De vragen richten zich met name op de begrippen control en governance en daarmee op sturing, beheersing, verantwoording en toezicht. Bij een overwegend lage score is de eindconclusie van de financiële analyse dat ook daar laag wordt gescoord. De vragen zijn nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor de analyse. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over de scores mogelijk.

Vragen	Laag	Gemiddeld	Hoog
1. Omvang jaarlijkse financiële bijdrage	< 450.000	450.000-1.000.000	> 1.000.000
2. Is het weerstandsvermogen in de verbonden partij toereikend?	Volledig	Deels	Niet
3. Benodigd gemeentelijk weerstandsvermogen op basis van risico's bij de verbonden partijen	< 45.000	45.000-100.000	>100.000
4. In hoeverre is de gemeente financieel aansprakelijk?	Niet	Gedeeltelijk	Volledig
5. Is de organisatie in staat om financieel bij te sturen?	Volledig	Deels	Niet
6. Is de bedrijfsvoering van de organisatie op orde?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
7. Is de kwaliteit van het risicomanagement van de organisatie op orde?	Ja	Gedeeltelijk	Nee

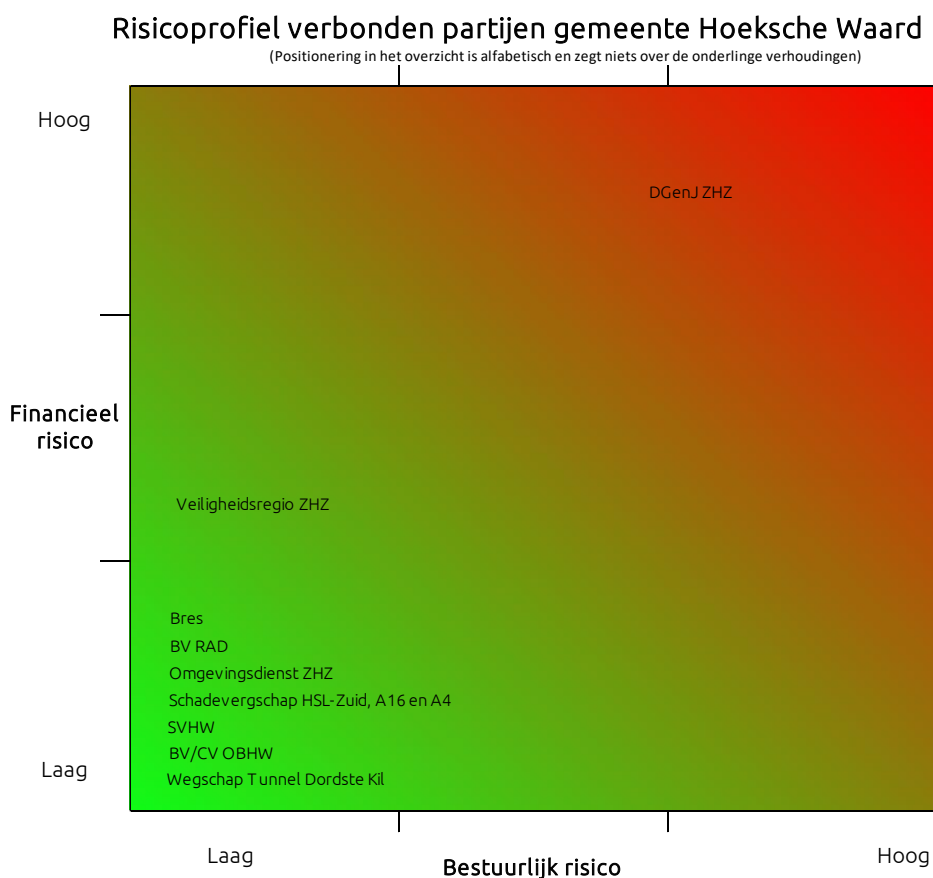

Bestuurlijke (inhoudelijke) risico's verbonden partijen

Hieronder vermelden we op welke manier de bestuurlijke analyse wordt uitgevoerd. Dat gebeurt aan de hand van 7 vragen. Naast aandacht voor control en governance in de financiële analyse (de zogenoemde 'hard controls') komen ook de zogenoemde 'soft controls' aan bod. Denk hierbij aan begrippen als welwillendheid, leiderschap, integriteit en vertrouwen. Bij een overwegend lage score is de eindconclusie van de bestuurlijke analyse dat ook laag wordt gescoord. De vragen zijn ook hier nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor de analyse. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over de scores mogelijk.

Vragen	Laag	Gemiddeld	Hoog
1. In hoeverre komt het gemeentelijk belang overeen met het belang van de organisatie?	Volledig	Gedeeltelijk	Minimaal
2. Is er invloed op de samenstelling van het bestuur?	Ja		Nee
3. Is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur (en in welke stemverhouding)?	DB	AB/overig	Nee
4. Zijn er duidelijke afspraken over doelen en te leveren prestaties en worden deze afspraken nagekomen?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
5. In welke mate is er vertrouwen in bestuur en/of directie van de verbonden partij?	Maximaal	Gemiddeld	Minimaal
6. Zijn er duidelijke afspraken over informatievoorziening?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
7. In hoeverre zijn de te leveren prestaties van invloed op de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelstellingen?	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal

De gecombineerde financiële en bestuurlijke analyse leidt tot het volgende risicoprofiel van de gemeenschappelijke regelingen:

Ontwikkelingen verbonden partijen

Nieuwe verbonden partijen

De gemeente is in 2020 geen verbindingen met nieuwe partijen aangegaan.

Beëindigen van verbonden partijen

GR Ombudscommissie Hoeksche Waard

De raad heeft op 8 januari 2019 besloten om deel te blijven nemen aan deze regionale Ombudscommissie. Na de herindeling bestaat de regeling nog uit de GR SVHW en gemeente Hoeksche Waard. In de tweede helft van 2019 is een voorstel voorbereid tot evaluatie van de gemeenschappelijke regeling en de wijze waarop de deelnemers verdere invulling willen geven aan de taken van de commissie. Op basis hiervan heeft de raad op 14 juli 2020 besloten om de gemeenschappelijke regeling per 31 december 2020 op te heffen, onder het voorbehoud van een gelijkloidend opheffingsbesluit van het algemeen bestuur van de GR SVHW. De raad besloot tevens om de gemeenschappelijke regeling in principe tot en met 31 december 2020 te laten fungeren als tweedelijns klachtenvoorziening voor de gemeente. Ten aanzien van de invulling van de toekomstige ombudsvoorziening voor 2021 en volgende heeft de raad op 10 november 2020 besloten om per 1 januari 2021 aan te sluiten bij de Nationale ombudsman te Den Haag.

Eneco holding NV

Nadat in 2019 een meerderheid van het aandeelhouderskapitaal (waaronder onze gemeente) het principebesluit heeft genomen de aandelen in Eneco te verkopen, is hard gewerkt aan de uitvoering van deze transactie, die zich via een gecontroleerde veiling zou voltrekken. Het college heeft op 17 december 2019 onder de voorwaarde van instemming door de raad ingestemd met de verkoop van alle aandelen van de gemeente in Eneco Groep N.V. aan Diamond Chubu Europe B.V., de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co. Inc. De raad heeft op 28 januari 2020 met deze verkoop ingestemd. De aandelenoverdracht heeft op 24 maart 2020 plaatsgevonden en de koopprijs is op 25 maart 2020 ontvangen. Met deze verkoop van alle aandelen is Eneco holding NV voor onze gemeente geen verbonden partij meer.

Wijzigingen van bestaande verbonden partijen

Bres Accommodaties BV

In de voormalige gemeente Binnenmaas heeft de samenwerking met Bres Accommodaties geleid tot kwalitatieve goede dienstverlening en (tot nu toe) financieel voordeel. Daarom heeft de stuurgroep Hoeksche Waard op 10 april 2018 ingestemd met het voorstel om de samenwerking in stand te houden en een plan van aanpak op te laten stellen om ook andere exploitaties van het maatschappelijke vastgoed binnen de Hoeksche Waard te beheren, of voor deze accommodaties een opdrachtgevende rol te gaan vervullen. Dit is meegenomen in de startnotitie Vastgoed op orde, waarmee de raad op 28 mei 2020 heeft ingestemd.

Sportstichting Strijen

De Sportstichting Strijen functioneerde in 2020 nog met de oude bestuursleden, bestaande uit oud-leden van het college van de voormalige gemeente Strijen. Samen met de Sportstichting Strijen is bezien hoe de taken in de toekomst het beste kunnen worden belegd. Op basis hiervan heeft de raad op 22 september 2020 de wethouders Van Leenen, Boogaard en Steen aan het college voorgedragen

als nieuwe leden van het bestuur van de Sportstichting. Hiermee kan de gemeente weer zelf besluiten nemen aangaande de Sportstichting.

RAD BV

De gemeente Goeree-Overflakkee is op 1 juli 2020 toegetreden tot de RAD BV. Vanaf die datum is de afvalstoffenverzamelaar ook verantwoordelijk voor het afval- en grondstoffenbeheer in Goeree-Overflakkee. Met deze uitbreiding is het werkgebied van de RAD BV vergroot tot 135.000 inwoners. Dat staat gelijk aan 32 kernen, 35 buurtschappen en 745 vierkante kilometer.

Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Het algemeen bestuur van deze GR heeft de deelnemende gemeenten op 26 oktober 2020 verzocht de noodzakelijke besluiten te nemen tot verlenging en wijziging van de GR. Het college heeft de betreffende besluiten op 8 december 2020 genomen, onder de voorwaarde dat de raad toestemming verleent voor het wijzigen van de regeling. De raad heeft deze toestemming op 26 januari 2021 verleend. Het wijzigings- en verlengingsbesluit wordt door de GR gepubliceerd als tenminste tweederde van de deelnemende gemeenten hiertoe hebben besloten.

Aandachtspunten bij bestaande verbonden partijen

GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

De jeugdhulp heeft de afgelopen jaren te maken met een toename in zorggebruik en zorgkosten, en (mede door bezuinigingen vanuit het Rijk) toenemende tekorten. Dit vraagt om een versnelling van de transformatie jeugdhulp, zowel vanuit de Serviceorganisatie Jeugd, de Stichting jeugdteams als vanuit de lokale gemeenten.

Er is door AEF een bestuursopdracht uitgevoerd naar de wijze waarop we het jeugdhulpstelsel in Zuid-Holland Zuid hebben georganiseerd. Het gaat bij dit onderzoek primair over de rol en taken van de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) en de Stichting Jeugdteams (SJT). De aanbevelingen zijn geoperationaliseerd door het vormen van een geactualiseerde ontwikkelagenda jeugd, lokale contractering SJT en sterkere lokale sturing door gemeenten.

Lokaal is er een transformatieplan 'uitvoering jeugdhulp' opgesteld. In dit plan zijn daarom de projecten en pilots opgenomen die lokaal al lopen gericht op uitvoering, evenals de projecten waar we de komende periode op gaan inzetten. Het doel is uw raad hiermee een samenhangend overzicht en inzicht te bieden. Om nadrukkelijker te kunnen sturen op de gewenste effecten en resultaten wordt daarnaast aangegeven hoe we met elkaar willen monitoren en evalueren om te bezien of we ook de gewenste effecten bereiken. Dragen de pilots en projecten daadwerkelijk bij aan de transformatie die we beogen?

Aandeel verbonden partijen

In het volgende overzicht is het totale aandeel van bijdragen aan verbonden partijen afgezet tegen de totale gemeentelijke lasten weergegeven.

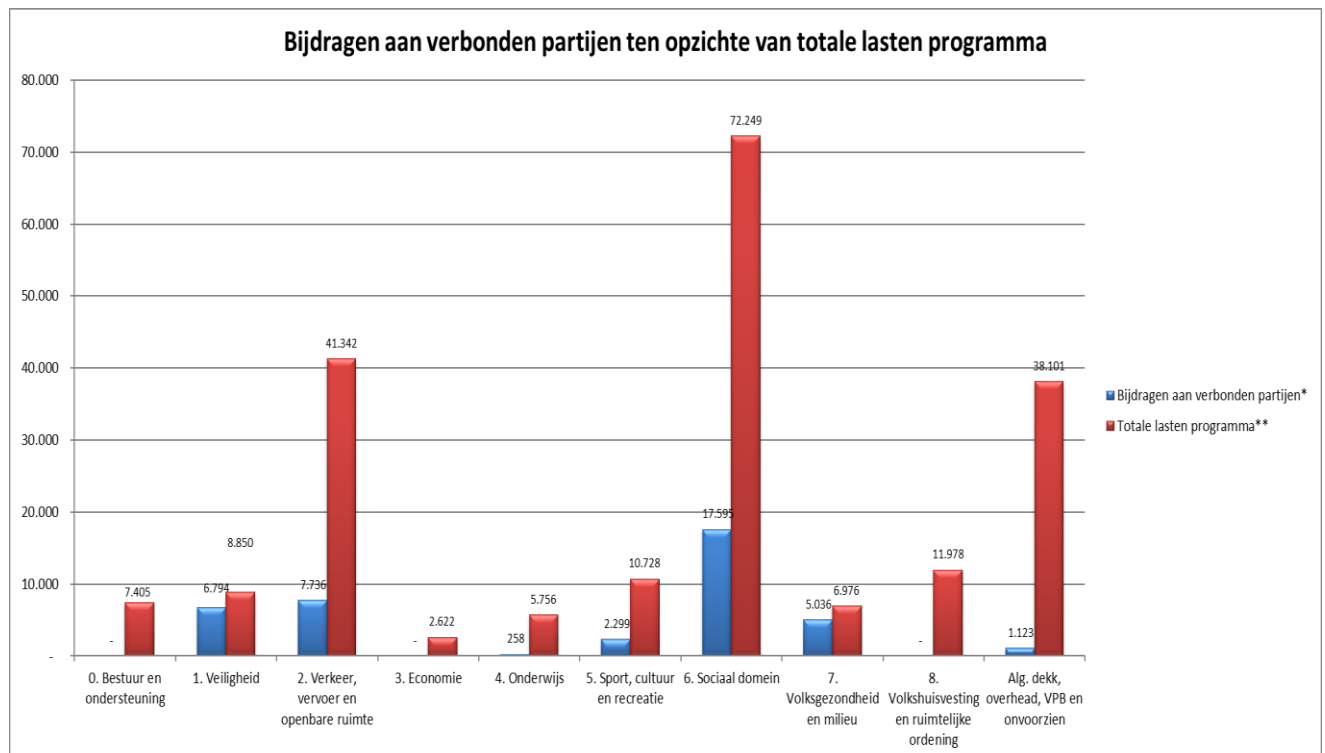
bedragen x €1.000)

Programma	Bijdragen aan verbonden partijen*	Totale lasten programma**	%
0. Bestuur en ondersteuning	-	7.405	-
1. Veiligheid	6.794	8.850	77%
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	7.736	41.342	19%
3. Economie	-	2.622	-
4. Onderwijs	258	5.756	4%
5. Sport, cultuur en recreatie	2.299	10.728	21%
6. Sociaal domein	17.595	72.249	24%
7. Volksgezondheid en milieu	5.036	6.976	72%
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-	11.978	-
Alg. dekk, overhead, VPB en onvoorzien	1.123	38.101	3%
Totaal	40.841	206.006	20%

* Exclusief opbrengsten van verbonden partijen (Stedin, Evides en BNG).

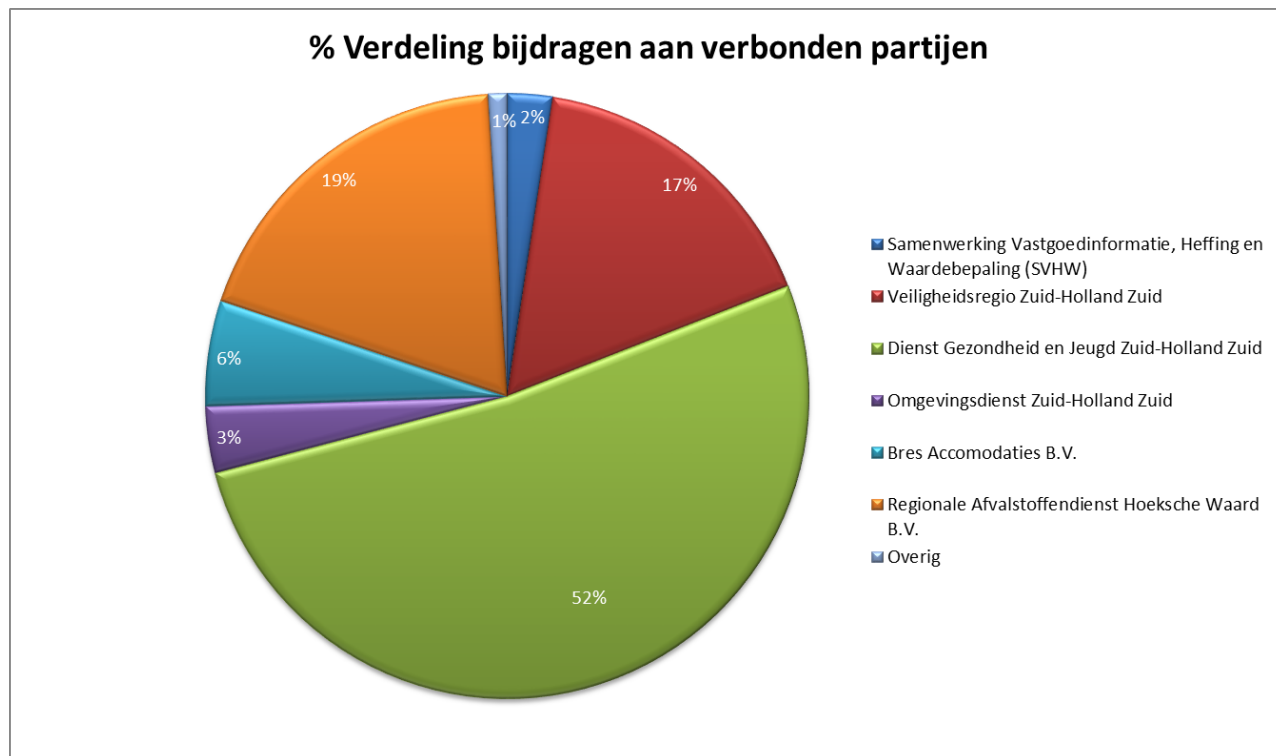
** Exclusief stortingen in reserves.

Grafisch ziet het er als volgt uit

In het volgende overzicht zijn de bijdragen per verbonden partij afgezet tegen de totale bijdragen aan verbonden partijen. In dit overzicht zijn de verbonden partijen waar de gemeente bijdragen (dividend) van ontvangt buiten beschouwing gelaten.

Overzicht verbonden partijen

Onze gemeente neemt deel in onderstaande verbonden partijen.

A. Gemeenschappelijke regelingen

GR Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	
Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte / Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.61 OZB-woningen 0.62 OZB-niet-woningen 0.63 Parkeerbelasting 0.64 Belastingen overig 7.2 Riolering 7.3 Afval
Deelnemers	De gemeenten Alblasserdam, Albrandswaard, Altena, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hardinxveld-Giessendam, Hellevoetsluis, Hoeksche Waard, Krimpenerwaard, Lansingerland, Nieuwkoop, Westvoorne en Waterschap Hollandse Delta.
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Website	www.svhw.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van belastingen, heffingen en rechten, de Wet waardering onroerende zaken, de administratie van vastgoedgegevens, het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden en de Wet basisregistraties adressen en gebouwen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden uit het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Hollandse Delta en een collegelid van iedere deelnemende gemeente. Onze gemeente is vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen, zijn vervanger is wethouder Harry van Waveren. De vertegenwoordigers van het Waterschap hebben ieder een meervoudig stemrecht van 6, de overige leden van het algemeen bestuur hebben 1 stem. Het algemeen bestuur besluit met meerderheid van stemmen. Bij het staken van de stemmen beslist de voorzitter. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier leden, uit en door het algemeen bestuur aan te wijzen. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen. Er is ook een ambtelijke commissie, met als taak het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle aangelegenheden over SVHW. Iedere deelnemer heeft een vertegenwoordiger in de commissie.

Financieel belang

Uittreding: Hiervoor stelt een onafhankelijke registeraccountant een liquidatieplan op. Het plan wordt door het algemeen bestuur vastgesteld. De daarin beschreven financiële verplichtingen zijn bindend.

Opheffing: Een besluit hiertoe kan worden genomen door ten minste twee derde van het aantal deelnemers. Een onafhankelijke registeraccountant stelt het liquidatieplan op dat door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Kengetallen

Financiële kengetallen Bedrag (x €1.000)	
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	991
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	-102
Eigen vermogen per 1-1-2020	1.440
Eigen vermogen per 31-12-2020	693
Vreemd vermogen per 1-1-2020	4.611
Vreemd vermogen per 31-12-2020	7.193
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	24%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	9%

GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Programma	1. Veiligheid
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en Brandweer
Deelnemers	De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.vrzhz.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Het openbaar lichaam integreert de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen), met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau binnen het samenwerkingsgebied. Dit moet een doelmatige en slagvaardige hulpverlening verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding. Ook is het openbaar lichaam een platform voor samenwerking met diensten die aan hulpverlening zijn gelieerd, met partners, organisaties en andere openbare lichamen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door burgemeester Bram van Hemmen, wethouder Paul Boogaard is zijn vervanger.

Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen; als de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 3 tot 4 overige leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door burgemeester Bram van Hemmen.

Financieel belang

De deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van de geldleningen die de Veiligheidsregio aangaat voor de uitvoering van zijn taak, in de verhouding tot het inwoneraantal op 1 januari van het dienstjaar waarin de geldlening wordt aangegaan.

Uittreding: Dit is slechts mogelijk na wijziging van de verdeling van gemeenten in regio's, als bedoeld in art. 8 Veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur regelt onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten de gevolgen van uittreding.

Opheffing: De regeling kan slechts worden opgeheven voor zover dit op grond van artikel 8 en 9 van de Wet Veiligheidsregio's mogelijk is. Het algemeen bestuur stelt - na het horen van de raden van de deelnemende gemeenten - het liquidatieplan vast en regelt onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten de vereffening van het vermogen.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	6.794
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	5
Eigen vermogen per 1-1-2020	8.273
Eigen vermogen per 31-12-2020	6.311
Vreemd vermogen per 1-1-2020	59.786
Vreemd vermogen per 31-12-2020	62.292
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	12%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	9%

GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Programma	4. Onderwijs 6. Sociaal Domein en 7. Volksgezondheid en Milieu
Taakveld	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken, 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, 6.81 Geëscaleerde zorg18+, 6.82 Geëscaleerde zorg 18-, 7.1 Volksgezondheid
Deelnemers	De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Vanuit het beginsel van verlengt lokaal bestuur behartigt het samenwerkingsverband mede de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers, om het gebied evenwichtig en voorspoedig te ontwikkelen. De belangen worden behartigd door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering in de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit 1 lid per deelnemer (door en uit het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen). Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Joanne Blaak-van de Lagemaat, haar vervanger is wethouder Huibert Steen. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een gewogen stemrecht. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. Besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen. Als de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier leden, die door het algemeen bestuur uit zijn midden worden aangewezen. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Joanne Blaak-van de Lagemaat.

Financieel belang

In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is aan het samenwerkingsverband. De kosten die het samenwerkingsverband aan de deelnemers toerekent bestaan uit algemene kosten (toe te rekenen op basis van het aantal inwoners) en overige kosten (toe te rekenen aan de deelnemers die deelnemen aan die taken waarop de kosten betrekking hebben). De deelnemers zorgen ervoor dat het samenwerkingsverband altijd over voldoende geld beschikt om aan zijn verplichtingen tegen derden te kunnen voldoen. De deelnemers garanderen bovendien tegen iedere geldgever de nakoming van de huidige en toekomstige verplichtingen die de publieke rechtspersoon op enig moment tegen die geldgever heeft.

Uittreding: Hiervoor is toestemming nodig van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur regelt ook de (financiële) gevolgen.

Opheffing: Een besluit hiertoe kan worden genomen door tenminste driekwart van het aantal deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur stelt het liquidatieplan op.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	21.178
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	128
Eigen vermogen per 1-1-2020	4.772
Eigen vermogen per 31-12-2020	3.114
Vreemd vermogen per 1-1-2020	35.036
Vreemd vermogen per 31-12-2020	44.065
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	12%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	6%

GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Deelnemers	De gemeenten Haarlemmermeer, Kaag en Braassem, Alphen aan den Rijn, Leiderdorp, Leiden, Lansingerland, Zoeterwoude, Zoetermeer, Rotterdam, Zwijndrecht, Hoeksche Waard, Dordrecht, Moerdijk en Breda en de minister van Infrastructuur en Milieu
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	-

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De regeling bevordert dat verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de daartoe nodige verbreding, verlegging en reconstructie van de A16 en A4, en de beslissing op die verzoeken doelmatig, deskundig en op gelijke wijze worden behandeld. Deze regeling schept ook duidelijkheid voor de burgers over de bevoegde instantie.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit 1 lid en 1 plaatsvervangend lid per deelnemer, door de colleges uit hun midden

aan te wijzen. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen, zijn vervanger is wethouder Harry van Waveren. Het algemeen bestuur besluit bij meerderheid van stemmen. Ieder lid heeft een stem.

Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie leden: de voorzitter, het door de minister van Infrastructuur en Milieu aangewezen lid en tenminste één ander door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen lid. Onze gemeente is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.

Financieel belang

De eventueel op grond van artikel 49 van de Wet op de ruimtelijke ordening (nu artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening) toe te kennen (plan)schadevergoeding komt volledig ten laste van het Rijk. In die zin heeft gemeente Hoeksche Waard geen financieel belang.

Uittreding: Een deelnemer kan uittreden bij besluit van de raad van de betrokken gemeente.

Opheffing: Het algemeen bestuur van de GR heeft op 26 oktober 2020 de deelnemers gevraagd te besluiten tot verlenging van de GR tot 1 januari 2026. Het wijzigings- en verlengingsbesluit wordt door de GR gepubliceerd als tenminste tweederde van de deelnemende gemeenten hiertoe hebben besloten.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	n.v.t.
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2020	n.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2020	n.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2020	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2020	n.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	n.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	n.v.t.

GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Programma	7. Economische zaken en milieu
Taakveld	7.4 Milieubeheer
Deelnemers	De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht en de provincie Zuid-Holland
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.ozhz.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De Omgevingsdienst ondersteunt de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder. Ook ondersteunt de dienst bij taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit 1 lid en 1 plaatsvervangend lid per deelnemer (door en uit het college aan te wijzen). Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen, zijn vervanger is wethouder Harry van Waveren. De deelnemers hebben een gewogen stemrecht. De stemverhouding is gebaseerd op hun aandeel in de omzet van de Omgevingsdienst ZHZ. Deze verhouding wordt bij het vaststellen van de jaarrekening over jaar X vastgesteld en geldt voor jaar X+2. Deze stemverhoudingen gelden voor zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur.

Voor het tot stand komen van een besluit is een volstrekte meerderheid vereist. Wel moeten minimaal 3 deelnemers hun stem voor het voorstel hebben uitgebracht wil het aangenomen zijn, behalve als de regeling

anders bepaalt. Zo kunnen grote deelnemers de besluitvorming niet domineren. Verder is een gekwalificeerde meerderheid van driekwart voorgeschreven bij de vaststelling van de begroting en de bijdrageverordening. Die meerderheid is ook vereist bij besluiten tot toetreding, uittreding en opheffing van de regeling. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en 3 andere leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen.

Financieel belang

In de begroting wordt vastgelegd welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is aan de Omgevingsdienst. In een Bijdrageverordening die het algemeen bestuur vaststelt, worden de verschuldigde vergoedingen voor instandhouding van de Omgevingsdienst en de te leveren diensten vastgelegd.

Uittreding: Uittreding is mogelijk na verkregen toestemming van het vertegenwoordigend orgaan. Uittreden kan alleen met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het algemeen bestuur regelt de financiële en organisatorische gevolgen van de uittreding en stelt de verschuldigde schadeloosstelling vast. De schadeloosstelling bedraagt tenminste driemaal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin de deelnemer besluit uit te treden. In bijzondere omstandigheden kan het algemeen bestuur een andere schadeloosstelling vaststellen.

Opheffing: Dit is mogelijk als meer dan driekwart van het aantal deelnemers daartoe besluit, mits die tenminste driekwart meerderheid van het aantal stemmen in het algemeen bestuur vertegenwoordigen. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast, dat voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële en personele gevolgen van de opheffing.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	1.461
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	618
Eigen vermogen per 1-1-2020	3.485
Eigen vermogen per 31-12-2020	3.509
Vreemd vermogen per 1-1-2020	2.154
Vreemd vermogen per 31-12-2020	12.363
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	39%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	22%

GR Wegschap Tunnel Dordtse Kil

Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Deelnemers	Provincie Zuid-Holland en de gemeenten Dordrecht en Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.kiltunnel.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De dienst beheert en exploiteert de Kiltunnel en de aansluitende wegverbindingen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit 2 leden van iedere deelnemer. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door de wethouders Harry van Waveren en Piet van Leenen. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming is de volstreekte meerderheid vereist van de leden die aan de stemming hebben deelgenomen. Het algemeen bestuur neemt besluiten op basis van een gewogen stemverhouding.

Behalve als de vergadering voltallig is, wordt bij staking van stemmen besluitneming uitgesteld tot een volgende vergadering. In die vergadering kunnen de beraadslagingen worden heropend. Als de stemmen staken in een

voltallige vergadering of voor de tweede maal over hetzelfde voorstel, wordt het geacht niet te zijn aangenomen. Het dagelijks bestuur bestaat uit 1 lid van iedere deelnemer, uit en door het algemeen bestuur aan te wijzen. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Harry van Waveren.

Financieel belang

Elk van de deelnemers waarborgt de betaling van rente en aflossing van de door het Wegschap te sluiten leningen en in rekening-courant op te nemen gelden, in overeenstemming met de hierboven vermelde percentages. Als hieruit voor de deelnemers betalingen voortkomen, verrekenen de deelnemers deze onderling, met gebruikmaking van dezelfde percentages.

Uittreding: Hiervoor kan het algemeen bestuur voorwaarden opstellen.

Opheffing: Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan op.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	32
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	2.878
Eigen vermogen per 1-1-2020	2.936
Eigen vermogen per 31-12-2020	5.815
Vreemd vermogen per 1-1-2020	18.238
Vreemd vermogen per 31-12-2020	19.621
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	14%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	23%

B. Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoopbureau West-Brabant

Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.4 Overhead
Deelnemers	De gemeenten Altena, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Hoeksche Waard, Kapelle, Moerdijk, Noord-Beveland, Reimerswaal, Rucphen, Steenbergen, Tholen, Woensdrecht en Zundert; de gemeenschappelijke regelingen ABG-organisatie, Belastingssamenwerking West-Brabant, GGD Hart voor Brabant en GGD Zeeland
Vestigingsplaats	Zevenbergen
Website	www.inkoopbureauwestbrabant.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De stichting dient indirect diverse openbare belangen door het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor de deelnemers, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau.

Bestuurlijk belang

Het algemeen bestuur bestaat uit 1 vertegenwoordiger per deelnemende gemeente. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen. Besluiten worden genomen met volstrekte meerderheid van stemmen. Het dagelijks bestuur bestaat uit 5 leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Piet van Leenen.

Financieel belang

De gemeente heeft bij het toetreden tot de stichting een borgsom gestort. De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op het aantal af te nemen dagdelen van het inkoopbureau.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	382
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2020	n.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2020	n.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2020	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2020	n.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	n.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	n.v.t.

Sportstichting Strijen

Programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Taakveld	5.2 Sportaccommodaties
Deelnemers	Gemeente Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Gemeente Hoeksche Waard (v/h gemeente Strijen)
Website	

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De stichting is eigenaar van het zwembad en de sporthal in Strijen en verhuurt het complex aan Laco Strijen bv. Als eigenaar ligt bij de stichting ook de zorg om het complex in stand te houden.

Bestuurlijk belang

De raad heeft op 22 september 2020 de wethouders Van Leenen, Boogaard en Steen aan het college voorgedragen als nieuwe leden van het bestuur van de Sportstichting. Hiermee kan de gemeente weer zelf besluiten nemen aangaande de Sportstichting

Financieel belang

Gemeente Hoeksche Waard is aansprakelijk voor eventuele exploitatietekorten.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020	n.v.t.
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2020	n.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2020	n.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2020	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2020	n.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	n.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	n.v.t.

C. Vennootschappen en Coöperaties (deelnemingen)

Stedin	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van Stedin zijn in handen van 44 gemeenten
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	www.stedingroep.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente Het betrouwbaar, veilig en maatschappelijk verantwoord leveren van energie en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.	
Bestuurlijk Gemeente Hoeksche Waard bezit 2,04 % van de aandelen van Stedin (101.253 van de 4.970.978 aandelen). Wethouder Piet van Leenen vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Wethouder Harry van Waveren is zijn vervanger.	
Financieel belang De boekwaarde van onze aandelen bedraagt: € 6.138.000	
<i>Kengetallen</i>	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend)) in jaarrekening 2020	1.039
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2020	42.000
Eigen vermogen per 1-1-2020	2.949.000
Eigen vermogen per 31-12-2020	2.891.000
Vreemd vermogen per 1-1-2020	4.340.000
Vreemd vermogen per 31-12-2020	4.681.000
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	40%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	38%

Eneco	
Programma	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van Eneco zijn in 2020 verkocht
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	www.eneco.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente Het betrouwbaar, veilig en maatschappelijk verantwoord leveren van energie en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.	
Bestuurlijk Gemeente Hoeksche Waard bezit 2,04 % van de aandelen van Eneco (101.253 van de 4.970.978 aandelen). Wethouder Piet van Leenen vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Wethouder Harry van Waveren is zijn vervanger. De raad heeft op 28 januari 2020 ingestemd met de verkoop van alle aandelen in de Eneco Groep N.V. aan Diamond Chubu Europe B.V. , de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co. Inc	
Financieel belang	

De aandelen Eneco zijn in 2020 verkocht.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend) in jaarrekening 2020	1.385
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2020	163.000
Eigen vermogen per 1-1-2020	2.937.000
Eigen vermogen per 31-12-2020	2.948.000
Vreemd vermogen per 1-1-2020	3.031.000
Vreemd vermogen per 31-12-2020	3.333.000
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	49%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	47%

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides

Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides zijn in handen van gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	www.evides.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Gemeente Hoeksche Waard neemt samen met gemeenten en provincies in Rijnmond en Zeeland deel in de BV Gemeenschappelijk Bezit Evides. Op haar beurt is de BV voor 50% eigenaar van het drinkwaterleidingbedrijf Evides. Evides levert drinkwater aan huishoudens en bedrijfsleven en levert in toenemende mate ook industriewater en diensten op het gebied van afvalwater- en rioolwaterzuivering.

Bestuurlijk

Gemeente Hoeksche Waard bezit 4,99% (92.372) van de aandelen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides van de 1.850.000 aandelen. Wethouder Piet van Leenen vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Wethouder Harry van Waveren is zijn vervanger.

Financieel belang

De boekwaarde van onze aandelen in de BV Gemeenschappelijk Bezit Evides bedraagt bedrag € 3.391.000

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend) in jaarrekening 2020	749
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2020	23.350
Eigen vermogen per 1-1-2020	259.432
Eigen vermogen per 31-12-2020	267.733
Vreemd vermogen per 1-1-2020	0
Vreemd vermogen per 31-12-2020	0
Solvabiliteit per 1-1-2020(= eigen vermogen/totaal vermogen)	100%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	100%

Bank Nederlandse Gemeenten

Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.5 Treasury

Deelnemers	Bijna alle Nederlandse overheden.
Vestigingsplaats	Den Haag
Website	www.bngbank.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De gemeente heeft van oudsher aandelen in de BNG. Doelstelling van de BNG is een gunstige financiële dienstverlening en kredietverstrekking, om zo voordelig mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappelijke voorzieningen.

Bestuurlijk

De aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten zijn voor de helft in handen van de Staat; de andere helft is geplaatst bij gemeenten, provincie en een hoogheemraadschap. Gemeente Hoeksche Waard bezit 0,28 % (153.738) van de aandelen van de BNG (van de 55.690.720 aandelen). Wethouder Piet van Leenen vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Wethouder Harry van Waveren is zijn vervanger.

Financieel belang

De boekwaarde van onze aandelen BNG bedraagt € 357.000,-.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend) in jaarrekening 2020	195
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2020	221.000
Eigen vermogen per 1-1-2020	4.887.000
Eigen vermogen per 31-12-2020	5.097.000
Vreemd vermogen per 1-1-2020	144.802.000
Vreemd vermogen per 31-12-2020	155.262.000
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	3%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	3%

Bres Accommodaties BV

Programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Taakveld	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie / 5.2 Sportaccommodaties
Deelnemers	Gemeente Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Maasdam
Website	www.bresaccommodaties.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De vennootschap heeft met name ten doel:

- Het exploiteren van het Recreatieoord Binnenmaas en van diverse binnensport-, recreatie- en welzijnsfaciliteiten inclusief het (technisch) beheren van het (overige) vastgoed.

Bestuurlijk

In deze overheids-BV heeft de gemeente rechtstreeks invloed op de BV. Gemeente Hoeksche Waard is 100% aandeelhouder van de BV, tevens opdrachtgever, bewaakt de opdracht voor uitvoering van de publieke doelstelling en behoudt daarmee haar taak als beleidsmaker en –bepaler. Wethouder Piet van Leenen vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Wethouder Harry van Waveren is zijn vervanger.

De BV heeft een Raad van Commissarissen als toezichthoudend orgaan, bestaande uit 3 leden, benoemd op voordracht van de algemene vergadering van aandeelhouders (zijnde de gemeente). De Raad van Commissarissen benoemt een eindverantwoordelijk directeur (met uitzondering van de eerste directeur) en is bevoegd tot

schorsing en/of ontslag van de directeur.

Financieel belang

Het eigendom van de accommodaties (zowel juridisch als economisch) is niet aan de BV overgedragen, maar blijft bij de gemeente. De BV voert wel het onderhoud aan de eigendommen uit.

Opheffing: Na ontbinding van de vennootschap geschiedt de vereffening door de bestuurders, tenzij de algemene vergadering anders bepaalt.

Financiële kengetallen*	Bedrag (x €1.000)
Werkelijke lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2020*	2.667
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2020 **	100
Eigen vermogen per 1-1-2020	298
Eigen vermogen per 31-12-2020	389
Vreemd vermogen per 1-1-2020	4.755
Vreemd vermogen per 31-12-2020	3.747
Solvabiliteit per 1-1-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	6,27%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	10,37%

* Het betreft hier de netto bijdrage na aftrek van de huurvergoeding die Bres voor het gebruik van de gebouwen aan de gemeente moet betalen.

** Het resultaat is nog niet definitief en kan nog wijzigen als gevolg van een aantal factoren.

CV/BV Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard

Programma	3. Economie
Taakveld	3.1 Economische ontwikkeling
Deelnemers	Gemeente Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Maasdam
Website	www.bedrijvenparkhw.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente.

Het ontwikkelingsbedrijf is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van bedrijventerreinen met een regionaal karakter. De activiteiten van de exploitatiemaatschappij beperken zich tot het ontwikkelen van een Hoeksche Waards bedrijventerrein van 20 hectare.

Bestuurlijk

De grondexploitatiemaatschappij heeft de juridische vorm van een commanditaire vennootschap (CV) met een besloten vennootschap (BV) als beherend vennoot. Wethouder van Leenen heeft van het college het mandaat gekregen voor het nemen van besluiten samenhangend met het aandeelhouderschap. De Algemene vergadering van Aandeelhouders van het OBHW heeft besloten om de Raad van Commissarissen te laten bestaan uit 1 toezichthouder (de heer mr. drs. A.J. Borgdorff).

Financieel belang

Het geplaatste en gestorte kapitaal van de BV bedraagt €35.000. Hoeksche Waard bezit 100% van de aandelen en 100% van het stemrecht. Het commanditaire kapitaal van de grondexploitatiemaatschappij bedraagt €3.500.000. De gemeente staat garant voor de geldlening van het bedrijvenpark Hoeksche Waard. Bij oprichting van de grondexploitatiemaatschappij is overeengekomen dat vennoten een kapitaalbreng van 40% van hun participatie in het commanditair kapitaal storten.

Financiële kengetallen CV	Bedrag (x €1.000)
Werkelijke lasten (= bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2020	0

Jaarresultaat van de verbonden partij in 2020	0
Eigen vermogen per 1-1-2020*	-3.935
Eigen vermogen per 31-12-2020*	-4.035
Vreemd vermogen per 1-1-2020	16.308
Vreemd vermogen per 31-12-2020	16.566

Financiële kengetallen BV	Bedrag (x €1.000)
Werkelijke lasten (= bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2020	0
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2020	0
Eigen vermogen per 1-1-2020	-470
Eigen vermogen per 31-12-2020	-570
Vreemd vermogen per 1-1-2020	505
Vreemd vermogen per 31-12-2020	605

* De gemeente heeft voor het negatieve resultaat in haar begroting een voorziening gevormd.

Regionale Afvalstoffendienst BV

Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte
Taakveld	7.3 Afval
Deelnemers	Gemeenten Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee
Vestigingsplaats	Westmaas
Website	www.radbv.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De vennootschap heeft tot doel om in het belang van bescherming van het milieu en een doelmatig beheer werkzaam te zijn op het gebied van:

- Het uitvoeren van publieke taken in het afval- en grondstoffenbeheer in de ruimste zin, waaronder in ieder geval verstaan wordt: het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen van afval en grondstoffen en het adviseren hierover
- De inzameling van bedrijfsafval en -grondstoffen, inclusief het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen
- Het uitvoeren van taken op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Daarnaast heeft de vennootschap ten doel:

- Het deelnemen en het zich op andere wijze interesseren in, het financieren van, het voeren van directie en beheer over, het verlenen van diensten aan en het behartigen van belangen van vennootschappen en ondernemingen, primair dat met een doelstelling als genoemd onder a., b. en c
- Het ter leen opnemen en/of ter leen verstrekken van gelden, evenals het zekerheid stellen, zich op andere wijze sterk maken of zich hoofdelijk naast of voor anderen verbinden
- Het verkrijgen, vervreemden, beheren en exploiteren van roerende en onroerende zaken en andere goederen, daaronder begrepen patenten, merkrechten, licenties, kennis, vergunningen en andere industriële eigendomsrechten ten behoeve van zichzelf of ten behoeve van vennootschappen, waarmee zijn in een groep is verbonden zomede het stellen van zekerheden ten behoeve van vennootschappen waarmee zij op enigerlei wijze is verbonden en al wat met het vorenstaande in dit lid in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk is

De vennootschap kan de diensten genoemd onder a, b. en c. in mindere mate verrichten voor anderen dan de aandeelhoudende gemeenten.

Bestuurlijk

De relatie tussen gemeente Hoeksche Waard en de RAD kenmerkt zich door een goede balans tussen invloed van de gemeenten Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee als eigenaar en opdrachtgever én de gewenste autonomie van de uitvoeringsorganisatie.

Het is van belang om de opdrachtgevers- en eigenaarsrol te scheiden binnen (het college van) de gemeente.

In plaats van een directe aansturing door de gemeente is er na omzetting sprake van een afzonderlijke en verzakelijkte relatie. De eigenaarsrelatie is uitgewerkt in het besturingsmodel. Daarbij worden de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA), Raad van Commissarissen (RvC) en het bestuur (vooral) vastgelegd in de statuten. De opdrachtgeverrelatie is uitgewerkt in onder andere een dienstverleningsovereenkomst. Wethouder Piet van Leenen vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

Gemeente Hoeksche Waard - 10.001 aandelen (64%)

Gemeente Goeree-Overflakkee - 5.626 aandelen (36%)

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten in jaarrekening 2020	7.704
Resultaat rekening 2020	512
Eigen vermogen per 1-1-2020	2.743
Eigen vermogen per 31-12-2020	4.655
Vreemd vermogen per 1-1-2020	10.596
Vreemd vermogen per 31-12-2020	10.775
Solvabiliteit per 1-1-2020(= eigen vermogen/totaal vermogen)	21%
Solvabiliteit per 31-12-2020 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	30%

D. Overige verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die onder deze categorie vallen.

3.8 Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf Grondbeleid geeft de gemeente jaarlijks het grondbeleid vorm. Om de bestuurlijke doelen te bereiken, zetten we een 'gereedheidskist' met vele instrumenten van het grondbeleid in. De bestuurlijke (in dit kader ruimtelijke) doelen liggen vast in de Meerjarenbegroting, het Coalitieprogramma en diverse visiedocumenten en de daarmee samenhangende beleidsnota's. De bestuurlijke doelen zijn dynamisch en regelgeving verandert. Daardoor kan ook de inhoud van de gereedheidskist wijzigen.

Daarnaast heeft het grondbeleid financiële impact: de uitvoering vraagt financiële middelen. Hierdoor ontstaan risico's voor de gemeente. Die risico's kunnen van grote invloed zijn op de financiële positie van de gemeente. Om deze risico's te beperken en te beheersen, bekijken we onze grondexploitaties jaarlijks opnieuw.

De verslaglegging in de paragraaf grondbeleid gaat over het te voeren grondbeleid en de uitleg over de uitvoering ervan. Hierbij is er vrijheid in de opstelling van deze paragraaf, uiteraard onder de voorwaarde dat die aan de regelgeving van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voldoet. De Commissie BBV heeft in 2019 een nieuwe notitie uitgebracht over het 'Grondbeleid in de begroting en jaarstukken'. Dit is een vernieuwing van diverse notities van het BBV. Deze notitie vormt een belangrijk financieel kader voor gemeenten in de uitwerking en de verslaglegging van de diverse grondexploitaties. De belangrijkste pijlers betreffen:

- Handreiking vennootschapsbelasting en gemeentelijk grondbedrijf (2015);
- Beperken van de risico's;
- Vernieuwing van de begroting en verantwoording van de gemeente, zodat meer vergelijkbaarheid in de verslaggeving ontstaat.

In deze paragraaf maken we onderscheid tussen faciliterende grondexploitaties en de bouwgronden in exploitatie (BIE). Het staat de gemeente vrij om beide vormen van grondbeleid als een gemengd project in de projectadministratie op te nemen en de sturing en beheersing hierop in te richten

Artikel 16 van het BBV geeft aan dat onderstaande punten van belang zijn in de verslaglegging:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen van de programma's in de begroting.
- Een verduidelijking van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
- Een actuele inschatting van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
- Een onderbouwing van (de begrote) winstneming.
- Beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie grondbeleid

De programma's economie en volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stedelijke vernieuwing en maatschappelijke ondersteuning van de begroting zijn het meest gericht op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering ervan.

In 2021 wordt de Nota 'Grondbeleid 2021-2026' opgesteld en vervolgens aan de raad ter vaststelling aangeboden. Daarmee geldt één grondbeleid voor de gehele gemeente. Jaarlijks wordt een Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) voorgelegd ter besluitvorming aan de raad, inclusief een integrale

herziening van de grondexploitaties. In januari 2020 is een nieuwe Nota 'Kostenverhaal' door de raad vastgesteld. Deze nieuwe nota geeft ruimte aan woningbouw op en daarmee is de vitaliteit van de dorpen beschermd. In december 2020 is de nieuwe Grondprijzenbrief 2020 vastgesteld in het college.

Wettelijke instrumenten en jurisprudentie spelen een grote rol bij het hanteren van het grondbeleid

Hierbij valt te denken aan:

- Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin de zogenaamde Grondexploitatiewet (afdeling 6.4 Wro) is opgenomen. Het exploitatieplan maakt het mogelijk om druk uit te oefenen, zodat in de gewenste vorm gewerkt kan worden bij de realisatie van gebiedsontwikkelingen.
- Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Dit besluit geeft de kostenelementen die kunnen worden opgenomen in een exploitatieplan.
- Andere instrumenten zijn:
 - Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg).
 - Onteigeningswet.
 - Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
 - De Woningwet en het Burgerlijk Wetboek.
 - Daarnaast is er nog een aantal wetten en regelingen die het grondbeleid raken.

Vanaf 2022 is naar verwachting de Omgevingswet van kracht. Deze wet heeft gevolgen voor het grondbeleid en de uitvoering ervan. In de op te stellen Nota 'Grondbeleid 2021-2026' wordt dieper ingaan op de consequenties van de Omgevingswet.

Uitvoering grondbeleid

Bij het verhalen van de kosten houden wij rekening met de Grondexploitatiewet en leggen wij de afspraken vast in een anterieure overeenkomst.

We zien een aantal wettelijke ontwikkelingen op ons afkomen die gevolgen hebben voor ons grondbeleid. Zo krijgt de Omgevingswet als vervanger van een aantal wetten een grote invloed op het toekomstige grondbeleid. De Aanvullingswet grondeigendom is inmiddels door de Eerste Kamer aangenomen. Deze wet moderniseert het grondbedrijfsinstrumentarium om zowel actief als faciliterend grondbeleid mogelijk te maken. Onderdeel van de Omgevingswet is een aanpassing ofwel beperking van de verhaalbaarheid van de gemeentelijke kosten.

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) geeft jaarlijks nieuwe richtlijnen of stelt de richtlijnen bij voor de grondbedrijfsfunctie.

Om realistische woon- en werklocaties te programmeren, hanteren we onderstaande uitgangspunten:

Bedrijventerreinen/werklocaties

Met de provincie Zuid-Holland is een bedrijventerreinprogrammering afgesproken voor de periode 2014-2030. Vraag en aanbod van bedrijventerreinen brengen we daarmee kwantitatief en kwalitatief met elkaar in evenwicht. We onderscheiden 3 categorieën: ontwikkelen, niet ontwikkelen en visie. Uit onderzoek blijkt dat er regionaal een overaanbod voor de werkmilieus 'industrieel' en 'kleinschalig/gemengd bedrijventerrein' is. Er is nog wel ruimte in de distributiesector.

Woonlocaties

Onderdeel van de Woonvisie is een woningbouwprogramma dat de leidraad wordt voor toekomstige ontwikkelingen. Met de provincie Zuid-Holland heeft de gemeente afspraken rondom woningbouw

gemaakt. Daarmee is de basis gelegd voor de ruimtelijke structuur om te ontwikkelen. Dit is voor de gemeente geen eindpunt. Met de provincie zijn we in onderhandeling om een groter woningcontingent te krijgen. Op basis van een provinciale herberekening van de zogeheten Trendraming 2019 werd bekend dat we extra woningen mogen bouwen. Het gaat om 686 extra woningen tot en met 2029. Dat extra contingent is nodig om de vitaliteit van de kernen in stand te houden en daar waar mogelijk nieuwe locaties te ontwikkelen om instroom vanuit het stedelijk gebied op te kunnen vangen. Hierdoor kunnen we gestalte geven aan het gezinseiland-principe.

Actuele prognose van bouwgronden in exploitatie (BIE)

Voor de projecten die daadwerkelijk in ontwikkeling zijn of worden ontwikkeld, wordt (of is) een grondexploitatie vastgesteld. Jaarlijks herzielt de gemeente de grondexploitaties en stelt het MPG op. De actuele bouwgrondexploitaties zijn verdeeld in zogenaamde grondbedrijf-complexen. Het gaat om de volgende complexen:

- Bedrijventerrein IV (Strijen)
- Bedrijventerrein De Hoogerwerf (Oud-Beijerland)
- Jan Tooropstraat (Oud-Beijerland)
- Land van Essche III (Strijen)
- Poortwijk III (Oud-Beijerland)
- Uitbreiding Nieuw-Beijerland
- Uitbreiding Piershil
- Uitbreiding Zuid-Beijerland
- Dorpshart Mijnsheerenland
- Voormalige Dorpshuizen Piershil en Goudswaard
- Goudswaard noord-oost
- Strienemonde

In de volgende tabel staan de verwachte eindresultaten per grondexploitatie op basis van een doorrekening van 2021 en volgende jaren. Hiermee wordt de ontwikkeling van de gronden die in exploitatie zijn genomen weergegeven. In het voorjaar 2021 zijn de grondexploitaties geactualiseerd en worden medio juni 2021 middels het MPG door de raad vastgesteld.

(bedragen x € 1.000)									
In exploitatie genomen gronden	Boekwaarde 1-1-2020	Kosten 2020	Opbrengsten 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening 31-12-2020	Boekwaarde na voorziening	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Verwachte eindwaarde
Bedrijventerrein VI	1.128	69	-299	898	0	898	164	-1.318	-256
Dorpshart	3.416	479	-2.344	1.551	-1.667	-116	116	0	0
De Hoogerwerf	-58	36	-190	-212	0	-212	384	-240	-68
Jan Tooropstraat	128	680	-295	513	-323	190	25	-215	0
Land v Essche III	1.950	77	0	2.027	0	2.027	3.127	-5.685	-531
Poortwijk III	-2.300	1.096	-1.711	-2.915	0	-2.915	2.179	0	-736
Strienemonde	-66	66	0	0	0	0	0	0	0
Uitbr. Goudswaard NO	0	131	0	131	0	131	1.259	-1.485	-95
Uitbr. Nieuw-Beijerland	-41	15	-4	-30	0	-30	26	0	-4
Uitbr. Piershil	39	6	0	45	0	45	49	-143	-49
Uitbr. Zuid-Beijerland	-17	13	0	-4	-19	-23	23	0	0
Voormalige dorpshuizen	-154	8	0	-146	0	-146	55	0	-91
Totaal	4.025	2.676	-4.843	1.858	-2.009	-151	7.407	-9.086	-1.830

* -/- = voordelig; +/- = nadelig

** In bovenstaande tabel zijn, volgens de regelgeving van het BBV en volgens de POC-methode ('Percentage Of Completion'), de tussentijdse winstnemingen over 2020 verwerkt. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ca. € 0,7 miljoen. (met name winstneming Poortwijk III van € 645.000).

NB: Ten opzichte van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) 2020 wordt grondexploitatie Strienemonde Strijen in 2020 administratief afgewikkeld. Deze afgesloten grondexploitatie wordt hieronder kort toegelicht:

Strienemonde

Dit grondexploitatiecomplex wordt per ultimo 2020 afgesloten. Er moeten nog wat kleine werkzaamheden aan een ontsluitingsweg uitgevoerd worden. Deze zijn in verband met de ligging naast Land van Essche III opgenomen in de grondexploitatie van Land van Essche III, zodat deze grondexploitatie kan worden afgesloten.

Toelichting op de lopende gebiedsontwikkelingen

Deze grondexploitaties worden in het MPG uitgebreid nader toegelicht. Een korte toelichting per complex is hieronder opgenomen.

Bedrijventerrein VI

Aansluitend op de bestaande bedrijventerreinen in Strijen, is het bedrijventerrein VI ontwikkeld. Binnen dit bedrijventerrein waren nog 4 kavels te koop. In 2020 is 1 kavel verkocht. Voor de 3 laatste kavels lopen gesprekken met potentiële grondafnemers. Naar verwachting leidt dit in 2021 en 2022 tot grondverkoop. De grondverkoop in de grondexploitatie is dan ook verdeeld over de jaren 2021 en 2022.

Bedrijventerrein De Hoogerwerf

Het bedrijventerrein De Hoogerwerf is bijna vol gebouwd. In 2020 is de op-één-na laatste kavel verkocht. Naar verwachting geeft de gemeente in 2021 de laatste bedrijfskavel uit. Het openbare gebied wordt in 2021 voorzien van de definitieve bestrating.

Jan Tooropstraat

Samen met de woningbouwcorporatie ontwikkelen we het project 'Jan Tooropstraat'. Op deze locatie komen 24 seniorenwoningen in het sociale segment. Deze woningen zijn in het vierde kwartaal van 2020 opgeleverd. Het woonrijp maken van de locatie wordt in 2021 afgerond.

Land van Essche III

Deze ontwikkellocatie ligt aan de zuidkant van Strijen. De gronden van deze locatie zijn grotendeels eigendom van de gemeente. In december 2019 is de private grond in het plangebied van eigenaar veranderd. In 2020 hebben we met de nieuwe eigenaar gesprekken gevoerd over de eigendomssituatie, het stedenbouwkundig plan en de woningprogrammering. In 2021 ronden we een gezamenlijk stedenbouwkundig plan en het onderzoek naar versnelde ontwikkeling af, om daarna te starten met de bestemmingsplanprocedure. De bouw van de eerste woningen verwachten we in 2022.

Poortwijk III

Na realisering van het laatste woningbouwproject, het Orkest en de bouw van het Actief College, beide projecten zijn inmiddels opgeleverd, is de definitieve inrichting van het openbaar gebied opgepakt. De aanleg van de definitieve woonomgeving loopt mogelijk door tot in 2022.

Uitbreiding Nieuw-Beijerland

Voor de ontwikkeling van de locatie 'Aan de Kreek' heeft de gemeente een verkoop- en samenwerkingsovereenkomst met een ontwikkelende partij afgesloten. De vijfde tevens laatste fase (20 grondgebonden woningen en 18 appartementen) wordt in 2021 opgeleverd. Ook worden momenteel op een aantal vrije-sector kavels woningen gebouwd. In 2021 worden de in 2020 voorbereide afrondende werkzaamheden in het kader van de definitieve woonomgeving uitgevoerd.

Uitbreiding Piershil

De uitbreiding Piershil is een ontwikkeling met woningbouw op de locatie van het voormalige volkstuintencomplex aan de oostzijde van Piershil. De gemeente heeft een verkoop- en samenwerkingsovereenkomst met een ontwikkelende partij afgesloten. De realisatie van de woningen in de derde tevens laatste fase (14 appartementen, 1 vrijstaande woning en 10 grondgebonden huurwoningen) vindt plaats in 2021. De aanleg van de in 2020 voorbereide definitieve woonomgeving vindt plaats vanaf eind 2021/begin 2022.

Uitbreiding Zuid-Beijerland

De woningen van dit project zijn opgeleverd. Er moeten nog enkele in 2020 voorbereide aanvullende werkzaamheden in het kader van groenaanleg plaatsvinden. De uitvoering hiervan vindt in 2021 plaats.

Voormalige Dorpshuizen Piershil en Goudswaard

De woningen zijn medio februari 2021 opgeleverd en op dit moment wordt de in 2020 voorbereide buitenruimte aangelegd, zowel in Goudswaard als Piershil. Aansluitend planten we het groen en plaatsen we de speeltoestellen. Eind 2021 is dit plan naar verwachting afgerond.

Dorpshart Mijnsheerenland

In 2020 zijn extra werkzaamheden uitgevoerd in het kader van archeologie, bodem- en asbestsanering en bomenkap. De bouwactiviteiten van de woningen volgen in 2021. Er moeten vervolgens nog enkele werkzaamheden, zoals verplaatsen WAS-mast, aanleg verharding en herplanten van bomen plaatsvinden. De uitvoering hiervan zal in 2021 plaatsvinden.

Goudswaard NO

Het bestemmingsplan is in december 2020 vastgesteld. Het bouwrijp maken wordt in 2021 uitgevoerd. In 2022 zal naar verwachting de grondverkoop en start bouw plaatsvinden, hiertoe wordt in 2021 een tenderprocedure doorlopen. Het woonrijp maken zal in 2023 uitgevoerd worden.

Vennootschapsbelasting in relatie tot grondexploitaties

We verwachten dat onze gemeente als ondernemer wordt aangemerkt en daardoor belastingplichtig is. Een deel van de grondexploitaties is winstgevend (zie bovenstaande tabel met resultaten op eindwaarde). Binnen de regels van de vennootschapsbelasting mogen we winstgevende exploitaties compenseren met de verliesgevende. Jaarlijks wordt binnen alle grondexploitaties gekeken wat het totale jaarlijkse winstbedrag is. Daarover moet door de gemeente vennootschapsbelasting betaald worden.

Winstneming en het nemen van verliezen

Winstneming

Tussentijdse winstneming is binnen de regelgeving van de BBV mogelijk als:

- het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar kan worden ingeschat én;
- de grond (of het deelperceel) is verkocht én;
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie bepaald, ofwel 'percentage of completion' methode).

In deze jaarrekening is volgens deze methode berekend welke winstneming noodzakelijk was en is dit tevens in de jaarrekening verwerkt. Hiervoor wordt verwezen naar de eerdere tabel in deze paragraaf.

Verliezen

Het resultaat van een grondexploitatie wordt berekend door het saldo van de (toekomstige) kasstromen. Zien we hier een verlies, dan dienen wij op grond van de BBV hiervoor een voorziening te treffen. De voorziening wordt gewaardeerd op basis van eindwaarde. In principe zijn er geen tussentijdse afrekeningen met deze voorziening. Bij de jaarrekening 2020 is aan de hand van de uitkomsten van het MPG 2021 het bedrag van de verliesvoorziening bijgesteld.

Reserves, voorzieningen en risico's

Reserves

Voor de gebiedsontwikkelingen is een reserve grondexploitatie ingesteld. Deze reserve is specifiek bedoeld om de risico's rond de gemeentelijke grondexploitaties op te vangen. De maximale omvang van de reserve is dan ook gelijk aan de omvang van het risicoprofiel van de grondexploitaties.

De reserve grondexploitatie had op 1 januari 2020 een saldo van circa € 0,7 miljoen. Uit het MPG 2021 blijkt dat het totaal risicoprofiel ongeveer € 0,4 miljoen. bedraagt. Dit betekent dat de reserve grondexploitatie met € 0,3 miljoen naar beneden kan worden bijgesteld. De financiële gevolgen hiervan worden met de zomerrapportage 2021 meegenomen nadat de raad (de begrotingswijziging behorend bij het MPG) in juni 2020 heeft vastgesteld. Vooralsnog wordt in onderstaande tabel de ontwikkeling van de reserve in 2020 weergegeven. Het eindsaldo van de reserve blijft tot het moment van vaststelling van het MPG ongewijzigd en bedraagt per eind 2020 € 0,7 miljoen.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2020
Stand 1 januari	659
Stortingen	0
Onttrekkingen	0
Stand 31 december	659

Voorziening

Verwachte tekorten bij lopende en nieuwe grondexploitaties dekken we, conform BBV-regelgeving, af met een verliesvoorziening grondexploitaties.

Eventuele stortingen in deze verliesvoorziening komen, na besluit van de raad, ten laste van de algemene reserve. De gemeenteraad stelt jaarlijks bij de jaarrekening de herziening van de grondexploitaties vast.

Op grond van de laatste actualisatie van de grondexploitaties (MPG 2021), welke 17 juni 2021 door de raad wordt besloten, staat hieronder de actuele stand van de voorziening verliezen grondexploitaties. We berekenen de voorzieningen op basis van de eindwaardeberekeningen vanuit de grondexploitaties.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2020
Stand 1 januari	1.872
Storting: o.b.v. MPG 2021	138
Onttrekkingen	0
Stand 31 december	2.010

Het bedrag dat eind 2020 in de verliesvoorziening zit, is toereikend voor de verwachte verlieslatende grondexploitaties Dorpshart Mijnsheerenland (€ 1,6 miljoen), Jan Tooropstraat in Oud Beijerland € 0,3 miljoen en Uitbreiding Zuid-Beijerland (€ 0,02 miljoen).

Daarnaast is er nog een aparte verliesvoorziening voor de exploitatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard. Eind 2020 bedraagt deze voorziening € 4,07 miljoen en sluit aan bij de herziening van de exploitatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard.

Risico's

In principe moeten de risico's binnen de grondexploitaties worden opgevangen. De resultaten van de grondexploitaties en de relatieve doorlooptijd ervan geven aan dat de financiële risico's beheersbaar zijn. Het saldo van de reserve grondexploitatie moet voldoende zijn om de financiële gevolgen van de risico's te dekken indien deze risico's niet binnen de grondexploitaties kunnen worden opgevangen. In de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) zijn de risico's vertaald naar een gemiddeld financieel risico. Medio juni 2021 wordt het MPG door de raad vastgesteld. De hoogte van de reserve grondexploitatie wordt bij de zomerrapportage 2021 bijgesteld aan de hoogte van het totaal van alle gemiddelde risico's van alle grondexploitaties.

3.9 Regiodeal

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuid-Hollandse Delta en het Rijk hebben op 17 juli 2020 een Regio Deal gesloten. Met deze deal investeert het Rijk € 7,5 miljoen in het versterken en verbeteren van de kwaliteit van leven, werken en wonen in de regio. In de Zuid-Hollandse Delta werken de gemeenten op de eilanden Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en Voorne-Putten samen aan een aantal grote opgaven.

In een Regio Deal werken Rijk en regio samen aan gebiedsgerichte opgaven om de kwaliteit van leven, werken, wonen, ondernemen, veiligheid, onderwijs en recreëren in regio's verspreid over Nederland te vergroten. De eilanden hebben voor hun ambities een bedrag van € 7,5 miljoen van het Rijk ontvangen en dragen daar zelf nog eens € 7,5 miljoen aan bij. Met de extra investering van het Rijk kan de regio deze opgaven sneller en beter aanpakken.

Thema's

De samenwerkende gemeenten gaan door de ondertekening van de Regio Deal samen aan de slag op het gebied van duurzaamheid, agrifood, landschap en toerisme en onderwijs en arbeidsmarkt

Projecten

De ambities worden met grote én kleine projecten gerealiseerd. Zo komt er een proef met mobiele zonnecellen bij een agrarisch bedrijf, om te kijken of het lukt zelfvoorzienend te worden. Daarnaast wordt er geëxperimenteerd met bokashi. Dit is een vorm van fermenteren van organisch materiaal zonder CO₂-uitstoot. Daarnaast wordt het netwerk van waterstofvulstations in de regio uitgebreid.

Met de herstructurering van de verouderde campings en de transformatie van oude jachthaven naar veelzijdig watercentrum zet men de eerste stappen op het gebied van toerisme. De projecten om de natuur van het Haringvliet meer bekend, toegankelijk en beleefbaar te maken, worden nu opgestart. De gemeenten willen bovendien zorgen voor een 'dekkend onderwijsaanbod' in de regio, voor de sectoren agrifood, toerisme en recreatie, duurzaamheid, zorg en innovatie-techniek. Daarbij zijn de drie campussen in Goeree-Overflakkee, Brielle en Hoeksche Waard belangrijk. In aanvulling daarop komt een regionale online vacaturebank, waar werkzoekenden in één oogopslag zien welke vacatures in de Zuid-Hollandse Delta openstaan.

Risico's

De Regio Deal is niet iets alleen van de overheid. In de zogenaamde 'triple helix' maken ook het onderwijs en ondernemers deel uit van de samenwerking. Er moet nog inzet gepleegd worden om voldoende partijen met voldoende doorzettingskracht aan deze deal te verbinden.

Door de coronacrisis zijn voor sommige partijen de prioriteiten anders komen te liggen. Dit zal in 2021 duidelijk worden.

Inleiding

Vanaf maart 2020 werd de gemeente betrokken bij de corona-pandemie. We konden toen niet weten dat dit zo een grote impact zou hebben op onze maatschappij en de inwoners en ondernemers van de Hoeksche Waard. Het coronavirus laat nu al meer dan een jaar ons normale leven uit de rails lopen. De impact op samenleving en economie is daarbij zo groot, dat het terugblikken naar 2020 wat onwerkelijk aanvoelt. Corona brengt een realiteit waarop we ons met elkaar zo goed mogelijk aanpassen. Het jaar 2020 was een onzekere, zware periode voor iedereen. Het zette ook aan tot nadenken over de toekomst: hoe moet de maatschappij eruit gaan zien, wat is nodig om de economie te herstellen, wat moet er anders in de zorg en hoe bieden we generaties hoop op werk, inkomen en zekerheid? Als gemeente zijn we hier ook meer over gaan nadenken. Waar kunnen wij nog meer een rol van betekenis spelen voor onze inwoners, bedrijven en verenigingen. Dit gold voor 2020, voor nu en voor de nabije toekomst.

Allemaal hebben we in de organisatie in moeten spelen op de veranderende omstandigheden. Het werken in tijden van corona vraagt dat het thuiswerken goed geregeld is en dat we extra aandacht hebben voor onze collega's. Het vraagt ook dat we allemaal bewust anders kijken naar ons werk. Dat we in tijden van crisis soms andere beslissingen kunnen en moeten nemen en dat we de kennis- en informatie-uitwisseling extra goed moeten organiseren, meer moeten ondernemen om de verbinding goed in stand te houden naar onze inwoners toe. Zoveel mogelijk hebben we geprobeerd de "normale" situatie in stand te houden voor iedereen. Zorgen dat de basis dienstverlening naar buiten toe operationeel bleef om van daaruit passende maatregelen te kunnen treffen die horen bij een aanpak in crisistijd. Dit is kijkend naar de gehele situatie goed gelukt.

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen de gevolgen van de coronacrisis weergegeven. Ook wordt in een aantal programma's ingegaan op de gevolgen van de coronacrisis.

Bestuurlijke organisatie

In de periode tot december was er een regionale noodverordening van kracht en was de Voorzitter van de Veiligheidsregio het bevoegd gezag voor de uitvoering. Vanaf december kwam er de Tijdelijke noodwet en ging dit over naar de burgemeester. De gemeente is de frontlinie voor alle vragen. Dit is nu nog steeds het geval. Om die reden was en is er een tweewekelijks integraal afstemmingsoverleg actief. Belangrijkste doel: onze inwoners zo goed mogelijk te helpen en te adviseren. Waarbij het uitgangspunt is te denken in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden. De gemeente is op drie niveaus actief. Bestuurlijk in een Regionaal Beleidsteam en lokaal Gemeentelijke beleidsteam, strategisch via de sectie Bevolkingszorg in een Regionaal Operationeel Beleidsteam en operationeel in het lokale afstemming- en kernteamoverleggen. Tot slot; de coronapandemie gaat over schaarste van (zorg)middelen en om die reden vindt de aansturing hiervan via de Veiligheidsregio op Rijksniveau plaats.

Handhaving

De handhaving van de coronamaatregelen heeft een grote impact gehad op het takenpakket van het team Handhaving Openbare Ruimte. Veel capaciteit is besteed aan de handhaving hierop; de steeds wisselende maatregelen vroegen veel aandacht in de toepassing op straat. Hiervoor is door de gemeente extra capaciteit ingehuurd om zo ook de reguliere taken te kunnen blijven oppakken. Desondanks is de impact groot geweest en is continu de inschatting gemaakt welke zaken geprioriteerd worden. Hierdoor zijn zoveel mogelijk reguliere taken gebleven, alhoewel de intensiteit van bepaalde controles wel is afgenomen.

Wmo

Voor Wmo was het grootste vraagstuk de continuïteit van de uitvoering. Door de coronapandemie konden de zorgaanbieders een deel van de ondersteuning niet óf maar gedeeltelijk óf op een alternatieve manier uitvoeren. Gedurende het jaar hebben wij steeds afspraken gemaakt met aanbieders. De klanten zijn hierover geïnformeerd. Daarnaast verschenen er in de loop van 2020 een aantal landelijke richtlijnen en regelingen over de eigen bijdragen, de omzetgarantie en meerkosten. Daar geven we uitvoering aan. De omzetgarantie en meerkosten kunnen we tot op heden binnen de financiële kaders uitvoeren. Door het tijdelijk stopzetten van de eigen bijdragen zijn de afdrachten over 2020 lager dan begroot.

Zorg

De coronapandemie heeft een onmiskenbare invloed gehad op de zorg. Niet alleen de directe effecten als sterfte en ziektelast. De pandemie heeft ook het zorgstelsel onder druk gezet en de toegang tot zorg – zeker tijdens de eerste golf – verminderd. Zo is de eerste periode alle zorg zoveel mogelijk afgeschaald. Hierdoor gingen huisbezoeken niet door en werd de druk op bijvoorbeeld mantelzorgers groter. Daarnaast is de leefstijl veranderd en hebben de coronamaatregelen het sociale leven verschaald. Deze indirecte effecten houden tot op de dag van vandaag aan. Evenals de last op de schouders van de zorgprofessionals en andere betrokken professionals. Kwetsbare inwoners zijn verder in het gedrang gekomen. De verwachting is dat we hier nog langdurig de consequenties van zullen merken.

Tegelijkertijd zijn als gevolg van de coronacrisis ook ontwikkelingen versneld, die voor de pandemie al waren ingezet. Zo heeft er een enorme ontwikkeling plaatsgevonden op het gebied van e-health. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Compaan tablets die aan ouderen zijn verstrekt. Voor zorgverleners en mantelzorgers is dit een veilige manier om op afstand zorg te verlenen en familieleden kunnen zo – ook op afstand – in nauw contact blijven. Daarnaast heeft de hoge werkdruk onder zowel de professionals als de medewerkers van de gemeente, een geïntensiveerde samenwerking tot gevolg gehad. Door samen de schouders eronder te zetten is er ontzettend veel werk verricht en zijn er creatieve en snelle oplossingen bedacht. Dit zorgde voor verbondenheid en heeft de onderlinge verhoudingen goed gedaan.

Onderwijs

De aanpak van de coronacrisis dwong het onderwijs tot ongekende maatregelen. We hadden begin vorig jaar niet kunnen bedenken dat alle scholen in ons land ineens zouden moeten overstappen op afstandsonderwijs, dat leerlingen wekenlang niet naar school zouden gaan en dat basisscholen de eindtoets in groep 8 niet zouden afnemen. Het maakte op indringende manier duidelijk hoe belangrijk school als fysieke ontmoetingsplek is om te leren en in sociaal opzicht. Tijdens de crisis is in de Hoeksche Waard door de scholen, de kinderopvangorganisaties en de gemeente intensief en succesvol samengewerkt om leerlingen in deze uitzonderlijke periode zo goed mogelijk op te vangen en zoveel mogelijk onderwijs te blijven geven. Ook het Jeugdteam en Leerplicht waren in deze bijzondere periode nauw betrokken bij de noodopvang en de herstart van het onderwijs.

Maatschappelijke organisaties

Als gevolg van de coronacrisis moesten sportverenigingen op slot, evenals de culturele sector. Na een voorzichtige herstart in het voorjaar bleek in het najaar dat opnieuw alles dicht moest. Met name het gebrek aan kantine inkomsten valt de sportverenigingen zwaar. De gemeente heeft een aantal maatregelen kunnen nemen in 2020 om de verenigingen te helpen, waaronder het kwijtschelden van

huur en het opschorten van de betaling van aflossing op leningen. Verder hebben de combinatiefunctionarissen veel kunnen betekenen voor de gemeente door de registratietaken bij de opstart van de verenigingen op zich te nemen. Daarnaast gaven zij veel advies en ondersteuning op maat aan de verenigingen.

De culturele sector kent veel vrijwilligers uit de kwetsbare groep. Dit heeft invloed op het 'heropenen' van de culturele sector. De gemeente heeft zowel vanuit het Rijk als de Provincie Zuid-Holland (incidentele) middelen ontvangen, waarmee het aantrekkelijke en gevarieerde cultuuraanbod zo veel als mogelijk in stand blijft.

Dienstverlening

Vragen burgers/ondernemers

Door de coronapandemie zijn de servicepunten die niet geschikt zijn als locatie om de veiligheid van inwoners en medewerkers te borgen, tijdelijk gesloten. Noodzakelijke afspraken worden in overleg met de inwoner gemaakt. Tegelijkertijd zijn de e-diensten versneld ontwikkeld.

Inkomen

De impact van coronacrisis over 2020 op de bestaande Inkomensregelingen is beperkt. Het aantal personen met een bijstandsuitkering voor levensonderhoud is in 2020, onder andere vanwege Covid-19, licht gestegen van 805 naar 825. Er is geen significante wijziging waargenomen in het gebruik van bestaande inkomensondersteunende maatregelen.

De uitvoering in 2020 van de door het kabinet genomen maatregelen TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) laat zien dat in totaal hebben 909 ondernemers gebruik gemaakt van TOZO1, 182 ondernemers hebben vervolgens gebruik gemaakt van TOZO2 en 285 van TOZO3.

In totaal 98 ondernemers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het verkrijgen van een lening voor bedrijfskapitaal op grond van de TOZO.

Ondernemers

De gevolgen van de coronacrisis zijn groot en dit geldt ook zeker voor ondernemers. Gemeente Hoeksche Waard vond het belangrijk om vinger aan de pols te houden en inzicht te krijgen in de impact van de coronacrisis op ondernemers in Hoeksche Waard door middel van een tweetal onderzoeken. De resultaten gaven inzicht in de bekendheid met het landelijke en lokale steunpakket en de ondersteuning- en informatiebehoefte van ondernemers.

Impact van de coronacrisis

De impact bestaat uit het wegvallen van de vraag, afzet, markt en/of opdrachten (67%) en derving van omzet (54%). Ongeveer een derde van de ondernemers gaf aan lagere of vertraagde aanmelding van klanten (33%) te zien en/of bestaande klanten te verliezen (30%).

Financiële schade

De ingeschatte financiële schade van de onderneming als gevolg van de coronacrisis is zeer divers. 20% van de respondenten gaf aan in 2020 geen financiële schade te hebben. Bijna een kwart (23%) schatte de schade tussen de €10.000,- en €50.000,- in. Daarnaast schatte 14% de financiële schade in tussen de €50.000,- en €250.000,- en 3% op € 250.000,- of meer. Een op de 10 ondernemers gaf aan al in de financiële problemen te zitten.

Ondersteuningsbehoefte en informatievoorziening

De ondernemers gaven ook aan hoe de gemeente Hoeksche Waard het beste kan steunen: het matchen van lokale vraag en aanbod, het kenbaar maken van lokale ondernemers, zakelijk advies en financiële

ondersteuning, voorlichting over de steunpakketten, mogelijkheden tot omscholing vergroten en het aanbieden van sneller internet aan ondernemers die thuiswerken.

Faillissementen

De verwachting was dat het aantal faillissementen in de loop van 2020 zou oplopen. Dat is nog niet terug te zien in de cijfers. De introductie en verlenging van verschillende financiële noodmaatregelen voor de ondernemer lijken veel ondernemingen vooralsnog op de been te houden.

Financiële impact op de jaarrekening 2020

Ook financieel heeft de coronapandemie impact gehad op de gemeente.

Totaal overzicht 31 december 2020			
Ondersteunende maatregelen	€	-1.151.000	
Uitvoeringskosten	€	-854.000	
Indirecte kosten	€	-913.000	
			€ -2.918.000
Minder kosten			€ 559.000
Saldo extra Lasten			€ -2.359.000

Ondersteunende maatregelen bestaan o.a. uit:

- Huurderving accommodaties en terrassen (€ 0,2 miljoen)
- Compensatie zorgaanbieders WMO (€ 0,5 miljoen)
- Niet in rekening brengen eigen bijdrage HO (€ 0,1 miljoen)
- Jeugdwet en WMO (LTA) (€ 0,1 mln)
- Teruggave leges evenementen en standplaatsen (0,1 miljoen)

Uitvoeringskosten bestaan o.a. uit:

- Extra kosten t.b.v. begraven (€ 0,1 miljoen)
- Extra inzet BOA's (€ 0,1 miljoen)
- Aanpassen gebouwen/werkplekken, incl. meerkosten gebruik mobiele netwerk (€ 0,4 miljoen)

Indirecte kosten bestaan o.a. uit:

- Beroep op de participatie wet (€ 0,3 miljoen)
- Gevolgen werkbedrijf (€ 0,3 miljoen)
- Extra kosten thuiswerken (€ 0,2 miljoen)

Minder kosten bestaan o.a. uit:

- Reiskosten en dienstreizen (€ 0,3 miljoen)
- Lagere kosten leerlingenvervoer (€ 0,1 miljoen)

Een groot deel van de extra lasten kon gedekt worden uit de steunpakketten van het Rijk, beschikbaar gesteld via de algemene uitkering. Daarnaast is ook provinciale- of rijkssubsidie aangevraagd. Het restant komt uit de algemene middelen van de gemeente.

Compensatiemiddelen ontvangen in 2020	
1e steunpakket rijk	€ 677.000
2e steunpakket rijk	€ 1.068.000
3e steunpakket rijk - deel 2020	€ 191.000
	€ 1.936.000
Overige:	
ureninzet tbv TOZO (gedeclareerd TOZO)	€ 102.000
subsidie A&O fonds	€ 5.000
provinciale subsidie Cultuursektor	€ 75.000
regeling comp. gemiste huur sport	€ 49.000
	€ 231.000
Totaal ontvangen 2020	€ 2.167.000

Doorkijk 2021

Via de algemene uitkering zullen wij ook in 2021 extra middelen ontvangen. Dit betreft (voor zover op dit moment bekend).

Compensatiemiddelen 2021	
3e steunpakket - deel 2021	€ 548.000
4e steunpakket rijk	€ 938.000
	€ 1.486.000

Jaarrekening

4. Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten

In de tabel is per programma het gerealiseerd resultaat 2020 weergegeven. Hierbij worden baten weergegeven als +/- en lasten als -/-.

(bedragen x €1.000)

Programma	Primitieve begroting 2020 (A)			Actuele begroting 2020 (B)			Rekening 2020 (C)			Verschil (C-B)		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	1.245	-8.588	-7.343	983	-7.352	-6.370	977	-7.405	-6.427	-6	-52	-58
1. Veiligheid	165	-9.219	-9.055	22	-8.945	-8.923	68	-8.850	-8.782	47	95	141
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	20.103	-41.582	-21.478	20.613	-40.665	-20.051	21.468	-41.342	-19.873	855	-677	178
3. Economie	780	-2.495	-1.715	1.550	-3.615	-2.064	458	-2.622	-2.164	-1.092	993	-99
4. Onderwijs	623	-6.010	-5.387	815	-5.675	-4.860	818	-5.756	-4.938	3	-81	-78
5. Sport, cultuur en recreatie	969	-9.256	-8.287	1.917	-11.543	-9.626	1.731	-10.728	-8.997	-187	815	629
6. Sociaal Domein	16.794	-64.477	-47.683	30.127	-80.198	-50.071	23.427	-72.249	-48.822	-6.700	7.949	1.249
7. Volksgezondheid en milieu	7	-6.562	-6.554	499	-7.270	-6.771	557	-6.976	-6.418	58	295	353
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	5.477	-9.492	-4.015	11.805	-14.507	-2.702	9.429	-11.978	-2.549	-2.376	2.529	153
Algemene Dekkingsmiddelen*	188.319	-7.290	181.029	226.480	-6.522	219.958	226.648	-6.602	220.046	168	-80	87
Overhead	169	-32.942	-32.773	180	-34.796	-34.615	260	-31.383	-31.123	80	3.413	3.493
Vennootschapsbelasting	0	-16	-16	0	-16	-16	0	-116	-116	0	-100	-100
Bedrag onvoorzien	0	-85	-85	0	-85	-85	0	0	0	0	85	85
Saldo van baten en lasten	234.651	-198.014	36.637	294.991	-221.188	73.803	285.841	-206.006	79.835	-9.150	15.182	6.032
Onttrekkingen aan reserves (baten)/Stortingen in reserves (lasten)	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	8	-4	5	51	-4	47	51	-34	17	0	-30	-30
1. Veiligheid	0	0	0	20	0	20	20	0	20	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	9.987	-9.411	575	14.031	-13.223	808	13.096	-12.374	722	-935	849	-86
3. Economie	32	0	32	1.258	-1.985	-727	1.277	-1.985	-708	18	0	18
4. Onderwijs	456	-213	242	420	-213	207	440	-213	226	20	0	20
5. Sport, cultuur en recreatie	822	-134	688	1.296	-229	1.067	1.145	-232	913	-151	-3	-154
6. Sociaal Domein	5.347	-3.936	1.412	5.028	-4.396	632	4.906	-4.396	510	-122	0	-122
7. Volksgezondheid en milieu	1.015	-1.000	15	1.812	-1.098	714	1.780	-1.389	391	-32	-291	-322
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	701	-1.881	-1.180	1.362	-1.695	-334	1.155	-1.405	-249	-206	291	84
Algemene Dekkingsmiddelen*	2.000	-54.359	-52.359	4.000	-87.264	-83.264	5.500	-88.764	-83.264	1.500	-1.500	0
Overhead	18.995	-10.663	8.331	19.530	-10.673	8.857	18.205	-10.673	7.532	-1.325	0	-1.325
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen aan / stortingen in reserves	39.363	-81.601	-42.238	48.806	-120.780	-71.974	47.573	-121.464	-73.891	-1.233	-685	-1.918
Jaarresultaat	274.015	-279.615	-5.601	343.797	-241.967	1.830	333.414	-222.470	5.944	-10.381	14.498	4.114

*Dekkingsmiddelen conform BBV (taakveld 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB-niet woningen, 0.64 Belastingen overig, 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds)

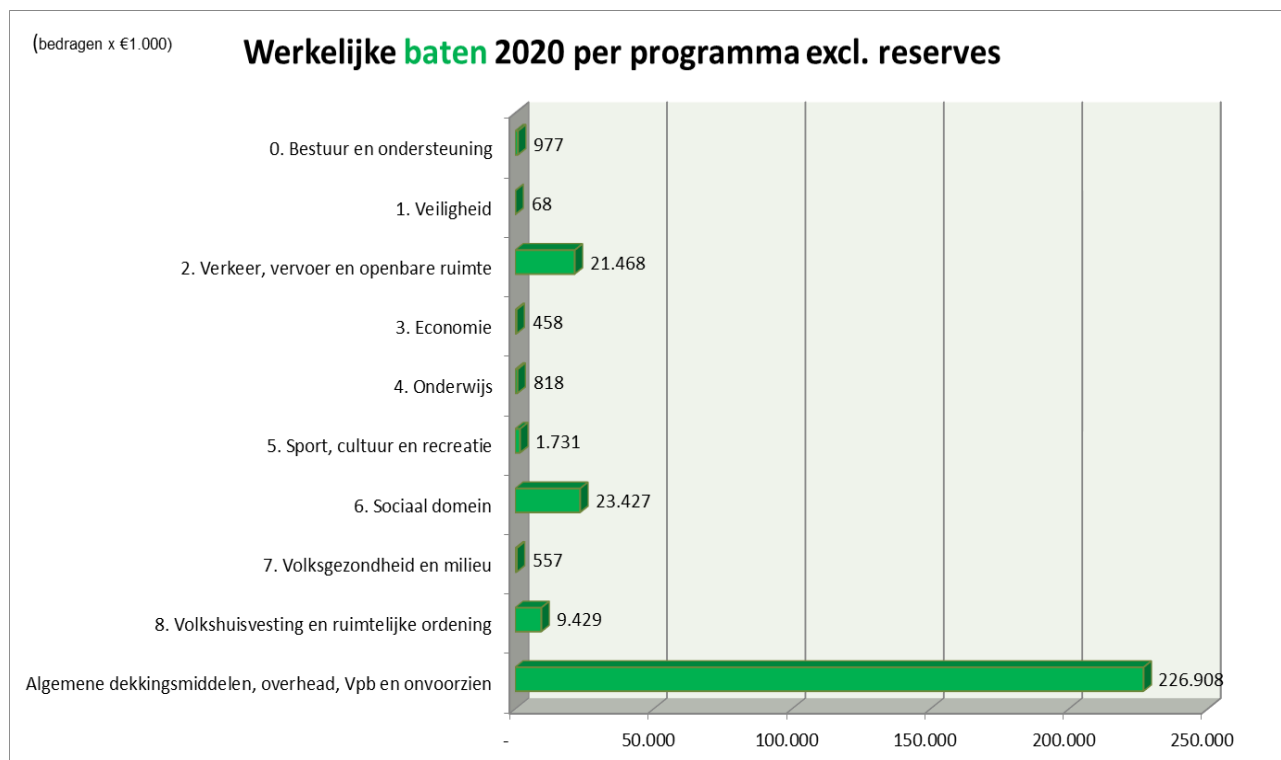
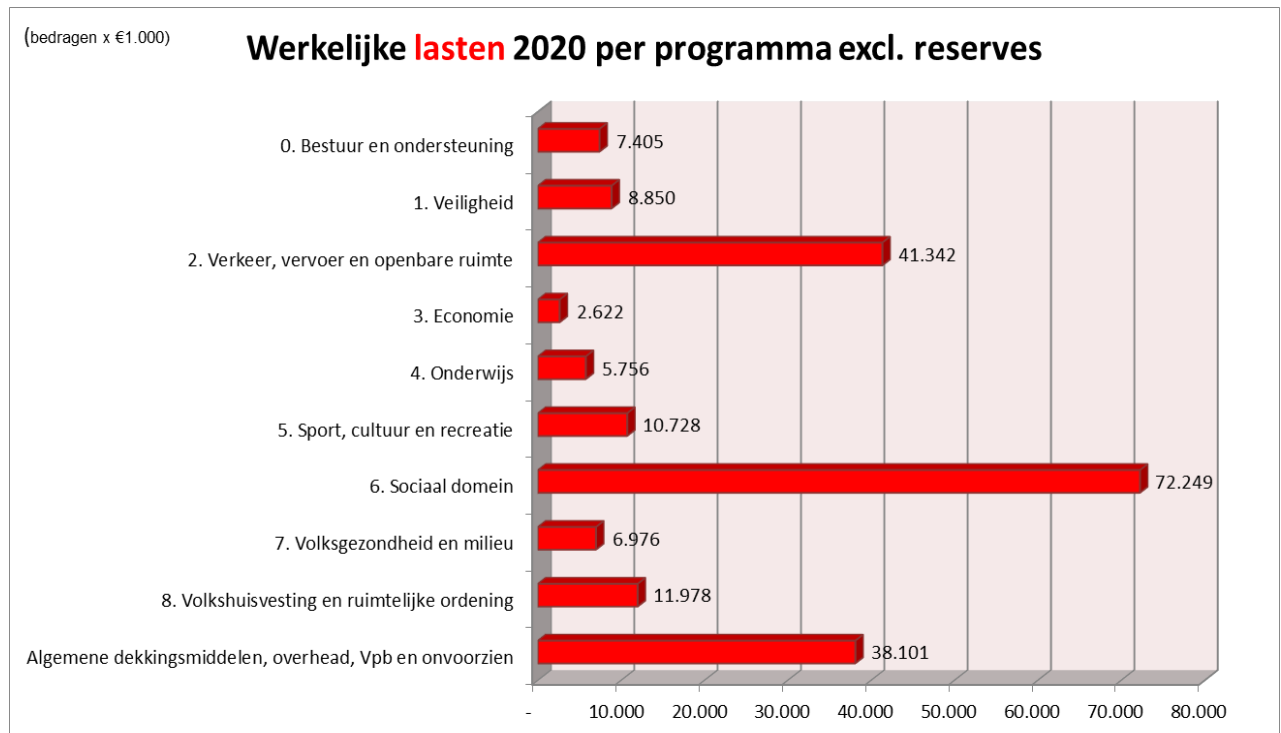
Het totaaloverzicht van baten, lasten, onttrekkingen aan reserves en stortingen in reserves is als volgt:

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Werkelijk 2019	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Baten	190.104	234.651	294.991	285.841	-9.150
Lasten	-184.100	-198.014	-221.188	-206.006	15.182
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	6.005	36.637	73.803	79.835	6.032
Onttrekkingen reserves	28.452	39.363	48.806	47.573	-1.233
Stortingen reserves	-31.112	-81.601	-120.780	-121.464	-685
Gerealiseerd resultaat	3.345	-5.601	1.830	5.944	4.114

Onderstaande grafieken geeft de werkelijke lasten en baten in 2020 per programma grafisch weer:

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Lasten

Het door uw raad vastgestelde controleprotocol schrijft voor dat moet worden getoetst in hoeverre begrotingsoverschrijdingen op de lasten worden gekwalificeerd als onrechtmatig. Met uitzondering van programma 0 *bestuur en ondersteuning*, programma 2 *Verkeer, vervoer en openbare ruimte* en programma 4 *Onderwijs* is bij geen van de programma's sprake van een overschrijding van de lasten ten opzichte van de geraamde lasten na begrotingswijziging.

De overschrijding van de lasten op programma 2 (€ 0,7 mln) hebben met name betrekking op de onderdelen "riolering" (gesloten systeem) en afval, waarbij de overschrijding van de lasten gecompenseerd worden door gerelateerde baten. De overschrijding in programma 2 weegt derhalve niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

De overschrijding van de lasten op programma 0 (€ 0,1 mln) en op programma 4 (€ 0,1 mln) betreffen eveneens geen onrechtmatige overschrijdingen van de lasten. De overschrijdingen zijn met name het gevolg van een hogere interne rente- en urendoorbelasting van "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien" naar dit programma. Per saldo heeft dit geen effect op de totale omvang van de kosten.

Investeringskredieten

De raad accordeert investeringen per investeringskrediet. In deze Jaarstukken leggen wij per investeringskrediet verantwoording af over de besteding van de investeringskredieten. Voor wat betreft de investeringen is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 4.10.

4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten

De toelichting op de staat van baten en lasten dient op grond van de verslaggevingsvereisten onderdeel te zijn van de Jaarrekening. Wij hebben er voor gekozen om de toelichting (lees: verschillenanalyse) per programma toe te voegen aan het jaarverslag zodat de koppeling kan worden gemaakt tussen beleid en financiën. Voor de verantwoording van de jaarcijfers 2020 per programma wordt daarom verwezen naar het jaarverslag, onderdeel 'Wat heeft het gekost?' De verschillenanalyse op hoofdlijnen is opgenomen in hoofdstuk 1.3 Samenvattend financieel beeld.

4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Topfunctionarissen

In de jaarstukken dient op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) en artikel 28 BBV inzicht te gegeven te worden in de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen. Dit betreffen de gemeentesecretaris en de griffier. In 2020 was geen sprake van gewezen topfunctionarissen. Deze topfunctionarissen hebben een echte dienstbetrekking en geen fictieve dienstbetrekking.

Bezoldigingsnorm

Voor topfunctionarissen geldt dat ongeacht de hoogte van de bezoldiging, inzage gegeven moet worden in de bezoldiging in het verantwoordingsjaar. In onderstaande tabel zijn de gegevens over 2020 opgenomen.

Gegevens 2020		
bedragen x € 1	B.W. Silvis – de Heer	G. de Schipper - Tinga
	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.520	106.354
Beloningen betaalbaar op termijn	20.693	18.504
<i>Subtotaal</i>	<i>154.213</i>	<i>124.858</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	<i>154.213</i>	<i>124.858</i>
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019		
bedragen x € 1	B.W. Silvis – de Heer	G. de Schipper - Tinga
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/9 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.030	33.741
Beloningen betaalbaar op termijn	19.854	5.633
<i>Subtotaal</i>	<i>144.884</i>	<i>39.373</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	64.844
Bezoldiging	<i>144.884</i>	<i>39.373</i>

In 2020 geldt voor topfunctionarissen in vaste dienst een bezoldigingsnorm van maximaal € 201.000,- inclusief belaste kostenvergoeding en pensioenbijdragen. Bij overschrijding van de norm is sprake van een onverschuldigde betaling die moet worden teruggevorderd. Hiervan is in 2020 geen sprake.

Niet-top functionarissen

In 2020 waren geen medewerkers aangesteld met een bezoldiging die de norm heeft overschreden.

Externe inhuur

Gemeenten moeten ook inzage geven in de bezoldiging van ingehuurd personeel voor zover er sprake is van topfunctionarissen. Hiervan is in 2020 geen sprake.

4.5 Incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten opgenomen. Dit zijn posten die eenmalig van toepassing zijn of waarvan de 'eindigheid' vaststaat. De incidentele lasten worden hierbij weergegeven als +/-; de incidentele baten als -/-.

(bedragen x €1.000)

Prg	Taak veld	Incidentele posten (baten en lasten)	Lasten / baten	2020	Toelichting (posten > € 0,1 mln)
	0.1	75 jaar vrijheid	Lasten	87	De incidentele lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen. De onttrekking aan de reserve betreft een incidenteel dekkingsmiddel.
	0.1	Dorpsgericht werken / initiatievenfonds	Lasten	131	
	0.1	Storting in voorziening wethouderspensioenen	Lasten	120	
	0.1	Storting in reserve fractiebudget	Storting	30	
	0.1	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-51	
0	0.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		318	
	0.4	Storting in reserve Flankerend Beleid	Storting	10.000	De storting in de reserve Flankerend beleid wordt gedekt uit de Algemene reserve en de reserve Frictiekosten.
	0.4	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-9.000	
	0.4	Onttrekking reserve Frictiekosten	Onttrekking	-1.000	
	0.4	Projectkosten	Lasten	2.047	De incidentele projectkosten worden gedekt uit de reserve Frictiekosten.
	0.4	Onttrekking reserve Frictiekosten	Onttrekking	-2.010	
	0.4	Flankerend beleid maatregelen	Lasten	2.760	De incidentele flankerend beleid maatregelen, de fasering van de taakstelling personeel en de incidentele kosten voor organisatie ontwikkeling worden gedekt uit de reserve Flankerend beleid.
	0.4	Fasering taakstelling personeel	Lasten	1.375	
	0.4	Opleiding en organisatie ontwikkeling	Lasten	382	
	0.4	Onttrekking reserve Flankerend Beleid	Onttrekking	-4.518	
	0.4	Storting in reserve kapitaallasten (cloud computing)	Storting	500	De storting in de reserve Kapitaallasten wordt gedekt uit de Algemene reserve.
	0.4	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-500	
	0.4	Verplichting vakantiedagen	Lasten	250	Als gevolg van een surplus aan opgebouwde verlofuren bij personeel is een verplichting opgenomen. De onttrekkingen aan de reserves betreffen incidentele dekkingsmiddelen.
	0.4	onderhoudsplan verduurzaming gemeentelijke gebouwen	Lasten	80	
	0.4	projectleider logeerszorg pilot 2019 - 2020	Lasten	40	
	0.4	project kwartiermaker SROI beleid	Lasten	35	
	0.4	werkkleding met logo	Lasten	20	
	0.4	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-498	
	0.4	Onttrekking omgevingswet	Onttrekking	-106	
	0.4	Onttrekking reserve knelpunten	Onttrekking	-50	
Alg	0.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		-194	
	0.5	Verkoop aandelen Eneco	Baten	-82.905	De baten van de verkoop van de Eneco aandelen zijn gestort in de Algemene reserve.
	0.5	Storting algemene reserve	Storting	82.900	
	0.5	Afkoop rentecontracten	Lasten	4.300	De afkoop van de rentecontracten wordt gedekt uit de Algemene reserve.
	0.5	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-4.000	
Alg	0.5	Subtotaal incidentele baten/lasten		295	
	0.64	Precario opbrengsten	Baten	-5.177	De baten van de precariobelasting van Evides zijn in de vorm van een belastingkorting teruggegeven aan de inwoners. Daarnaast is een deel van de precario gestort in de Algemene reserve, reserve kapitaallasten en de reserve Kernen.
	0.64	Belastingkorting	Lasten	915	
	0.64	Storting algemene reserve	Storting	777	
	2.1	Storting reserve kapitaallasten	Storting	600	
	8.3	Storting in reserve Ontwikkeling kernen	Storting	250	
Alg	0.64	Subtotaal incidentele baten/lasten		-2.635	
	0.7	Frictiekostenvergoeding	Baten	-3.590	De frictiekostenvergoeding van het Rijk is toegevoegd aan de reserve Frictiekosten.
	0.7	Storting in reserve frictiekosten	Storting	3.587	
Alg	0.7	Subtotaal incidentele baten/lasten		-3	
	0.8	Vorming voorziening	Lasten	490	Eenmalige storting ivm vordering/claim
Alg	0.8	Subtotaal incidentele baten/lasten		490	
	0.10	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-1.500	Obv van de geactualiseerde risico-inventarisatie wordt de reserve Weerstandsvermogen aangevuld uit de Algemene reserve.
	0.10	Storting in Algemene reserve weerstandsvermogen	Storting	1.500	
Alg	0.10	Subtotaal incidentele baten/lasten		-	
	1.1	Incidentele bijdrage VR ZHZ (i.v.m. ingroeimodel)	Lasten	119	Incidentele bijdrage aan de Veiligheidsregio ZHZ (ingroeimodel agv herverdeling bijdrage).
	1.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-20	
1	1.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		100	
	2.1	Storting in reserve kapitaallasten	Storting	559	Overheveling van reserve Ontwikkeling kernen naar reserve Kapitaallasten ivm fietspaden en centrumplan Heinenoord.
	2.1	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	-559	
	2.1	Storting in reserve kapitaallasten (ontsluitingsweg)	Storting	10.582	Overheveling van de Alg reserve naar reserve Kapitaallasten ivm de ontsluitingsweg, rondweg Strijen en centrumplan Heinenoord.
	2.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-10.582	
	2.1	Uitvoeringsprogramma verkeer	Lasten	154	Het uitvoeringsprogramma verkeer is gedekt uit de Algemene reserve.
	2.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-154	
2	2.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		-	
	2.2	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-60	
	2.2	Parkeren centrum Klaaswaal	Lasten	60	
2	2.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		-	

(bedragen x €1.000)

	5.7	FabulousFarmers Regio Deal	Lasten	107	Voor diverse incidentele projecten ontvingen wij een bijdrage van de provincie.
	5.7	Proeftuin Regeneratieve landbouw	Lasten	120	
	5.7	Toekomstbestendig perceel	Lasten	104	
	5.7	Bijdragen provincie	Baten	-331	
	5.7	Gebiedsprogramma Hoeksche Waard	Lasten	68	De incidentele lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen. De onttrekking aan de reserves betreffen incidentele dekkingsmiddelen.
	5.7	Aanleg natuurspeelpad De Staart	Lasten	50	
	5.7	Sloopkosten Peter Pan	Lasten	32	
	5.7	Recreatieve visie	Lasten	27	
	5.7	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-142	
	5.7	Onttrekking reserve kernen	Onttrekking	-65	
2	5.7	Subtotaal incidentele baten/lasten		-29	
	7.3	Storting in voorziening afvalstoffenheffing	Lasten	413	Enmalige storting om tarieven te egaliseren.
2	7.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		413	
	3.1	Programma Economie	Lasten	389	De incidentele lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen.
	3.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-76	
3	3.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		313	
	3.2	Storting voorziening regionaal bedrijventerrein	Lasten	92	
	3.2	Winstnemingen bedrijventerreinen	Baten	-41	
3	3.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		52	
	3.3	Storting in reserve Economie	Storting	1.175	Enmalige storting in de reserve Economie ter dekking van de incidentele lasten op programmaeconomie.
	3.3	Subsidie Detailhandelsraad	Lasten	135	
	3.3	Onttrekking reserve Economie	Onttrekking	-135	
3	3.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		1.175	
	3.4	Storting in reserve corona	Storting	810	Vanuit de Algemene reserve is een bedrag toegevoegd aan de Reserve Corona ter dekking van diverse coronamaatregelen.
	3.4	Onttr. Algemene reserve	Onttrekking	-810	
	3.4	Corona maatregelen	Lasten	93	
	3.4	Corona beschikbaarstellingen om niet	Lasten	24	
	3.4	Onttrekking reserve corona	Onttrekking	-117	
	3.4	Transformatiemonitor economie	Lasten	93	De incidentele lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen. De onttrekking aan de reserves betreffen incidentele dekkingsmiddelen.
	3.4	Verkenning gebiedsmarketing HW	Lasten	22	
	3.4	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	-84	
	3.4	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-41	
3	3.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		-10	
	4.2	Integraal huisvestingsplan onderwijsgebouwen	Lasten	93	De kosten voor het opstellen van het nieuwe IHP zijn gedekt uit de reserve frictiekosten.
	4.2	Onttrekking reserve frictiekosten	Onttrekking	-93	
	4.3	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-14	
4	4.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		-14	
	5.2	Incidentele bijdrage kleedkamers VV Strijen	Lasten	200	De bijdrage wordt gedekt uit de algemene reserve.
	5.2	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-200	
5	5.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		-	
	5.3	Uitvoering kunst en cultuur beleid	Lasten	108	De lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen.
5	5.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		108	
	5.5	Publieksbereik erfgoed vergroten	Lasten	73	De onttrekking aan de reserve betreft een incidenteel dekkingsmiddel.
	5.5	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-238	
5	5.5	Subtotaal incidentele baten/lasten		-166	
	5.6	Verhuizing bibliotheek OBL	Lasten	45	De incidentele lasten worden gedekt uit de reserves.
	5.6	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	-45	
	5.6	Harmonisatie bibliotheekwerk	Lasten	68	
	5.6	Onttrekking reserve frictiekosten	Onttrekking	-68	
5	5.6	Subtotaal incidentele baten/lasten		-	
	6.1	Uitvoeringsprogramma Thuis in de kern	Lasten	57	De lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen.
	6.1	Uitvoeringsprogramma "It takes a village"	Lasten	87	
6	6.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		144	
	6.1	Storting in reserve Sociaal domein	Storting	3.000	Vanuit de Algemene reserve is een bedrag toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein en de reserve Innovatie Sociaal Domein ter dekking van diverse incidentele maatregelen.
	6.1	Storting in reserve Innovatie Sociaal domein	Storting	800	
	6.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-3.800	
	6.1	Jeugdhulp terugdringen instroom	Lasten	398	
	6.1	Onttrekking reserve Sociaal domein	Onttrekking	-398	
	6.1	Storting in reserve kapitaal lasten	Storting	100	De incidentele lasten worden gedekt uit de reserves.
	6.1	Jongerenontmoetingsplaats	Lasten	48	
	6.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-98	
	6.1	Lang Leve Thuis	Lasten	20	
	6.1	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	-25	
	6.1	Subsidie	Lasten	17	
	6.1	Onttrekking reserve Innovatie Sociaal domein	Onttrekking	-17	
6	6.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		44	

(bedragen x €1.000)

	6.2	Intensivering Jeugdteams	Lasten	248	De incidentele lasten worden gedekt uit de reserves.
	6.2	Onttrekking reserve sociaal domein	Onttrekking	-169	
6	6.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		79	
	6.3	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfst. ondernemers	Lasten	7.244	De bijdrage in verband met de TOZO worden gedekt door een
	6.3	Rijksbijdrage TOZO	Baten	-7.244	Rijksbijdrage.
6	6.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		-	
	6.5	Taalniveau statushouders	Lasten	65	De incidentele lasten worden gedekt uit de reserves.
	6.5	Uitvoeringsprogramma Werk voor iedereen!	Lasten	138	
	6.5	Pilotprogramma inburgering	Lasten	154	
	6.5	Project matchmakers	Lasten	44	
	6.5	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-210	
6	6.5	Subtotaal incidentele baten/lasten		191	
	7.4	Storting in reserve Energietransitie	Storting	1.000	Vanuit de algemene reserve zijn middelen toegevoegd aan de
	7.4	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-1.000	reserve Energietransitie voor de uitvoering van het Programma
	7.4	Programma duurzaamheid	Lasten	176	duurzaamheid, de warmtetransitie en de Regionale Energie
	7.4	Onttrekking reserve Energietransitie	Onttrekking	-176	Strategie.
	7.4	Warmtetransitievisie	Lasten	106	
	7.4	Regionale Energie Strategie	Lasten	197	
	7.4	Storting in reserve Energietransitie	Storting	389	
	7.4	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-605	
7	7.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		87	
	8.1	Bijdrage derden	Baten	-723	De bijdrage op grond van de nota kostenverhaal worden gestort in
	8.1	Storting in reserve kernen	Storting	723	de reserve Ontwikkeling kernen.
	8.1	Subsidiereregeling reductie energieverbruik	Lasten	353	Voor de subsidieregeling voor reductie energieverbruik ontvangen
	8.1	Subsidiereregeling reductie energieverbruik	Baten	-353	wij een bijdrage.
	8.1	Implementatie Omgevingswet	Lasten	230	De kosten voor de invoering van de omgevingswet worden gedekt
	8.1	Onttrekking reserve omgevingswet	Onttrekking	-230	uit de reserve Omgevingswet.
	8.1	Storting reserve omgevingswet	Storting	432	De dotatie en onttrekking aan reserves betreffen een incidenteel
	8.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-413	mutaties.
8	8.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		19	
	8.2	Storting in voorziening grondexploitaties	Lasten	138	De storting in de voorziening grondexploitaties wordt gedekt uit de
	8.2	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-150	Algemene reserve.
	8.2	Winstnemingen grondexploitaties	Baten	-688	Tussentijdse winsitneming uit grondexploitaties.
	8.2	Project Short stay	Lasten	78	De incidentele lasten worden gedekt uit de reserves.
	8.2	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	-79	
8	8.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		-701	
	8.3	Programma Wonen	Lasten	68	De lasten hebben betrekking op incidentele beleidsmaatregelen.
	8.3	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	-7	
8	8.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		61	
	Div	Kosten / derving inkomsten corona	Lasten	2.359	De kosten/inkomstenderving agv corona zijn op div. programma's
	Div	Steunpakketten Rijk en overige kosten	Baten	-2.167	verantwoord en de Rijksbijdragen op algemene dekkingsmiddelen.
Div	Div	Subtotaal incidentele baten/lasten		192	
Totaalsaldo van incidentele baten en lasten				328	
		<i>Incidentele baten</i>		<i>-103.219</i>	
		<i>Incidentele lasten</i>		<i>27.947</i>	
		<i>Stortingen in reserves</i>		<i>119.713</i>	
		<i>Onttrekkingen uit reserves</i>		<i>-44.113</i>	
Totaalsaldo van incidentele baten en lasten				328	

Toelichting bij staat van incidentele baten en lasten

In het bovenstaand overzicht zijn incidentele baten en lasten opgenomen. Dit zijn baten en lasten die zich eenmalig voordoen of 'eindig' zijn. Inzicht in de incidentele baten en lasten is van belang voor de berekening van het genormaliseerde resultaat.

Het merendeel van de incidentele lasten hebben betrekking op de beleidsvoornemens uit de (vorige) Perspectiefnota (begroting), die voor een beperkte periode (huidige raadsperiode) worden ingezet. Daarnaast hebben de incidentele lasten betrekking op frictiekosten (projectbegroting in verband met de herindeling). De incidentele baten betreffen met name de precariobaten (vervallen na 2021) en de frictiekostenvergoeding van het Rijk (vervallen na 2022). De baten als gevolg van de verkoop van de Eneco aandelen zijn gestort in de Algemene reserve. De incidentele mutaties in de reserves dienen ter dekking van de incidentele lasten.

Daarnaast zijn in diverse programma's incidentele lasten en inkomstenderving als gevolg van corona opgenomen. Hier tegenover staat de compensatie die wij van het Rijk ontvingen in de vorm van steunpakketten en enkele subsidies. Ook voor de TOZO regeling geldt dat de kosten worden gecompenseerd door Rijksmiddelen.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de incidentele lasten en incidentele baten in 2020 nagenoeg in evenwicht zijn. Per saldo wordt het jaarresultaat nagenoeg niet beïnvloed door incidentele posten.

Genormaliseerd resultaat

Door het jaarrekeningresultaat te normaliseren (te corrigeren) voor het saldo van incidentele baten en lasten, ontstaat het zogenoemde "genormaliseerde resultaat". Dit betreft het jaarresultaat zonder rekening te houden met de "bijzondere" / "eenmalige" posten. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat in 2020 per saldo (fractioneel) meer incidentele lasten dan incidentele baten zijn. Dit geeft het volgende beeld:

(bedragen x € 1.000)

Werkelijk resultaat 2020	5.944
Saldo incidentele baten/lasten	328
Genormaliseerd werkelijk resultaat 2020	6.272

De conclusie is dat de incidentele posten in 2020 het jaarresultaat 2020 maar in beperkte mate hebben beïnvloed. Het werkelijke jaarresultaat (€ 5.9 mln) over 2020 na correctie van de incidentele posten (€ 0,3 mln) bedraagt € 6.2 mln.

4.6 Overzicht van structurele reservemutaties

In onderstaande tabel zijn per programma de structurele verrekeningen (stortingen en onttrekkingen) met de reserves opgenomen. In principe zijn alle stortingen en onttrekkingen aan de reserves incidenteel van aard. Er zijn echter afwijkingen mogelijk. Bij de bepaling van het structurele evenwicht (structurele lasten worden gedekt door structurele baten) dient met de stortingen en onttrekkingen aan dit soort reserves rekening te worden gehouden. Het overzicht geeft een beeld in hoeverre het exploitatieresultaat wordt beïnvloed door structurele verrekeningen met de reserves.

Hieronder is het overzicht opgenomen van de structurele reservemutaties. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen wij als incidenteel, tenzij het bijvoorbeeld gaat om reguliere onttrekkingen aan de reserve kapitaallasten of onderhoudsreserves.

(bedragen x € 1.000).

	Actuele begroting 2020		Rekening 2020	
	Baten (onttrekking aan reserve)	Lasten (storting in reserve)	Baten (onttrekking aan reserve)	Lasten (storting in reserve)
Onttrekkingen aan reserves (baten) / Stortingen in reserves (lasten)				
0. Bestuur en ondersteuning	-	4	-	4
1. Veiligheid	-	-	-	-
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	2.113	1.482	1.535	633
3. Economie	14	-	14	-
4. Onderwijs	331	213	332	213
5. Sport, cultuur en recreatie	734	229	594	232
6. Sociaal domein	219	496	188	496
7. Volksgezondheid en milieu	-	-	-	-
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	276	-	276	-
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien	563	173	522	173
Totaal	4.250	2.597	3.461	1.751

Toelichting

De voornaamste structurele reservemutatie zijn verantwoord op programma 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte en houden verband met de dekking van kapitaallasten van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

4.7 Balans

Activa

(bedragen x €1.000)

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2020
Totaal Vaste activa	216.294	224.673
Materiële vaste activa	189.916	204.169
Immateriële vaste activa	477	1.448
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	79	70
• Bijdrage aan activa van derden	398	1.378
Materiële vaste activa	189.439	202.721
• Investerings met economisch nut		
- gronden uitgegeven in erfpacht	0	0
- overige investeringen met een economisch nut	100.539	101.454
• Investerings met economisch nut, waarvan ter bestrijding v/d kosten een heffing kan worden opgelegd	60.233	63.368
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	28.668	37.899
Financiële vaste activa	26.378	20.504
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	9.940	9.884
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	9.940	9.884
Financiële vaste activa: Leningen	16.310	10.486
• Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	10.127	0
• Overige langlopende leningen	6.183	10.486
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	127	134
• Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	127	134
Totaal Vlottende activa	32.455	60.513
Voorraden: Onderhanden werk	2.177	3
• Grond- en hulpstoffen:		
- grond- en hulpstoffen	24	21
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.153	-18
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	23.208	49.984
• Vorderingen op openbare lichamen	16.011	17.506
• Rekening-courantverhouding met het Rijk (schatkistbankieren)	0	25.791
• Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	405	526
• Overige vorderingen	6.792	6.160
Liquide Middelen	538	1.400
• Kas-, bank- en giroaldi	538	1.400
Overlopende activa	6.533	9.127
• de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	13	99
- Overige Nederlandse overheidslichamen	161	0
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.359	9.028
Totaal Activa	248.749	285.187
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Passiva

(bedragen x €1.000)

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2020
Totaal Vaste Passiva	180.764	244.599
Eigen vermogen	118.361	198.196
• Algemene reserve	54.514	108.822
• Bestemmingsreserves	60.502	83.430
• Gerealiseerd resultaat	3.345	5.944
Voorzieningen	19.286	19.399
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.019	9.139
• Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	9.267	10.260
• Egalisatievoorzieningen	-	-
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	43.117	27.005
• Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.113	27.000
• Waarborgsommen	4	5
Totaal Vlottende passiva	67.985	40.587
Vlottende schuld		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	54.568	16.615
• Overige kasgeldleningen	30.000	-
• overige schulden (crediteuren)	15.774	14.494
• Kas-, bank- en giroaldi	8.794	2.121
Overlopende Passiva	13.417	23.972
• verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	9.582	9.399
• de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	922	10.745
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.736	2.056
• Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	177	1.772
Totaal Passiva	248.749	285.187
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	209.500	204.007

4.8 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van aanschafwaarde/historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercircularis van het boekjaar.'

Gemeenten ontvingen via de decembercircularis 2020 van het Rijk een aanvullende financiële compensatie voor de extra kosten en de inkomstenderving vanwege de coronacrisis. Deze baten zijn in 2020 verantwoord voor zover de omvang van de Rijksbijdragen ultimo 2020 voldoende nauwkeurig en betrouwbaar zijn in te schatten. De baten van het Rijk over 2020, welke wel zijn aangekondigd in de decembercircularis in 2020, maar waarvan de omvang voor onze gemeente ultimo 2020 niet betrouwbaar was in te schatten, verwerken wij op grond van de uitspraak van de commissie BBV in de jaarrekening 2021.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende

arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (éénmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Activa

Vaste activa

Het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte, investeringen met een economisch nut en investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen die op welke wijze dan ook kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend, is hierbij niet van belang.

Bij het activeren van investeringen wordt de bruto methode toegepast. Eventuele dekkingsreserves worden niet in mindering gebracht op de te activeren investering (netto methode). Investeringen worden vanaf het jaar na ingebruikname lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen zoals vastgelegd in Nota Waardering en afschrijving vaste activa gemeente Hoeksche Waard 2019.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden niet geactiveerd.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht en op het saldo wordt afgeschreven. Op grondbezit (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverwachts structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats. Van een deelneming is volgens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winstbepaling op grondexploitaties wordt gebaseerd op de methode van "percentage of completion" (POC-methode), zoals is voorgeschreven in de notitie Grondexploitaties van de commissie BBV. De gevormde voorzieningen voor verlieslatende complexen worden in mindering op de boekwaarde gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een bedrag in mindering gebracht. Dit bedrag wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Reserves

Op de balans zijn algemene en bestemmingsreserve opgenomen. De reserves zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor het doel per reserve wordt verwezen naar hoofdstuk 4, paragraaf reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd conform artikel 44 van BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden). Voorzieningen waarden wij op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen. Voor het doel per voorziening wordt verwezen naar hoofdstuk 4, paragraaf reserves en voorzieningen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende schuld en overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen: de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling, het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten aan het einde van het boekjaar opgenomen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf financiering van deze jaarstukken.

4.9 Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Per 1 januari 2019 zijn de activa van de oude gemeenten en gemeenschappelijke regelingen ingebracht bij gemeente Hoeksche Waard. In 2019 en 2020 zijn de activa gedeeltelijk beoordeeld aan de hand van de uitgangspunten vastgelegd in de Nota Waardering en afschrijving vaste activa. In 2019 zijn de afschrijvingstermijnen aangepast en in 2020 zijn de activasoorten geharmoniseerd. Dit laatste is zichtbaar gemaakt in onderstaande overzichten in de kolom Correctie.

Immateriële vaste activa

In onderstaande tabel is het verloopoverzicht opgenomen van de immateriële vaste activa.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2019	Correctie	Boekwaarde 1/1/2020	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31/12/2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	79	-	79	-9	-	-	-	-	70
Bijdrage aan activa van derden	398	994	1.392	-	-	14	-	-	1.378
Totaal	477	994	1.470	-9	-	14	-	-	1.448

Materiële vaste activa

Bij de materiele vaste activa wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met maatschappelijk en 2 varianten economisch nut. Het onderscheid is in onderstaande tabel weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2020	Boekwaarde 31/12/2020
Investeringen met een economisch nut	100.539	101.454
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden	60.233	63.368
Investeringen met een maatschappelijk nut	28.668	37.899
Totaal	189.439	202.720

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen met economisch nut weer:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2019	Correctie	Boekwaarde 1/1/2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Verminderings	Boekwaarde 31/12/2020
Gronden en terreinen	14.058	-421	13.637	37	425	5	22	221	13.000
Woonruimten	146	-	146	-	-	4	-	-	142
Bedrijfsgebouwen	71.827	422	72.249	6.584	-	3.531	25	-	75.278
Grond, weg waterbouwkundige werken	6.357	-185	6.172	61	-	702	-	-	5.531
Vervoermiddelen	1.315	114	1.429	-	31	197	-	-	1.202
Machines, apparaten en installaties	954	-56	898	196	31	155	-	-	909
Overige materiele vaste activa	5.881	-1.708	4.173	2.091	-	871	-	-	5.392
Totaal	100.539	-1.835	98.704	8.968	487	5.465	46	221	101.454

De investeringen in onderwijshuisvesting voor het jaar 2020 bedragen zo'n € 5.500.000,- ten behoeve van het Actief College Oud-Beijerland, het Kenniscentrum Oud-Beijerland, OBS de Pijler in Maasdam, de School met de Bijbel in Nieuw-Beijerland en de Petrus Datheenschool in Puttershoek. Ook is er voor € 1.700.000,- geïnvesteerd in de Kinderboerderij in Oud-Beijerland, de Gemiva SVG dagbesteding in Mijnsheerenland, de bibliotheek in Oud-Beijerland en het Zwembad de Waterstee in Numansdorp.

Mede als gevolg van de gemeentelijke herindeling is er een bedrag van € 2.113.000,- geïnvesteerd in tijdelijke huisvesting, meubilair en software.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Deze categorie betreft activa die betrekking hebben op begraafplaatsen en riolering.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2019	Correctie	Boekwaarde 1/1/2020	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van Afwaarderingen derden	Boekwaarde 31/12/2020
Gronden en terreinen	215	421	636	-	-	-	-	636
Bedrijfsgebouwen	172	-	172	-	-	26	-	147
Grond, weg waterbouwkundige wrk	59.721	539	60.260	3.939	-	1.233	490	62.475
Vervoermiddelen	33	-	33	-	-	6	-	28
Machines, apparaten en installaties	3	-	3	-	-	3	-	-
Overige materiele vaste activa	88	-	88	-	-	6	-	82
Totaal	60.233	960	61.193	3.939	-	1.274	490	63.368

Bij grond- weg- en waterbouwkundige werken is de grootste investering gepleegd in de vervanging van de riolering van Croonenburg 2e fase. Verder zijn er investeringen geweest in de vervanging van (druk)rioleringen en gemalen.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen met maatschappelijk nut weer:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2019	Correctie	Boekwaarde 1/1/2020	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van Afwaarderingen derden	Boekwaarde 31/12/2020
Gronden en terreinen	-	-32	-32	442	-	-	475	-66
Grond, weg waterbouwkundige wrk	26.708	1.538	28.246	10.320	-	900	16	37.650
Machines, apparaten en installaties	1.698	-1.364	335	15	-	35	-	314
Overige materiele vaste activa	261	-261	-	-	-	-	-	-
Totaal	28.668	-120	28.548	10.778	-	936	491	37.899

De belangrijkste investeringen in deze categorie zien op de vervanging van de verharding van Croonenburgh 2e fase en de Zuidwijk in Oud Beijerland, voor een bedrag ad € 3.700.000,-. Ook is er € 1.000.000,- geïnvesteerd in diverse beschoeiingen. Het restant van de investeringen werd mede gedaan in wegenonderhoud, openbare verlichting, onderhoud fietspaden en speelvoorzieningen.

Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2020	Boekwaarde 31/12/2020
Investeringen met een economisch nut	100.539	101.454
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan	60.233	63.368
Investeringen met een maatschappelijk nut	28.668	37.899
Totaal	189.440	202.721

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2020	Investeringen	Des- investeringen	Aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31/12/2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	9.940	-	-	-	0	-	9.884
Leningen aan woningbouwcorporaties	10.127	-	-	-	10.127	-	-
Overige lang lopende leningen	6.183	4.318	-	-	15	-	10.486
Overige uitzettingen langer dan 1 jaar	127	14	-	-	7	-	134
Totaal	26.378	4.332	-	-	10.150	-	20.504

Voor een toelichting op de kapitaalverstrekkingen en leningen verwijzen wij u naar de paragraaf 3.5 Financiering.

Deelnemingen

In onderstaande tabel is de specificatie opgenomen van de deelnemingen.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2020	Boekwaarde 31/12/2020
Eneco	0	0
Bng	357	357
Evides	3.390	3.390
Stedin	6.137	6.137
Overige deelnemingen	56	0
Totaal	9.940	9.884

Het gemeentelijk aandelenbezit bestaat uit aandelen van de BNG, Evides en Stedin. In maart 2020 zijn de aandelen van Eneco verkocht voor € 82,9 miljoen.

Vorraden

Onderstaande tabel bevat de specificatie van de balanspost "voorraden".

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2020	Boekwaarde 31/12/2020
Grond- en hulpstoffen	24	21
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.025	1.857
Verliesvoorziening grondexploitaties	-1.872	-1.875
	2.153	-18
Totaal	2.177	3

Verliesvoorziening grondexploitaties:

Als gevolg van de saldi van de huidige herzieningen (MPG 2021) wordt voor de complexen Dorpshart, Jan Tooropstraat en Uitbreiding Zuid-Beijerland in de jaarrekening 2020 een toevoeging aan de voorziening gedaan ter grootte van € 138.000. De 'feitelijke' verliesvoorziening komt daarmee uit op € 2.009.000,-. Echter op basis van de voorschriften van het BBV moet indien de voorziening de boekwaarde overschrijdt (dit is het geval bij Dorpshart € 116.000 en uitbreiding Zuid-Beijerland € 19.000), deze als aparte voorziening op de balans worden opgenomen.

Hieronder volgt een specificatie per grondexploitatie.

(bedragen x € 1.000)

In exploitatie genomen gronden	Boekwaarde 1-1-2020	Kosten 2020	Opbrengsten 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening 31-12-2020	Boekwaarde na voorziening	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Verwachte eindwaarde
Bedrijventerrein VI	1.128	69	-299	898	0	898	164	-1.318	-256
Dorpshart	3.416	479	-2.344	1.551	-1.667	-116	116	0	0
De Hoogerwerff	-58	36	-190	-212	0	-212	384	-240	-68
Jan Tooropstraat	128	680	-295	513	-323	190	25	-215	0
Land v Essche III	1.950	77	0	2.027	0	2.027	3.127	-5.685	-531
Poortwijk III	-2.300	1.096	-1.711	-2.915	0	-2.915	2.179	0	-736
Strienemonde	-66	66	0	0	0	0	0	0	0
Uitbr. Goudswaard NO	0	131	0	131	0	131	1.259	-1.485	-95
Uitbr. Nieuw-Beijerland	-41	15	-4	-30	0	-30	26	0	-4
Uitbr. Piershil	39	6	0	45	0	45	49	-143	-49
Uitbr. Zuid-Beijerland	-17	13	0	-4	-19	-23	23	0	0
Voormalige dorpshuizen	-154	8	0	-146	0	-146	55	0	-91
Totaal	4025	2676	-4843	1858	-2009	-151	7407	-9086	-1830

* -/- = voordelig; +/- = nadelig

** In bovenstaande tabel zijn, volgens de regelgeving van het BBV en volgens de POC-methode ('Percentage Of Completion'), de tussentijdse winstnemingen over 2020 verwerkt. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ca. € 0,7 miljoen. (met name winstneming Poortwijk III van € 645.000).

Voor een verdere toelichting per complex verwijzen wij u naar de paragraaf 3.8 Grondbeleid van deze jaarstukken.

Vorderingen

Hieronder volgt een specificatie van de debiteuren en de stand van de vorderingen op 31 december 2020.

(bedragen x € 1.000)

Uitzettingen < 1 jaar	Per 31-12-2020
<u>Vorderingen op openbare lichamen</u>	
Bijdragen Rijk, provincie en waterschap	147
Belastingdienst	17.113
Overige vorderingen op openbare lichamen	246
	17.506
<u>Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen</u>	
SV HW	526
	526
<u>Overige vorderingen</u>	
Vorderingen w erkvoorziening	236
Debiteuren sociale zaken	3.626
Verhuur accommodaties, sportvelden en gemeenteground	163
Leges bouw -, sloopvergunning en overige vergunningen	616
OZB, hondenbelasting, rioolrechten en begrafenisrechten	404
Overige debiteuren	2.775
	7.820
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.660
	6.160
Totaal vorderingen	24.192
Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	25.791
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	49.983

Toelichting:

De vordering op de Belastingdienst (€ 17,1 miljoen) betreft voornamelijk het saldo van de nog te ontvangen bedragen van de aangiften BTW Compensatiefonds over 2020.

Schatkistbankieren

De gemeente is verplicht overtollige liquide middelen boven het drempelbedrag van € 2.097.113,- aan te houden in 's Rijks schatkist.

In 2020 stonden per kwartaal gemiddeld de volgende bedragen uit bij het Rijk:

(bedragen x € 1.000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2020					
(1)	Drempelbedrag	2097,1125			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	32	457	442	976
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.065	1.640	1.655	1.121
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar 2020					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	279.615			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	279.615			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	2097,1125			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	2.907	41.609	40.648	89.825
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	32	457	442	976

Het saldo in de schatkist bedroeg op 31 december 2020 € 25.790.581,-.

Liquide middelen

In 2020 zijn de volgende liquide middelen aanwezig:

(bedragen x € 1.000,-)

Liquide middelen	Saldo per 1-1-2020	Saldo per 31-12-2020
Kas	10	8
Banksaldi	528	1.392
Totaal	538	1.400

Overlopende activa

(bedragen x € 1.000,-)

	Saldo per 01-01-2020	Saldo per 31-12-2020
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	13	99
- Overige Nederlandse overheidslichamen	161	0
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.359	9.028
Totaal	6.533	9.127

Het verloop van de overlopende activa is weergegeven in onderstaande tabel:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2020	Toevoegingen	Aanwending/ Vrijval	Saldo per 31-12-2020
de van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen				
- Het Rijk	13	99	13	99
- Overige Nederlandse overheidslichamen	161	0	161	0
Totaal	174	99	174	99

De bijdrage van het Rijk betreft de rijksbijdrage BBZ 2020.

Het verloop van de overige overlopende activa is weergegeven in onderstaande tabel:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2020	Toevoegingen	Aanwending/ Vrijval	Saldo per 31-12-2020
Overige overlopende activa	6.359	24.764	22.096	9.028
Totaal	6.359	24.764	22.096	9.028

Een groot deel van de nog te ontvangen bedragen omvat BBZ, te ontvangen bijdragen van SVHW voor de OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing ed. en vooruitbetaalde bedragen in verband met anterieure overeenkomsten.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves in 2020 wordt in onderstaand overzicht per categorie reserves weergegeven

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Saldo 1-1-2020	Bestemming resultaat 2019	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2020
Algemene reserves							
- algemene reserves	54.514	3.345	85.177	34.214	0	0	108.822
Bestemmingsreserves							
- bestemmingsreserves	60.502	0	36.287	11.530	0	1.829	83.430
Nog te bestemmen resultaat	3.345	-3.345	5.944	0	0	0	5.944
Totaal	118.361	0	127.408	45.744	0	1.829	198.196

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

(bedragen x €1.000)

	Saldo 1-1-2020	Dotaties (toevoegingen)	Verminder- ingen (onttrekkingen)	Saldo 31-12-2020	Doel reserve
Overzicht reserves					
Algemene reserves:	54.514	85.177	34.214	108.822	
Algemene reserve	46.614	83.677	34.214	99.422	Dit betreft de vrij aanwendbare ruimte voor realisering van gemeentelijk beleid. De reserve wordt voornamelijk gevormd uit voordelige saldo's in de jaarrekening.
Algemene reserve weerstandsvermogen	7.900	1.500		9.400	De reserve is gevormd om geïnventariseerde risico's op te kunnen vangen. Het beleid bepaald in de Nota Risicomanagement. De ondergrens van deze algemene reserve wordt bepaald aan de hand van het benodigde weerstandsvermogen.
Nog te bestemmen resultaat	3.345	5.944	-	5.944	
Bestemmingsreserves:					
Dekkingsreserve afschrijvingen:	31.306	12.426	1.829	41.903	
Reserve kapitaallasten	31.306	12.426	1.829	41.903	Vanuit deze reserve worden de kapitaallasten gedekt van specifiek aangewezen investeringen waarover moet worden afgeschreven en waarvan de dekking is voorzien door middel van een bijdrage uit de reserve.
Egalisatiereserves:	9.033	1.459	1.496	8.996	
Reserve onderhoud openbaar gebied	5.632	448	808	5.272	De reserve is gevormd voor egalisatie van (sterk) fluctuerende kosten van planmatig groot onderhoud van kapitaalgoederen in het openbaar gebied.
Reserve onderhoud gebouwen	2.399	789	85	3.103	De reserve is gevormd voor egalisatie van (sterk) wisselende kosten van planmatig groot onderhoud zodat de gemeentelijke vastgoedobjecten bouwkundig en technisch in stand gehouden kunnen worden.
Reserve begraafplaatsen	1.002	223	603	621	Doel van de reserve is om sterke fluctuaties tussen de exploitatie (inkomsten en uitgaven) en daarmee in de tariefstelling te voorkomen. Jaarlijks worden overschotten of tekorten op de exploitatie verrekend met deze reserve.
Overige bestemmingsreserves:	20.163	22.402	10.034	32.531	
Reserve integraal Huisvestingsplan (IHP)	6.827	206	136	6.898	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten van (vervangende) nieuw bouw en renovatie van de schoolgebouwen en zoals vastgelegd in een Integraal Onderwijs Huisvestingsplan.
Reserve sociaal domein	1.629	3.000	568	4.062	Het doel van deze reserve is het opvangen van overschrijdingen op de open-eind-regelingen ingevolge de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
Reserve grondexploitatie	659	-	-	659	De reserve is gevormd voor het opvangen van risico's die samenhangen met de gemeentelijke grondexploitaties die bij de meerjaren prognose grondexploitaties (MPG) worden geïnventariseerd.

Reserve ontwikkeling kernen	3.830	973	811	3.992	De reserve is bedoeld ter (gedeeltelijke) dekking van de kosten van ruimtelijke ontwikkelingen en maatschappelijke projecten in de openbare ruimte.
Reserve knelpunten organisatie	101	-	50	50	Deze reserve is gevormd ter dekking van de kosten van het sociaal plan vanuit de voormalige organisaties
Reserve invoering omgevingswet	2.314	432	336	2.410	Vanuit deze reserve worden de kosten van de grootschalige decentralisatie en stelselwijziging van de invoering van de omgevingswet gedekt.
Reserve frictiekosten samenvoeging	4.779	3.587	3.171	5.195	De reserve is bedoeld ter dekking van kosten ten gevolge van de gemeentelijke herindeling.
Reserve Energietransitie (Energiefonds)	-	1.389	176	1.213	De reserve is bedoeld ter dekking van kosten van diverse initiatieven waaronder Instandhouding en stimuleringsacties energieloket / Instandhouding en acties energieke regio voor bedrijven / Beheerkosten SVN duurzaamheidslening
Reserve innovatie sociaal domein (innovatiefonds)	-	800	17	783	De reserve is bedoeld ter dekking van incidentele subsidies voor innovatie in het sociaal domein die het structureel beschikbare budget overtreffen.
Reserve flankerend beleid	-	10.000	4.518	5.482	De reserve is bedoeld ter dekking van de personeelslasten behorende bij de organisatieopgave (oplossen overbezetting als gevolg van het plaatsingsproces).
Reserve fractiebudget	23	30	-	53	Van het niet gebruikte gedeelte van de financiële bijdrage aan een fractie wordt 30% gereserveerd voor het kunnen verlenen van een aanvullende financiële bijdrage aan die fractie in volgende jaren.
Reserve economie	-	1.175	135	1.040	De reserve is bedoeld ter dekking van de verhoogde bijdrage aan de detailhandelsraad HW in de periode 2020-2025 ivm de investering in versterkte samenwerking van de winkelgebieden.
Reserve actieplan economische gevolgen Coronacrisis	-	810	117	693	De reserve is bedoeld ter dekking van incidentele directe kosten behorende bij het "Actieplan economische gevolgen voor ondernemers en noodsteun opzetten in verband met de Coronacrisis"
Totaal reserves	118.361	127.408	47.573	198.196	

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 4.11 Reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in onderstaand overzicht samengevat weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Saldo 31-12-2019	Correctie	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2020
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.019	-753	9.267	347	0	475	9.139
Voorzieningen middelen derden	9.267	753	10.019	413	173	0	10.260
Totaal	19.286	0	19.286	760	173	475	19.399

In de balans van de jaarrekening 2019 zijn abusievelijk de eindstanden van de voorzieningen voor verplichtingen en de voorzieningen middelen derden onjuist weergegeven. De correctie is in bovenstaande tabel weergegeven. In de toelichting op de balans waren wel de juiste gegevens opgenomen.

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Overzicht voorzieningen	Saldo 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo 31-12-2020	Doel voorziening
Voorziening middelen derden	10.019	413	173	10.260	
Voorziening riolering	10.019	-	173	9.847	De voorziening is gevormd om sterke fluctuaties tussen de exploitatie-uitgaven en daarmee in de tariefstelling van de rioolheffing te voorkomen.
Voorziening afvalstoffenheffing		413	-	413	Deze voorziening is gevormd ter voorkoming van schommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing. Verwachte meer- of mindere opbrengsten in enig jaar worden verrekend met deze voorziening.
Overige voorzieningen	9.267	212	475	9.139	
Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders	4.395	114	177	4.332	De voorziening is gevormd om de pensioenverplichtingen van huidige en voormalige wethouders te kunnen dekken.
Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders	896	6	298	604	De voorziening is gevormd om de wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders te kunnen dekken.
Voorziening regionaal bedrijventerrein	3.975	92	-	4.067	Deze voorziening is gevormd om (toekomstige) verliezen van de CV/BV Ontwikkelbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard op te vangen. De gemeente Hoeksche Waard staat garant voor de leningen die het Bedrijvenpark bij de BNG heeft afgesloten.
Voorziening grex Dorpshart	-	116	-	116	Deze voorziening is gevormd om toekomstige verliezen van de grondexploitatie Dorpshart af te dekken, voor zover deze boven de huidige boekwaarde liggen.
Voorziening grex uitbreiding Zuid-Beijerland	-	19	-	19	Deze voorziening is gevormd om toekomstige verliezen van de grondexploitatie uitbreiding Zuid-Beijerland af te dekken, voor zover deze boven de huidige boekwaarde liggen.
Totaal voorzieningen	19.286	625	648	19.399	

Ten aanzien van de voorziening regionaal bedrijventerrein geldt dat de omvang is gebaseerd op de best mogelijke schatting van het tempo van de grondverkoop. In geval van vertraging in de gronduitgifte met 1 jaar betekent dit dat de benodigde omvang van de voorziening mogelijk met € 150.000 stijgt.

Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 4.11 Reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2020	Aflossingen	Afsluiten geldlening	Boekwaarde 31/12/2020
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.113	41.113	25.000	27.000
Waarborgsommen	4	0	1	5
Totaal	43.117	41.113	25.001	27.005

Toelichting

In juli 2020 zijn er 19 hoogrentende geldleningen vervroegd afgelost aan de B.N.G.. Hiervoor is één nieuwe geldlening van € 25 miljoen met een looptijd van 30 jaar in de plaats gekomen. De rente van deze nieuwe geldlening is 0,39%. Naast deze geldlening is er nog een geldlening van € 2 miljoen.

Voor de verhoogde aflossing van de hoogrentende geldleningen is aan de B.N.G. een boete betaald van afgerond € 4,3 miljoen. Deze incidentele lasten zijn gedekt door een bijdrage uit de algemene reserve. Deze transactie heeft voor de begrotingsjaren vanaf 2021 een structureel overschot opgeleverd van € 0,5 miljoen. Onderstaand een overzicht van de boekwaarde van de bij de B.N.G. afgesloten langlopende geldleningen.

De totale rentelast van geldleningen bedroeg in 2020 € 609.000,-.

(bedragen x € 1.000)

Saldo geldleningen		01-01-2020.	31-12-2020.
Leningen won. bouw	11	10.127	0
Algemene leningen	19	30.986	0
Algemene lening t/m 2021	1	2.000	2.000
Algemene lening 2020 (nieuw)	1		25.000
		43.113	27.000

Rente en aflossing		2020.
Rente		609
Boete rente		4.304
Bijdrage van de algemen reserve.		-4.000
		913
Aflossing		8.952
Extra aflossing algemen leningen		22.034
Extra aflossing leningen HW Wonen		10.127
Totaal		41.113
Rente en aflossing		42.026

Overige kasgeldleningen

In verband met de verkoop van de Eneco aandelen heeft de gemeente diverse malen kort geld aan mogen trekken. Op 31 december 2019 was er een kasgeldlening bij de BNG aangetrokken van € 30 miljoen met een looptijd van 20 december 2019 tot 10 januari 2020 tegen een negatief rentepercentage van 0,1%.

Overige schulden

Hieronder volgt een specificatie van de crediteuren en welk bedrag nog te betalen is bij het opstellen van de jaarrekening.

(bedragen x € 1.000)

	Per 31-12-2020
Afdrachtverplichting aan Rijk	1.439
Belastingdienst	2.509
Schuldbemiddeling cliënten	461
Overige crediteuren	10.085
Totaal	14.494

Liquide middelen

Per 31 december 2020 zijn de volgende negatieve banksaldi aanwezig:

(bedragen x € 1.000)

Liquide middelen	Saldo per 1-1-2020	Saldo per 31-12-2020
Banksaldi	8.794	2.121
Totaal	8.794	2.121

Overlopende passiva

In onderstaande tabellen is het verloop opgenomen van de overlopende passiva.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2020	Saldo per 31-12-2020
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	9.582	9.399
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	922	10.745
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.736	2.056
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	177	1.772
	13.417	23.972

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2020	Saldo per 31-12-2020
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	9.582	9.399
	9.582	9.399

Op de post verplichtingen worden goederen en diensten verantwoord die door leveranciers zijn geleverd maar nog niet zijn gefactureerd. De grotere bedragen hebben betrekking op nog niet opgenomen vakantiedagen van medewerkers, voorzieningen in het kader van de WMO, vennootschapsbelasting, afrekening gemeenschappelijke regeling dienst gezondheid en jeugd en een aantal projecten in de openbare ruimte.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	Saldo per 31-12-2020
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:				
Het Rijk				
Vooruit ontv Rijk: Onderwijs Achterstanden Beleid	383	255	72	566
Vooruit ontvangen bedragen SPUK	539	1.070	973	636
Overige ontvangen bijdragen van het Rijk	0	9.543	0	9.543
Totaal	922	10.867	1.044	10.745
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Subsidie Boerenlandpaden	61	0	12	49
Subsidie Gebiedsprogramma	836	0	474	362
Subsidie RPV	137	160	0	297
Subsidie ISV 3 geluid	1.404	233	542	1.095
Subsidie landschapstafel	241	0	34	206
BDU subsidies bushaltes A29	11	0	11	0
Overige ontvangen bijdragen van overige overheid	47	0	0	47
Totaal	2.736	393	1.074	2.056
Totaal	3.658	11.260	2.118	12.801

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	Saldo per 31-12-2020
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	177	1.961	366	1.772

De vooruit ontvangen bedragen bestaan voor het grootste deel uit een specifieke uitkering van het Rijk voor huisvesting van kwetsbare groepen van ruim € 880.000,- en een uitkering voor stimulering van verkeersveiligheidsmaatregelen van € 680.000,-.

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen

Onderstaand een overzicht van de verstrekte garanties per risicogroep.

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisico op verstrekte garanties		Restant schuld garantie	
Risicogroep		01-01-2020.	31-12-2020.
Woningcorporaties met garantie WSW	50%	129.800	135.705
Zorginstellingen met garantie WSW	50%	2.781	2.079
Woningcorporaties zonder garantie WSW	100%	6.808	5.071
Zorginstellingen met garantie WSW	100%	31.425	31.263
Wegschap Tunnel Dordtse Kil	8%	1.296	1.406
Bedrijvenpark Hoeksche waard	100%	13.600	16.400
Regionale Afvalstoffendienst B.V.	100%	8.337	7.839
Veiligheidsregio Z.H.Z. *	17%	8.000	0
Bres Accommodaties	100%	2.596	1.212
Geldleningen particuliere woningen	100%	4.000	2.327
Diverse bedrijven en verenigingen	50%	34	34
Diverse bedrijven en verenigingen	60%	180	180
Diverse bedrijven en verenigingen	100%	643	491
Totaal verstrekte garanties		209.500	204.007
* abusief opgenomen per 01-01-2020.			

In de tabel zijn alle verstrekte garanties opgenomen. Op dit moment zijn er voor deze garantstellingen geen betalingsachterstanden.

We hebben voor een aantal groepen een gemeentegarantie verstrekt. De grootste groep betreft zogenaamde WSW-garantstellingen. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is actief als borgstellingsinstituut voor de sociale woningbouw. Met de WSW hebben wij op 1 april 2019 een achtervangovereenkomst afgesloten voor de jaren 2019 en 2020. Op 9 maart 2021 is deze overeenkomst verlengd tot en met 31 december 2022. Hierdoor kan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw goedkoper geld lenen.

Voor verstrekte gemeentegaranties voor de aankoop van een eigen woning, ligt vanaf 2010 het risico volledig bij het Rijk. Omdat hypotheeklen over het algemeen een looptijd hebben van 30 jaar, lopen de laatste garantstellingen voor particulieren nog tot 2040 door.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 31 december 2020 zijn er de volgende, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen van minimaal € 86.000 met een looptijd van circa 3 jaar.

(bedragen x € 1.000)

Nr	Afgesloten contract	Looptijd		Bedrag per jaar	Bedrag totaal overeenkomst	Restant verplichting 31-12-2020
		Begin	Einde			
1	Exploitatiebijdrage sporthal Strijen	2017	2036	295	5.900	4.720
2	Applicaties en licenties	2018	2024	1.138	4.870	2.032
3	Huur tijdelijke huisvesting (portocabins) Maasdam	2019	2024	210	840	630
4	Collectieve zorgverzekering voor minima	2019	2023	436	2.213	1.357
5	Verzekeringen aansprakelijkheid en bedrijfsschade	2019	2021	380	1.140	760
6	Exploitatiebijdrage sportfondsen Cromstrijen	2016	2022	267	1.825	535
7	Accountantscontrole	2019	2023	120	480	360
8	Bijdragen, subsidies en uitvoeringsovereenkomsten	2020	2024	2.523	9.492	8.649
9	Vervoer poststukken	2020	2022	100	300	200
Totaal				5.470	27.060	19.242

* raamovereenkomsten zijn niet (langer) onderdeel van dit overzicht vanwege het feit dat er geen afnameverplichting is

Gebeurtenissen na balansdatum

Impact corona

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het corona virus. Het corona virus heeft een grote impact op de samenleving. Er is een samenleving van voor de corona crisis en een samenleving van na de corona crisis. Om de gezondheid van de burgers te beschermen heeft het Rijk beperkende maatregelen ingevoerd. Deze maatregelen hebben gevolgen voor de economie. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente in 2021. In de Zomerrapportage 2021 en de Perspectiefnota 2022 wordt hierover een meer actueel beeld gegeven.

4.10 Investeringskredieten

De raad stelt naast de exploitatiebudgetten investeringskredieten beschikbaar. De verantwoording over deze kredieten is in onderstaande tabellen weergegeven. De bijzonderheden zijn hierbij toegelicht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de investeringskredieten die per eind 2020 zijn afgerond en investeringskredieten waarvan de uitvoering nog loopt.

De begrote en werkelijke bedragen betreffen hierbij niet de investeringen in het begrotingsjaar, maar hebben betrekking op de gehele looptijd van het betreffende krediet (cumulatief).

De in onderstaande tabellen opgenomen investeringskredieten betreffen veelal de doorgeschoven (restant)investeringskredieten vanuit de voormalige gemeenten en gemeenschappelijke regelingen die zijn opgegaan in gemeente Hoeksche Waard.

Afgeronde investeringen

In de tabel zijn de eind 2020 afgeronde investeringen weergegeven. Conform de Nota Planning & Control gemeente Hoeksche Waard lichten wij overschrijdingen groter dan €100.000,- toe.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving project	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting overschrijding > €100.000
Herinrichting centrumgebied 's-Gravendeel	1.487	1.490	-3	Niet van toepassing
Werkplekken gemeente HW (2018) ISHW	898	898	-0	Niet van toepassing
Gemeentelijk rioleringsplan 2019 BNM	700	696	4	Niet van toepassing
Gemeentelijk rioleringsplan BNM 2020	700	701	-1	Niet van toepassing
Uitbreiding school met de bijbel NB KRD	570	617	-47	Niet van toepassing
Basisreg.personen (GBA+ applicaties) Extra ISHW	500	126	374	Niet van toepassing
MFR Gemiva recr. Mijnsheerenland BNM	450	1	449	Niet van toepassing
Asfaltonderhoud Beneden Oostdijk OBL	438	446	-8	Niet van toepassing
Griendweg, 's-Gravendeel	400	422	-22	Niet van toepassing
Mijlweg, 's Gravendeel	295	310	-15	Niet van toepassing
Verleggen Zalmpad (BW18/i18) OBL	268	220	47	Niet van toepassing
Realisatie Tiengemetenpad(K)	250	254	-4	Niet van toepassing
Overige investeringen kleiner dan €250.000	5.259	4.515	744	Niet van toepassing
	12.214	10.696	1.517	

Doorgeschoven investeringen

In de Slotrapportage 2020 gaven wij inzicht in de investeringskredieten waarvan de uitvoering in 2021 naar verwachting zou doorlopen. De raad heeft daarbij ingestemd om de restantkredieten bij de Slotrapportage 2020 over te hevelen naar 2021, zodat de uitvoering geen vertraging oploopt. Bij deze jaarrekening geven wij inzicht in de definitief over te hevelen restantkredieten.

In de tabel zijn de in eind 2020 doorgeschoven investeringen naar 2021 weergegeven. Conform de Nota Planning & Control gemeente Hoeksche Waard lichten wij overschrijdingen groter dan €100.000,- toe.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving project	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting overschrijding > €100.000
Schoolgebouw Actief College (B17/I19) OBL	9.838	9.208	629	Niet van toepassing
School, speellok en sportz Kennisc so OBL	7.562	6.938	624	Niet van toepassing
Verv riolering Croonenb 2e fase incl hw OBL	4.849	4.843	6	Niet van toepassing
Verk.bypass:investering aanleg CRS	3.208	217	2.991	Niet van toepassing
Elementenonderhoud Zuidwijk Grootonderhoud OBL	2.729	2.404	325	Niet van toepassing
Verharding Croonenburgh 2e fase (2015) OBL	2.172	2.113	59	Niet van toepassing
Verv.nieuwb. de Pijler Maasdam	2.120	1.772	349	Niet van toepassing
Oranjewijk deel GRP investering	2.079	2.058	20	Niet van toepassing
Verbouwing Oude Raadh tbv bibliotheek OBL	1.925	122	1.802	Niet van toepassing
Verk.bypass: invest. grond CRS	1.798	43	1.755	Niet van toepassing
GRP Oranjeweg ZB-03(K)	1.408	1.272	136	Niet van toepassing
Verbouw dorps huis De Swaensvoet KRD	1.354	80	1.274	Niet van toepassing
Beschoeiingen 2020	1.309	1.114	195	Niet van toepassing
Invest.gebouw Kinderboerderij (B18/I18) OBL	1.102	860	243	Niet van toepassing
Fietspad Oudeland Strijen	1.071	245	826	Niet van toepassing
Vervanging riolering (PN17/I18) OBL	845	69	776	Niet van toepassing
Zinkwegkommetje (PN2016) OBL	841	25	816	Niet van toepassing
Uitvoering GRP 2020 STR	791	104	687	Niet van toepassing
Praktijkonderwijs (B17/I19) OBL	660	378	282	Niet van toepassing
Inrichting scholen+sportz Kennisc so OBL	656	623	33	Niet van toepassing
Aansluiting polderweg op N217 vanuit Suiker Unie	650	-	650	Niet van toepassing
Krediet GVVP 2017-2024 CRS	632	284	348	Niet van toepassing
Herinrichting centrumgebied Heinenoord	626	183	443	Niet van toepassing
Uitbreiding de Boomgaard (MHL)	625	-	625	Niet van toepassing
Grond schoolgeb Actief College (B17/I19) OBL	608	604	4	Niet van toepassing
Uitbreiding de Molenwiek (MHL)	580	-	580	Niet van toepassing
Uitvoering GRP 2019 STR	576	30	546	Niet van toepassing
Herinr. gebied kinderboerderij (B18/I18) OBL	569	524	45	Niet van toepassing
Herinrichting Beijerse Hof (B18/I19) OBL	553	539	14	Niet van toepassing
Cloud computing	500	231	269	Niet van toepassing
Voorziening raadsvergaderingen (2018) ISHW	493	296	197	Niet van toepassing
Groeneweg Puttershoek reconstructie	470	369	101	Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - vrijverval NB 01 2020 KRD	466	3	462	Niet van toepassing
MFA het Talent Strijen	465	-	465	Niet van toepassing
Harmonisatie software(2018) ISHW	438	313	125	Niet van toepassing
Verv. Kademuur Ioswal (B16/I18) OBL	435	7	428	Niet van toepassing
Bijdrage Rotondes N489 BNM	396	-	396	Niet van toepassing
Vervangingen vrij verval CRS 2020	391	-	391	Niet van toepassing
Reconstr. Sportlaan, Maasdam	390	330	60	Niet van toepassing
Fietspad Tiengemetepad Hogendk-Eendrachtsweg	387	26	361	Niet van toepassing
Vervangingen vrij verval CRS	386	-	386	Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - vrijverval Nieuwendijk 1 2019 KRD	354	-	354	Niet van toepassing
Fietspad Strijensas - Buitensluis STR	350	1	349	Niet van toepassing
Fietsroute noodr HW 's-Gr OBL Buitenzomerlanden	350	11	339	Niet van toepassing
Aanleg kunstgrasvelden (B18/I18) OBL	350	48	301	Niet van toepassing
Fietsroute Poortwijk - Centrum OBL	341	303	38	Niet van toepassing
Vervanging speelvoorzieningen BNM 2020	334	103	231	Niet van toepassing
Beschoeiingen 2020 KRD	315	-	315	Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - vrijverval Nieuwendijk 2 2019 KRD	302	-	302	Niet van toepassing
Telefonieplatform 2020	300	-	300	Niet van toepassing
Zaakgericht werken 2020	300	-	300	Niet van toepassing
Inrichting Oude Raadhuis tbv bib (i2017) OBL	278	3	275	Niet van toepassing
Werkplekken vm. KRD OBL STR en WIHW	269	51	218	Niet van toepassing
Laan van Heemsstede, Puttershoek	260	186	74	Niet van toepassing
Installaties Kinderboerderij (B18/I18) OBL	259	196	63	Niet van toepassing

(bedragen x €1.000)

Upgrading Molendijk/Oud-Croms. CRS	257	124	132 Niet van toepassing
Groenrecycle depot(gr,keerw.)(B17/i17) OBL	255	-	255 Niet van toepassing
Zorgplicht kunstgrasvelden	254	1	253 Niet van toepassing
Fietspad scholierenroute Str-Oud-Bld vrij fietspad	250	2	248 Niet van toepassing
Netwerkbekabeling vervangen werkplekken	250	25	225 Niet van toepassing
Implementatiekosten software Sociaal domein	245	-	245 Niet van toepassing
2 scooters en 8 el. auto's toezicht en handhaving	240	59	181 Niet van toepassing
Vervanging OV Croonenburgh fs 2 (b16i16) OBL	238	213	25 Niet van toepassing
Kwaliteitsimpuls groen Zuidwijk noordwest OBL	236	10	226 Niet van toepassing
Invest. stal Kinderboerderij (B18/i18) OBL	228	212	16 Niet van toepassing
Verbouwing Jan vd Heydenstraat 2019 (vm WIHW)	227	22	205 Niet van toepassing
Vervangen dak huisv.buitendnst (beh.plan) BNM	224	-	224 Niet van toepassing
Herinrichting Kerkstraat Nieuw-Beijerland	218	12	206 Niet van toepassing
Grond Groenrecycle depot (B17/i17) OBL	214	-	214 Niet van toepassing
Goidschalxoordsedijk, Heinenoord	210	17	193 Niet van toepassing
Korteweg A29 Zuid Beijerland	200	-	200 Niet van toepassing
Beleid omgevingstaken - licenties softw. VTH ISHW	200	51	149 Niet van toepassing
Renovatie drukriolering CRS	190	-	190 Niet van toepassing
Voorber.kred.voorzien.Hoecken CRS	178	159	19 Niet van toepassing
Voorber.kred.vervang.zwembad CRS	175	67	108 Niet van toepassing
Fietspad Tiengemetenpad Spuiweg-Veerdk-Havenkd	175	-	175 Niet van toepassing
Jongerenontmoetingsplaatsen (JOP's)	175	16	159 Niet van toepassing
Nieuwbouw steiger Rhonse veer(BW18/i18) OBL	168	10	158 Niet van toepassing
Verbouwing Jan vd Heijdenstraat meubilair 2020	162	-	162 Niet van toepassing
Financieel systeem (extra) ISHW	150	122	28 Niet van toepassing
Aansluiting Dorpsm.met centrum CRS	149	140	9 Niet van toepassing
Vervangingen vrij verval 2018 CRS	146	104	42 Niet van toepassing
Inrichting dorpswuis De Swaensvoet(K)	140	-	140 Niet van toepassing
Aanleg groen Croonenburgh OBL	136	115	21 Niet van toepassing
Visie- actieplan centr.OBL verv(B18/i18)	136	94	42 Niet van toepassing
Vervanging gemalen (PN17;i19) OBL	133	64	68 Niet van toepassing
Opplussen centrum Klaaswaal	130	92	38 Niet van toepassing
Fietspad scholierenroute Str-Oud-Bld oversteek	125	2	123 Niet van toepassing
Vervanging meubilair (bureaust. en verg. BNM	124	62	62 Niet van toepassing
Software HW Werk	120	-	120 Niet van toepassing
Vervangingen vrij verval 2017 CRS	119	-	119 Niet van toepassing
Invoering 30 km gebied (B17;i19) OBL	115	3	112 Niet van toepassing
Vervangen armaturen 2020 CRS	113	9	104 Niet van toepassing
Begraafplaats Sint Antoniepolder Maasdam	106	-	106 Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - vrijverval Gw 3 2020 KRD	105	-	105 Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - renovatie diverse gemalen KRD	100	8	92 Niet van toepassing
Diverse tools (inspecties riolering etc) ISHW	100	28	72 Niet van toepassing
Vervangen gymtoestellen 2019 voormalig Korendijk	100	-	100 Niet van toepassing
Implem.Gem.Gemeenschappelijke Infrastr.(GGI)	100	-	100 Niet van toepassing
Verbouwing Jan vd Heijdenstraat Installaties 2020	99	-	99 Niet van toepassing
Inventaris Kinderboerderij (B18/i18) OBL	95	55	39 Niet van toepassing
Maatregelen overlast vv GOZ MHL	95	-	95 Niet van toepassing
Oplossen verkeersknelpunten (B18/i18) OBL	91	-	91 Niet van toepassing
Renovatie drukriolering CRS 2020	91	-	91 Niet van toepassing
Belevingsroute (groenvoorz.)(B18/i18) OBL	91	76	14 Niet van toepassing
Vervangen 2 bussen 2020 KRD	90	-	90 Niet van toepassing
Honk en Softbal Veld 1 BNM	85	47	38 Niet van toepassing
Inrichting nieuwbouw Actief college OBL	83	50	33 Niet van toepassing
Noordernesse, Westmaas	82	-	82 Niet van toepassing
Herinrichting Kaai STR	81	7	74 Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - renovatie diverse gemalen 2020 KRD	80	-	80 Niet van toepassing
Persoonauto's 2019 WIHW	80	-	80 Niet van toepassing
Twee electr voertuigen Drank en horecawet BOA 2019	80	-	80 Niet van toepassing

(bedragen x €1.000)

Speelplts/ rubberenondergronden (B6/i20) OBL	78	10	68 Niet van toepassing
Aankoop grond Fietsr nrdr 's-Gr OBL Buitenz.landen	75	-	75 Niet van toepassing
Invoering 30km gebied (B17/i18) OBL	73	37	36 Niet van toepassing
Corridor Laningpk(all-weath sportv) OBL	67	12	56 Niet van toepassing
GRP vrijverval Ph-03(K)	64	16	48 Niet van toepassing
Belevingsroute (kunstobj.)(B18/i18) OBL	63	-	63 Niet van toepassing
GRP renovatie gemalen 2018(K)	61	27	34 Niet van toepassing
Parkeerouteverwijzing (2015) OBL	60	14	46 Niet van toepassing
Vervanging gymtoestellen 2017(K)	58	13	46 Niet van toepassing
Renovatie B5 beregeningsinstallaties OSV 2019 OBL	58	-	58 Niet van toepassing
SV Heinenoord Veld 3 natuurgas	58	-	58 Niet van toepassing
Aanpak onveilige kruispunten (B17/i20) OBL	58	-	58 Niet van toepassing
Aanpak onveilige kruispunten (B17;i19) OBL	58	-	58 Niet van toepassing
Vervangen lichtmasten 2020 CRS	57	12	45 Niet van toepassing
Voorber.kr. uitbreiding Petrus Datheen Pth	57	57	- Niet van toepassing
Schmitz/ Kango transporter CRS	56	-	56 Niet van toepassing
Inrichting inspiratiepunt (B18/i18) OBL	55	-	55 Niet van toepassing
Berging kinderboerderij OBL	53	29	24 Niet van toepassing
Renovatie B5 beregeningsinstallaties SHO OBL	53	-	53 Niet van toepassing
Groenrecycle depot (2017) OBL	53	-	53 Niet van toepassing
Vissteiger recreatieterrein Hitsertsekade	53	-	53 Niet van toepassing
Belevingsroute (speelruimte)(B18/i18) OBL	52	42	9 Niet van toepassing
GRP gemalen 2017(K)	51	-	51 Niet van toepassing
Voorbereidingskrediet Goudswaard-Noordoost	50	-	50 Niet van toepassing
Aanpak onveilige kruispunten (B17;i20) OBL	50	-	50 Niet van toepassing
stelpost personenauto's Werkbedrijf 2020	50	-	50 Niet van toepassing
Vervangen gymtoestellen 2018(K)	50	-	50 Niet van toepassing
Beleid omgevingstaken-Impl. Syst. Koppel. 5st ISHW	50	3	47 Niet van toepassing
GRP renovatie gemalen 2017(K)	46	15	30 Niet van toepassing
Invoering 30km gebied (B17/i17) OBL	45	33	12 Niet van toepassing
Blauwesteenweg, Westmaas	45	-	45 Niet van toepassing
Zuidernesse, Westmaas	45	-	45 Niet van toepassing
Vervangen Pick-Up 2019 KRd	45	-	45 Niet van toepassing
Verv openb verl. Kerk-/Nobel- en K.Doormanstr OBL	44	-	44 Niet van toepassing
Vervangen 2 zoutstrooiers (2019) KRd	44	-	44 Niet van toepassing
Aanpak onveilige kruispunten (B17/i18) OBL	43	-	43 Niet van toepassing
Nido Zoutstrooier(in.natzoutinst B16i18) OBL	42	-	42 Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - vrijverval Ph 6 2019 KRd	42	-	42 Niet van toepassing
Sluisendijk, Heinenoord	42	-	42 Niet van toepassing
Renovatie B3 top + drainage SHO OBL	38	-	38 Niet van toepassing
Nido aanhangstr/fietspadnatstr(B16/i18) OBL	33	-	33 Niet van toepassing
Vervanging gemalen bouwkundig CRS 2020	33	-	33 Niet van toepassing
Verv verlichting Zinkwegkom (B16/i17) OBL	32	-	32 Niet van toepassing
Aanleg paden begraafplaats Nieuw-Beijerland	32	-	32 Niet van toepassing
Ford Transit incl inrichting (96-BR-VK) BNM	30	-	30 Niet van toepassing
Duurzaamheid/Laadpalen CRS	30	23	7 Niet van toepassing
Hekwerken Oude Tol OBL	30	-	30 Niet van toepassing
Nido strooiaanhang 2019 STR	30	-	30 Niet van toepassing
Ondernemersloket	30	-	30 Niet van toepassing
Zoutstrooiwagen (NIDO) 2 BNM	29	-	29 Niet van toepassing
Nieuwe fietsverb. N217 (PN17/i17) OBL	29	4	25 Niet van toepassing
Vervangen houten banken verspreid door gem OBL	28	-	28 Niet van toepassing
Vervangen palen verspreid door de gemeente OBL	28	-	28 Niet van toepassing
Aanp rioleringsys PW I/II (GRP16/i17) OBL	28	-	28 Niet van toepassing
Zonnepanelen dorps huis De Swaensvoet(K)	28	-	28 Niet van toepassing
Natuurspeeltuin inr verharding (B18/i18) OBL	27	5	22 Niet van toepassing
Vervangen detectielussen (B16 i19) OBL	27	-	27 Niet van toepassing
Vervanging gemalen (PN17;i20) OBL	27	2	25 Niet van toepassing
Verkeersregelinst Zinkwg/diepnh (PN2016) OBL	26	-	26 Niet van toepassing

Fietsparkeren centrum (B17/i18) OBL	25	17	8 Niet van toepassing
Aanpassing sportkooi Poortwijk 2020	25	12	13 Niet van toepassing
2e Zoutstrooier (nat. GRPS) BNM	25	-	25 Niet van toepassing
Vervanging meubilair BNM 2020	25	19	6 Niet van toepassing
Vervanging en aanschaf van speeltoestellen CRS 20	25	15	10 Niet van toepassing
Verkeersregelinst Lange laning (PN2016) OBL	24	-	24 Niet van toepassing
Straatverlichting Lichtmasten (2020) STR	24	19	5 Niet van toepassing
Gemalen&Stuwen WSHD (GRP16/i18) OBL	23	-	23 Niet van toepassing
Openbaar gebied Open Waard (B18/i18) OBL	22	-15	37 Niet van toepassing
Telemetrie rioolgemalen 2018 CRS	19	5	13 Niet van toepassing
Invest. realisatie ontsluiting Zuid-West(dekk.res	16	16	- Niet van toepassing
Verv.gemalen mech./elektr.2018 CRS	15	13	2 Niet van toepassing
			De overschrijding is het gevolg van een vroegtijdige levering van materialen, waardoor de kosten in 2020 zijn verantwoord. Het krediet is echter in 2021 beschikbaar gesteld door de raad.
Vervanging Wifi netwerk gemeenten	-	49	-49
Eindtotaal	75.117	41.713	33.404

4.11 Reserves en voorzieningen

In onderstaand overzicht is een integraal overzicht van de reserves en voorzieningen weergegeven.

(bedragen x €1.000)

Overzicht reserves	Saldo 1-1-2020	Dotaties (toevoegingen)	Verminder- ingen (onttrekkingen)	Saldo 31-12-2020	Doel reserve
Algemene reserves:	54.514	85.177	34.214	108.822	
Algemene reserve	46.614	83.677	34.214	99.422	Dit betreft de vrij aanwendbare ruimte voor realisering van gemeentelijk beleid. De reserve wordt voornamelijk gevormd uit voordelige saldo's in de jaarrekening.
Algemene reserve weerstandsvermogen	7.900	1.500		9.400	De reserve is gevormd om geïnventariseerde risico's op te kunnen vangen. Het beleid bepaald in de Nota Risicomanagement. De ondergrens van deze algemene reserve wordt bepaald aan de hand van het benodigde weerstandsvermogen.
Noq te bestemmen resultaat	3.345	5.944	-	5.944	
Bestemmingsreserves:					
Dekkingsreserve afschrijvingen:	31.306	12.426	1.829	41.903	
Reserve kapitaallasten	31.306	12.426	1.829	41.903	Vanuit deze reserve worden de kapitaallasten gedekt van specifiek aangewezen investeringen waarover moet worden afgeschreven en waarvan de dekking is voorzien door middel van een bijdrage uit de reserve.
Egalisatiereserves:	9.033	1.459	1.496	8.996	
Reserve onderhoud openbaar gebied	5.632	448	808	5.272	De reserve is gevormd voor egalisatie van (sterk) fluctuerende kosten van planmatig groot onderhoud van kapitaalgoederen in het openbaar gebied.
Reserve onderhoud gebouwen	2.399	789	85	3.103	De reserve is gevormd voor egalisatie van (sterk) wisselende kosten van planmatig groot onderhoud zodat de gemeentelijke vastgoedobjecten bouwkundig en technisch in stand gehouden kunnen worden.
Reserve begraafplaatsen	1.002	223	603	621	Doel van de reserve is om sterke fluctuaties tussen de exploitatie (inkomsten en uitgaven) en daarmee in de tariefstelling te voorkomen. Jaarlijks worden overschotten of tekorten op de exploitatie verrekend met deze reserve.
Overige bestemmingsreserves:	20.163	22.402	10.034	32.531	
Reserve integraal Huisvestingsplan (IHP)	6.827	206	136	6.898	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten van (vervangende) nieuw bouw en renovatie van de schoolgebouwen en zoals vastgelegd in een Integraal Onderwijs Huisvestingsplan.
Reserve sociaal domein	1.629	3.000	568	4.062	Het doel van deze reserve is het opvangen van overschrijdingen op de open-eind-regelingen ingevolge de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
Reserve grondexploitatie	659	-	-	659	De reserve is gevormd voor het opvangen van risico's die samenhangen met de gemeentelijke grondexploitaties die bij de meerjaren prognose grondexploitaties (MPG) worden geïnventariseerd.

(bedragen x €1.000)

Reserve ontwikkeling kernen	3.830	973	811	3.992	De reserve is bedoeld ter (gedeeltelijke) dekking van de kosten van ruimtelijke ontwikkelingen en maatschappelijke projecten in de openbare ruimte.
Reserve knelpunten organisatie	101	-	50	50	Deze reserve is gevormd ter dekking van de kosten van het sociaal plan vanuit de voormalige organisaties
Reserve invoering omgevingswet	2.314	432	336	2.410	Vanuit deze reserve worden de kosten van de grootschalige decentralisatie en stelselwijziging van de invoering van de omgevingswet gedekt.
Reserve frictiekosten samenvoeging	4.779	3.587	3.171	5.195	De reserve is bedoeld ter dekking van kosten ten gevolge van de gemeentelijke herindeling.
Reserve Energietransitie (Energiefonds)	-	1.389	176	1.213	De reserve is bedoeld ter dekking van kosten van diverse initiatieven waaronder Instandhouding en stimuleringsacties energieloket / Instandhouding en acties energieke regio voor bedrijven / Beheerkosten SV N duurzaamheidslening
Reserve innovatie sociaal domein (innovatiefonds)	-	800	17	783	De reserve is bedoeld ter dekking van incidentele subsidies voor innovatie in het sociaal domein die het structureel beschikbare budget overtreffen.
Reserve flankerend beleid	-	10.000	4.518	5.482	De reserve is bedoeld ter dekking van de personeelslasten behorende bij de organisatieopgave (oplossen overbezetting als gevolg van het plaatsingsproces).
Reserve fractiebudget	23	30	-	53	Van het niet gebruikte gedeelte van de financiële bijdrage aan een fractie wordt 30% gereserveerd voor het kunnen verlenen van een aanvullende financiële bijdrage aan die fractie in volgende jaren.
Reserve economie	-	1.175	135	1.040	De reserve is bedoeld ter dekking van de verhoogde bijdrage aan de detailhandelsraad HW in de periode 2020-2025 ivm de investering in versterkte samenwerking van de winkelgebieden.
Reserve actieplan economische gevolgen Coronacrisis	-	810	117	693	De reserve is bedoeld ter dekking van incidentele directe kosten behorende bij het "Actieplan economische gevolgen voor ondernemers en noodsteun opzetten in verband met de Coronacrisis"
Totaal reserves	118.361	127.408	47.573	198.196	

Overzicht voorzieningen	Saldo 1-1-2020	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Saldo 31-12-2020	Doel voorziening
Voorziening middelen derden	10.019	413	173	10.260	
Voorziening riolering	10.019	-	173	9.847	De voorziening is gevormd om sterke fluctuaties tussen de exploitatie-uitgaven en daarmee in de tariefstelling van de rioolheffing te voorkomen.
Voorziening afvalstoffenheffing		413	-	413	Deze voorziening is gevormd ter voorkoming van schommelingen in het tarief van de afvalstoffenheffing. Verwachte meer- of minderopbrengsten in enig jaar worden verrekend met deze voorziening.

Overige voorzieningen	9.267	212	475	9.139	
Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders	4.395	114	177	4.332	De voorziening is gevormd om de pensioenverplichtingen van huidige en voormalige wethouders te kunnen dekken.
Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders	896	6	298	604	De voorziening is gevormd om de wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders te kunnen dekken.
Voorziening regionaal bedrijventerrein	3.975	92	-	4.067	Deze voorziening is gevormd om (toekomstige) verliezen van de CV/BV Ontwikkelbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard op te vangen. De gemeente Hoeksche Waard staat garant voor de leningen die het Bedrijvenpark bij de BNG heeft afgesloten.
Voorziening grex Dorpshart	-	116	-	116	Deze voorziening is gevormd om toekomstige verliezen van de grondexploitatie Dorpshart af te dekken, voor zover deze boven de huidige boekw aarde liggen.
Voorziening grex uitbreiding Zuid-Beijerland	-	19	-	19	Deze voorziening is gevormd om toekomstige verliezen van de grondexploitatie uitbreiding Zuid-Beijerland af te dekken, voor zover deze boven de huidige boekw aarde liggen.
Totaal voorzieningen	19.286	625	648	19.399	

Totaal reserves en voorzieningen	137.647	128.033	48.221	217.595
---	----------------	----------------	---------------	----------------

Uitgangspunten reserves en voorzieningen

De uitgangspunten voor de reserves en voorzieningen zijn opgenomen in de 'Nota Reserves en voorzieningen gemeente Hoeksche Waard 2019 (vaststelling: 19 februari 2019).

Omvang reserves

De totale omvang van de reserves per 31 december 2020 is € 198 miljoen. De direct beïnvloedbare / vrije ruimte zit in het vrije deel van de algemene reserve. Dat deel is vrij besteedbaar en bedraagt € 99 miljoen (exclusief reserve weerstandsvermogen en exclusief resultaat 2020). De omvang van de algemene reserve is fors toegenomen in 2020. De belangrijkste oorzaak hiervan is een vermeerdering van € 82,9 miljoen ten gevolge van de verkoop van de aandelen Eneco.

Voor onze gemeente geldt hiermee dat voldoende "vlees op de botten" aanwezig is om incidentele tegenvallers te kunnen opvangen.

Omvang voorzieningen

De voorzieningen zijn gevormd om verwachte toekomstige verliezen/verplichtingen te kunnen opvangen (tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker) en waarvan de omvang op dit moment redelijkerwijs is in te schatten. De totale omvang van de voorzieningen per 31 december 2020 is € 19 miljoen, waarvan ruim de helft is gevormd in het kader van de riolering.

Daarnaast bestaan er voorzieningen die direct in mindering worden gebracht op de posten waarop deze betrekking hebben. Het betreft hierbij de voorzieningen voor dubieuze debiteuren en de voorziening grondexploitaties.

Ten aanzien van de voorziening regionaal bedrijventerrein geldt dat de omvang is gebaseerd op de best mogelijke schatting van het tempo van de grondverkoop. In geval van vertraging in de gronduitgifte met 1 jaar betekent dit dat de benodigde omvang van de voorziening mogelijk met € 150.000 stijgt.

Het totaal van alle reserves en voorzieningen per ultimo 2020 is € 218 miljoen.

4.12 Overzicht Sisa

De specifieke uitkeringen dienen op grond van artikel 17 Financiële Verhoudingswet te worden verantwoord via de Sisa(-bijlage). Hieronder treft u de verantwoording aan.

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02				
			€ 448.300	Nee				
		Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06	Alleen invullen bij akkoord ministerie.	
		1 Specifieke uitkering reductie energiegebruik	€ 353.100	Ja				
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10		
		1 Specifieke uitkering reductie energiegebruik	€ 353.100		Nee			
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controlen n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 0	€ 0	€ 0		Nee	

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 240.136	€ 55.745	€ 53.255	€ 175.121		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 IenM/BSK-2014/237798	€ 275	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 IenW/BSK-2018/247405	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 IenW/BSK-2018/247414	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 IenM/BSK-2014/237798	€ 34.153	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 IenW/BSK-2018/247405	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 IenW/BSK-2018/247414	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 7.945	€ 7.945	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 Korte rechtstanden/verkeersdrempels en wegersmaling	Ja	2	0		
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	
			1 PZH-2014-496153472	€ 103.024	€ 103.024	€ 0	€ 0	
			2 PZH-2019-695918696	€ 39.733	€ 39.733	€ 0	€ 0	
			3 PZH-2016-548225984	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 PZH-2017-579056135	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 PZH-2018-639203462	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 PZH-2019-692201178	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1 PZH-2014-496153472	€ 108.628	€ 108.628		Nee	
			2 PZH-2019-695918696	€ 149.353	€ 149.353		Nee	
			3 PZH-2016-548225984	€ 0	€ 0		Nee	
			4 PZH-2017-579056135	€ 0	€ 0		Nee	
			5 PZH-2018-639203462	€ 0	€ 0		Nee	
			6 PZH-2019-692201178	€ 0	€ 0		Nee	

EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)					
			Aard controle R Indicator: F1/01					
			€ 441.662					
			Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F1/02	Aard controle R Indicator: F1/03	Aard controle D1 Indicator: F1/04	Aard controle D1 Indicator: F1/05	Aard controle D1 Indicator: F1/06	Aard controle R Indicator: F1/07
			1 UWHS170067	€ 0	Nee		Nee	€ 426.808
			2 UWHS170127	€ 524	Nee		Nee	€ 336.706
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 11.164.121	€ 114.335	€ 804.950	€ 2.590	€ 49.093	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			€ 393.823	€ 317.944	€ 0	€ 665.738	€ 2.213	Ja

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 125.600	€ 17.187	€ 35.701	€ 0	€ 0	€ 18.695
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07					
			Ja					
			Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 4.141.304	€ 519.070	€ 67.678	€ 2.967	€ 157
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 867.825	€ 152.753	€ 15.806	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 708.998	€ 99.192	€ 324	€ 0	€ 0

			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	978	77	€ 162.359	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	202	24		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	173	16		Ja	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 1.008.957	€ 340.536				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1 Specifieke uitkering stimulering sport	€ 668.421	€ 229.779	€ 139.016	€ 299.626	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) indicator H4/01 is netto bedrag spuk btw van verlening (reeds rekening gehouden met toepassing ratio. Indicatoren H4/02 t/m H4/11 zijn op basis van btw SPUK bedrag (bedrag incl. btw x 17,5%) bedrag ten laste van rijksmiddelen)
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>			
			1 Specifieke uitkering stimulering sport	€ 668.421	66%			

VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/01	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/02	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 0	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	Nee	
LNV	L5B	Regiodeals 3 ^e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/01	Kenmerk/beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/02	Betreft pijler Een pijler per regel Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/03	Besteding per pijler (Jaar T) Aard controle R Indicator: L5B/04	Cofinanciering per pijler (jaar T) Aard controle R Indicator: L5B/05	
		1 061963 Gemeente Hoeksche Waard		DGNVLG/20208676	AgriFood	€ 0	€ 227.500	
		2 061963 Gemeente Hoeksche Waard		DGNVLG/20208676	Arbeidsmarkt	€ 0	€ 77.256	
		3 061963 Gemeente Hoeksche Waard		DGNVLG/20208676	Duurzaam Partnerschap	€ 14.038	€ 2.502	
		Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/06		Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/07	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/09		
		1 061963 Gemeente Hoeksche Waard		€ 0	€ 227.500			
		2 061963 Gemeente Hoeksche Waard		€ 0	€ 77.256			
		3 061963 Gemeente Hoeksche Waard		€ 14.038	€ 2.502			
		Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/10		Totale compensabele BTW (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: L5B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/12			
		€ 0		€ 19.621	Nee			

4.13 Overzicht taakvelden

Volgens de richtlijnen in het BBV dienen gemeenten inzicht te geven in de baten en lasten per taakveld. De indeling in taakvelden is vanuit het BBV voorgeschreven. In dit overzicht zijn alle mutaties in reserves opgenomen onder taakveld 0.10 (en niet gekoppeld aan de taakvelden/programma's).

(bedragen x €1.000)

Taakveld	Soort	Werkelijk 2020	Primitieve begroting 2020	Actuele begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
0.1 Bestuur	Baten	38	85	25	0	-25
	Lasten	-6.256	-5.321	-4.348	-4.234	114
Totaal 0.1 Bestuur		-6.218	-5.236	-4.323	-4.234	89
0.10 Mutaties reserves	Baten	28.452	39.363	48.806	47.573	-1.233
	Lasten	-31.112	-81.601	-120.780	-121.464	-685
Totaal 0.10 Mutaties reserves		-2.660	-42.238	-71.974	-73.891	-1.918
0.2 Burgerzaken	Baten	1.137	1.074	860	918	58
	Lasten	-3.078	-2.901	-2.747	-2.889	-142
Totaal 0.2 Burgerzaken		-1.942	-1.827	-1.887	-1.971	-84
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	59	86	98	60	-38
	Lasten	-645	-366	-258	-282	-24
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		-586	-280	-159	-222	-63
0.4 Overhead	Baten	465	169	180	260	80
	Lasten	-29.710	-32.942	-34.796	-31.383	3.413
Totaal 0.4 Overhead		-29.245	-32.773	-34.615	-31.123	3.493
0.5 Treasury	Baten	4.231	54.816	86.504	86.491	-13
	Lasten	-714	-1.561	-4.618	-4.248	370
Totaal 0.5 Treasury		3.516	53.254	81.886	82.243	357
0.61 OZB woningen	Baten	9.314	9.551	9.551	9.537	-13
	Lasten	-396	-446	-446	-398	48
Totaal 0.61 OZB woningen		8.918	9.105	9.105	9.140	35
0.62 OZB niet-woningen	Baten	6.790	7.132	7.117	6.810	-308
	Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 0.62 OZB niet-woningen		6.790	7.132	7.117	6.810	-308
0.64 Belastingen overig	Baten	5.891	5.941	5.913	5.898	-15
	Lasten	-1.171	-1.293	-1.293	-1.233	60
Totaal 0.64 Belastingen overig		4.721	4.649	4.620	4.665	45
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	112.572	110.774	117.362	117.671	309
	Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		112.572	110.774	117.362	117.671	309
0.8 Overige baten en lasten	Baten	150	105	34	241	208
	Lasten	-632	-4.075	-250	-723	-473
Totaal 0.8 Overige baten en lasten		-482	-3.970	-217	-482	-266
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-93	-16	-16	-116	-100
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		-93	-16	-16	-116	-100
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	213	74	0	11	11
	Lasten	-7.322	-7.431	-7.414	-7.285	129
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer		-7.109	-7.357	-7.414	-7.274	140
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	80	91	22	57	35
	Lasten	-1.668	-1.789	-1.531	-1.565	-34
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid		-1.589	-1.697	-1.509	-1.508	1
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	1.593	700	818	648	-170
	Lasten	-12.908	-14.635	-14.419	-14.503	-84
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		-11.315	-13.935	-13.601	-13.856	-254
2.2 Parkeren	Baten	55	51	71	58	-13
	Lasten	-342	-231	-378	-350	28
Totaal 2.2 Parkeren		-287	-180	-307	-291	15
2.3 Recreatieve havens	Baten	105	92	92	101	9
	Lasten	-158	-94	-55	-60	-5
Totaal 2.3 Recreatieve havens		-53	-2	37	41	4

(bedragen x €1.000)

2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-295	-362	-606	-599	7
Totaal 2.4 Economische havens en waterwegen		-295	-362	-606	-599	7
2.5 Openbaar vervoer	Baten	60	79	60	61	1
	Lasten	-244	-418	-322	-256	66
Totaal 2.5 Openbaar vervoer		-184	-339	-262	-196	66
3.1 Economische ontwikkeling	Baten	0	0	40	63	23
	Lasten	-503	-1.273	-1.114	-1.062	52
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		-503	-1.273	-1.074	-999	75
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	705	485	1.264	169	-1.095
	Lasten	-611	-559	-1.380	-326	1.055
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		94	-74	-117	-157	-40
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	118	162	113	119	6
	Lasten	-533	-528	-678	-736	-58
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-415	-365	-565	-617	-52
3.4 Economische promotie	Baten	132	133	133	107	-26
	Lasten	-368	-136	-442	-499	-57
Totaal 3.4 Economische promotie		-236	-3	-309	-392	-83
4.1 Openbaar basisonderwijs	Baten	25	32	13	20	7
	Lasten	-768	-689	-731	-738	-7
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs		-743	-656	-717	-717	0
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	90	9	9	0	-9
	Lasten	-2.391	-2.186	-2.003	-2.048	-44
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting		-2.300	-2.177	-1.994	-2.048	-54
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	673	581	792	798	6
	Lasten	-2.493	-3.135	-2.941	-2.971	-30
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-1.820	-2.554	-2.148	-2.173	-24
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	0	0	50	50	0
	Lasten	-678	-917	-940	-844	96
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering		-678	-917	-890	-794	96
5.2 Sportaccommodaties	Baten	1.346	965	1.863	1.602	-261
	Lasten	-5.222	-5.287	-7.326	-6.995	331
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		-3.877	-4.322	-5.463	-5.393	70
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	0	0	0	30	29
	Lasten	-383	-668	-669	-420	249
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-383	-668	-669	-391	278
5.4 Musea	Baten	0	0	0	28	28
	Lasten	-252	-242	-242	-243	-1
Totaal 5.4 Musea		-252	-242	-242	-215	27
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	4	4	4	4	-0
	Lasten	-368	-548	-769	-568	201
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed		-365	-544	-765	-565	201
5.6 Media	Baten	0	0	0	18	18
	Lasten	-1.783	-1.594	-1.597	-1.657	-60
Totaal 5.6 Media		-1.783	-1.594	-1.597	-1.639	-43
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	333	221	993	764	-229
	Lasten	-7.865	-9.554	-9.190	-8.708	482
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-7.532	-9.333	-8.197	-7.944	253
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	1.093	1.165	353	310	-43
	Lasten	-9.432	-11.655	-8.573	-8.110	462
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-8.339	-10.490	-8.220	-7.800	420
6.2 Wijkteams	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-3.453	-3.211	-3.128	-3.095	33
Totaal 6.2 Wijkteams		-3.453	-3.211	-3.128	-3.095	33
6.3 Inkomensregelingen	Baten	12.950	12.723	28.615	21.709	-6.906
	Lasten	-14.452	-14.862	-30.884	-23.281	7.603
Totaal 6.3 Inkomensregelingen		-1.502	-2.139	-2.269	-1.572	697

(bedragen x €1.000)

6.4 Begeleide participatie	Baten	1.305	2.520	819	948	129
	Lasten	-5.889	-6.311	-5.548	-5.496	53
Totaal 6.4 Begeleide participatie		-4.583	-3.791	-4.729	-4.548	182
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	19	0	20	20	0
	Lasten	-488	-825	-899	-871	28
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		-469	-825	-879	-851	28
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	642	387	320	438	118
	Lasten	-2.541	-2.592	-3.057	-3.368	-312
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-1.900	-2.205	-2.737	-2.931	-194
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-2	0	0	2	2
	Lasten	-11.053	-10.696	-11.912	-12.178	-266
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		-11.055	-10.696	-11.912	-12.177	-264
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-11.244	-10.872	-12.558	-12.486	72
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		-11.244	-10.872	-12.558	-12.486	72
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-222	-540	-414	-135	278
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		-222	-540	-414	-135	278
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-2.640	-2.913	-3.225	-3.228	-3
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-		-2.640	-2.913	-3.225	-3.228	-3
7.1 Volksgezondheid	Baten	0	0	0	5	5
	Lasten	-4.010	-4.161	-4.052	-4.011	41
Totaal 7.1 Volksgezondheid		-4.010	-4.161	-4.052	-4.006	46
7.2 Riolering	Baten	8.241	8.587	8.093	8.570	476
	Lasten	-6.546	-6.072	-5.161	-5.609	-448
Totaal 7.2 Riolering		1.694	2.515	2.932	2.961	29
7.3 Afval	Baten	8.858	9.084	9.197	9.907	710
	Lasten	-8.212	-8.003	-8.129	-8.714	-584
Totaal 7.3 Afval		646	1.081	1.067	1.193	126
7.4 Milieubeheer	Baten	1	7	499	552	53
	Lasten	-2.205	-2.400	-3.218	-2.964	254
Totaal 7.4 Milieubeheer		-2.204	-2.393	-2.719	-2.412	306
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	2.769	1.289	1.289	1.360	71
	Lasten	-2.543	-2.213	-2.404	-2.542	-138
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		226	-924	-1.115	-1.182	-67
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	1.138	1.051	4.151	3.082	-1.068
	Lasten	-3.055	-3.635	-5.504	-5.146	358
Totaal 8.1 Ruimtelijke ordening		-1.917	-2.584	-1.353	-2.064	-711
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Baten	2.905	1.617	4.949	3.256	-1.693
	Lasten	-2.519	-1.655	-4.946	-2.708	2.238
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		386	-38	3	548	544
8.3 Wonen en bouwen	Baten	4.008	2.809	2.705	3.091	386
	Lasten	-3.744	-4.202	-4.057	-4.124	-67
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		264	-1.393	-1.353	-1.034	319
Endtotaal		3.345	-5.601	1.830	5.944	4.114

5. Controleverklaring

Bijlagen

I Wet Revitalisering generiek toezicht

Financiën		TOELICHTING	
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht in de begroting 2021 en/of het laatste jaar van de meerjarenraming 2022-2025	Oranje	De begroting 2021 of het laatste jaar van de meerjarenraming 2022-2024 sluit met een structureel tekort. Het structurele begrotingsevenwicht wordt bereikt vanaf jaarschijf 2024 (laatste jaarschijf van meerjarenbegroting 2021-2024). Dit is in lijn met de richtlijnen van de provincie.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING	
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland.	Groen	De bestemmingsplannen zijn opgesteld met in acht neming van het provinciale beleid. De gemeente Hoeksche Waard is een overwegend agrarisch landschap. Het gehele Omgevingsbeleid is alleen redactioneel gewijzigd, de beleidsinhoud is niet veranderd. Op dit moment is aanpassing van bestemmingsplannen niet noodzakelijk en voldoen zij aan het provinciale beleid.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		
Omgevingsrecht		TOELICHTING	
Voor zowel de milieutaken als de bouw- en woningtoezichtstaken zijn tijdig een beleidsplan VHT (vóór 15 mei 2020), het uitvoeringsprogramma (vóór 1 februari 2020) en de evaluatie (vóór 1 mei 2020) vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.	Rood	Op 23 juli 2020 heeft het college het uitvoeringsprogramma VTH taken 2020 en het jaarverslag uitvoering VTH taken 2019 vastgesteld en ter kennisgeving aangeboden aan de raad. Beide documenten zijn op grond van de maatstaven van het IBT te laat vastgesteld. Op dit onderdeel wordt daarom rood gescoord. Hiervan is in 2020 aan college en raad mededeling gedaan. Reden van het late vaststellen is dat we hebben gewacht op de komst van de nieuwe burgemeester (portefeuillehouder Integrale Veiligheid en Toezicht en Handhaving). Hierover is afstemming geweest met de Provincie en deze heeft daarvoor begrip getoond. Dat begrip verandert echter niet de score op dit onderwerp.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		
Monumentenzorg		TOELICHTING	
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten	Groen	De ingestelde Commissie Cultureel Erfgoed adviseert de gemeente over (rijks)monumneten.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING	
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde	Groen	Het jaarverslag 2020 van de gemeentearchivaris geeft aan dat het informatiebeheer op orde is. De aanbevelingen hebben de aandacht en zijn in uitvoering.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		
Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Groen	Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	Achterstand 13
		Fase interventieladder op 1 januari	trede 2
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	27
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	19
		Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	Achterstand 21
		Fase interventieladder op 1 juli	trede 2
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	32
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	43 + 23 hervestigers = 66
		Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	Voorsprong 13
		Fase interventieladder op 31 december	taakstelling gerealiseerd
		Toelichting	
		Zie onze brief van 24-12-2020 met reg.nr. Z/20/079867 aan het COA, die op 24-12-2020 in cc. aan de provincie ZH is verstuurd.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		

Postbus 2003
3260 EA Oud-Beijerland

Bezoekadressen

Kijk op www.gemeentehw.nl

 14 0186 | 088 - 647 36 47

 info@gemeentehw.nl

 www.gemeentehw.nl

 [gemeenteHW](https://www.facebook.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://twitter.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://www.instagram.com/gemeenteHW)

